

ລັດຖະບານ
ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ
ໃນຂະແໜງການຍ່ອຍ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
ແຂວງ ຊຽງຂວາງ

ບົດລາຍງານ

ມັງກອນ, 2007

ໂຢດຣ ພໍເປີ
ພິ່ງຊິ່ງ ຫວັງເນັ້ງ

ບົດຄັດຫຍໍ້

ຢ່າງຕໍ່ມີປະມານ 50 ເປີເຊັນ ໃນ 36,120 ຄອບຄົວ ທັງໝົດໃນແຂວງ ຊຽງຂວາງ ທີ່ດຳລົງຊີວິດ ໂດຍອີງໃສ່ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນຊີວິດປະຈຳວັນ. ຊຶ່ງຄຸນຄ່າການນຳໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງມີ ມູນຄ່າປະມານ 2-3.5 ລ້ານກີບ ຫຼື 200-350 ໂດລາຕໍ່ຄອບຄົວຕໍ່ປີ. ສະເລ່ຍແລ້ວລາຍຮັບເງິນສົດ ຈາກການຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ມີມູນຄ່າປະມານ 360,000 ກີບ (\$36)ຕໍ່ຄອບຄົວຕໍ່ປີ. ຊຶ່ງກວມເອົາປະມານ 30% ຂອງລາຍຮັບເງິນສົດທັງໝົດຂອງຄອບຄົວ ຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ, ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ສະໜອງ ລາຍຮັບໃຫ້ປະຊາຊົນເຖິງ 80% ຂອງລາຍຮັບຄອບຄົວ.

ມູນຄ່າສິ່ງອອກຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ມີມູນຄ່າປະມານ 13,000 ລ້ານກີບ(1.3 ລ້ານໂດລາ) ໃນປີ 2005, ຊຶ່ງຖືກຈັດຢູ່ໃນອັນດັບລາຍຮັບສິ່ງອອກອັນດັບທີ 2 ຮອງຈາກຜະລິດຕະພັນ ສາລີ ຊຶ່ງມີ ລາຍຮັບຈາກການສິ່ງອອກປະມານ 34,500 ລ້ານກີບ (3.45 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ) ສະຖິຕິໃນປີ 2006.

ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ (ຄປດ) ລວມມີ:

- ກ. ຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນອາຫານ: ໝາກຕາວ, ໜໍ່ໄມ້, ໝາກກໍ່, ໃບຊາປ່າ, ໝາກໄມ້ປ່າຊະນິດຕ່າງໆ.
- ຂ. ພືດທີ່ເປັນຢາ: ລຳດອກເຜັ້ງ, ໝາກແໜ່ງ, ເຄືອແຮມ, ຜັກກູດ, ປອມເສີມ, ເຫັດ, “ຫອມສຳເມືອງ”
- ຄ. ຕຳນໄມ້ ທີ່ສະໜອງຢາງ: ເກດສະໜາ, ເປືອກເມືອກ, ຢາງແປກ, ຍານ ແລະ ຂີ້ຊີ.
- ງ. ຜະລິດຕະພັນປະເພດເສັ້ນໃຍ: ດອກແຄມ, ຫວາຍຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຂະໜາດໃຫຍ່, ບໍ່ສາ.

ໂດຍຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ສາມາດຊຸດຄຳນໄດ້ຈາກຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ຊຶ່ງວ່າການປູກຢູ່ໃນສວນຄົວແມ່ນມີໜ້ອຍ ໂຄງຮ່າງຂອງການຕະຫຼາດແມ່ນອີງໃສ່ຕ້ອງໂສ້ການຕະຫຼາດຈາກບ້ານໄປ ຫາ ເມືອງ ແລະ ຈາກແຂວງໄປຫາຜູ້ຮັບຊື້ ຫຼື ຜູ້ສິ່ງອອກໄປແຂວງອື່ນໆ. ຜະລິດຕະພັນສ່ວນໃຫຍ່ຖືກສົ່ງຂາຍອອກປະເທດໄທ (ປະເພດອາຫານ), ປະເທດຈີນ(ພືດເປັນຢາ) ແລະ ປະເທດຫວຽດນາມ (ຫວາຍ). ລະບົບການຊື້-ຂາຍ ເປັນລະບົບທີ່ສະລັບຊັບຊ້ອນ ຊຶ່ງຈະປະກອບມີໃບອະນຸຍາດ ແລະ ໂກຕ້າ, ຄ່າທຳນຽມ ແລະ ພາສີຕ່າງໆ. ຊຶ່ງວ່າຈະຕ້ອງໄດ້ສຳລະໃຫ້ 3 ຫ້ອງການຂອງລັດຕຳນຕໍ່ຄື: ຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກຳ-ປ່າໄມ້, ການຄ້າ ແລະ ການເງິນ. ໂດຍທາງການແລ້ວອັດຕາພາສີແມ່ນປະມານ 47% , ແຕ່ຕົວຈິງ ພໍ້ຄ້າຈະນຳສົ່ງສິນຄ້າຫຼາຍກວ່າປະລິມານທີ່ໄດ້ແຈ້ງ ຊຶ່ງເກີນປະມານ 6%. ລະບົບໂກຕ້າ ປະ ກົດວ່າມີຈຸດອ່ອນຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ:

- ລະບົບຂັ້ນຕອນໃບອະນຸຍາດມີຄວາມສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ ໃຊ້ເວລາດົນໂພດ ສຳລັບພໍ້ຄ້າ.
- ໂກຕ້າບໍ່ມີຜົນສະທ້ອນທາງບວກໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.

- ລະບົບໂກຕ້າ ສະໜອງລາຍຮັບຈາກການເກັບພາສີ ພຽງເລັກໜ້ອຍໃຫ້ລັດຖະບານ, ຊຶ່ງຕົກເປັນ ມູນຄ່າປະມານ 778 ລ້ານກີບ (77,800 ໂດລາສະຫະລັດ) ຫຼື 6% ຂອງ ມູນຄ່າການສົ່ງອອກ ຕໍ່ປີ.

ບັນຫາຫຼັກຂອງ ຜູ້ຊຸດຄຳນ ແລະ ພໍ່ຄ້າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງມີ:

- ການຫຼຸດລົງຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນທຳມະຊາດ
- ລາຄາຕົກຕໍ່າ, ມີທາງເລືອກໜ້ອຍ ໃນການເພີ່ມມູນຄ່າຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
- ບໍ່ມີຕະຫຼາດຈຳໜ່າຍ
- ລະບຽບ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ສະລັບຊັບຊ້ອນ

ໃນປັດຈຸບັນຄວາມຕ້ອງການເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນປະເທດອ້ອມຂ້າງ ມີເພີ່ມຂຶ້ນ ຖ້າຫາກວ່າມີ ການຄຸ້ມ ຄອງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ດີ ມີການປູກ, ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບສິນຄ້າ, ການສົ່ງເສີມ ມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ການປັບປຸງການຕະຫຼາດ, ຂະແໜງການຍ່ອຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງກໍ່ຈະສາມາດກາຍ ເປັນແຫຼ່ງ ລາຍຮັບທີ່ຍືນຍົງສຳລັບປະຊາຊົນແຂວງ ຊຽງຂວາງ.

ວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາສຳລັບແຕ່ລະຜະລິດຕະພັນ ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ມີການປັບປຸງໂດຍດ່ວນ. ມີຫຼາຍ ຜະ ລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ສາມາດມີການປັບປຸງເຊັ່ນ: ການປັບປຸງເຕົາອົບດອກເຜິ້ງ ແລະ ສາລີ, ການ ຫຸ້ມຫໍ່ຖົງໃສ່ເຫັດ, ວິທີການກັ່ນນ້ຳມັນໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ປັບປຸງແກ້ວໃສ່ສຳລັບນ້ຳໝາກໄມ້.

ຂະແໜງການເອກະຊົນບໍ່ມີຄວາມສາມາດດຳເນີນທຸລະກິດທັງໝົດໂດຍຕົວເອງ ແລະ ຕ້ອງການໃຫ້ມີ ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກພາກລັດ. ພາກລັດສາມາດອອກຍຸດທະສາດໃນ ການແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆ:

- ຈັດຕັ້ງກຸ່ມວິສະຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງລະດັບບ້ານ
- ສ້າງລະບົບໃນການຄຸ້ມຄອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແບບຍືນຍົງ
- ກະຈາຍລາຍຮັບຈາກຕ້ອງໂສ່ການຕະຫຼາດ
- ສ້າງແວດລ້ອມການລົງທຶນໃຫ້ດີຂຶ້ນໃນການຄຸ້ມຄອງ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
- ຕອບສະໜອງການບໍລິການທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ

ເພື່ອຢາກພັດທະນາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແບບຍືນຍົງ, ພະນັກງານຂັ້ນເມືອງຈຳເປັນຕ້ອງປະກອບສ່ວນໃນ ການພັດທະນາຂອງກຸ່ມວິສະຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຂອງບ້ານ ພວກເຂົາຄວນຊ່ວຍເຫຼືອ ກຸ່ມຜູ້ປະກອບ

ການເຫຼົ້ານີ້ໃຫ້ມີຄວາມສາມາດ ໃນການສ້າງແຜນດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ດີ ແລະ ສ້າງລະບົບການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ.

ພະນັກງານຫ້ອງການສິ່ງເສີມຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດການຮຽນຮູ້ສິ່ງໃໝ່ໆ. ໂຄງການປັບປຸງບູລະນະປົກຄອງສາມາດຊ່ວຍຕອບສະໜອງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ ພະນັກງານ ສິ່ງເສີມ:

ຂໍ້ແນະນຳດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນຖືກສະເໜີຕໍ່ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງຄື:

1: ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງພະນັກງານສິ່ງເສີມເມືອງ:

- ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງສາມາດສະໜັບສະໜູນການສ້າງ ຄູ່ມື ການຝຶກອົບຮົມ ເປັນພາສາລາວໃຫ້ແກ່ພະນັກງານເມືອງໃນການດຳເນີນງານ ຂະບວນການ 7 ບາດກ້າວ ຊຶ່ງຖືກສະເໜີໃນບົດລາຍງານນີ້ ແລະ ສາມາດນຳໃຊ້ຄູ່ມືນີ້ເປັນປ່ອນອີງໃນ ການຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານສິ່ງເສີມ.
- ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງສາມາດສະໜອງໂຄງການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການສິ່ງເສີມແບບຢ່າງຫຼາຍໆຄັ້ງກວ່າເກົ່າ ໂດຍການເຊື່ອມຢັງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການປະຕິບັດງານຕົວຈິງຢູ່ພາກສະໜາມ ໂດຍຄ່ຽງຄູ່ກັບການຈັດກອງປະຊຸມ, ການແຕ່ງຕັ້ງວຽກພາກສະໜາມທີ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ການແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ຂອງຊາວບ້ານ. ຄວນຈະມີລະບົບໃນການຈ່າຍຄ່າເດີນທາງລ່ວງໜ້າທີ່ດີກວ່າເກົ່າ.
- ຄູ່ມືກັບເຊີນຄວນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຊື້ນຳຂະບວນການຝຶກອົບຮົມດັ່ງກ່າວ, ຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ຄວນຈະມາຈາກ ສະຖາບັນຄຳນຄວ້າປ່າໄມ້ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນເຊັ່ນ:
ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້ ມະຫາວິທະໄລແຫ່ງຊາດ, ສູນຄຳນຄວ້າກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ.
- ໂຄງການຝຶກອົບຮົມການສິ່ງເສີມຂອງໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງຄວນ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ເກີດມີ ສ່ວນຮ່ວມຈາກພະນັກງານຫ້ອງການສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ, ເພາະວ່າພວກເຂົາ ເປັນຜູ້ບຸກເບີກ ໃນ ການພັດທະນາກຸ່ມວິສາຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ບ້ານ.
- ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງຄວນມີແຜນງົບປະມານຂະໜາດນ້ອຍ ສຳລັບ ການຮັບເອົາພະນັກງານໜຸ່ມນ້ອຍທີ່ຫາກໍຈົບມາຈາກມະຫາວິທະຍາໄລ ເພື່ອທີ່ຈະສາມາດເຮັດວຽກໃນກຸ່ມບ້ານໃນໄລຍະ 3 ປີ ໃນແຕ່ລະເຂດບ້ານ(\$30/ຄົນ/ເດືອນ) ຫຼື ຢ່າງໜ້ອຍຕ້ອງມີ 2 ຄົນຕໍ່ເມືອງ.

2: ສິ່ງເສີມການພົວພັນລະຫວ່າງການພັດທະນາລັດວິສາຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ການຊຸດຄຳນແບບຍືນ ຍົງ ແລະ ການອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ.

- ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານການຄ້າ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ເພື່ອທີ່ຈະສາມາດ ປະກອບສ່ວນໃນການສົ່ງເສີມກຸ່ມວິສາຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງລະດັບບ້ານ.
- ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານປ່າໄມ້ ເພື່ອສົ່ງເສີມກຸ່ມເຄື່ອງປ່າຂອງດົງລະດັບບ້ານ ໃນການປັບປຸງກິດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ, ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ການໝາຍຂອບເຂດນິເວດກະສິກຳ.
- ການອອກນະໂຍບາຍແບບໃໝ່ເຊັ່ນ: ກຸ່ມບ້ານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງບ້ານໃດທີ່ສາມາດຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແບບຍືນຍົງ ແລະ ມີການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ສາມາດໄດ້ຮັບ ລາງວັນຕອບແທນ ເຊັ່ນ: ໃບອະນຸຍາດສົ່ງອອກຍົກເວັ້ນພາສີ ຫຼື ໃຫ້ໂກດ້າບ້ານ.

3: ການສົ່ງເສີມການບໍລິການຂໍ້ມູນທາງດ້ານການຕະຫຼາດ

- ຫ້ອງການອຸດສາຫະກຳ-ການຄ້າແຂວງຄວນສ້າງໜ່ວຍງານຄຳນຄ້ວາການຕະຫຼາດ ຊຶ່ງມີໜ້າທີ່ ໃນການສຶກສາກ່ຽວກັບຕ່ອງໂສ້ການຕະຫຼາດ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລາຄາ, ການຜະລິດແບບ ໃໝ່ ແລະ ເຕັກໂນໂລຍີ ກ່ອນການຂຸດຄຳນ ແລະ ສາມາດຕອບສະໜອງຂໍ້ມູນ ການຕະຫຼາດ ໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນແຂວງ. ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ ຄວນສົ່ງເສີມ ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ ຄຳນຄ້ວາກ່ຽວກັບ ການຕະຫຼາດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາມີຄວາມສາມາດໃນການວິເຄາະ ຕ່ອງໂສ້ການຕະຫຼາດ ແລະ ຂໍ້ມູນ ອື່ນໆ ກ່ຽວກັບກິດຈະກຳ ຕ່າງໆ.
- ໜ່ວຍງານຄຳນຄ້ວາການຕະຫຼາດ ດັ່ງກ່າວຄວນຈັດຕັ້ງລະບົບຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດແບບງ່າຍດາຍ, ທັງນີ້ກໍເພື່ອແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດກັບຫ້ອງການອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າຂອງເມືອງ, ຜູ້ປະກອບການເອກະຊົນ, ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດລະດັບບ້ານ. ລະບົບດັ່ງກ່າວນີ້ຄວນໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ໃນເບື້ອງຕົ້ນປະມານ 1 ຄັ້ງຕໍ່ເດືອນ ແຕ່ ໃນອານາຄົດ ອາດແມ່ນ 1 ຄັ້ງຕໍ່ອາທິດ.
- ຕະຫຼາດສົ່ງອອກທີ່ໄກທີ່ສຸດແມ່ນປະເທດຫວຽດນາມ ເພາະວ່າປະຈຸບັນຍັງມີສິນຄ້າພຽງ ເລັກນ້ອຍທີ່ສົ່ງອອກ. ຫ້ອງການແຂວງຄວນຈັດຕັ້ງຕົວແທນການຕະຫຼາດໃນເມືອງວິນ (ປະເທດຫວຽດນາມ), ທັງນີ້ກໍເປັນການຊອກຫາຕະຫຼາດໃນຫວຽດນາມ, ຊອກຫາລູກຄ້າ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຕິດຕໍ່ພົວພັນ ແລະ ເຊັນສັນຍາຕ່າງໆ.

4: ສົ່ງເສີມໃຫ້ພາກລັດມີລະບຽບການທີ່ມີລັກສະນະແບບວິສາຫະກິດ, ຈະແຈ້ງ ແລະ ແບບມີເຫດມິຜົນຂັ້ນຕົ້ມ.

- ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ ຄວນສະເໜີໃຫ້ມີການແກ້ໄຂບັນຫາກ່ຽວກັບ ລະບຽບການ ທີ່ມີຄວາມສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ ແລະ ຂາດການປະສານງານລະຫວ່າງພະແນກການຕ່າງໆ ໃນ

ຂະແໜງການຍ່ອຍ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ນີ້ແມ່ນປະເດັນຫຼັກກ່ຽວກັບການປົກຄອງທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ມີການປັບປຸງການບໍລິການໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ. ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ ຄວນເລັ່ງໃສ່ ກິດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ. ຕົວຢ່າງ: ການຮ່າງລະບຽບການຄວບຄຸມ ແລະ ການເກັບພາສີ “ ພາສີຈຸດດຽວ ” ແບບງ່າຍດາຍໂດຍການສ້າງສິ່ງອຳນວຍສະດວກໃຫ້ມີການຮັບເອົາລະບົບດັ່ງກ່າວໂດຍຜ່ານກອງປະຊຸມຂອງຂັ້ນນຳ.

- ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ ຄວນສະໜັບສະໜູນທ້ອງຖານຕ່າງໆຂອງແຂວງ ໃນການຊອກຫາ ທາງເລືອກໃໝ່ໆກ່ຽວກັບລະບົບໂກຕ້າໃນປະຈຸບັນ, ລະບົບໂກຕ້າແບບໃໝ່ຄວນຈະມີການປັບປຸງ ແລະ ມີການທົດສອບ, ເຊິ່ງຄວນມີລັກສະນະແບບມີການແຂ່ງຂັນ ແລະ ສິ່ງຜົນສະທ້ອນໃຫ້ແກ່ລາຍຮັບຈາກການເກັບພາສີເພີ່ມຂຶ້ນ ລະບົບໂກຕ້າຄວນມີຄວາມໂປ່ງໃສຂຶ້ນຕື່ມ

ເປັນຕົ້ນແມ່ນການນຳໃຊ້ລາຍຮັບຈາກການເກັບພາສີຈາກການຂຸດຄຳເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ຕົວຢ່າງ: ເພື່ອປັບປຸງການບໍລິການຕໍ່ຜູ້ປະກອບການກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ຄວນມີນະໂຍບາຍການຫຼຸດຜ່ອນພາສີຕໍ່ກຸ່ມວິສາຫະກິດລະດັບບ້ານ ຖ້າພວກເຂົາເຈົ້າມີການນຳໃຊ້ວິທີການການຂຸດຄຳເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແບບຍືນຍົງ ແລະ ປະຕິບັດຕາມລະບຽບ ແລະ ຂໍ້ບັງຄັບ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ.

- ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ ຄວນມີການຊຸກຍູ້ພາກສ່ວນລັດກ່ຽວກັບການສຶກສາ ແລະ ປັບປຸງສັນຍາທຸກໆປະເພດລະຫວ່າງຜູ້ຜະລິດ, ພໍ່ຄ້າ ແລະ ນັກລົງທຶນ. ການເຮັດສັນຍາລະຫວ່າງຊາວນາແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ເພາະວ່າຊາວນາສ່ວນໃຫຍ່ມັກຈະບໍ່ມີການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ, ອີກຢ່າງໜຶ່ງນັກລົງທຶນຈະບໍ່ກ້າທີ່ຈະລົງທຶນໃນຂະແໜງການເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ໃນເມື່ອພວກເຂົາຮູ້ສຶກວ່າ ການເຮັດສັນຍາແມ່ນບໍ່ສັກສິດ ຫຼື ໝັ້ນຄົງ.

5: ຄວນຈະມີການສົ່ງເສີມຄວາມເປັນເຈົ້າກີ້-ເຈົ້າການຂອງທ້ອງຖານຕ່າງໆພາຍໃນແຂວງ ຊຽງຂວາງ ເພື່ອເປັນການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ ໃນຂະແໜງການເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຕ່າງໆ.

- ຄວນສ້າງແຜນວຽກປະຈຳປີ ທີ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ໄດ້ຮັບຄວາມເປັນເອກະພາບກັນ
- ການມອບໝາຍໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຢ່າງຈະແຈ້ງໃນການດຳເນີນງານພາຍໃນເມືອງ
- ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງຄວນຊ່ວຍເຫຼືອໃນ ການສ້າງແຜນງານ ຕ່າງໆ ໃນຊ່ວງເວລາ ປະມານ 2-3 ເດືອນ.

ສາລະບານ

1	ພາກສະເໜີ	13
1.1	ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງແຂວງ ຊຽງຂວາງ	13
1.2	ການປົກຄອງ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ	13
1.3	ວິທີການສຶກສາ	14
2	ສະຖານະພາບ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແຂວງ ຊຽງຂວາງ	16
2.1	ການປະເມີນການນຳໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນ 40 ເຂດ ຂອງ 7 ເມືອງ	16
2.2	ຄວາມສຳຄັນຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຕໍ່ກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວບ້ານ	17
2.3	ຜະລິດຕະພັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ ບາງຊະນິດ ຄ.ປ.ດ ທີ່ສຳຄັນ	20
2.4	ມູນຄ່າ ແລະ ປະລິມານຂອງ ຕະຫຼາດ ຄ.ປ.ດ	22
2.5	ໂຄງຮ່າງການຕະຫຼາດ ຄ.ປ.ດ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ	24
2.6	ລະບົບຂອງ ລັດກ່ຽວກັບລະບຽບການ ຄຸ້ມຄອງການຄ້າ ແລະ ການຜະລິດ ຄ.ປ.ດ	28
2.7	ພາບລວມໃນອະນາຄົດກ່ຽວກັບຕະຫຼາດ ຄ.ປ.ດ ຂອງແຂວງ ຊຽງຂວາງ	33
3	ບັນຫາຕ່າງໆ ຂອງຜູ້ຜະລິດ ແລະ ພໍ່ຄ້າ	37
3.1	ແນວໂນ້ມທາງລົບກ່ຽວກັບປະລິມານ ຄ.ປ.ດທີ່ມີຢູ່	37
3.2	ລາຄາຕົກຕ່ຳ, ທາງເລືອກໜ້ອຍໃນການເພີ່ມມູນຄ່າ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນ	39
3.3	ທາງອອກຈຳກັດອອກສູ່ຕະຫຼາດ, ຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງວິຊາການ	40
3.4	ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງຂອງພາກສ່ວນລັດ ທີ່ສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ	41
4	ວິໄສທັດ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາອະນາຄົດຂອງຂະແໜງການຍ່ອຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ	42

4.1	ຍຸດທະສາດ ແລະ ລະດັບຄາດໝາຍ ຂອງລັດຖະບານ	42
4.2	ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມວິສະຫະກິດ ຄ.ປ.ດ ຂັ້ນບ້ານ	44
4.3	ລະບົບການຄຸ້ມຄອງ ຄ.ປ.ດ ແບບຍືນຍົງໃນພື້ນທີ່ປ່າ ແລະ ສະຖານທີ່ອື່ນໆ	44
4.4	ການສ້າງລາຍຮັບຈາກຕ່ອງໂສ້ການຕະຫຼາດ	44
4.5	ການສ້າງແວດລ້ອມກ່ຽວກັບລະບຽບການທີ່ ເອື້ອອຳນວຍແກ່ວິສະຫະກິດ ຄ.ປ.ດ	45
4.6	ການສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອ ຈາກພາກສ່ວນລັດ ແລະ ເອກະຊົນ	45
5	ຄວາມຈຳເປັນໃນການຝຶກອົບຮົມຂອງພະນັກງານສິ່ງເສີມ	46
5.1	ການປະເມີນຄວາມຈຳເປັນໃນການຝຶກອົບຮົມ	46
5.2	ໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ພະນັກງານສິ່ງເສີມ	47
5.3	ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ	49
6	ການປັບປຸງການປົກຄອງໃນຂະແໜງການຍ່ອຍຄປດ: ການຮ່າງແຜນງານສຳລັບ ໂຄງການ ປັບປຸງບູລະນະການປົກຄອງ	50
6.1	ຂໍ້ແນະນຳທົ່ວໄປ	50
6.2	ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງພະນັກງານສິ່ງເສີມຂັ້ນເມືອງ	51
6.3	ການສະໜັບສະໜູນການພົວພັນ ລະຫວ່າງ ການພັດທະນາວິສະຫະກິດ ຄປດ, ການຊຸດຄຳນຳແບບຍືນຍົງ ແລະ ການອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ	53
6.4	ການສະໜັບສະໜູນການບໍລິການຂໍ້ມູນພື້ນຖານດ້ານການຕະຫຼາດ	54
6.5	ການປັບປຸງແວດລ້ອມລະບຽບການຂອງລັດ	54
7	ເອກະສານອ້າງອີງ	56
	ເອກະສານແນບທ້າຍ	57
	ເອກະສານແນບທ້າຍ 1: ກອບແຜນງານ	57

ເອກະສານແນວທ້າຍ 2: ລາຍການເດີນທາງຂອງພາລະກິດຄັ້ງນີ້.	61
ເອກະສານແນວທ້າຍ 3: ວາລະກອງປະຊຸມ, ລາຍຊື່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ເອກະສານການແນະນຳ ກ່ຽວກັບກອງປະຊຸມ	64
ເອກະສານແນວທ້າຍ 4: ລາຍຊື່ ເຄື່ອງມືການປະເມີນຜົນແບບຮີບດ່ວນໃນການປະເມີນສະຖານະພາບ ຄປດ ໃນບ້ານ	71
ເອກະສານແນວທ້າຍ 5: ຂະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຕາມການສຳຫຼວດຂອງໂຄງການ ນາວາໂກບ (NAWACOP), ແຂວງ ຊຽງຂວາງ (ເພັງ ແພງສິງຄຳ, 1997)	75
ເອກະສານແນວທ້າຍ 6: ສະພາບທົ່ວໄປຂອງຜະລິດຕະພັນ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ	79
ເອກະສານແນວທ້າຍ 7: ບົດລາຍງານຫຍໍ້ ຂອງການເກັບກຳຂໍ້ມູນຈາກພໍ່ຄ້າ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ບັນດາພະນັກງານລັດ	81
ເອກະສານແນວທ້າຍ 8: ບົດສະຫຼຸບກອງປະຊຸມອົງການມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ວັນທີ 15/12/2006 ທີ່ຫ້ອງປະຊຸມພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງ ຊຽງຂວາງ (ລາຍງານຜົນເກັບກຳຂໍ້ມູນໂດຍ ການສະໜັບສະໜູນຂອງໂຄງການຈີ່ປ່າ)	110

ຕາຕະລາງ

ຕາຕະລາງ 01: ຄວາມສຳຄັນຂອງ ຄປດ ໃນການສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ຄອບຄົວ ໃນ 40 ເຂດ ຂອງ 7 ເມືອງ ແຂວງ ຊຽງຂວາງ. ການຈັດອັນດັບຂອງການປະເມີນຂອງພະນັກງານເມືອງ ໃນ ເດືອນ ຕຸລາ 2006	16
ຕາຕະລາງ 02: ແຫຼ່ງລາຍຮັບທີ່ສຳຄັນທີ່ຖືກຈັດອັນດັບໂດຍ 8 ບ້ານໃນແຂວງຊຽງຂວາງ, ພະຈິກ 2006	17
ຕາຕະລາງ 03: ການຈັດອັນດັບລາຍຈ່າຍຂອງຄອບຄົວ, 8 ບ້ານໃນແຂວງຊຽງຂວາງ, ພະຈິກ 2006	18
ຕາຕະລາງ 04: ການປະເມີນລາຍຮັບ ຂອງ 9 ບ້ານ ຢູ່ ເມືອງຄຳ ແຂວງ ຊຽງຂວາງ, ເມສາ 2006	19
ຕາຕະລາງ 05: ລາຍຊື່ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ໄດ້ຮັບການຄ້າຂາຍໃນແຂວງຊຽງຂວາງ, ຊຶ່ງໄດ້ຈັດລຽງອີງຕາມຄວາມສຳຄັນຂອງລາຍຮັບຂອງຊາວບ້ານ ໂດຍການສຳພາດຈາກພະນັກງານເມືອງ ໃນເດືອນ ຕຸລາ 2006 (ການຈັດລຽງຂຶ້ນສູງສຸດ=ຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ)	21
ຕາຕະລາງ 06: ການປະເມີນປະລິມານ ແລະ ມູນຄ່າການຄ້າຂາຍ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຈາກແຂວງຊຽງ	23

ຂວາງ, 2005

ຕາຕະລາງ 07: ການສົມທຽບລາຍຮັບຈາກ ຄປດ ແລະ ສາລີ ຂອງຊາວນາ ສຳລັບການສົ່ງອອກ ໃນ ແຂວງຊຽງຂວາງ	25
ຕາຕະລາງ 08: ລາຍຊື່ຜູ້ເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຈາກແຂວງອື່ນໆ	25
ຕາຕະລາງ 09: ລາຍຊື່ຜູ້ເກັບຊື້ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ໃນລະດັບແຂວງ ແຂວງຊຽງຂວາງ.	26
ຕາຕະລາງ 10: ລາຍຊື່ຂອງຜູ້ເກັບຊື້ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ລະດັບເມືອງທີ່ພົບເຫັນໃນແຂວງຊຽງຂວາງ.	28
ຕາຕະລາງ 11: ຄ່າທຳນຽມໂກຕ້າ, ລາຄາປ່ອນເກັບຊື້ ແລະ ປະລິມານສິນຄ້າ ສຳລັບ 4 ຜະລິດຕະພັນ	30
ຕາຕະລາງ 12: ພາບລວມການຕະຫຼາດກ່ຽວກັບ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ	33
ຕາຕະລາງ13:ແນວໂນ້ມ ຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ອີງໃສ່ການສຳຫຼວດການປະເມີນຜົນແບບຮີບດ່ວນ ໃນ 8 ບ້ານ ໃນເດືອນພະຈິກ, 2006	38
ຕາຕະລາງ14: ຄວາມຄິດເຫັນຂອງພະນັກງານເມືອງກ່ຽວກັບບົດບາດ, ໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນໃນ ການຝຶກອົບຮົມ, ຕຸລາ 2006.	46
ຕາຕະລາງ 15: ໂຄງຮ່າງບາດກ້າວຕຳນິຕິກຽວກັບຂັ້ນຕອນການຝຶກອົບຮົມຂອງການສົ່ງເສີມ	52

ຄຳຂອບໃຈ

ໃນນາມທີມງານທີ່ປຶກສາຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງທ່ານ ສີທອນ ສິບົວລະພັນ, ຜູ້ປະສານງານໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ (ຈີ່ປ່າ), ດຣ. ຊູເຣັດ ບາເລັກລິສນານ, ທີ່ປຶກສາທາງດ້ານວິຊາການຂອງ ໂຄງການ ຈີ່ປ່າGPAR , ທ່ານ ນາງ ນິໂຄເລັດ ເມັດທິເຊັນ, ຜູ້ຈັດການອົງການ ພັດທະນາຂອງປະເທດເນເທີ ແລນປະຈຳລາວ ສຳລັບການຊ່ວຍເຫຼືອໃນ ລະຫວ່າງ ການປະຕິບັດພາລະກິດຄັ້ງນີ້.

ທີມງານທີ່ປຶກສາຂໍສະແດງ ຄວາມນັບຖືຢ່າງສູງ ສຳລັບການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຜູ້ປະສານງານຕ່າງໆ ຂອງໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ ແຂວງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ: ທ່ານ ວິລາກອນ ພອນປັນຍາສິດ, ພິດສະໄໝ ທອງມະນີລາ ແລະ ທ່ານ ໄມ ເຟັນເນມາ, ທ່ານ ແອັດດີ ເວີນອນ , ທ່ານ ຈອນ ຄອນເນວ, ທ່ານ ອາດຳ ຟອນກາດ, ທ່ານ ເວັດເຊວ ເຣ່ຍເລັສ ແລະ ເອໂຄບານ. ນອກຈາກນັ້ນພວກເຮົາຂໍສະແດງ ຄວາມຂອບໃຈ ມາຍັງ ຜູ້ປະກອບທຸລະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທຸກທ່ານ, ພະນັກງານຫ້ອງການຕ່າງໆ ຂອງ ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ພ້ອມ ດ້ວຍຊາວບ້ານຜູ້ເກັບກູ້ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນເວລາ ແລະ ຂໍ້ມູນອັນມີຄ່າໃຫ້ ແກ່ພວກເຮົາ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ຄືບາດກ້າວທຳອິດໃນການພັດທະນາຂະແໜງການຍ່ອຍ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ພາຍໃນແຂວງ ຊຽງຂວາງ.

ຕົວອັກສອນຫຍໍ້

CRCWC	ອົງການບັນເທົາທຸກໂລກ
DAFEO	ຫ້ອງການສິ່ງເສີມກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງ
GPAR	ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ
NAFRI	ສະຖາບັນຄຳນຳວາກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ
NTFP	ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
NUOL	ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ
PACSA	ຂະບວນການປົກຄອງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງລັດຖະກອນ
PAFO	ພະແນກກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ແຂວງ
RRA	ການປະເມີນຜົນແບບຮີບດ່ວນ
SDC	ໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ການຮ່ວມມືປະເທດ ສະວິດສແລນ

SNV	ອົງການພັດທະນາ ຂອງປະເທດເນເທີແລນ
TOR	ກອບແຜນງານ
UNDP	ອົງການພັດທະນາສະຫະປະຊາຊາດ

ຕິດຕໍ່ທີ່ :

ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ, ຫ້ອງວ່າການແຂວງ, ໂພນສະຫວັນ ແຂວງຊຽງຂວາງ,

ສປປລາວ.ໂທ: (856) 213212-3 ແຟັກ: 213214. ອີເມລ: gpark@laotel.com

ອົງການພັດທະນາຂອງປະເທດເນເທີແລນປະຈຳປະເທດລາວ ຜູ້ປນ: 9781 ຖະໜົນໜອງບອນ,

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ປະເທດລາວ.ໂທ: (856) 21 413290-1 ແຟັກ: 414068,

ອີເມວ: jfoppes@snvworld.org

1 ພາກສະເໜີ

1.1 ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ ແຂວງ ຊຽງຂວາງ

ລັດຖະບານລາວໄດ້ລິເລີ່ມໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ (GPAR) ເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງອົງການບໍລິຫານລັດໃຫ້ມີຄວາມສາມາດໃນການຈັດການເປົ້າໝາຍການພັດທະນາຂອງປະເທດ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ອົງການ PACSA , ເຊິ່ງເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງສຳນັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີຂອງລັດຖະບານລາວ. ອົງການພັດທະນາສະຫະປະຊາຊາດມີໜ້າທີ່ຊ່ວຍເຫຼືອໃນການອອກແບບ ແລະ ການດຳເນີນງານ ຂອງ ໂຄງການ GPAR ໃນລະດັບແຂວງເພື່ອເປັນການເສີມສ້າງການບໍລິຫານ ທີ່ເນັ້ນໃສ່ການກະຈາຍອຳນາດ ແລະ ການໃຫ້ການບໍລິການສັງຄົມ. ໂຄງການປັບປຸງບູລະນະການປົກຄອງ ແຂວງຊຽງຂວາງ ແມ່ນໂຄງການ ອັນດັບທີ່ 3 ຂອງແຂວງ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການຊ່ວຍ

ເຫຼືອໂດຍ ອົງການພັດທະນາສະຫະປະຊາຊາດ, ອົງການພັດທະນາ ແລະ ການຮ່ວມມື ຂອງປະເທດສະວິດສແລນ ແລະ ອົງການພັດທະນາ ຂອງປະເທດ ເນເທີແລນ (SNV). ໂຄງການດັ່ງກ່າວແມ່ນຂຶ້ນກັບຫ້ອງວ່າການແຂວງ, ຊຶ່ງມີໄລຍະເວລາຂອງໂຄງການເລີ່ມແຕ່ ພະຈິກ, 2005 ແລະ ຈົບໂຄງການພະຈິກ, 2009 .

ໂຄງການດັ່ງກ່າວແມ່ນຖືກອອກແບບເພື່ອເປົ້າໝາຍໃນການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການປະຕິບັດງານຂອງສະຖາບັນຫ້ອງການລັດທີ່ໄດ້ຖືກຄັດເລືອກໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເພື່ອ:

- ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນຂອງຄົນຢູ່ໃນສັງຄົມໂດຍຜ່ານການວາງແຜນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການກຳນົດບູລິມະສິດ ແລະ ເປັນການສົ່ງເສີມການພັດທະນາເສດຖະກິດ, ທັງເປັນການຊຸກຍູ້ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທາງສັງຄົມຢ່າງເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ສົດເສດພາຍໃນການຈັດສິນໃຈຂອງເພດຍິງ ແລະ ເພດຊາຍ ແລະ ບັນດາທຸກຊົນຊາດຊົນເຜົ່າ.
- ເພື່ອເປັນການດຳເນີນວຽກງານຕາມແຜນການ ແລະ ກ້າວໄປຫາຈຸດປະສົງຂອງເມືອງ ແລະ ແຂວງວາງອອກທີ່ມີລັກສະນະໂປ່ງໃສ, ມີການປະສານງານທີ່ດີ ແລະ ມີປະສິດທິພາບທຽບໃສ່ລາຄາ ແລະ
- ເພື່ອຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າໃນການສະໜອງການບໍລິການສັງຄົມ.

1.2 ການປົກຄອງ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

ການພັດທະນາການກະສິກຳແບບການຕະຫຼາດແມ່ນບູລິມະສິດຕຳນິຕິຂອງໂຄງການ GPAR ໃນນັ້ນໜຶ່ງໃນກິດຈະກຳແບບການຕະຫຼາດຕຳນິຕິໃນຂະແໜງດັ່ງກ່າວແມ່ນກ່ຽວພັນກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ(ຄປດ). ໃນຂະນະທີ່ຂະແໜງການຍ່ອຍດັ່ງກ່າວແມ່ນບໍ່ໄດ້ຖືກສະເໜີໂດຍທາງກົງໃນເອກະສານຂອງໂຄງການ, ການສົນທະນາໃນລະດັບແຂວງເຊິ່ງຄວາມຈິງແລ້ວຂະແໜງການຍ່ອຍດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຖືເປັນປະເດັນຕຳນິຕິເຊິ່ງວ່າສາມາດສ້າງລາຍຮັບອັນໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງຊາວບ້ານ. ສະນັ້ນໂຄງການ GPAR ຈຶ່ງໄດ້ເຊື່ອເຊັນ ອົງການພັດທະນາຂອງປະເທດເນເທີແລນສ້າງບົດຄຳນຳຄວາມແບບສັ້ນນີ້ຂຶ້ນເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ເພື່ອວັດແທກສະຖານະພາບປະຈຸບັນຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ລາຍຮັບ, ຂໍ້ຈຳກັດ ໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ລະບຽບການຂອງລັດໃນການຄຸ້ມຄອງຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.
- ເພື່ອກວດສອບວຽກງານການສົ່ງເສີມໃນປະຈຸບັນ ແລະ ເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ຊຸກຍູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ທັງເປັນການຊອກຫາວິທີການໃນການສົ່ງເສີມຄວາມອາດສາມາດພ້ອມ.
- ເພື່ອພັດທະນາການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານວິຊາການໃນການວາງແຜນງານທີ່ເໝາະສົມໃນການຊຸກຍູ້ວຽກງານການສົ່ງເສີມທີ່ກ່ຽວພັນກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.

ບົດລາຍງານນີ້ໃຊ້ເວລາທັງໝົດ 4 ອາທິດເຊິ່ງກວມເອົາໄລຍະເວລາແຕ່ເດືອນ ຕຸລາ ຫາ ທັນວາ 2006 . ບົດລາຍງານນີ້ໄດ້ນຳສະເໜີຜົນຂອງການສຶກສາ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ. ລາຍລະອຽດຂອງໜ້າວຽກງານຄຳນຳຄວາມຄັ້ງນີ້ແມ່ນໄດ້ຖືກສະເໜີໃນເອກະສານແນບທ້າຍ.

1.3 ວິທີການສຶກສາ

ບົດລາຍງານນີ້ໃຊ້ເວລາທັງໝົດ ໃນການສຶກສາຢູ່ພາກສະໜາມ ຈຳນວນ 4 ຄັ້ງ ຢູ່ ແຂວງ ຊຽງຂວາງ:

- 11-13/10/2006: ທຳຄວາມຮູ້ຈັກກັບໂຄງການ ແລະ ການສ້າງການນັດໝາຍຕ່າງໆ
- 21-28/10/2006: ຈັດກອງປະຊຸມການຝຶກອົບຮົມກັບພະນັກງານເມືອງ ແລະ ແຂວງ
- 8-18/11/2006: ສຳພາດຜູ້ຜະລິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ,ພໍ່ຄ້າ ແລະ ພະນັກງານສົ່ງເສີມໃນ 3 ເມືອງ
- 4-9/12/2006: ສ້າງແຜນລະອຽດກັບ ໂຄງການ GPAR , ນຳສະເໜີກອງປະຊຸມສົນທະນາກັບກຸ່ມຄົນທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ

ລາຍງານການເດີນທາງລະອຽດແມ່ນຄັດຕິດໃນເອກະສານແນບທ້າຍ.

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ໄດ້ນຳໃຊ້ວິທີການເກັບກຳຂໍ້ມູນແບບປະສົມປະສານ, ເຊິ່ງລວມມີ: ການສັງເກດພາກສະໜາມ, ການປຶກສາຫາລືກັບບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດກອງປະຊຸມກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ:

- ເພື່ອເປັນການປະເມີນປະລິມານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ຖືກຂຸດຄຳນ, ຜະລິດ ແລະ ຄ້າຂາຍ ໃນແຂວງ
- ເພື່ອຊອກຫາຂໍ້ຈຳກັດເຈາະຈົງ ທີ່ ຊາວບ້ານປະເຊີນໜ້າກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
- ຊອກຫາຊ່ອງວ່າງຄວາມອາດສາມາດຂອງຫ້ອງການສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນວຽກງານການບໍລິການການສິ່ງເສີມເຊິ່ງກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຂອງ ດົງ
- ສະເໜີຂໍ້ແນະນຳກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນບາດກ້າວຕົວຈິງທີ່ສາມາດເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ ວຽກງານການສິ່ງເສີມວຽກງານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.

ການປະເມີນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນເລີ່ມຕົ້ນໂດຍການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັບຕົວແທນພະນັກ ງານຫ້ອງການສິ່ງເສີມກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງຈາກແຕ່ລະເມືອງ ເພື່ອສັງລວມຜະລິດຕະພັນຕຳນິຕໍ ແລະ ປະເດັນຕ່າງໆ. ແບບຟອມການເກັບກຳຂໍ້ມູນໄດ້ຖືກແຈກຢາຍໃຫ້ແຕ່ລະເມືອງເພື່ອທຳການບັນທຶກການ ຄ້າຂາຍ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນແຕ່ລະເມືອງ.

ນອກຈາກນີ້ທາງທີ່ປຶກສາຍັງໄດ້ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນມີສອງກ່ຽວກັບການຕະຫຼາດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຈາກຫຼາຍແຫຼ່ງ ຂໍ້ມູນ. ທັງນີ້ກໍ່ເປັນການປະເມີນສະພາບລວມການຕະຫຼາດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຢູ່ແຂວງອື່ນໆ (ເບິ່ງລາຍຊື່ ເອກະສານອ້າງອີງ).

ໃນການປະເມີນຂໍ້ຈຳກັດຂອງຊາວບ້ານ, ພະນັກງານຂັ້ນເມືອງໄດ້ນຳໃຊ້ການປະເມີນຜົນຊົນນະບົດແບບ ຮີບດ່ວນ (RRA) ໃນບ້ານທີ່ຖືກຄັດເລືອກໃນ 7 ເມືອງ. ພວກເຂົາໄດ້ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື RRA ຊຶ່ງວ່າໄດ້ຮັບ ການຝຶກອົບຮົມໃນກອງປະຊຸມຄັ້ງທຳອິດ. ບົດສະເໜີກ່ຽວກັບວິທີການປະເມີນຜົນຊົນນະບົດແບບຮີບ ດ່ວນແມ່ນຕິດຄັດໃນເອກະສານແນບທ້າຍ.

ທາງທີ່ປຶກສາຍັງໄດ້ສຶກສາຢູ່ພາກສະໜາມໃນ 3 ເມືອງຕົວແບບຂອງໂຄງການ (ເມືອງແປກ, ເມືອງຄູນ, ແລະ ເມືອງໜອງແຮດ) . ຊ່ວງເວລາການສຶກສາໃນພາກສະໜາມ ໄດ້ມີການສຳພາດກັບຫົວໜ້າກຸ່ມ ບ້ານພັດທະນາພ້ອມດ້ວຍພໍ່ຄ້າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນບ້ານ. ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການປະເມີນຜົນແບບຮີບ ດ່ວນໂດຍພະນັກງານເມືອງ ແລະ ການສັງເກດພາກສະໜາມຂອງທີ່ປຶກສາໄດ້ຖືກສະຫຼຸບໃນບົດລາຍ ງານນີ້.

ໃນການຊອກຫາຊ່ອງວ່າງຄວາມອາດສາມາດໃນການບໍລິການກ່ຽວກັບວຽກງານສິ່ງເສີມເຄື່ອງປ່າຂອງ ດົງ ຂອງຫ້ອງການພະແນກກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ແລະ ຫ້ອງການ ສິ່ງເສີມກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງ ທາງທີ່

ປົກສາຍັງໄດ້ສຳພາດ ຊາວບ້ານ, ພໍ່ຄ້າ ແລະ ພະນັກງານຫ້ອງການສິ່ງເສີມກະສິກຳ -ປ່າໄມ້ເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບການຜະລິດ ແລະ ການຄ້າຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຢູ່ໃນຫ້ອງການຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ຫ້ອງການແຜນການ, ການເງິນ, ການຄ້າ, ແລະ ຫ້ອງວ່າການແຂວງ.

ບາດກ້າວພາກປະຕິບັດຕົວຈິງກ່ຽວກັບການເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ວຽກງານສິ່ງເສີມໄດ້ສັງລວມຢູ່ໃນແຜນງານຂອງໂຄງການ GPAR. ແຜນງານນີ້ຈະຖືກສະເໜີໃນພາກທ້າຍສຸດຂອງບົດລາຍງານນີ້.

2 ສະຖານະພາບຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແຂວງຊຽງຂວາງ

2.1 ການປະເມີນການນຳໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນ 40 ເຂດ ຂອງ 7 ເມືອງ

ກອງປະຊຸມໃນເດືອນ ຕຸລາ 2006, ພະນັກງານຂັ້ນເມືອງຢູ່ 7 ເມືອງ (ຍົກເວັ້ນເມືອງທ່າທົມ) ໄດ້ປະເມີນການນຳໃຊ້ ຄ.ປ.ດ ໃນ 40 ເຂດ ໃນເມືອງຂອງພວກເຂົາໃນຂອບເຂດແຜນທີ່. ພວກເຂົາຍັງໄດ້ລະບຸເຖິງເຂດທີ່ຊາວບ້ານນຳໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຫຼາຍທີ່ສຸດໃນການສ້າງລາຍຮັບຂອງພວກເຂົາ. ຕາຕະລາງ ທີ່ 1 ໄດ້ສະຫຼຸບຜົນຂອງການຝຶກຫັດດັ່ງກ່າວ. ຕົວຢ່າງ ໃນເມືອງຄູນ, ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນເປັນລາຍຮັບສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງເຂດນ້ຳສອງສຽງ, ໜ້ອຍທີ່ສຸດຢູ່ເຂດລອງຊານ. ຕາຕະລາງດັ່ງກ່າວເປັນພຽງການຊີ້ບອກ ຊຶ່ງວ່າສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການໃຫ້ບູລິມະສິດເຂດພັດທະນາວຽກງານສິ່ງເສີມເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.

ຕາຕະລາງ 1 : ຄວາມສຳຄັນຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນການສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ຄອບຄົວ: ໃນ 40 ເຂດ ຂອງ 7 ເມືອງ ຂອງແຂວງຊຽງຂວາງ. ການຈັດລຳດັບໂດຍການປະເມີນຂອງພະນັກງານເມືອງໃນເດືອນ ຕຸລາ 2006 (1 = ສຳຄັນທີ່ສຸດ, 8 ສຳຄັນໜ້ອຍທີ່ສຸດ) .

ກ	ເມືອງໝອກໃໝ່	ຈ	ເມືອງຄູນ
1	ທາງວຽງ	1	ສອງແສງ
2	ລອງມໍ່	2	ແກ້ວເສັດ
3	ນ້ຳຈັດ	3	ສຳພັນໄຊ
4	ນ້ຳຍາດ	4	ຊຽງ
5	ສຳແຈ	5	ນ້ຳພັນ
		6	ງັນ
ຂ	ເມືອງຄຳ	7	ຍວນ
1	ທາເມືອງ	8	ລອງຊານ
2	ບຸນທິນ, ເປືອງຄຳ		
3	ລອງເຄົາ	ສ	ເມືອງແປກ
4	ລອງໝາກໄທ	1	ສາມແຍກໜອງເປັດ
5	ແມດເໜືອ	2	ພັນ

1		3	ລາດບວກ
ຄ	ເມືອງຜາໄຊ	4	ຄັງຊຽງ
1	ສົມບູນ	5	ເທດສະບານ
2	ຄຳແສນ	6	ຕອງໄຮ່
3	ແສນອຸດົມ	7	ລາດຫ່ວງ
ງ	ເມືອງພູກູດ	ຊ	ເມືອງໜອງແຮດ
1	ອັງ	1	ປາກບູນ
2	ໄທ	2	ທ່າຂາວ
3	ເກືອງ	3	ແກ້ວບ້ານ
4	ວຽງໄຊ	4	ຫ້ວຍເມືອງ
5	ລ່ອງຄັນ	5	ທຳພິງ
6	ລອງຮັງ		
7	ຊຸຍ	40	ເຂດ

2.2 ຄວາມສຳຄັນຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຕໍ່ກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວບ້ານ

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບ ຄວາມສຳຄັນຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນເສດຖະກິດຂອງຄອບຄົວໄດ້ຖືກເກັບກຳໂດຍພະນັກງານເມືອງ ໃນ 14 ບ້ານ (2 ບ້ານ ຕໍ່ ເມືອງ) ໂດຍການນຳໃຊ້ເຕັກນິກການປະເມີນຜົນແບບຮີບດ່ວນ. ກຸ່ມຊາວບ້ານໄດ້ຖືກຈັດອັນດັບແຫຼ່ງລາຍຮັບເງິນສົດຕຳນິຕິຂອງພວກເຂົາ (ເບິ່ງຕາຕະລາງ 2). ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວ, ລາຍຮັບເງິນສົດຈາກການຂາຍງົວແມ່ນແຫຼ່ງລາຍຮັບທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງລາຍຮັບທັງໝົດ (36%). ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນຢູ່ໃນອັນດັບທີ່ສອງ (28%) , ແລະ ຕິດຕາມດ້ວຍລາຍຮັບຈາກການຂາຍເຂົ້າ, ຜົນເກັບກ່ຽວອື່ນໆ (22%) ແລະ ລາຍຮັບອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ຮັບຈ້າງ, ຂາຍແຮງງານ(15%).

ຕາຕະລາງ 2: ແຫຼ່ງລາຍຮັບຕຳນິຕິ ຊຶ່ງໄດ້ຖືກຈັດລຽງອັນດັບຄວາມສຳຄັນໂດຍຊາວບ້ານ ໃນ 8 ບ້ານຂອງ ແຂວງຊຽງຂວາງ ໃນ ເດືອນ ພະຈິກ , 2006

ບ້ານ	ເມືອງ	ປະເພດລາຍຮັບ				
		ລ້ຽງສັດ	ຄປດ	ຜົນລະປູກ	ອື່ນໆ	ທັງໝົດ
ສັນຫຼວງ	ຄູນ	20%	60%	-	20%	100%
ສີວຽງຄຳ	ຄູນ	40%	30%	10%	20%	100%
ຊຽງມ້ຽງ	ມອກ	33%	17%	42%	8%	100%
ໄໝ່	ມອກ	33%	33%	26%	8%	100%

ບ້ານ	ເມືອງ	ປະເພດລາຍຮັບ				
		ລ້ຽງສັດ	ຄປດ	ຜົນລະປູກ	ອື່ນໆ	ທັງໝົດ
ປະອັນ	ໜອງແຮດ	56%	22%	17%	5%	100%
ດິນດຳ	ໜອງແຮດ	50%	20%	10%	20%	100%
ພະໄທ	ຜາໄຊ	30%	24%	40%	6%	100%
ພະແຄະ	ຜາໄຊ	23%	18%	29%	30%	100%
	ສະເລ່ຍ :	36%	28%	22%	15%	100%

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການເກັບຂໍ້ມູນແບບຮີບດ່ວນ (RRA) ໂດຍພະນັກງານເມືອງ, ພະຈິກ, 2006.

ປະກົດວ່າມີການພົວພັນກັນລະຫວ່າງລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ການຊື້ເຂົ້າ: ບ້ານທີ່ມີລາຍຮັບຈາກການຂຸດຄຳ ຄ.ປ.ດ ປະກົດວ່າໄດ້ຊື້ເຂົ້າກິນ ເພາະວ່າພວກເຂົາບໍ່ສາມາດຜະລິດເຂົ້າກຸ້ມຕົນເອງ (ເບິ່ງຕາຕະລາງ 3). ບ້ານອື່ນໆນຳໃຊ້ລາຍຮັບເງິນສົດຂອງພວກເຂົາໃນການໃຊ້ຈ່າຍໃນການບໍລິໂພກສິນຄ້າຕ່າງໆ, ເຊິ່ງກວມ 24% ຂອງລາຍຮັບເງິນສົດທັງໝົດຂອງພວກເຂົາເພື່ອໃຊ້ຈ່າຍໃນການຊື້ເຄື່ອງໃຊ້ໃນວຽກງານກະສິກຳເຊັ່ນ: ເຄື່ອງມືກະສິກຳ, ຊີ້ແນວເຂົ້າ, ຊີ້ສັດລ້ຽງ.

ຕາຕະລາງ 3 : ການລຽງລຳດັບລາຍຈ່າຍຂອງຄອບຄົວໃນ 8 ບ້ານຂອງແຂວງຊຽງຂວາງ , ພະຈິກ, 2006

ບ້ານ	ເມືອງ	ຊື້ເຂົ້າ	ຢາປົວ ພະຍາດ	ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ	ເຄື່ອງມື ກະສິກຳ	ປັ້ນແບບຮຽນ	ສັດລ້ຽງ	ການລ້ຽງ ຕ່າງໆ	ອື່ນໆ	ທັງໝົດ
ສັນຫຼວງ	ຄູນ	10%	10%	20%		20%			40%	100%
ສີວຽງຄຳ	ຄູນ	10%	10%	10%		30%			40%	100%
ຊຽງມຽງ	ໝອກ				40%		20%	10%	30%	100%
ໄໝ	ໝອກ				40%		20%	10%	30%	100%
ປະອັນ	ໜອງແຮດ	40%		20%	30%				10%	100%
ດິນດຳ	ໜອງແຮດ	38%		25%	25%				25%	113%
ພາໄຕ	ຜາໄຊ		15%	32%	11%	17%		8%	17%	100%
ນາແຄ	ຜາໄຊ		16%	7%	26%	17%	17%	9%	8%	100%
	ສະເລ່ຍ	12%	6%	13%	24%	9%	8%	5%	37%	100%

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການປະເມີນຜົນແບບຮີບດ່ວນໂດຍພະນັກງານຂັ້ນເມືອງ ໃນເດືອນ ພະຈິກ, 2006

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນເສດຖະກິດຂອງຊາວບ້ານໃນແຂວງຊຽງຂວາງໄດ້ຖືກເກັບກຳໂດຍໂຄງການ CRCWC ໃນ 9 ບ້ານ ຂອງ ເມືອງຄຳ ໃນເດືອນ ເມສາ, 2006 (ເບິ່ງຕາຕະລາງ4)

.ຕາຕະລາງໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ລາຍຮັບເງິນສົດຈາກການລ້ຽງສັດໄດ້ສະໜອງລາຍຮັບ 39% ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ 27% ຂອງລາຍຮັບເງິນສົດທັງໝົດດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງດັ່ງກ່າວສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການປະເມີນຜົນຈາກເມືອງໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນ. ບົດລາຍງານນີ້ບໍ່ສາມາດຄຳນຄ້ວາກ່ຽວກັບຄອບຄົວຂອງຊາວບ້ານທັງໝົດທີ່ເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເປັນສິນຄ້າ, ການເກັບຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງປະກົດວ່າກະແຈກກະຈາຍຢູ່ທຸກໆເມືອງທີ່ໄດ້ຖືກລາຍງານມາ. ອີງຕາມຜົນການສຶກສາຂອງ ໂຄງການ CRCWC , ປະມານ 40% ຂອງຄອບຄົວທັງໝົດໃນ 9 ບ້ານ ຂອງເມືອງຄຳ ສ້າງລາຍຮັບຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ທົ່ວແຂວງປະກົດວ່າມີປະມານ 40-60% ຂອງຄອບຄົວທັງໝົດ ທີ່ມີການເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ທີ່ເປັນສິນຄ້າ.

ຕາຕະລາງ 4 : ການປະເມີນລາຍຮັບຂອງ 9 ບ້ານຢູ່ໃນ ເມືອງຄຳ ໃນເດືອນ ເມສາ 2006

ລາຍຮັບ	ກີບ	ໂດລາ (\$)	%
ການລ້ຽງສັດ	723,510	\$72	39%
ຄ.ປ.ດ	504,265	\$50	27%
ເຂົ້າ	230,208	\$23	12%
ຜົນລະປູກ	124,239	\$12	7%
ເງິນເດືອນ	98,660	\$10	5%
ຄ່າແຮງງານ	87,698	\$9	5%
ຜັກຕ່າງໆ	58,465	\$6	3%
ເຄື່ອງຈັກສານ	32,887	\$3	2%
ທັງໝົດ	1,859,933	\$186	100%

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ : CRCWC , 2006)

ບົດລາຍງານນີ້ ໄດ້ປະເມີນລາຍຮັບທັງໝົດທີ່ໄດ້ຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຂອງຊາວບ້ານໃນທົ່ວແຂວງ ຊຶ່ງສະເລ່ຍ ປະມານ 652,000 ໂດລາ (ເບິ່ງຕາຕະລາງທີ່ 5 ໃນ ພາກທີ່ 2.3 ລຸ່ມນີ້). ໃນທົ່ວແຂວງມີຈຳນວນຄອບຄົວທັງໝົດ 36,120 ຄອບຄົວ (ການສຳຫຼວດ, 2003) ຖ້າວ່າ 50% ຂອງຄອບຄົວທັງໝົດມີການຂຸດຄຳນ ຄ.ປ.ດ ເປັນປະຈຳ, ລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຈະເທົ່າກັບ 360,000 ກີບ (\$36) ຕໍ່ ຄອບຄົວ ຕໍ່ ປີ.

ການປະເມີນສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຍັງໄດ້ຊີ້ແຈງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການສ້າງລາຍຮັບຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນບາງເຂດການສຶກສາສູງເຖິງ 80% ຂອງລາຍຮັບທັງໝົດ, ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການຍືນຍັນຈາກພໍ່ຄ້າ ບ້ານ ທ່າວງຽງ, ເມືອງທ່າທົມ. ແຕ່ກົງກັນຂ້າມຢູ່ທາງເຂດເມືອງແປກ, ບ່ອນທີ່ບໍ່ມີປ່າໄມ້ບົກຄຸ້ມ, ຊຶ່ງມີພຽງທົ່ງຫຍ້າ ກໍ່ປະກົດວ່າ ການສ້າງ ລາຍຮັບຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງກໍ່ອາດມີ ພຽງແຕ່ 0% ເທົ່ານັ້ນ.

ສ່ວນໃຫຍ່ຊາວບ້ານໄດ້ບໍລິໂພກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໂດຍກົງເມື່ອຫາມາໄດ້. ສະນັ້ນຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ໃນການປະເມີນມູນຄ່າລາຍຮັບຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ບໍ່ແມ່ນເງິນສົດ. ອີງຕາມການຄຳນຳຄວາມໃນພາກອື່ນໆຂອງປະເທດລາວ ການສຳຫຼວດເສດຖະກິດສັງຄົມໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ລາຍຮັບທີ່ບໍ່ເປັນເງິນສົດນີ້ມີ ມູນຄ່າປະມານ 2-3 ລ້ານ ກີບ ຫຼື 200-350 ໂດລາສະຫະລັດ ຕໍ່ ຄອບຄົວ ຕໍ່ ປີ (Foppes & Ketphan 2004).

ໃນອີກມຸມມອງໜຶ່ງ, ມູນຄ່າທົດແທນຈາກການບໍລິໂພກຜະລິດຕະພັນໃດໜຶ່ງໂດຍກົງທີ່ໄດ້ຈາກປ່າ ອາດຈະມີມູນຄ່າເກີນກ່ວາມູນຄ່າຂອງເງິນ ແລະ ສິ່ງຂອງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນເກີດຂຶ້ນຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງ. ສິ່ງນີ້ໄດ້ ນຳມາສູ່ ການໂຕ້ຖຽງກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ປຽບເໝືອນ "ຕາໜ່າງຄວາມປອດໄພ" ສຳລັບ ຄອບຄົວທີ່ອິດເຂົາໃນປີໜຶ່ງໆ .

2.3 ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຕົ້ນຕໍ ແລະ ການນຳໃຊ້

ຄວາມອຸດົມສົມບູນໃນການນຳໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນແຂວງຊຽງຂວາງ ຜ່ານມາແມ່ນໄດ້ຮັບການ ຄຳນຳຄວາ ໂດຍທົ່ວໄປການສຳຫຼວດພຶດສາດ(ແພງສິນຄຳ,1997) ຊຶ່ງໄດ້ລາຍງານວ່າ ຄ.ປ.ດໃນແຂວງ ມີປະມານ 159 ຊະນິດ ຊຶ່ງໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ໂດຍກົງໂດຍຊາວບ້ານໃນຊົນນະບົດ (ເບິ່ງເອກະສານແນບທ້າຍ). ພະນັກງານຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ການຄ້າເມືອງ ຂອງ 7 ຕົວເມືອງ ໄດ້ລາຍງານວ່າ ຄ.ປ.ດ ຈຳນວນ 25 ຊະນິດ ທີ່ມີການຄ້າຂາຍເປັນປະຈຳໃນແຂວງຊຽງຂວາງ. ການລາຍງານໃນລະຫວ່າງກອງປະຊຸມ 25-27 ຕຸລາ 2006 (ເບິ່ງຕາຕະລາງ 5).

ຕາຕະລາງ 5: ລາຍຊື່ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ໄດ້ຮັບການຄ້າຂາຍໃນແຂວງຊຽງຂວາງ, ຊຶ່ງໄດ້ຖືກຈັດລຽງອີງຕາມຄວາມສຳຄັນລາຍຮັບຂອງຊາວບ້ານ ໂດຍການສຳພາດຈາກພະນັກງານເມືອງ ໃນເດືອນ ຕຸລາ 2006(ເລກໃຫຍ່ສຸດ=ຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ)

ລ/ດ	ລາຍຊື່ ຄ.ປ.ດ (ພາສາລາວ)	ລາຍຊື່ ຄ.ປ.ດ (ພາສາອັງກິດ)	ເມືອງ							
			ແປກ	ຄຳ	ຜາໄຊ	ພູກູດ	ສູນ	ໝອງໃໝ່	ໝອງແຮດ	ທັງໝົດ
1	ດອກເຜີ້ງ	orchids	2	6	9	13	7	5	5	47
2	ໝາກຕາວ	sugar palm fruits		3	10		9	7	7	36
3	ໝາກແໜ່ງ	Chinese cardamom		4	4	8		4	6	26
4	ຜັກຊີຄັງ, ທິດິນ	medicinal herb	4	9		12				25
5	ດອກເຂັ້ມ	broom grass		7	3	11	1		1	23
6	ໜໍ່ໄມ້ຫົກ	bamboo shoots 'hok'			6	10	5			21
7	ໜໍ່ໄມ້ຊາງ	bamboo shoots 'san'	10		6		5			21
8	ເຄືອແຫມ	berberine vine			4		8	6		18
9	ຜັກກູດ	fern roots		1	7		6		2	16
10	ເກດສະໜາ	agarwood			8			8		16
11	ເປືອກເໝືອກ	Boehmeria glue bark		8					4	12
12	ເສັ້ມ	Lao ginseng			5	4				9
13	ຢາງແປກ	pine rosin	8							8
14	ຫວາຍທູນ	big rattan cane			5			2		7
15	ໝາກກໍ່	chestnuts			2	3	2			7
16	ແຈ	Local wild tea	6							6
17	ປໍສາ	paper mulberry bark				6				6
18	ເຫັດ	mushroom		5						5
19	ໝາກນອດ	passion fruit			1		4			5
20	ເຫັດຫວາຍ, ເຫັດຄໍ້	mushroom				2	3			5
21	ຫວາຍນ້ອຍ	small rattan cane				1		2		3
22	ຍານ	benzoin						3		3
23	ໜໍ່ຂົມ	bitter bamboo shoot							3	3

ລ/ດ	ລາຍຊື່ ຄ.ປ.ດ (ພາສາລາວ)	ລາຍຊື່ ຄ.ປ.ດ (ພາສາອັງກິດ)	ເມືອງ								
			ແປກ	ຄຳ	ຜາໄຊ	ພູກູດ	ຄູນ	ໝອງໄໝ່	ໝອງແຮດ	ທັງໝົດ	
24	ຫອມ ສາມເມືອງ	medicinal herb		2							2
25	ຂີ້ຊີ	damar resin						1			1

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຜົນຂອງການສົນທະນາກຸ່ມກັບທີມງານພະນັກງານຂັ້ນແຂວງ, ກອງປະຊຸມ 21-28 ພະຈິກ 2006 ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເຫຼົ່ານີ້ສາມາດຈັດເປັນກຸ່ມອີງຕາມຄຸນລັກສະນະການນຳໃຊ້ແຕ່ລະຊະນິດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ກ) ຜະລິດຕະພັນປະເພດອາຫານ: ໝາກຕາວ, ໝໍ້ໄມ້, ໝາກກໍ່, ແຈ, ໝາກນອດ
- ຂ) ພືດເປັນຢາ : ລຳດອກເຜິ້ງ, ໝາກແໜ່ງ, ແຫມ, ຜັກກູດ, ເສີມ, ເຫັດ, ຫອມສາມເມືອງ.
- ຄ) ຢາງຈາກຕຳນໄມ້ : ເກດສະໜາ, ເປືອກເໝືອກ, ຢາງແປກ, ຍານ, ຂີ້ຊີ.

2.4 ມູນຄ່າ ແລະ ປະລິມານການຕະຫຼາດຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

ຂໍ້ມູນທາງສະຖິຕິກ່ຽວກັບປະລິມານການຊື້ຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນຂ້ອນຂ້າງຫາຍາກ. ດັ່ງນັ້ນ ທາງທີ່ປຶກສາຈຶ່ງບໍ່ສາມາດຮວບຮວມຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການສົ່ງອອກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຈາກແຂວງ, ມີພຽງຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ຄົບຖ້ວນທີ່ໄດ້ຈາກຫ້ອງການເມືອງ.

ຜູ້ຄ້າຂາຍສ່ວນໃຫຍ່ມັກອ້າງວ່າຕົວເອງໄດ້ຮັບໂກຕ້າໜ້ອຍກ່ວາຕົວເລກຕົວຈິງທີ່ພວກເຂົາໄດ້ຮັບ ທັງນີ້ກໍເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນລາຍຈ່າຍຄ່າທຳນຽມສຳລັບໂກຕ້າ ແລະ ຄ່າພາສີອື່ນໆ. ຖ້າພວກເຂົາບໍ່ເຮັດເຊັ່ນນັ້ນ ພວກເຂົາກໍບໍ່ສາມາດສ້າງຜົນກຳໄລໄດ້. ພໍ້ຄ້າ ທີ່ໄດ້ກ່າວມານີ້ໄດ້ປະເມີນວ່າປະລິມານແທ້ຈິງແມ່ນຫຼາຍກວ່າຕົວເລກຕົວຈິງ ປະມານ 2-6 ເທື່ອ ຂອງຈຳນວນຕົວເລກທາງການ (ເບິ່ງເອກະສານແນບທ້າຍ: ການສຳພາດກັບພໍ້ຄ້າ).

ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຂໍ້ມູນຕົວຈິງໃນການປະເມີນປະລິມານການນຳສົ່ງອອກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຈາກແຂວງ, ປະລິມານຕົວຈິງແມ່ນຖືກປະເມີນເທົ່າກັບ 3 ເທື່ອ ຂອງຈຳນວນທີ່ໄດ້ແຈ້ງໂດຍພໍ້ຄ້າ ຫຼື ພະນັກງານຂັ້ນເມືອງ (ເບິ່ງຕາຕະລາງ 6 ຂ້າງລຸ່ມນີ້). ບາງຊະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ທີ່ຖືກ ຊື້ໂດຍພໍ້ຄ້າຄົນດຽວຜູ້ທີ່ບໍ່ມີຂໍ້ຜູກມັດກັບໂກຕ້າ, ພວກເຮົາຖືວ່າພໍ້ຄ້າຄົນກຸ່ມນີ້ເວົ້າຄວາມຈິງ (ຕົວຢ່າງ: ໝາກນອດ, ພືດທີ່ເປັນຢາຫຼາຍຊະນິດ).

ການຄ້າຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ອີງຕາມສະຖິຕິ ຫ້ອງການເມືອງ ໃນ ປີ 2005 ໄດ້ປະເມີນວ່າມີປະມານ 244 ໂຕນ. ພໍ່ຄ້າໄດ້ໃຫ້ຕົວເລກປະມານ 768 ໂຕນ ແລະ ຕົວເລກຕົວຈິງອາດຈະສູງເຖິງ 2,442 ໂຕນ (ເບິ່ງຕາຕະລາງ 6 ລຸ່ມນີ້).

ການປະເມີນມູນຄ່າທັງໝົດຂອງການຄ້າຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແມ່ນອີງໃສ່
ປະລິມານການຊຸດຄຳນຳຂອງຊາວບ້ານ/ຜູ້ຊຸດຄຳນຳ ຄ.ປ.ດ

ເຊິ່ງວ່າມູນຄ່າດັ່ງກ່າວນັ້ນແມ່ນໄດ້ຖືກປະເມີນໂດຍການຄູນ ປະລິມານຂອງ ຜະລິດຕະຜົນ ກັບ ລາຄາ ບ່ອນເກັບຊື້ ເຊິ່ງມີມູນຄ່າທັງໝົດປະມານ 652,000 ໂດລາ ສະຫະລັດ ຫຼື 6.52 ລ້ານກີບ (ເບິ່ງ ຕາຕະລາງ 6) .

ອີກຢ່າງໜຶ່ງມູນຄ່າຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ສົ່ງອອກແຂວງຊຽງຂວາງແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນໂດຍໂກຕ້າ, ພາສີ, ຄ່າຂົນສົ່ງ ແລະ ກຳໄລຂອງພໍ່ຄ້າ. ອີງຕາມການປະເມີນຕາມລາຄາສົ່ງອອກຂອງແຂວງ (ລາຄາຂອງ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເມື່ອສົ່ງອອກຢູ່ຊາຍແດນແຂວງ), ມູນຄ່າສົ່ງອອກທັງໝົດຂອງແຂວງຊຽງຂວາງໃນປີ 2005 ແມ່ນຖືກປະເມີນ ປະມານ 1.3 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ຫຼື 12,960 ລ້ານກີບ (ເບິ່ງຕາຕະລາງ 6) .

ຕາຕະລາງ 6: ການປະເມີນ ປະລິມານ ແລະ ມູນຄ່າການຄ້າຂາຍ ຄ.ປ.ດ ຂອງແຂວງຊຽງຂວາງ, 2005

ລ/ດ	ຊື່ລາວ	ຊື່ພາສາອັງກິດ	ເນືອງ	ຜູ້ຊື້ຂາຍ	ຕົວເລກຕົວຈິງ	ລາຄາບ່ອນເກັບ ຊື້ (ກີບ/ກລ)	ລາຄາສົ່ງອອກ (ກີບ/ກລ)	ມູນຄ່າທີ່ຊາວ ບ້ານໄດ້ຮັບ (ໂດລາ)	ມູນຄ່າທັງໝົດ (1 ໂດລາ = 10,000 ກີບ)
1	ໝາກຕາວ	sugar palm fruits	93.0	345	1035	2,200	3,500	\$ 227,700	\$ 362,250
2	ດອກເຜີ້ງ	orchids	104.7	15	314	5,000	10,000	\$ 156,980	\$ 313,959
3	ເຫັດຫວາຍ	mushroom	0.5	2	2	80,000	1,000,000	\$ 16,000	\$ 200,000
4	ເຄືອແທມ	berberine vine	21.4	70	210	3,000	5,500	\$ 63,000	\$ 115,500
5	ຫວາຍທູນ	big rattan cane	0.0	23.6	70.8	6,000	10,000	\$ 42,480	\$ 70,800
6	ໝໍ້ໄມ້ຫົກ	bambooshoots	42.0	150	450	1,000	1,500	\$ 45,000	\$ 67,500
7	ໝາກແໜ່ງ	Chinese cardamom	5.0	4	15	25,000	35,000	\$ 37,500	\$ 52,500
8	ດອກແຂມ	broom grass	12.7	42	126	1,500	2,500	\$ 18,900	\$ 31,500
9	ໝາກນອດ	passion fruit	20.5	60	60	1,500	4,000	\$ 9,000	\$ 24,000

ລ/ດ	ຊື່ລາວ	ຊື່ພາສາອັງກິດ	ເມືອງ	ຜູ້ຊື້ຂາຍ	ຕົວເລກຕົວຈິງ	ລາຄາປ່ອນເກັບ ຊື້ (ກີບ/ກລ)	ລາຄາສົ່ງອອກ (ກີບ/ກລ)	ມູນຄ່າທີ່ຊາວ ບ້ານໄດ້ຮັບ (ໂດລາ)	ມູນຄ່າທັງໝົດ (1 ໂດລາ = 10,000 ກີບ)
10	ຜັກກູດ	fern roots	8.9	15	27	3,000	6,000	\$ 8,015	\$ 16,029
11	ບໍ່ສາ	paper mulberry bark	0.0	15	45	2,500	3,500	\$ 11,250	\$ 15,750
12	ຜັກຊີຣັງ	medicinal herb	35.6	15	45	2,000	3,500	\$ 9,000	\$ 15,750
13	ເປືອກເໝືອກ	incense glue bark	10.0	0	30	1,000	1,500	\$ 3,000	\$ 4,500
14	ເກດສະໜາ	agarwood	0.0	0.4	1.2	14,000	17,520	\$ 1,680	\$ 2,102
15	ປະລັດນ້ຳ	edible algae		4	4	3,000	4,500	\$ 1,200	\$ 1,800
16	ໝາກມານຂ່າ	galangal fruits		6	6	1,500	2,000	\$ 900	\$ 1,200
17	ນາງໃບອິ້ວ, ໃບໄລ	slipper orchid		0.06	0.06	60,000	100,000	\$ 360	\$ 600
18	ປອງຫວ່ານ	wild ginger		0.7	0.7	1,000	1,700	\$ 70	\$ 119
19	ປອງສາມສິບ	medicine tubers		0.5	0.5	1,000	1,700	\$ 50	\$ 85
20	ໝາກຂາໂກ, ເສີມ	Lao ginseng		0.5	0.5	1,200	1,700	\$ 60	\$ 85
		ທັງໝົດ	354.2	768.8	2442.4	2,670	5,306	\$ 652,144	\$ 1,296,029

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຂໍ້ມູນສະຖິຕິຂອງຫ້ອງການເມືອງ ແລະ ການສຳພາດພໍ່ຄ້າ ໃນເດືອນ ພະຈິກ 2006) .

ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນແຫຼ່ງລາຍຮັບສຳຄັນຂອງປະຊາຊົນແຂວງຊຽງຂວາງ. ມູນຄ່າລາຍຮັບທັງໝົດ ແມ່ນເກືອບເທົ່າກັບເຄື່ອງໜຶ່ງຂອງມູນຄ່າລາຍຮັບຈາກສິນຄ້າໝາກສາລີ ເຊິ່ງເປັນລາຍຮັບສູງສຸດຂອງຕົວ ເລກການສົ່ງອອກຂອງແຂວງ (ເບິ່ງຕາຕະລາງ 7) . ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມການປູກສາລີແມ່ນປູກສະເພາະ ພາຍໃນເມືອງຄຳ (ປະມານ 2000 ຄອບຄົວ). ແຕ່ວ່າການເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນມີຢູ່ທົ່ວທຸກເມືອງ ເຊິ່ງສາມາດສ້າງຜົນປະໂຫຍດ ປະມານ 30-50% ຂອງຄອບຄົວທັງໝົດພາຍໃນແຂວງຊຽງຂວາງ.

ຕາຕະລາງ 7: ການສົມທຽບລາຍຮັບຈາກ ຄ.ປ.ດ ແລະ ສາລີ ຂອງຊາວນາ ແລະ ສຳລັບການສົ່ງອອກ ໃນແຂວງຊຽງຂວາງ

ຜະລິດຕະພັນ	ປະລິມານ (ໂຕນ)	ລາຄາປ່ອນເກັບຊື້ (ກີບ/ກລ)	ລາຄາສົ່ງອອກ (ກີບ/ກລ)	ມູນຄ່າທີ່ຊາວ ບ້ານໄດ້ຮັບ (ໂດລາ)	ມູນຄ່າສົ່ງອອກທັງໝົດ (1 ໂດລາ = 10,000 ກີບ)
------------	------------------	-----------------------------	-------------------------	-----------------------------------	--

ຄປດ	2,442	2,670	5,306	\$ 652,144	\$ 1,296,029
ສາລີ	15,000	1,000	2,300	\$ 1,500,000	\$ 3,450,000

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳພາດກັບທ່ານ ຄຳຄອນ, ພໍ່ຄ້າສາລີ ແລະ ທ່ານ ຄຳຮຸ້ ພໍ່ຄ້າຄປດ)

2.5 ໂຄງຮ່າງການຕະຫຼາດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ.

ຕະຫຼາດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແຂວງຊຽງຂວາງແມ່ນຂຶ້ນກັບຜູ້ເກັບຊື້ຈາກແຂວງອື່ນ. ແຕ່ໜ້າເສຍດາຍທີ່ ທາງທີ່ປຶກສາມີເວລາ ຈຳກັດ ໃນການສຳພາດກັບກຸ່ມທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມດັ່ງກ່າວ. ຕາຕະລາງທີ່ 8 ສະແດງໃຫ້ເຫັນລາຍຊື່ຂອງຜູ້ເກັບຊື້ຈາກແຂວງອື່ນທີ່ໄດ້ຖືກສຳພາດ ແລະ ໄດ້ຈາກແຫຼ່ງຂໍ້ມູນມີສອງ.

ຕາຕະລາງ 8 : ລາຍຊື່ຜູ້ເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຈາກແຂວງອື່ນ

ລ/ດ	ຊື່	ໂທລະສັບ	ບ່ອນຢູ່	ຜະລິດຕະພັນຕົ້ນຕໍ
1	ທ່ານ ສີທາ		ກາສີ ແຂວງ ວຽງຈັນ	ໝາກຕາວ, ແຂມ, ບໍ່ສາ
2	ທ່ານ ບຸນສິງ		ກາສີ ແຂວງ ວຽງຈັນ	ໝາກຕາວ
3	ບໍລິສັດ ລຳວິງ		ຫວຽດນາມ	ເກດສະໜາ
4	ບໍລິສັດປາກກະດິງ		ປາກກະດິງ ແຂວງ ບໍລິຄຳໄຊ	ເກດສະໜາ
5	ບໍລິສັດກາສີວັງວຽງ		ກາສີ ແຂວງວຽງຈັນ	ເກດສະໜາ
6	ບໍລິສັດຈິງລິງ	020 5980822	ແຂວງ ອຸດົມໄຊ	ດອກເຜີ້ງ
7	ທ່ານ ຊັງຟູຈຸ້	13759259189	ປະເທດ ຈີນ	ເປືອກເໝືອກ, ຢາງບຳງ*
8	ນາງ ຊິງຊິງ	13578115561	ປະເທດ ຈີນ	ເປືອກເໝືອກ, ຢາງບຳງ*
9	ທ່ານ ເຊຊູຊວນ	6918811211	ປະເທດ ຈີນ	ເປືອກເໝືອກ, ຢາງບຳງ*
10	ທ່ານ ກັນຍາ	0205782741	ແຂວງ ອຸດົມໄຊ	ບໍ່ສາ, ດອກແຂມ*
11	ທ່ານ ທອງເພັດ	0205583096	ແຂວງ ບໍ່ແກ້ວ	ໝາກຕາວ*
12	ທ່ານ ວິລອນ	0205583333	ແຂວງ ບໍ່ແກ້ວ	ໝາກຕາວ*
13	ທ່ານ ເພັງ	081212314	ແຂວງ ບໍ່ແກ້ວ	ໝາກຕາວ*
14	ບໍລິສັດລາວອຸດສະຫະກຳກະສິກຳ	020502107	ກາສີ ແຂວງ ວຽງຈັນ	ໝາກຕາວ*
15	ບໍລິສັດໝາກໄມ້ສັງທອງ	+6653441191	ຊຽງໃໝ່, ປະເທດໄທ	ໝາກຕາວ*
16	ບໍລິສັດອາຫານລຳປາງ	+6654224158	ລຳປາງ, ປະເທດໄທ	ໝາກຕາວ*
17	ທ່ານ ເຊຊູຊວນ	06918811211	ເມັງລາ, ປະເທດຈີນ	ດອກເຜີ້ງ*
18	ທ່ານ ພຣັງຊິສ ຈັກນອດ	021222622	ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ	ຍານ*
19	ທ່ານ ສົມສັກ ຈັນທະພອນ	021240399	ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ	ຍານ*

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ : Vernon , 2006

ໃນແຂວງຊຽງຂວາງສາມາດຈັດແບ່ງພໍ່ຄ້າ 2 ປະເພດຄື: ພໍ່ຄ້າ ທີ່ມີໃບອະນຸຍາດສົ່ງອອກ ແລະ ພໍ່ຄ້າ ທີ່ມີໂກຕ້າຄ້າຂາຍພາຍໃນແຂວງເທົ່ານັ້ນ. ໃນແຂວງຊຽງຂວາງ, ມີພຽງແຕ່ບໍລິສັດດຽວເທົ່ານັ້ນ ທີ່ມີສິດສົ່ງອອກຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໂດຍກົງໃຫ້ປະເທດຫວຽດນາມ ຫຼື ປະເທດຈີນເຊິ່ງໄດ້ແກ່ ລັດວິສາຫະກິດການຄ້າ ແລະ ພັດທະນາ ຂາອອກ - ຂາເຂົ້າ.

ພືດທີ່ເປັນຢາສ່ວນໃຫຍ່ຖືກສົ່ງຂາຍອອກ ປະເທດຈີນໂດຍບໍລິສັດດັ່ງກ່າວ. ບໍລິສັດນີ້ບໍ່ໄດ້ເກັບຊື້ ຄ.ປ.ດ ນຳປະຊາຊົນໂດຍກົງ ແຕ່ວ່າເກັບຊື້ນຳ ພໍ່ຄ້າ ຈາກແຂວງອື່ນ ເຊິ່ງມີໂກຕ້າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທັງໝົດ. ແຕ່ໜ້າເສຍດາຍທີ່ການຄຳນຳຄວາມຄັ້ງນີ້ມີພຽງແຕ່ຂໍ້ມູນພຽງເລັກໜ້ອຍ ຊຶ່ງໄດ້ຈາກບໍລິສັດດັ່ງກ່າວ.

ມີພຽງແຕ່ພໍ່ຄ້າ ຄ.ປ.ດ ປະມານ 6 ຄົນໃນແຂວງທີ່ມີໂກຕ້າຄ້າຂາຍໃນຕະຫຼາດທ້ອງຖິ່ນ ເຊິ່ງພວກເຂົາໄດ້ໂກຕ້າຈາກອົງການຈັດຕັ້ງທ້ອງຖິ່ນ (ເບິ່ງຕາຕະລາງ 9) ນອກນັ້ນຍັງມີຜູ້ເກັບຊື້ພຽງເລັກໜ້ອຍໃນແຂວງດຳເນີນການຄ້າຂາຍໂດຍເປັນຕົວແທນຂອງຜູ້ເກັບຊື້ຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ພວກເຂົາໄດ້ຖືກລະເວັ້ນຈາກການເສຍພາສີເນື່ອງຈາກປະລິມານການເກັບຊື້ມີຂະໜາດໜ້ອຍ.

ຕາຕະລາງ 9 : ລາຍຊື່ຜູ້ເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນລະດັບແຂວງ ແຂວງຊຽງຂວາງ.

ລ/ດ	ຊື່	ໂທລະສັບ	ບ່ອນຢູ່	ຜະລິດຕະພັນຕົ້ນຕໍ	ປະເພດໂກຕ້າ
1	ລັດວິສະຫະກິດ	061312170	ໂພນສະຫວັນ	ດອກເຜິ້ງ, ພືດເປັນຢາ	ໃບອະນຸຍາດສົ່ງອອກ
2	ນາງ ຄຳໃບ	0205875448	ໂພນສະຫວັນ	ໝາກຕາວ, ດອກແຂມ, ເຄື່ອງແຫມ, ໜໍ່ຫົກ	ໂກຕ້າພາຍໃນ
3	ນາງ ສິມພອນ		ໂພນສະຫວັນ	ໝາກຕາວ, ດອກແຂມ, ເຄື່ອງແຫມ, ບໍ່ສາ	ໂກຕ້າພາຍໃນ
4	ນາງ ທອງເພັດ	061211031	ໂພນສະຫວັນ	ໝາກຕາວ, ດອກແຂມ	ໂກຕ້າພາຍໃນ
5	ນາງ ວຽງສິດ	0202318428	ໂພນສະຫວັນ	ໝາກຕາວ	ໂກຕ້າພາຍໃນ
6	ທ່ານ ບູນຫຼາ ວິໄລພອນ	0205067388	ທ່າວຽງ. ມ. ທ່າຫົມ	ໝາກຕາວ, ຫວາຍທູນ	ໂກຕ້າພາຍໃນ
7	ທ່ານ ຊຽງຫິງ	0205799333	ໂພນສະຫວັນ	ຢາງແປກ ໃນປີ 2007	ໂກຕ້າພາຍໃນ
8	ນາງ ສິມະນີ ໂສພາບມີໄຊ	0205189222	ໂພນສະຫວັນ	ເຫັດວາຍ (ອີງຕາມລະດູການ, ມີປະລິມານໜ້ອຍ)	ບໍ່ມີໂກຕ້າ, ທຸລະກິດຄອບຄົວ

ລ/ດ	ຊື່	ໂທລະສັບ	ບ່ອນຢູ່	ຜະລິດຕະພັນຕົ້ນຕໍ	ປະເພດໂກຕ້າ
9	ທ່ານ ແສງເພັດ	061211236	ໂພນສະຫວັນ	ໝາກນອດ (ຈາກສວນ)	ບໍ່ຈຳເປັນມີໂກຕ້າ ສຳລັບຂາຍນຳໝາກໄມ້
10	ທ່ານ ຄຳຄອນ ໄພອຸດອນ	0205661648	ເມືອງ ຄຳ	ໝາກແໜ່ງ (2007)	ຂາຍໃຫ້ລັດວິສະຫະກິດ
11	ທ່ານ ອາຕິງ		ໂພນສະຫວັນ	ດອກເຜິ້ງ, ພືດທີ່ເປັນຢາ	ຂາຍໃຫ້ລັດວິສະຫະກິດ

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຫ້ອງການການຄ້າແຂວງ, ພະຈິກ , 2006) .

ພໍ່ຄ້າ ລະດັບແຂວງສ່ວນໃຫຍ່ຈະແມ່ນກຸ່ມຄົນທີ່ມີການລົງທຶນຊື້ລົດໜັກຂະໜາດໃຫຍ່ (10 ໂຕນ) ເພື່ອເປັນການນຳສົ່ງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ສິນຄ້າກະສິກຳຕ່າງໆ. ພວກເຂົາຈະຫາທຸກວິທີທາງໃນການທີ່ຈະໄດ້ຮັບໂກຕ້າ ຄ.ປ.ດຈາກ ແຂວງ. ໂກຕ້າແມ່ນມີຈຳກັດສຳລັບບາງເມືອງ ແລະ ເຂດ. ນີ້ແມ່ນການຫຼຸດຜ່ອນການແຂ່ງຂັນກັນລະຫວ່າງຜູ້ເກັບຊື້. ສິ່ງນີ້ເປັນປັດໃຈທີ່ເຮັດໃຫ້ລາຄາບ່ອນເກັບຊື້ຕ່ຳ ເນື່ອງຈາກວ່າຊາວບ້ານສາມາດຂາຍໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດດຽວເທົ່ານັ້ນ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມຜູ້ເກັບຊື້ຈະມີ 2 ວິທີການໃນການຫຼຸດພຳນຈາກຂໍ້ຫ້າມໃນການເກັບຊື້ໃນປະລິມານ ແລະ ພື້ນທີ່ ຊຶ່ງຖືກຫ້າມ. ໃນບາງເຂດ, ຜູ້ເກັບຊື້ຈະເຮັດສຳເນົາໃບອະນຸຍາດໂກຕ້າຂອງພວກເຂົາ ແລະ ແຈກຈ່າຍໃຫ້ຜູ້ເກັບຊື້ຂະໜາດນ້ອຍຫຼາຍໆຄົນ. ໃນວິທີການນີ້ພວກເຂົາສາມາດເກັບຊື້ໄດ້ຫຼາຍຄັ້ງກ່ວາຈຳນວນທີ່ຖືກອະນຸຍາດ. ພະນັກງານຫ້ອງການແຂວງສາມາດກວດກາໃບອະນຸຍາດດັ່ງກ່າວແຕ່ບໍ່ສາມາດກວດວ່າໃບອະນຸຍາດເຫຼົ່ານີ້ໃບໃດເປັນຂອງແທ້.

ກົນໄກທີ່ສອງຖືກຮຽກວ່າ “ ລັກຊື້ ” ວິທີການນີ້ແມ່ນຜູ້ເກັບຊື້ເຊິ່ງໄດ້ຮັບໂກຕ້າ ຈະໄດ້ຈ່າຍເງິນໃຫ້ຜູ້ເກັບຊື້ຂະໜາດນ້ອຍໄປເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນເຂດໃດໜຶ່ງ ຊຶ່ງເປັນການທຳລາຍກິດລະບຽບຂອງເມືອງດັ່ງກ່າວ. ໂດຍການໃຫ້ລາຄາສູງຂຶ້ນຕື່ມໜ້ອຍໜຶ່ງ ພວກເຂົາກໍສາມາດຊັກຊວນໃຫ້ຊາວບ້ານຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃຫ້ພວກເຂົາ ແທນທີ່ຈະຂາຍໃຫ້ຜູ້ເກັບຊື້ທີ່ມີໂກຕ້າສຳລັບເຂດດັ່ງກ່າວ. ຜູ້ເກັບຊື້ລະດັບແຂວງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມີຄວາມກັງວົນກັບບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນແລະໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ພາກສ່ວນລັດລົງມາແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມມັນກໍເໝືອນກັບວ່າສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດການກະຕຸ້ນຂະບວນການຕະຫຼາດທີ່ແຂ່ງຂັນກັນ, ເຊິ່ງສາມາດສ້າງຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານທີ່ໄດ້ລາຄາດີຂຶ້ນ.

ເມື່ອພໍ່ຄ້າລະດັບແຂວງໄດ້ຮັບໂກຕ້າ, ພວກເຂົາກໍ່ຈະເຮັດຂໍ້ຕົກລົງກັບຜູ້ເກັບຊື້ລະດັບເມືອງ ຫຼື ລະດັບເຂດ. ໂດຍທີ່ພວກເຂົາຈະໄດ້ຈ່າຍເງິນລ່ວງໜ້າ ຊຶ່ງມີມູນຄ່າເທົ່າກັບເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງປະລິມານຜະລິດຕະພັນ ທີ່ຊາວບ້ານ ສາມາດ ຫາໄດ້.

ໃນລະດັບເມືອງ, ຜູ້ເກັບຊື້ລະດັບເມືອງສ່ວນໃຫຍ່ຈະຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຂອງພວກເຂົາໃຫ້ຜູ້ເກັບຊື້ລະດັບແຂວງ. ພວກເຂົາຈະເຮັດຂໍ້ຕົກລົງກັບນາຍບ້ານ ຫຼື ຫົວໜ້າເຂດຜູ້ທີ່ສາມາດແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ເກັບຊື້ລະດັບບ້ານເພື່ອເກັບຊື້ນໍາ ສະມາຊິກບ້ານ.

ຜູ້ເກັບຊື້ລະດັບເມືອງຈຳນວນໜຶ່ງໄດ້ຂາຍສິນຄ້າຂອງພວກເຂົາໃຫ້ຜູ້ຮັບຊື້ຈາກແຂວງອື່ນໂດຍກົງ ເຊັ່ນ: ຜູ້ເກັບຊື້ຈາກເມືອງຄູນຂາຍພືດທີ່ເປັນຢາເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍໃຫ້ພໍ່ຄ້າຄົນຫວຽດນາມທີ່ຢູ່ແຂວງຫົວພັນ. ທາງທີ່ບຶກສາບໍ່ສາມາດຊອກຫາລາຍຊື່ຂອງຜູ້ເກັບຊື້ລະດັບເມືອງທັງໝົດ. ຕາຕະລາງ 10 ສະແດງໃຫ້ເຫັນລາຍຊື່ຂອງຜູ້ເກັບຊື້ທີ່ພົບເຫັນໃນແຕ່ລະເມືອງ.

ຕາຕະລາງ 10 : ລາຍຊື່ຂອງຜູ້ເກັບຊື້ (ພໍ່ຄ້າ) ຄ.ປ.ດ ລະດັບເມືອງທີ່ພົບເຫັນໃນແຂວງຊຽງຂວາງ

ລ/ດ	ຊື່	ໂທລະສັບ	ບ່ອນຢູ່	ຜະລິດຕະພັນ
1	ນ. ຈິຕາ	020 2423499	ເມືອງ ຄູນ	ໜາກຕາວ, ແຫມ
2	ທ. ໂກແກ້ວ		ບ. ສັງກິງ, ເມືອງ ຄູນ	ພືດເປັນຢາ
3	ທ. ບົວຢາ ຊົງ		ບ. ສອງສຽງ, ເມືອງ ຄູນ	ໜາກຕາວ, ແຫມ
4	ທ. ແສງຈັນ		ບ. ໃໝ່, ເມືອງ ຄູນ	ຫວາຍທູນ
5	ທ. ບໍ່ອູ	020 5976411	ບ. ຈອມທອງ, ເມືອງ ຄູນ	ດອກເຜິ້ງ, ຜັກຊີດິນ

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳພາດກັບຜູ້ເກັບຊື້ລະດັບເມືອງ ແລະ ແຂວງ , ພະຈິກ, 2006) .

ໃນລະດັບບ້ານ, ຈະມີຜູ້ເກັບຊື້ ໜຶ່ງ ຫຼື ສອງຄົນທີ່ເກັບຊື້ ຄ.ປ.ດ ຈາກເພື່ອນບ້ານຂອງເຂົາເຈົ້າ. ພວກເຂົາຈະໄດ້ຮັບຄ່າຕອບແທນໃນການເປັນນາຍໜ້າປະມານ 100 ກີບ/ກິໂລ.

2.6 ລະບົບການຄຸ້ມຄອງການຄ້າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຂອງລັດ

ການຄ້າ ແລະ ການຜະລິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນແຂວງຊຽງຂວາງແມ່ນໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງ 3 ຫ້ອງການຂອງ ແຂວງຄື:

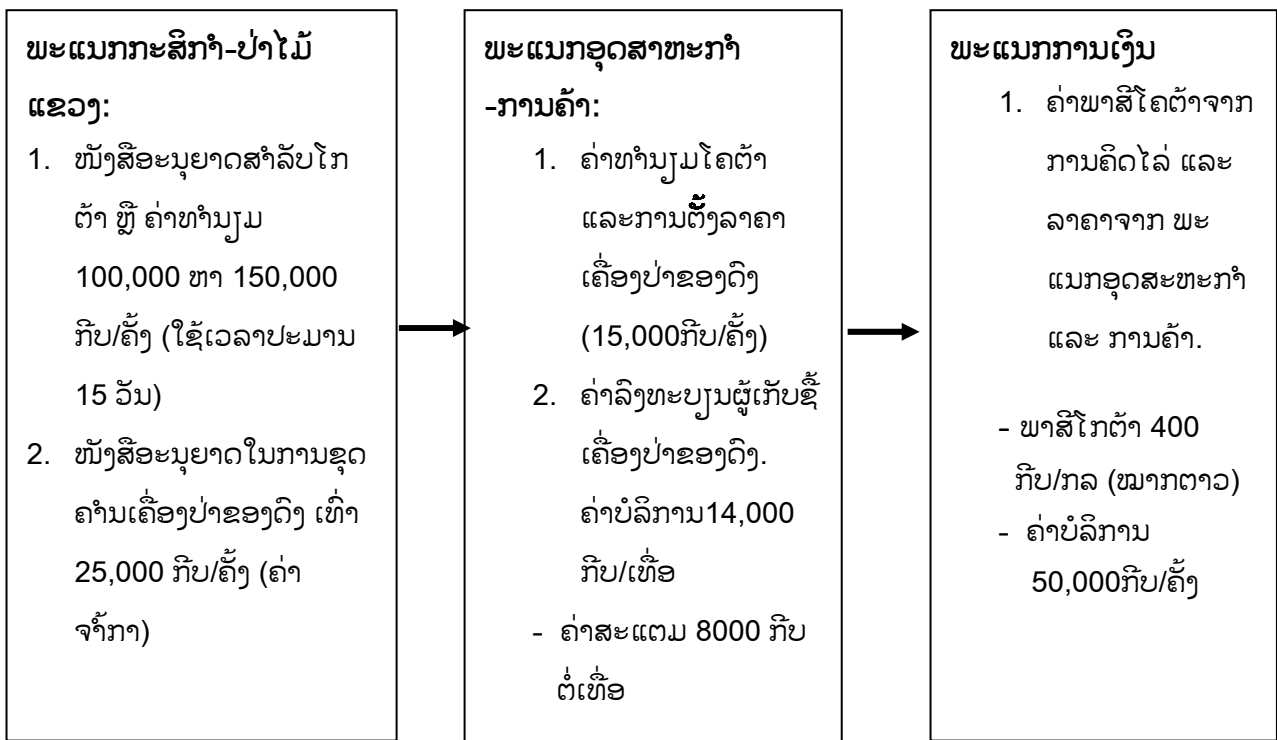
1. ຫ້ອງການພະແນກກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ແຂວງ (PAFO)

2. ຫ້ອງການພະແນກອຸດສາຫະກຳ-ການຄ້າແຂວງ (PITO)
3. ຫ້ອງການພະແນກການເງິນແຂວງ (PFO)

ແຕ່ລະພະແນກຈະມີໜ້າທີ່ອອກໃບອະນຸຍາດ, ເກັບພາສີ ແລະ ຄ່າທຳນຽມຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການຄ້າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ເຊິ່ງວ່າໜ້າທີ່ດັ່ງກ່າວແມ່ນອີງຕາມລະບຽບການທີ່ກຳນົດໂດຍແຕ່ລະກະຊວງຂອງແຕ່ລະພະແນກ. ຮູບລຸ່ມນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຂັ້ນຕອນເອກະສານຕ່າງໆທີ່ສຳຄັນກ່ອນຈະໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດໂດຍ ພະແນກຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວກັບການຄ້າຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ (ເບິ່ງຮູບທີ່ 1).

ໃນກໍລະນີທີ່ມີການຄ້າຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໂດຍປາສະຈາກໂກຕ້າຫ້ອງການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງຈະມີໜ້າທີ່ໃນການອອກໃບອະນຸຍາດໃນການຊື້-ຂາຍ ແລະ ໃນກໍລະນີນີ້ແມ່ນບໍ່ຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງມີການລົງທະບຽນຄືກັນກັບບໍລິສັດ ຫຼື ຈ່າຍຄ່າໂກຕ້າ.

ຮູບທີ່ 1: ໃບອະນຸຍາດຕຳນຕໍ່ໃນການເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີໂກຕ້າ (ຕົວຢ່າງ ໝາກຕາວ) .

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳພາດຜູ້ເກັບຊື້ ແລະ ພະນັກງານຫ້ອງການເມືອງ/ແຂວງ, ພະຈິກ 2006)

ຄ່າທຳນຽມໂກຕ້າແມ່ນຂຶ້ນກັບການເຈລະຈາລະຫວ່າງ ພະແນກການຄ້າແຂວງ ແລະ ພໍ່ຄ້າ. ປະກົດວ່າບໍ່ມີການພົວພັນກັນລະຫວ່າງ ຄ່າທຳນຽມໂກຕ້າ, ປະລິມານ ແລະ ລາຄາສິນຄ້າທີ່ຊາວບ້ານໄດ້ຮັບ (ເບິ່ງຕາ ຕະລາງ 11 ລຸ່ມນີ້).

ຕາຕະລາງ 11 : ຄ່າທຳນຽມໂກຕ້າ, ລາຄາປ່ອນເກັບຊື້ ແລະ ປະລິມານສິນຄ້າ ສຳລັບ 4 ຜະລິດຕະພັນ

ປະເພດ	ຄ່າທຳນຽມໂກຕ້າ (ກີບ/ກິໂລ)	ລາຄາປ່ອນເກັບຊື້
ໝາກຕາວ	400	2200
ເຄືອແຫມ	200	3000
ແຂມ	40	1500
ບໍ່ສາ	40	2500

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳພາດກັບຜູ້ເກັບຊື້/ພະນັກງານເມືອງ/ແຂວງ, ແຂວງ ຊຽງຂວາງ, ພະຈິກ, 2006) .

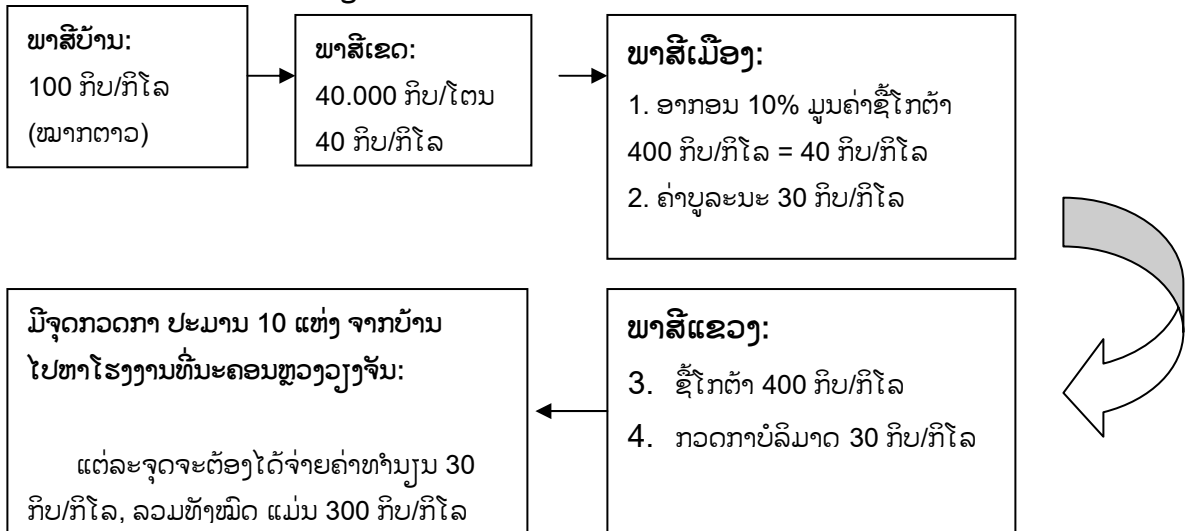
ປະກົດວ່າຂາດການປະສານງານກັນລະຫວ່າງແຕ່ລະພະແນກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ເຊິ່ງວ່າເປັນ ສາເຫດເຮັດໃຫ້ພໍ່ຄ້າປະສົບກັບລະບົບການເຮັດວຽກທີ່ສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ ແລະ ໃຊ້ເວລາດົນໄພດ, ຊຶ່ງເນື່ອງມາຈາກລະບຽບການທີ່ສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ ແລະ ກາຍເປັນບັນຫາທີ່ຫຍຸ້ງຍາກໃຫ້ແກ່ພໍ່ຄ້າທັງຫຼາຍ (ເບິ່ງຕື່ມ 3-4 ລຸ່ມນີ້).

ລະບົບການເກັບພາສີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງສາມາດແບ່ງອອກເປັນສອງປະເພດຄື:

- ກ) ປະເພດສິນທີ່ມີໂກຕ້າສິ່ງອອກໃນລະດັບແຂວງ ສິນຄ້າທີ່ມີປະລິມານຫຼາຍເຊັ່ນ : ໝາກຕາວ, ດອກເຜິ້ງ, ເຄືອແຫມ,
- ຂ) ປະເພດສິນຄ້າທີ່ບໍ່ມີໂກຕ້າຈາກແຂວງ (ຈຳນວນໜ້ອຍ) ເຊັ່ນ: ຜັກກູດ, ໜໍ່ໄມ້ຫີກ, ໝາກແໜ່ງ. ຮູບທີ່ 2 ລຸ່ມນີ້ ສະແດງໃຫ້ທ່ານເຂົ້າໃຈເຖິງລະບົບການເກັບພາສີ ປະເພດ (ກ) ຕົວຢ່າງ: "ໝາກຕາວ " . ພໍ່ຄ້າລົງທະບຽນສຳລັບບໍລິສັດຂອງພວກເຂົາ ແລະ ຈະຕ້ອງຈ່າຍຄ່າທຳນຽມ ໂກຕ້າສຳລັບປະລິມານສິນຄ້າທັງໝົດຂອງໂກຕ້າໄວ້ລ່ວງໜ້າ. ຄ່າອາກອນແມ່ນຖືກຄິດໄລ່ 10% ຂອງຄ່າທຳນຽມໂກຕ້າຂອງພວກເຂົາ ບໍ່ແມ່ນລາຄາຕົວຈິງຂອງສິນຄ້າ. ອາກອນທັງໝົດໃນຂະບວນການຕ້ອງໂສ້ດັ່ງກ່າວແມ່ນ ມີມູນຄ່າ 940 ກີບ/ກິໂລ. ອັດຕາພາສີແມ່ນຂ້ອນຂ້າງສູງຫຼາຍເທົ່າກັບ 47% ສົມທຽບກັບລາຄາປ່ອນເກັບຊື້ 2000 ກີບ/ກິໂລ ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຜູ້ເກັບຊື້ກໍ່ມີສອງວິທີໃນການທົດແທນອັດຕາພາສີທີ່ສູງນີ້. ວິທີທຳອິດ, ສຳລັບທຸກ 1 ກິໂລທີ່ລົງທະບຽນໃນເອກະສານໂກຕ້າ, ປະກົດວ່າຈະມີ ປະມານ 2-3 ກິໂລໃນຕົວຈິງ. ສິ່ງນີ້ໄດ້ເຮັດໃຫ້ອັດຕາພາສີຫຼຸດລົງເຖິງ 16% ຂອງລາຄາຊື້. ວິທີທີ່ສອງ, ຜູ້ເກັບຊື້ ເອົາໝາກຕາວແຊ່ນ້ຳກ່ອນສິ່ງອອກແຂວງອື່ນເຊິ່ງວ່າຈະເຮັດໃຫ້ນ້ຳໝັກຂອງໝາກຕາວເພີ່ມຂຶ້ນ ປະມານ 0.5

ກິໂລ ຈາກທຸກໆກິໂລຂອງໝາກຕາວແຫ້ງ. ດັ່ງນັ້ນອັດຕາເສຍພາສີຕົວຈິງຈະຕົກປະມານ 940 ກິບ ຕໍ່ 4.5 ກິໂລ ຂອງໝາກຕາວປຽກ, ເຊິ່ງຖືກຂາຍໃນລາຄາ 3500 ກິບ (ທັງໝົດ 15,750 ກິບ) ຫຼື 6% ຂອງລາຄາຂາຍ.

ຮູບທີ່ 2 : ຕ່ອງໂສ້ຂອງຄ່າທຳນຽມໝາກຕາວທີ່ໄດ້ເສຍໂກຕ້າ

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳພາດພໍ່ຄ້າ ແລະ ພະນັກງານເມືອງ/ແຂວງ, ຊຽງຂວາງ, ພະຈິກ, 2006.)

ໃນຂະນະທີ່ຜູ້ເກັບຊື້ທີ່ມີໂຄຕ້າໄດ້ຊອກຫາວິທີທາງໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມກົດດັນຂອງພາສີ, ລະບົບໂກຕ້າມີຈຸດອ່ອນຢູ່ຫຼາຍຢ່າງຄື:

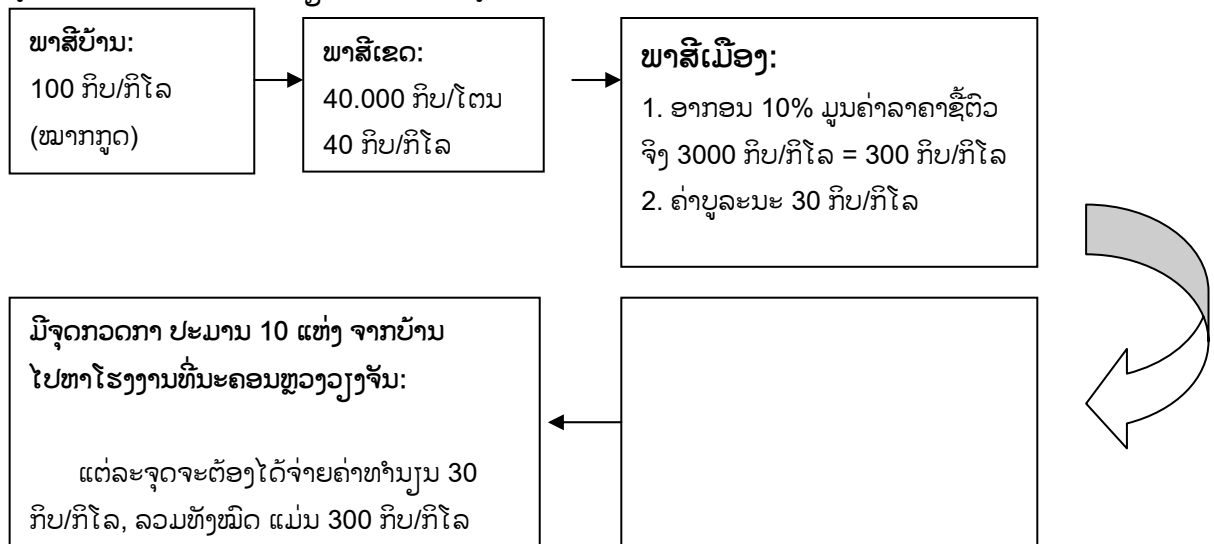
- ລະບົບການອະນຸຍາດທີ່ມີລັກສະນະສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ ແລະ ຜູ້ເກັບຊື້ໃຊ້ເວລາຫຼາຍໂພດ
- ຕົວເລກໂກຕ້າບໍ່ໄດ້ອີງໃສ່ການປະລິມານຊັບພະຍາກອນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຢູ່
- ລະບົບໂກຕ້າສ້າງລາຍຮັບພຽງເລັກໜ້ອຍໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ

- ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການກວດກາກ່ຽວກັບລາຍຮັບທັງໝົດທີ່ລັດຖະບານໄດ້ຮັບມີຫຼາຍປານໃດ

ລະບົບການເກັບພາສີ ຄ.ປ.ດ ປະເພດ (ຂ)

ສຳລັບສິນຄ້າໃນປະລິມານໜ້ອຍຕົວຢ່າງແມ່ນຜັກກູດທີ່ຖືກສົ່ງອອກຈາກເມືອງຄູນໄປປະເທດຫວຽດນາມ (ເບິ່ງຮູບທີ່ 3) .

ຮູບທີ່ 3 : ຕ່ອງໂສ້ຄ່າທຳນຽມສຳລັບຜັກກູດ ໃນກໍລະນີການຄ້າຂາຍທີ່ບໍ່ມີໂຄຕ້າ

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳພາດກັບຜູ້ເກັບຊື້ ແລະ ພະນັກງານແຂວງ/ເມືອງ, ແຂວງຊຽງຂວາງ, ພະຈິກ, 2006)

ໃນກໍລະນີນີ້, ຜູ້ເກັບຊື້ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍຄ່າພາສີໃນລະດັບແຂວງ,ແຕ່ຕ້ອງຈ່າຍໃຫ້ລະດັບເມືອງ ແລະ ຜູ້ເກັບຊື້ກໍ່ບໍ່ຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງລົງທະບຽນບໍລິສັດ ແລະ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງເສຍຄ່າທຳນຽມໂກຕ້າ. ເຖິງ ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ອາກອນແມ່ນມີອັດຕາເທົ່າກັບ 10% ຂອງລາຄາຕົວຈິງຂອງສິນຄ້າ.

ມູນຄ່າຂອງພາສີທັງໝົດໃນກໍລະນີຜັກກູດແມ່ນ 770 ກິບ/ກິໂລ, ເຊິ່ງອັດຕາພາສີທັງໝົດຈະເທົ່າກັບ 26% ດັ່ງນັ້ນເຮົາຈຶ່ງສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ວ່າຜູ້ເກັບຊື້ປະລິມານໜ້ອຍ ທີ່ບໍ່ມີໂຄຕ້າສາມາດຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາ

ພາສີໄດ້ໜ້ອຍກ່ວາຜູ້ເກັບຊື້ທີ່ມີສິນຄ້າໃນປະລິມານຫຼາຍ. ລະບົບໂກຕ້າກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນ, ລະບົບພາສີ ລະດັບເມືອງແມ່ນບໍ່ສາມາດໃຫ້ສິ່ງຈູງໃຈໃຫ້ຜູ້ເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນຂອງພວກ ເຂົາແບບຍືນຍົງ.

ຖ້າພວກເຮົາເບິ່ງເຂົາໄປໃນລະບົບການຄຸ້ມຄອງທີ່ສະຫຼັບຊັບຊ້ອນນີ້, ຄຳຖາມກໍ່ຍັງຄົງມີວ່າກົນໄກທີ່ມີ ປະສິດທິພາບໃນການເກັບພາສີອາກອນຄວນຈະເປັນໃນຮູບແບບການໃດ. ລາຍຮັບທັງໝົດໃນການ ເກັບພາສີຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນຖືກປະເມີນເທົ່າກັບ 6% ຂອງມູນຄ່າການສົ່ງອອກທັງໝົດ ຫຼື ເທົ່າ ກັບ 778 ລ້ານກີບ (77,800ໂດລາສະຫະລັດ) ໃນທົ່ວແຂວງ. ແຕ່ວ່າມັນຍັງບໍ່ຈະແຈ້ງວ່າ ລາຍຮັບ ທີ່ ໄດ້ຮັບຈາກຂະແໜງຍ່ອຍດັ່ງກ່າວສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປັບປຸງບູລະນະການບໍລິການໃຫ້ຂະແໜງ ການຍ່ອຍດັ່ງກ່າວມີຫຼາຍປານໃດ.

ຖ້າຫາກວ່າທາງລັດຖະບານນຳໃຊ້ກົນໄກການເກັບພາສີບ່ອນດຽວ ໂດຍບໍ່ອີງໃສ່ໂກຕ້າ ແຕ່ວ່າອີງໃສ່ ປະລິມານ ແລະ ລາຄາຕົວຈິງ. ຖ້າເຮັດໄດ້ ພາກສ່ວນລັດກໍ່ອາດຈະສາມາດ ເພີ່ມລາຍຮັບຈາກການເກັບ ພາສີ ຈາກຂະແໜງການຍ່ອຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 20% ຫຼື ຫຼາຍກ່ວານັ້ນ. ລະບົບການອະນຸ ຍາດ ແລະ ພາສີທີ່ມີປະສິດທິພາບກ່ວາເກົ່າ ແມ່ນຈະເຮັດໃຫ້ຂະແໜງການຍ່ອຍດັ່ງກ່າວຂະ ຫຍາຍຕົວໄວຂຶ້ນກ່ວາເກົ່າ ແລະ ຈະເປັນການເພີ່ມລາຍຮັບຈາກການເກັບພາສີອີກດ້ວຍ.

ຜູ້ເກັບຊື້ສ່ວນໃຫຍ່ສັງເກດເຫັນວ່າສະຖານະການການຄ້າໃນແຂວງຊຽງຂວາງປະກົດວ່າມີຄວາມສະຫຼັບ ຊັບຊ້ອນກວ່າແຂວງອື່ນໆ. ຜູ້ເກັບຊື້ເວົ້າຢູ່ສະເໜີວ່າລະບົບການວາງລະບຽບການຄ້າຂາຍ ເຄື່ອງປ່າຂອງ ດົງແຂວງວຽງຈັນແມ່ນມີລັກສະນະງ່າຍດາຍ ແລະ ຢ່າງກົງໄປກົງມາ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ທາງທີມ ງານທີ່ປຶກສາບໍ່ໄດ້ໄປສຶກສາລາຍລະອຽດໃນແຂວງດັ່ງກ່າວ. ຜູ້ເກັບຊື້ຍັງ ໄດ້ໃຫ້ຄຳແນະນຳວ່າ ພະນັກ ງານ ຂອງແຂວງຊຽງຂວາງຄວນໄປທັດສະນະສຶກສາຈາກແຂວງວຽງຈັນເພື່ອແລກປ່ຽນ ແລະ ຮຽນຮູ້ ລະບົບການວາງລະບຽບການ ໃນການຄຸ້ມຄອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຂອງພວກເຂົາ.

2.7 ພາບລວມໃນອະນາຄົດກ່ຽວກັບຕະຫຼາດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງ

ໃນຫົວຂໍ້ນີ້ແມ່ນຈະໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນພາບລວມໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບຕະຫຼາດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງບາງຊະນິດ ທີ່ສຳຄັນໃນແຂວງຊຽງຂວາງໂດຍອີງໃສ່ການສຳພາດຜູ້ເກັບຊື້ ແລະ ລາຍລະອຽດແຕ່ລະສິນຄ້າແມ່ນ ຖືກສະເໜີໃນ ເອກະສານແນບທ້າຍໃນລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແຕ່ລະຊະນິດ.

ຕາຕະລາງ 12 : ພາບລວມການຕະຫຼາດກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

ກ : ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ສາມາດປັບປຸງໂດຍດ່ວນ ຊຶ່ງຕ້ອງການໃຫ້ມີການສະໜັບສະໜູນນ້ອຍ			
ປະເພດ	ຈຸດອ່ອນ	ທ່າແຮງ	ໂອກາດ
ໝາກຕາວ	<ul style="list-style-type: none"> - ການສະໜອງຫລຸດໜ້ອຍລົງເນື່ອງຈາກໄຟໄໝ້ປ່າ, ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່. - 20% ຂອງສິນຄ້າແມ່ນຖືກປະຕິເສດໂດຍໂຮງງານ ເນື່ອງຈາກວ່າ ເຕັກນິກການຂຸດຄົ້ນໃນປ່າຍັງອ່ອນແລະການນຳສົ່ງຫາໂຮງງານຍັງຊັກຊ້າ. 	<ul style="list-style-type: none"> - ຕະຫຼາດແມ່ນອນ&ມີຄວາມຕ້ອງການຫຼາຍ - ງ່າຍໃນການປູກ ຫຼື ສາມາດຮັກສາງ່າຍເພາະວ່າຕຳນໝາກຕາວສາມາດໃຫ້ຜົນພາຍໃນ 5-10 ປີ ແລະ ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດພາຍໃນ 2 ປີ ກ່ອນຈະຕາຍ. ຕຳນຕາວຕຳນໜຶ່ງສາມາດຜະລິດໄດ້ 60-70 ກິໂລ. - ລະບົບເສັ້ນທາງໃນປະຈຸບັນແມ່ນມີຄວາມສະດວກໃນການຂົນສົ່ງສິນຄ້າອອກສູ່ໂຮງງານ 	<ul style="list-style-type: none"> - ເພີ່ມການຜະລິດໃຫ້ໄດ້ 25% ຕໍ່ປີໂດຍຜ່ານການຄຸ້ມຄອງຈັດສັນສວນປູກຕຳນຕາວໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ຊຸມຊົນຄວນຈະເຫັນດີກັບກົດລະບຽບຕ່າງໆໃນການເຮັດສິ່ງນີ້. - ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມເສຍຫາຍໂດຍຜ່ານການຂຸດຄຳນ ແລະ ການດຳເນີນງານໃນປ່າທີ່ດີກ່ວາເກົ່າ ແລະ ມີການນຳສົ່ງສິນຄ້າໃຫ້ໂຮງງານໃຫ້ທັນເວລາ.
ໝາກນອດ	<ul style="list-style-type: none"> - ຂາດການສົ່ງເສີມ, ມີພຽງແຕ່ສວນກ້າເລັກນ້ອຍທີ່ສາມາດຜະລິດເບ້ຍໄມ້ - ເພື່ອຜົນໄດ້ຮັບຜົນດີ, ຊາວບ້ານອາດຈະຕ້ອງລົງທຶນປູກດ້ວຍລະບົບຊົນລະປະທານທີ່ສາມາດໃຫ້ນ້ຳ - ປະຈຸບັນແມ່ນອາໄສ 	<ul style="list-style-type: none"> - ຄວາມຕ້ອງການທາງຕະຫຼາດສູງ, ລາຄາສູງ - ປູກງ່າຍ, ສາມາດເກັບກ່ຽວພາຍໃນ 6 ເດືອນ, ໃຫຍ່ໄວໃນອາກາດປະເພດນີ້ - ສາມາດປຸງແຕ່ງເປັນນ້ຳໝາກໄມ້ທີ່ສາມາດຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຄອດແກ້ວ 	<ul style="list-style-type: none"> - ສາມາດເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຫຼາຍຮ້ອຍຄອບຄົວພາຍໃນໜຶ່ງປີ ຫຼື ຫຼາຍກ່ວາພັນຄອບຄົວໃນໄລຍະຍາວນານ

	ແຕ່ຜູ້ ເກັບຊື້ພຽງຄົນດຽວ	& ມີອາຍຸຍືນຍາວໃນ ການບໍລິໂພກ	
ຢາງແປກ	<ul style="list-style-type: none"> - ຕະຫຼາດຍັງບໍ່ທັນກ້ວາງຂວາງ, ຍັງຂາດຜູ້ເກັບຊື້ເປັນ ເວລາ15 ປີ ແລ້ວ - ຍັງຄົງອີງໃສ່ຕຳນໄມ້ທີ່ຍັງ ມີຢູ່, ການປູກແມ່ນໃຊ້ ເວລາ15 ປີກ່ອນທີ່ຈະສາມາດ ເຈາະຢາງໄດ້ 	<ul style="list-style-type: none"> - ຕຳນແປກແມ່ນມີຫຼາຍຢູ່ໃນເຂດດັ່ງກ່າວແລ້ວ ມີພຽງແຕ່ຕ້ອງການ ເຈາະຢາງເທົ່ານັ້ນ. - ແປກຕຳນໜຶ່ງສາມາດ ເຈາະຢາງໄດ້ເຖິງ 50 ປີ ຂຶ້ນໄປ 	<ul style="list-style-type: none"> - ສາມາດສະໜອງລາຍຮັບຕໍ່ເນື່ອງໃຫ້ຫຼາຍໆ ພັນຄອບຄົວ, ຖ້າວ່າມີ ການປັບປຸງລະບົບ ການຕະຫຼາດ
ບໍ່ສາ	<ul style="list-style-type: none"> - ຕະຫຼາດຍັງບໍ່ທັນແນ່ນອນ - ໄມ້ມີລາຄາຖືກ, ອຸດສາຫະກຳທັດຖະກຳອີງໃສ່ ການປ່ຽນແປງຂອງແຟ ຊັ້ນຕ່າງ ປະເທດ 	<ul style="list-style-type: none"> - ຊັບພະຍາກອນທຳມະ ຊາດມີແລ້ວ ແລະ ປູກໄດ້ງ່າຍ, ສາມາດຊຸດ ຄຳນ ພາຍໃນ1ປີພາຍຫຼັງ ການປູກ - ຕະຫຼາດມີທ່າແຮງໃນ ແຂວງ ອ້ອມຂ້າງ 	<ul style="list-style-type: none"> - ພໍຄ່າຈະຕ້ອງມີຢູ່ໃນ ແຂວງ - ເມື່ອໃດທີ່ມີຕະຫຼາດ ມັນກໍ່ຈະສ້າງລາຍຮັບ ທີ່ດີໃຫ້ແກ່ຄົນຫຼາຍໆ ພັນຄົນ
ດອກແຂມ	<ul style="list-style-type: none"> - ລາຄາຕ່ຳ - ຂັ້ນຕອນການຕີແກ່ນ ອອກຈາກດອກຫຍ້າໃຊ້ ເວລາຫຼາຍ 	<ul style="list-style-type: none"> - ມີຫຼວງຫຼາຍຢູ່ທຳມະ ຊາດ - ສາມາດເຕີບໃຫຍ່ຄົນ ທຸກໆປີ - ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ ສ້າງອຸດສາຫະກຳ ຟອຍປັດກວດ 	<ul style="list-style-type: none"> - ຊອກຫາເຕັກນິກຂະ ບວນການທີ່ມີປະສິດ ທິພາບທີ່ສາມາດສ້າງ ລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຊາວ ບ້ານຫຼາຍພັນຄົນ
ໝາກແໜ່ງ	<ul style="list-style-type: none"> - ຕະຫຼາດບໍ່ປົກກະຕິ - ຄຸນນະພາບຂອງສິນຄ້າ ຍັງຕ່ຳເນື່ອງຈາກບັນຫາ ການອົບໃນລະຫວ່າງລະ 	<ul style="list-style-type: none"> - ມີຫຼວງຫຼາຍຢູ່ໃນທຳ ມະຊາດ - ສາມາດປູກໄດ້ງ່າຍໃຊ້ ເວລາ3-4ປີ, ສ້າງສວນ 	<ul style="list-style-type: none"> - ຖ້າວ່າເຮົາສາມາດມີ ເຄື່ອງອົບທີ່ມີຄຸນນະ ພາບດີແລະຕະຫຼາດທີ່ ໜັ້ນຄົງເຊິ່ງຂາຍອອກ

	ດູຝົນ	ປູກແລະນຳໃຊ້ເປັນ ເວລາ 50 ປີຂຶ້ນໄປ – ປະລິມານໜ້ອຍມູນ ຄ່າສູງ – ຄວາມຕ້ອງການສູງ ໂດຍສະເພາະ ຕະຫຼາດຈີນ, ເກົາຫຼີ	ເກົາຫຼີ, ຈີນ, ໝາກ ແໜ່ງຈະສາມາດສ້າງ ລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ປະຊາ ຊົນຫຼາຍພັນຄົນ
ໝາກກໍ່	– ລາຄາຕ່ຳ, ຕະຫຼາດບໍ່ແມ່ນ ນອນ – ຂະບວນການປຸງແຕ່ງ ຫຼື ບັນຫາໃນການຫໍ່ຫຸ້ມທີ່ດີ, ການຄວບຄຸມຄຸນນະ ພາບ	– ຄວາມຕ້ອງການສູງ – ຊັບພະຍາກອນສາ ມາດກະຈາຍພັນໄດ້ດີ – ສາມາດເກັບຮັກສາໄວ້ ງ່າຍໃນໄລຍະເວລາ ຍາວນານ	– ສາມາດກາຍເປັນສິນ ຄ້າທີ່ດີຫາກມີການ ຫຸ້ມຫໍ່ທີ່ດີ, ໃສ່ເຄື່ອງ ໝາຍ ແລະ ການຕະ ຫຼາດ

ຂ : ສິນຄ້າທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ມີການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການພັດທະນາ ໃນໄລຍະກາງ

ປະເພດ	ຈຸດອ່ອນ	ທ່າແຮງ	ໂອກາດ
ຜັກກູດ	– ສາມາດຖືກທຳລາຍໄດ້ ງ່າຍເມື່ອມີການຂຸດຄຳນ ແບບການຄ້າ – ຍັງບໍ່ທັນມີຄົນປູກຜັກກູດ ເທື່ອ	– ຕະຫຼາດມີຄວາມຕ້ອງ ການສູງຢູ່ໃນປະເທດ ຈີນ – ສາມາດເຕີບໃຫຍ່ໄວ ໃນພື້ນທີ່ດິນທີ່ມີ PH ຕ່ຳແລະດິນຊຸດໂຊມ – ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດ ພາຍ ໃນ 2-3 ປີ	– ຄວນຈະສົ່ງເສີມໃຫ້ມີ ການຂຸດຄຳນໃນການ ປູກຜັກກູດໃນພື້ນທີ່ ເປົ່າວ່າງສະພາບດິນທີ່ ຊຸດໂຊມ
ຜັກຊີດິນ	– ສາມາດຖືກທຳລາຍໄດ້ ງ່າຍເມື່ອມີການຂຸດຄຳນ ແບບການຄ້າ – ຍັງບໍ່ມີການປູກຜັກຊະ ນິດນີ້ເທື່ອ	– ມີຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ ຕາມທຳມະຊາດ – ຕະຫຼາດມີຄວາມຕ້ອງ ການສູງ	– ການຂົນສົ່ງມີຄວາມ ສະດວກຂຶ້ນ, ການເກັບໄວ້ທີ່ເຢັນສາ ມາດປັບປຸງຜົນກຳໄລ ຕ່ອງໂສ້ການຕະຫຼາດ ນີ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ

ພຶດເປັນຢາ	<ul style="list-style-type: none"> ຍັງຂາດຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການຕະຫຼາດ 	<ul style="list-style-type: none"> ມີຄວາມຕ້ອງການສູງໂດຍສະເພາະຕະຫຼາດປະເທດເກົາຫຼີ, ຈີນ ປະເທດລາວສາມາດກາຍເປັນຜູ້ຜະລິດສິ່ງອອກຜົນຜະລິດເຫຼົ່ານີ້ 	<ul style="list-style-type: none"> ປະເທດລາວຄວນຈະພັດທະນາໜ່ວຍງານຄຳນຄ້ວາຜູ້ທີ່ມີຄວາມສາມາດກ່ຽວກັບພຶດເປັນຢາເຫຼົ່ານີ້
-----------	---	--	--

ຄ : ສິນຄ້າເຊິ່ງຕ້ອງການການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການພັດທະນາໃນໄລຍະຍາວ

ປະເພດ	ຈຸດອ່ອນ	ທ່າແຮງ	ໂອກາດ
ຫວາຍທູນ	<ul style="list-style-type: none"> ມີການທຳລາຍຢ່າງໄວວາຈາກປ່າ ຫວາຍເສັ້ນຍາວໃຊ້ເວລາ 15-20ປີໃນການເຕີບໃຫຍ່ 	<ul style="list-style-type: none"> ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດໂລກມີສູງ ມີຄວາມກົດດັນຂອງຕະຫຼາດທີ່ເຮັດໃຫ້ມີການອອກໃບຢັ້ງຢືນໃນການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ 	<ul style="list-style-type: none"> ໂຄງການຕົວແບບສາມາດທົດລອງໄດ້ໂດຍການສ້າງສວນປູກໂດຍການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກນັກລົງທຶນຂະໜາດໃຫຍ່
ດອກເຜິ້ງ	<ul style="list-style-type: none"> ການຂຸດຄຳນແບບການຄ້າສາມາດກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການສູນພັນຢ່າງໄວວາ ວິທີການໃນການຂະຫຍາຍພັນແມ່ນຊັກຊ້າ 	<ul style="list-style-type: none"> ລາຄາສູງ, ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດມີສູງ (ປະເທດຈີນ) ປະເທດລາວສາມາດເປັນແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນການສືບພັນດອກເຜິ້ງປ່າໄດ້ 	<ul style="list-style-type: none"> ໃຊ້ແຮງງານໜ້ອຍໃນການແຜ່ພັນ(ເຊັ່ນປະເທດໄທ)ເຊິ່ງວ່າສາມາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ປະເທດລາວໃຫ້ກາຍເປັນທຸລະກິດຫຼາຍລ້ານໂດລາ
ເຄືອແຫມ	<ul style="list-style-type: none"> ລາຄາຕ່ຳ ມີການຂຸດຄຳນແບບຂະຊາຍຈາກປ່າຢ່າງວອງໄວ ໃຊ້ເວລາ 7-10ປີໃນການເຕີບໃຫຍ່ໄດ້ ແລະ ສາມາດຂຸດຄຳນໄດ້ 	<ul style="list-style-type: none"> ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດສູງໃນຫວຽດນາມ, ລາວ ເປັນຢາທີ່ມີປະສິດທິຜົນທຽບໃສ່ລາຄາເຊິ່ງສາມາດຮັກສາພະຍາດລຳໄສ້ ສາມາດປູກໄດ້ງ່າຍ 	<ul style="list-style-type: none"> ການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ສາມາດຍັ້ງຍືນເຖິງຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການປູກພຶດຊະນິດດັ່ງກ່າວໃຫ້ເປັນສິນຄ້າ, ໃນລາຄາທີ່ຕ່ຳຄວາມຕ້ອງການການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານວິຊາການແລະອື່ນໆ

ເຫັດຫວາຍ	- ປະຈຸບັນແມ່ນ ເປັນໄປບໍ່ໄດ້ທີ່ຈະປູກ ເຫັດຢູ່ນອກຖິ່ນອາໄສທຳ ມະຊາດ	- ລາຄາສູງ, ໂອກາດໃນການສົ່ງ ອອກສູງ	- ການຄົ້ນຄ້ວາທາງ ດ້ານວິຊາການກ່ຽວ ກັບຖິ່ນອາໄສຂອງ ເຫັດດັ່ງກ່າວອາດຈະ ສາມາດຊອກຫາວິທີ ທາງໃນການເພີ່ມຜົນ ຜະລິດ
----------	--	--	---

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳພາດກັບພໍ່ຄ້າ ແລະ ພະນັກງານເມືອງ, ແຂວງ , ແຂວງຊຽງຂວາງ, ພະຈິກ, 2006)

3 ບັນຫາທີ່ ຜູ້ຜະລິດ ແລະ ພໍ່ຄ້າປະເຊີນໃນປະຈຸບັນ

3.1 ແນວໂນ້ມທາງລົບຕໍ່ຊັບພະຍາກອນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຢູ່

ຈາກຜົນຂອງການວິເຄາະການປະເມີນແບບຮີບດ່ວນໂດຍພະນັກງານເມືອງໃນບ້ານ ປະກົດວ່າ ຊາວບ້ານໄດ້ລາຍງານ ເຖິງແນວໂນ້ມຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ບົດສະຫຼຸບແມ່ນໄດ້ຖືກນຳສະເໜີໃນຕາຕະລາງທີ່ 13 ລຸ່ມນີ້. ປະກົດວ່າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີລາຄາສູງແມ່ນຖືກທຳລາຍຢ່າງໄວວາ (ດອກເຜີ້ງ, ເຄືອແຫມ, ເກດສະໜາ) ແຕ່ວ່າບັນຫານີ້ແມ່ນບໍ່ໄດ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທັງໝົດ, ມີພຽງແຕ່ບາງຊະນິດ ທີ່ຫຼຸດໜ້ອຍລົງ (ເຊັ່ນ: ໝາກຕາວເຊິ່ງມີປະລິມານການສົ່ງອອກຫຼາຍທີ່ສຸດ). ການສົ່ງອອກໝາກແໜ່ງແມ່ນບໍ່ປ່ຽນແປງຫຼາຍ. ສ່ວນໝາກກໍ່ແມ່ນເຄີຍຖືກທຳລາຍມາແລ້ວ, ແຕ່ວ່າປະຈຸບັນ ແມ່ນສາມາດພື້ນຕົວຄືນໃໝ່, ເນື່ອງຈາກວ່າການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ຫຼຸດຜ່ອນລົງ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຕຳນໝາກກໍ່ ຈະເລີນເຕີບໂຕຄືນມາເໝືອນເດີມ.

ຕາຕະລາງ 13 : ແນວໂນ້ມຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງອີງໃສ່ການສຳຫຼວດການປະເມີນຜົນແບບຮີບດ່ວນໃນ 8 ບ້ານ ໃນ ເດືອນພະຈິກ, 2006

ທ່າອ່ຽງ	ປະເພດ ຄປດ	ເຫດຜົນ	ການແກ້ໄຂບັນຫາ
ການທຳລາຍຢ່າງໄວວາ	ດອກເຜີ້ງ,ເກດສະໜາ, ເຄືອແຫມ,ຜັກກູດ,ຜັກຊີດິນ	ມີລາຄາສູງ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ມີການຊຸດຄຳນຳຢ່າງໄວວາ ແລະ ບໍ່ສາມາດສືບພັນຄືນໃໝ່	ຄວນຈະມີຂໍ້ທ້າມໃນການຊຸດຄຳນ, ສ້າງຂະບວນການໂຄສະນາໃນການສົ່ງເສີມການສ້າງສວນກ້າ ແລະ ປູກຢູ່ໃນສວນ

ການທຳລາຍ ແບບຊ້າ	ໝາກຕາວ, ໝາກແຄ່ນ, ຜັກເມືອກ,ໝໍໄມ້	ຊັບພະຍາກອນຫຼຸດໜ້ອຍ ລົງຍ້ອນການຖາງປ່າເຮັດ ໄຮ່	ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງຈັດ ສັນ, ສ້າງສວນປູກ
ບໍ່ປ່ຽນແປງ (ໝັ້ນຄົງ)	ໝາກແໜ່ງ, ດອກແຂມ, ບໍ່ສາ	-ສາມາດຊຸດຄຳນເອົາໝາ ກພຽງຄັ້ງດຽວ(ໝາກແໜ່ງ) -ສາມາດພື້ນຕົວຄົນຢ່າງ ໄວວາ(ແຂມ, ບໍ່ສາ)	ບໍ່ມີບັນຫາກ່ຽວກັບຊັບພະ ຍາກອນ,ມີແຕ່ສິ່ງເສີມ ການຕະຫຼາດ
ມີການປ່ຽນ ແປງທີ່ດີຂຶ້ນ	ໝາກກໍ່	ຍ້ອນການຫຼຸດຜ່ອນການ ຖາງປ່າເຮັດໄຮ່, ຕຳນໝາກກໍ່ຈຶ່ງສາມາດພື້ ນໂຕໄດ້ໄວ	ສິ່ງເສີມການສືບພັນໂດຍ ການຄວບຄຸມການເຮັດ ໄຮ່,ສິ່ງເສີມການຕະຫຼາດ

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດການປະເມີນຜົນແບບຮີບດ່ວນໂດຍພະນັກງານເມືອງຢູ່ 8 ບ້ານ, ແຂວງຊຽງຂວາງ, ພະຈິກ 2006)

3.2 ລາຄາຕ່ຳ,ມີທາງເລືອກໜ້ອຍໃນການເພີ່ມມູນຄ່າໂດຍການປັບປຸງຄຸນນະພາບສິນຄ້າ

ອີກບັນຫາໜຶ່ງທີ່ຊາວບ້ານພົບແມ່ນລາຄາຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຕ່ຳ ສາເຫດແມ່ນຍ້ອນວ່າ:

- ຂາດຜູ້ເກັບຊື້ ແລະ ຂາດການແຂ່ງຂັນລະຫວ່າງຜູ້ເກັບຊື້ໃນລະດັບບ້ານ.
- ຄຸນນະພາບສິນຄ້າຕ່ຳ, ຂາດການຈັດຊື້ຄຸນນະພາບ ຫຼື ການຄວບຄຸມ
- ສິນຄ້າຕົວຢ່າງທີ່ໄດ້ຮັບການເພີ່ມມູນຄ່າໃນການປຸງແຕ່ງ ມີຈຳນວນນ້ອຍ

ມີພຽງສິນຄ້າຕົວຢ່າງຈຳນວນໜ້ອຍທີ່ສາມາດສັງເກດໃນການແກ້ໄຂບັນຫາກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບຂອງສິນ
ຄ້າ.ຕົວຢ່າງທີ່ດີໄດ້ແກ່ການປຸງແຕ່ງນ້ຳໝາກໜອດ ຂອງທ່ານ ແສງເພັດ. ໂດຍການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ ຂະ
ໜາດນ້ອຍຢູ່ທ້າຍເຮືອນຂອງລາວ, ທ່ານ ແສງເພັດ ສາມາດປ່ຽນຮູບໝາກນ້ອດ ໃຫ້ກາຍເປັນນ້ຳ
ໝາກນ້ອດທີ່ມີອາຍຸການນຳໃຊ້ໃນການບໍລິໂພກເປັນເວລາຫຼາຍກ່ວາ 1 ປີ. ສິນຄ້າທັງໝົດນີ້ໄດ້ຖືກສົ່ງ
ຂາຍອອກປະເທດຝະລັ່ງ, ເຊິ່ງປະຈຸບັນບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງລູກຄ້າໄດ້. ໃນປັດ
ຈຸບັນ, ລາວສາມາດຜະລິດໄດ້ປະມານ 5000 ລິດຈາກໝາກນ້ອດ 20 ໂຕນຕໍ່ປີ ລາວຍັງໄດ້ ປະເມີນ
ວ່າລາວສາມາດຜະລິດ ແລະ ຂາຍໄດ້ເຖິງ 50.000 ລິດ, ຖ້າວ່າຊາວບ້ານສາມາດ ສະໜອງ ໝາກ
ນ້ອດຮອດ 200 ໂຕນຕໍ່ປີ.

ພໍ່ຄ້າສ່ວນໃຫຍ່ນຳໃຊ້ຖົງຢາງຊະນິດພິເສດໃນການຂົນສົ່ງໝາກຕາວ ທີ່ຖືກຕຳມ ແລະ ຕັດຈາກປ່າ. ຖົງດັ່ງກ່າວສາມາດຮັກສາຄວາມສະອາດໝາກຕາວໄດ້ຫຼາຍກ່ວາການນຳໃຊ້ເປົາປ່ານ ແລະ ອີກຢ່າງໜຶ່ງ ລາຄາກໍ່ຖືກ (ລາຄາພຽງ 1000 ກີບຕໍ່ຖົງ). ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມຖົງຢາງດັ່ງກ່າວ ກໍ່ມີໂອກາດສູງທີ່ຈະເສຍຫາຍເນື່ອງຈາກການຕົກເຮ່ຍເສຍຫາຍໃນລະຫວ່າງການຂົນສົ່ງ. ສິນຄ້າປະເພດນີ້ແມ່ນຖືກປະໄວ້ໃນເວລາຫຼາຍມື້ໃນສະຖານທີ່ຮ້ອນ. ບັນຫານີ້ສາມາດແກ້ໄຂໂດຍການນຳໃຊ້ລະບົບການຂົນສົ່ງແບບມີປະສິດທິພາບກ່ວາເກົ່າ ທີ່ສາມາດນຳສົ່ງສິນຄ້າໄປຫາໂຮງງານໄດ້ໄວກ່ວາເກົ່າ.

ອີກຕົວຢ່າງໜຶ່ງທີ່ສາມາດເພີ່ມມູນຄ່າໂດຍການປຸງແຕ່ງແມ່ນການນຳໃຊ້ເຕົາອົບແຫ້ງ ແລະ ຫຸ້ມຫໍ່ດອກເຕັ້ງ. ສິ່ງນີ້ສາມາດເພີ່ມມູນຄ່າໄດ້ຫຼາຍ, ແຕ່ວ່າມັນຈະໃຊ້ແຮງງານໜັກ (ຕົວຢ່າງກໍລະນີ ທ່ານອາມິງ ໃນເອກະສານແນບທ້າຍທີ່ໄດ້ສຳພາດກັບພໍ່ຄ້າ).

ເຕັກນິກການປຸງແຕ່ງແບບງ່າຍດາຍແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການເຊັ່ນ:

- ເຕົາອົບແຫ້ງທີ່ມີປະສິດທິພາບສຳລັບການປຸງແຕ່ງ ໝາກແໜ່ງ, ພືດແລະເປືອກໄມ້ທີ່ເປັນຢາ
- ຈັກຟາດເຂົ້າສຳລັບດອກແຂມ
- ໂຮງປັ້ນສຳລັບເຄືອແຫມ, ເປືອກເມືອກ
- ເຄື່ອງບົດສຳລັບບໍ່ສາ
- ເຄື່ອງບີບທີ່ສາມາດຫົບໄດ້ ແລະ ໃຊ້ສຳລັບບີບໃນໝາກຕາວອອກຈາກເປືອກ
- ຮ້ານສຳລັບການຮັກສາຄວາມສະອາດ ແລະ ຄວາມເຢັນໃຫ້ແກ່ຜະລິດຕະພັນບາງຊະນິດ ເຊັ່ນ: ໝາກຕາວ

ເທັກໂນໂລຈີເຊັ່ນນີ້ສາມາດເພີ່ມລາຍຮັບຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ພະແນກອຸດສາຫະກຳ ແລະ

ການຄ້າແຂວງຄວນມີໜ່ວຍງານຄຳນຳຄວາມກຽວກັບອຸດສາຫະກຳຂະໜາດນ້ອຍເຊິ່ງສາມາດຊອກຫາ ແລະ ດົງດູດເອົາເຕັກໂນໂລຈີຂອງປະເທດເພື່ອນບ້ານ.

3.3 ບໍ່ມີທາງອອກສູ່ຕະຫຼາດ, ຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດ ແລະ ການບໍລິການທາງດ້ານວິຊາການ

ຊາວບ້ານບໍ່ສາມາດໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນທາງດ້ານການຕະຫຼາດ. ຕົວຢ່າງໃນເຂດຜາແຄະ, ເມືອງໜອງແຮດ ເຊິ່ງວ່າ ແມ່ນສະຖານທີ່ ຊຶ່ງຜູ້ຄ້າຂາຍຕາມຫົນທາງໄດ້ຂາຍເປືອກເມືອກ, ໝາກແໜ່ງໃນລາຄາທີ່ຖືກ. ເປືອກເມືອກມີລາຄາ 1000 ກີບຕໍ່ກິໂລ, ແລະ ໝາກແໜ່ງ 25000 ກີບ/ກິໂລ. ຜູ້ຂາຍເຫຼົ່ານີ້

ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ຫຼາຍໃນການຂາຍສິນຄ້າເຫຼົ່ານີ້. ໃນແຂວງອຸດົມໄຊ, ສິນຄ້າເຫຼົ່ານີ້ຖືກສົ່ງອອກ ຂາຍຢູ່ຈີນໃນລາຄາສູງ. ລາຄາເປືອກເມືອກໃນແຂວງອຸດົມໄຊ ລາຄາປະມານ 4000-6000 ກີບ/ກິໂລ ເຊິ່ງເປັນລາຄາປ່ອນເກັບຂີ້. ແຕ່ຢູ່ຊາຍແດນລາວ-ຈີນ ລາຄາພັດເພີ່ມຂຶ້ນ 6000-8000 ກີບ/ກິໂລ (Vernon, 2006) .ແລະ ລາຄາໝາກແໜ່ງແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນ 70,000 ກີບ/ກິໂລ ໃນປີດັ່ງກ່າວ (Wessel Huisjes, ຂໍ້ມູນສ່ວນຕົວ)

ໃນເມືອງພູກູດກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນ ມີຊາວບ້ານຜູ້ໜຶ່ງທີ່ສາມາດຜະລິດບໍ່ສາ ໄດ້ 20 ໂຕນຕໍ່ປີ ແຕ່ວ່າຍັງ ຂາດຜູ້ເກັບຂີ້. ຢູ່ແຂວງຫຼວງພະບາງ ຜະລິດຕະພັນດັ່ງກ່າວໃນປະລິມານຫຼາຍມີລາຄາປະມານ 2,000-2,500 ກີບ/ກິໂລ ຊຶ່ງແມ່ນລາຄາປ່ອນເກັບຂີ້ ແລະ ລາຄາຊາຍແດນລາວ-ໄທ ແມ່ນ 3,500-4,000 ກີບ/ກິໂລ (Vernon 2006)

ຕົວຢ່າງທີ່ 3 ແມ່ນກໍລະນີຂອງວິຊາການບໍ່ແຮ່ຊາວຈີນ, ທ່ານ ແຊງຮິງ, ຜູ້ທີ່ໄດ້ອະທິບາຍກ່ຽວກັບທ່າແຮງ ທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້ກ່ຽວກັບທຸລະກິດການເຈາະຢາງແປກໃນແຂວງຊຽງຂວາງ. ການເຈາະຢາງແປກ ແມ່ນ ມີແຕ່ດັ່ງເດີມແລ້ວຢູ່ແຂວງນີ້, ແຕ່ວ່າຍັງບໍ່ທັນມີຕະຫຼາດສຳລັບສິນຄ້າປະເພດນີ້ໄດ້ຫຼາຍປີແລ້ວ. ທ່ານ ແຊງຮິງ ໄດ້ອ້າງວ່າ, ສິນຄ້າປະເພດນີ້ແມ່ນອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນໃນການຜະລິດອຸປະກອນໄຟຟ້າ, ຕົວຢ່າງ : ບໍ່ອດຄອມພິວເຕີ, ລາວເປັນພໍ່ຄ້າຢູ່ໃນປະເທດຈີນ ແລະ ລາວກໍ່ລົງທະບຽນທຸລະກິດໃໝ່ ຢູ່ ແຂວງຊຽງຂວາງ ແລະ ກຳລັງເລີ່ມວຽກໃນເດືອນ ທັນວາ 2006. ລາວວາງແຜນທີ່ຈະສົ່ງອອກປະມານ 1000 ໂຕນໃນປີ 2007. ກໍລະນີນີ້ໄດ້ເກີດຄຳຖາມວ່າເປັນຫຍັງຈຶ່ງບໍ່ມີຜູ້ປະກອບການ ຄົນລາວທີ່ສາມາດ ນຳໃຊ້ຄວາມຄິດດັ່ງກ່າວໃນການເລີ່ມທຸລະກິດດັ່ງກ່າວ. ທ່ານ ແຊງຮິງ ເວົ້າລວມ ແລ້ວແມ່ນມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ດີກ່ຽວກັບການຕະຫຼາດ ສຳລັບສິນຄ້າ ອຸດສາຫະກຳ ຢູ່ໃນປະເທດຈີນ.

ຫ້ອງການພະແນກອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າຄວນສ້າງໜ່ວຍງານຄຳນຳຄວາມຕະຫຼາດ ຊຶ່ງສາມາດ ເກັບກຳ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດໃຫ້ທົ່ວແຂວງ.

3.4 ການວາງກົດລະບຽບທີ່ສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ

ບັນຫາທີ່ຍັງໝັກໝ່ວງຊຶ່ງຖືກອ້າງອີງໂດຍພໍ່ຄ້າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນບັນຫາກ່ຽວກັບການວາງລະ ບຽບການ ທີ່ສະຫຼັບຊັບຊ້ອນເກີນໄປ. ເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບລະບົບພາສີ ແລະ ການອະນຸຍາດຂອງລັດ,

ທີ່ມີຄວາມສະຫຼັບຊັບຊ້ອນທີ່ພວກເຂົາປະເຊີນຢູ່ ຄວາມສະຫຼັບຊັບຊ້ອນຂອງລະບົບໂກຕ້າໄດ້ຖືກອະທິບາຍຜ່ານມາຂ້າງເທິງນີ້ (2.5) .

ນອກຈາກຈະມີຜົນກະທົບເລັກນ້ອຍຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແລ້ວ, ລະບົບໂກຕ້າ ປະກົດວ່າບໍ່ມີປະສິດທິຜົນໂດຍສະເພາະແມ່ນການກະຈາຍລາຍຮັບພາສີໃຫ້ລັດຖະບານ. ຜົນປະໂຫຍດສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຈະໄດ້ຮັບແຕ່ຄົນພຽງກຸ່ມໜຶ່ງ ແລະ ພະນັກງານເມືອງທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການເກັບພາສີ.

ບັນຫາທີ່ຍາວນານເຊິ່ງເກີດຂຶ້ນກັບລະບົບແມ່ນວ່າຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ປະກອບການທ້ອງຖິ່ນບໍ່ສາມາດຂະຫຍາຍທຸລະກິດຂອງພວກເຂົາຈາກຜູ້ເກັບສິນຄ້າຂະໜາດນ້ອຍກາຍເປັນຜູ້ຜະລິດສິນຄ້າຂະໜາດໃຫຍ່ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການ (ຈອນ ຄອນເນວ, ການສົນທະນາສ່ວນຕົວ).

ສົມມຸດວ່າຜູ້ເກັບຊື້ຕ່າງປະເທດຕ້ອງການຊື້ນ້ຳໝາກນ້ອຍບໍ່ພຽງແຕ່ 5000 ລິດ/ປີ ແຕ່ຕ້ອງການຊື້ 5000 ຕໍ່ເດືອນ ຫຼື ຕໍ່ອາທິດ? ສິ່ງນີ້ສາມາດເຮັດໄດ້ຖ້າຫາກວ່າຜູ້ຜະລິດທ້ອງຖິ່ນ ສາມາດສະໜອງວັດຖຸດິບໂດຍປາສະຈາກການຊັກຊ້າ ສາມາດຕອບສະໜອງວັດຖຸດິບຕາມມື້ນັດໝາຍ ຕົວຢ່າງ: ທຸກໆອາທິດ, ທຸກໆເດືອນ. ໃນກໍລະນີນັ້ນ, ພໍຄ້າບໍ່ສາມາດລໍຖ້າເປັນເວລາຫຼາຍວັນໃນການຂໍໃບອະນຸຍາດທັງໝົດຈາກທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆ. ສະນັ້ນຈຶ່ງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີລະບົບການອະນຸຍາດການຄ້າທີ່ມີປະສິດທິພາບດີຂຶ້ນຕື່ມໂດຍດ່ວນ. ລະບົບການອະນຸຍາດການຄ້າທີ່ມີປະສິດທິພາບແມ່ນສາມາດນຳໃຊ້ໃນທຸລະກິດການຜະລິດສາລີ ແລະ ການລ້ຽງສັດ.

ລັກສະນະທີ່ຊັກຊ້າຂອງລະບົບປະຈຸບັນແມ່ນເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ຫຼຸດຜ່ອນການເຂົ້າມາລົງທຶນຂອງນັກທຸລະກິດຂະໜາດໃຫຍ່ໃນການເຂົ້າມາລົງທຶນຕິດຕັ້ງຂະບວນການປຸງແຕ່ງ, ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການຂົນສົ່ງທີ່ມີ ປະສິດທິພາບທີ່ດີກ່ວາເກົ່າໃນແຂວງ.

ສະນັ້ນຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ເລັ່ງດ່ວນໃນການທົບທວນລະບົບການອະນຸຍາດການຄ້າໃນປະຈຸບັນ. ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມຢ່າງຍິ່ງໃນການທີ່ຈະລິເລີ່ມ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຂະບວນການດັ່ງກ່າວ.

4 ວິໄສທັດໃນການພັດທະນາອະນາຄົດກ່ຽວກັບຂະແໜງຍ່ອຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

4.1 ຄວາມຄາດຫວັງ ແລະ ຍຸດທະສາດຂອງລັດຖະບານ

ຍຸດທະສາດຕຳນິຕິຂອງລັດຖະບານແມ່ນໄດ້ສະໜູນໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ (NSED), ເຊິ່ງຈຸດປະສົງແມ່ນເພື່ອການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ, ໂດຍການຮັບເອົາການກະສິກຳແບບຍືນຍົງແລະ ການສົ່ງເສີມການຕະຫຼາດໂດຍອີງໃສ່ຊ່ອງວ່າງຕະຫຼາດທີ່ເລັ່ງໃສ່ຜະລິດຕະພັນປ່າໄມ້ ແລະ ກະສິກຳ (CPI, 2006).

ເພື່ອປະຕິບັດຕາມຍຸດທະສາດເຫຼົ່ານີ້, ລັດຖະບານຄວນສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ແລະ ການພັດທະນາອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຊາວບ້ານໃນກຸ່ມບ້ານ. ຍຸດທະສາດວຽກງານສົ່ງເສີມໄດ້ຖືກຮັບເຂົ້າເປັນນະໂຍບາຍຕຳນິຕິໃນການແນະນຳຂັ້ນຕອນນີ້. ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້

ແກ່ພະນັກງານວິຊາການໃຫ້ມີຄວາມສາມາດໃນການເຮັດວຽກສົ່ງເສີມໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການເອກະຊົນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການຂະໜາດນ້ອຍ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ຍຸດທະສາດ ທັງໝົດເຫຼົ່ານີ້ ປະສົບຜົນສຳເລັດ.

ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໄດ້ກາຍເປັນຂະແໜງການບູລິມະສິດໃນຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ 2020, ເຊິ່ງກາຍເປັນເອກະສານນະໂຍບາຍຕຳນິຕິໃນຂະແໜງການປ່າໄມ້ (MAF, 2004) . ນະໂຍບາຍ ດັ່ງກ່າວປະກອບມີຂໍ້ແນະນຳທີ່ເປັນປະໂຫຍດຫຼາຍຢ່າງສຳລັບການຈັດຕັ້ງການຄຸ້ມຄອງຈັດສັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແບບຍືນຍົງໂດຍກຸ່ມບ້ານ:

- ການອອກກົດໝາຍໃນປັດຈຸບັນສາມາດຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງການນຳໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຂອງຊາວບ້ານແລະສິດໃນການນຳໃຊ້ແມ່ນຖືກຮັບຮູ້ໃນກົດໝາຍປ່າໄມ້ ແລະ ໄດ້ຮັບການຄຳນຳຄວາມ ໃນເອກະສານຂໍ້ຕົກລົງ 54/1996 ແລະ ຂໍ້ແນະນຳ 377/1996 ຂອງກະຊວງກະສິກຳ-ປ່າໄມ້. ຫ້ອງການພະແນກກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກຳປ່າໄມ້ເມືອງມີໜ້າທີ່ເຜີຍແຜ່ກົດລະບຽບ ແລະ ມີໜ້າທີ່ໃນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານກຳມະສິດ, ການຍຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່, ໄຟໄໝ້ປ່າ ແລະ ການລ້າປາແບບຊະຊາຍ.
- ອີກຢ່າງໜຶ່ງ, ຊາວບ້ານແມ່ນຈະໄດ້ຮັບການລະເວັ້ນຈາກການເສຍພາສີຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ການຄ້າຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນຈະສາມາດອະນຸຍາດ ໄດ້ເພື່ອວ່າຊາວບ້ານຈະໄດ້ສ້າງເປັນກຸ່ມ ຫຼື ສະມາຄົມການເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແບບເປັນສິນຄ້າ ແລະ ສົ່ງເຫຼົ່ານີ້ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງເຊິ່ງໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດຈາກຫ້ອງການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງ.
- ການວາງລະບຽບການໃນການຂຸດຄົ້ນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ການຕະຫຼາດຄວນຈະຕ້ອງມີການ ດຸ່ນດ່ຽງກັນລະຫວ່າງຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການຕະຫຼາດ ແລະ

ປະລິມານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ທີ່ມີຢູ່. ວິທີການກຳນົດລະດັບການຊຸດຄຳນ ແລະ ການຕະຫຼາດ, ຊຶ່ງອີງໃສ່ປະລິມານ ຊັບພະຍາ ກອນທຳມະຊາດທີ່ມີຢູ່ ການປະເມີນຢ່າງມີວິທະຍາສາດ ແລະ ອີງໃສ່ກົນໄກການຕະຫຼາດ ແບບແຂ່ງຂັນເຊິ່ງວ່າສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຄວນຈະຖືກປັບປຸງມາແທນທີ່ລະບົບປະຈຸບັນທີ່ອີງໃສ່ແຕ່ຄວາມ ຕ້ອງການພຽງຢ່າງດຽວ.

- ປະຈຸບັນຍັງມີພະນັກງານລັດຈຳນວນໜ້ອຍທີ່ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບວຽກງານພັດທະນາເຄື່ອງປ່າ ຂອງດົງ ແລະ ພະນັກງານເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນກະແຈກກະຈາຍຢູ່ຕາມອົງການຕ່າງໆ ເຊິ່ງມີຄວາມ ສາມາດຈຳກັດເປັນຕຳນແມ່ນຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ຈະຮັບໃຊ້ໜ້າທີ່ດັ່ງກ່າວ. ເພາະສະນັ້ນການດຳເນີນງານທາງດ້ານນະໂຍບາຍໃນການຄຸ້ມຄອງການຕະຫຼາດ ແລະ ການ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນຈຳເປັນຕ້ອງມີການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາ ມາດໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຊາວບ້ານ, ພໍ່ຄ້າ ແລະ ຜູ້ຜະລິດ (ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: MAF, 2004).

ອີງຕາມຍຸດທະສາດທົ່ວໄປເຫຼົ່ານີ້, ຄວນຈະມີການຊ່ວຍເຫຼືອ 5 ຢ່າງຕຳນຕໍ່ຄື :

- ຈັດຕັ້ງກຸ່ມວິສາຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງລະດັບບ້ານ
- ປັບປຸງລະບົບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແບບຍືນຍົງໃນປ່າ ແລະ ສະຖານທີ່ອື່ນໆ
- ສ້າງລາຍຮັບຈາກຂະບວນການຕ່ອງໂສ້ເພີ່ມມູນຄ່າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
- ສ້າງແວດລ້ອມທີ່ດີກ່ຽວກັບລະບຽບ, ການຄຸ້ມຄອງວິສາຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
- ຕອບສະໜອງການບໍລິການການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກພາກສ່ວນລັດ ແລະ ເອກະຊົນ

4.2 ຈັດຕັ້ງກຸ່ມວິສາຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງລະດັບບ້ານ

ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມວິສາຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນລະດັບກຸ່ມບ້ານແມ່ນຍຸດທະສາດທີ່ສຳຄັນຂອງກະຊວງ ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້, ເຊິ່ງປະກອບມີ 3 ພາກສ່ວນຕຳນຕໍ່ຄື:

- ສິ່ງນີ້ຈະສາມາດເຮັດໃຫ້ຜູ້ຜະລິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງສາມາດຜະລິດປະລິມານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໄດ້ ຢ່າງພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງລູກຄ້າ
- ໃນລະດັບນີ້ແມ່ນຈະເຮັດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ໂດຍສະເພາະເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ຖືກນຳໃຊ້ ໂດຍກຸ່ມບ້ານສາມາດຈັດສັນຄຸ້ມຄອງໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ, ຕົວຢ່າງ: ການສ້າງແຜນການນຳ ໃຊ້ ທີ່ດິນແບບຈັດແບ່ງເປັນເຂດ

- ຈະສາມາດຕອບສະໜອງພື້ນຖານໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ

4.3 ລະບົບການຄຸ້ມຄອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນປ່າ ແລະ ສະຖານທີ່ແຫ່ງອື່ນແບບຍືນຍົງ

ການຜະລິດແບບການຕະຫຼາດກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງສາມາດຍືນຍົງໄດ້ຖ້າວ່າຊັບພະຍາກອນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຖືກຄຸ້ມຄອງແບບເໝາະສົມ. ກຸ່ມບ້ານຄວນໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍ ແລະ ກະຕຸກຂຸກຢູ່ໃນການພັດທະນາລະບົບການຄຸ້ມຄອງຈັດສັນປ່າແບບຍືນຍົງ ແລະ ແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໂດຍ :

- ການຂົດຫຼັກໝາຍ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ ເຂດການຜະລິດ
- ແຜນການຜະລິດເຊິ່ງປະກອບມີຈຸດປະສົງໄລຍະຍາວ
- ກົດລະບຽບ, ຂໍ້ບັງຄັບໃນການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ເຊິ່ງຕ້ອງມີກະຕິກາ ການປັບໃໝຕໍ່ຜູ້ເຮັດຜິດຢ່າງຈະແຈ້ງພາຍໃນບ້ານ ແລະ ເຂດ.
- ແຜນການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້, ໄລຍະຮອບວຽນການຂຸດຄຳນ, ການນຳໃຊ້ວັນນະວັດວິທະຍາ
- ການກວດກາຊັບພະຍາກອນອົງໃສ່ຕົວຊັບອກທີ່ກຳນົດໄວ້, ເຊິ່ງສາມາດກວດກາໂດຍ ພະແນກກະສິກຳ-ປ່າໄມ້
- ລະບົບການໃຫ້ລາງວັນກັບກຸ່ມທີ່ສາມາດປະສົບຜົນສຳເລັດໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ເຊິ່ງສາມາດເຮັດໄດ້ໂດຍການຫຼຸດຜ່ອນພາສີ, ເຊິ່ງໄດ້ລະບຸໃນຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ 2020

4.4 ການສ້າງລາຍຮັບຈາກຕ່ອງໂສ້ເພີ່ມມູນຄ່າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

- ຜູ້ນຳກຸ່ມຄວນຈະໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການວິເຄາະການຕະຫຼາດ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການພັດທະນາວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ, ເຊິ່ງຈະມີຜົນສະທ້ອນໃນການວາງແຜນທຸລະກິດ ໃຫ້ເກີດຜົນເປັນຈິງ
- ພະນັກງານການຄ້າເມືອງຄວນຈະໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ກາຍເປັນຄູຝຶກກ່ຽວກັບການວິເຄາະຕະຫຼາດ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການພັດທະນາວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ
- ສ້າງຄວາມລາກຫຼາຍຂອງຜະລິດຕະພັນສິນຄ້າໂດຍອີງຕາມຄວາມຮູ້ທ້ອງຖິ່ນ (ບ້ານໜຶ່ງ, ມີໜຶ່ງຜະລິດຕະພັນ)
- ຜົນຂະຫຍາຍການແລກປ່ຽນລະຫວ່າງກຸ່ມບ້ານທີ່ມີຫົວຄິດປະດິດສ້າງ ແລະ ການແກ້ໄຂບັນຫາ
- ເຮັດການສຶກສາກ່ຽວກັບຄວາມເປັນໄປໄດ້ກ່ຽວກັບທ່າແຮງໃນການເຊື່ອມຢືງການຜະລິດທ້ອງຖິ່ນ ກັບ ຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດຂະໜາດໃຫຍ່ຂຶ້ນ
- ດຶງດູດນັກລົງທຶນ ແລະ ພໍ່ຄ້າຈາກຂ້າງນອກເຂົ້າມາລົງທຶນໃນກຸ່ມບ້ານ

4.5 ສ້າງແວດລ້ອມເໝາະສົມກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ລະບຽບການ ແລະ ຂໍ້ບັງຄັບກ່ຽວກັບ ວິສາຫະກິດ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

- ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສະຫຼັບຊັບຊ້ອນກ່ຽວກັບລະບົບພາສີ ແລະ ດ່ານກວດກາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ໂດຍການນຳໃຊ້ການແກ້ໄຂບັນຫາການສ້າງຕັ້ງປ່ອນເກັບຄ່າທຳນຽມພາສີປ່ອນດຽວເທົ່ານັ້ນ
- ຄວນລົບລ້າງການໃຫ້ໂກຕ້າສຳລັບພໍ່ຄ້າເປັນບຸກຄົນໃຫ້ປຸງມາໃຊ້ການໃຫ້ໂກຕ້າໃຫ້ກຸ່ມວິສາຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງບ້ານໂດຍບໍ່ໄດ້ເສຍເງິນເພາະວ່າຈະເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຖືກຄອງຈັດສັນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບຍືນຍົງ
- ຄວນສະໜອງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານສິ່ງເສີມຈາກຫ້ອງການປ່າໄມ້ ແລະ ການຄ້າໃຫ້ກາຍເປັນວິຊາການຊ່ວຍເຫຼືອກຸ່ມວິສາຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງກຸ່ມບ້ານ

4.6 ຕອບສະໜອງການບໍລິການການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກພາກສ່ວນລັດແລະເອກະຊົນ

- ເພີ່ມທະວີການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງພະນັກງານແຂວງໃນການວິເຄາະ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຕ່ອງໂສ້ຄຸນຄ່າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ເຕັກໂນໂລຢີ ຂະບວນການປຸງແຕ່ງໂດຍພື້ນຖານ (ໜ່ວຍງານຄຳນຳຄວາມຄ້າ)
- ສ້າງລະບົບຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດ (MIS) ໃນຫ້ອງການການຄ້າເມືອງ ແລະ ແຂວງໂດຍການເຊື່ອມຕໍ່ໂດຍກົງກັບກຸ່ມບ້ານ
- ພັດທະນາແຜນການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກພາກສ່ວນລັດເພື່ອເປັນການສິ່ງເສີມການສ້າງເຕົາອົບແຫ້ງ, ກິນໂກການຫຸ້ມຫໍ່ທີ່ສະອາດ, ການຮັກສາຄວາມເຢັນ ແລະ ການຂົນສົ່ງທີ່ວ່ອງໄວ ໂດຍຜູ້ປະກອບການ

5 ຄວາມຈຳເປັນໃນການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານສິ່ງເສີມ

5.1 ການປະເມີນຄວາມຈຳເປັນໃນການຝຶກອົບຮົມ

ໃນກອງປະຊຸມວັນທີ 24-27 ຕຸລາ 2006 ຊຶ່ງປະກອບມີການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພະນັກງານເມືອງ ຈາກພະແນກການຄ້າ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນ 7 ເມືອງ. ພວກເຂົາໄດ້ສົນທະນາກ່ຽວກັບບົດບາດ, ໜ້າທີ່, ຄວາມສາມາດທີ່ຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນໃນການຝຶກອົບຮົມໃນອະນາຄົດ. ຜົນຂອງການສົນທະນານີ້ແມ່ນ ໄດ້ຖືກສະຫຼຸບໃນຕາຕະລາງທີ່ 14 .

ປະກົດວ່າມັນເປັນການຍາກສຳລັບພະນັກງານເມືອງທີ່ຈະໄດ້ສົນທະນາກ່ຽວກັບບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງພວກເຂົາ ພ້ອມດ້ວຍຍຸດທະສາດຂອງກະຊວງ. ພວກເຂົາບໍ່ສາມາດຈຳແນກລະຫວ່າງຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມຊຳນານ, ພວກເຂົາບໍ່ສາມາດຈຳແນກຄວາມຊຳນານໃດໆ ທີ່ຕ້ອງການເຮັດໃຫ້ວຽກຂອງພວກເຂົາດີຂຶ້ນ.

ຕາຕະລາງ 14 : ຄວາມຄິດເຫັນຂອງພະນັກງານເມືອງກ່ຽວກັບບົດບາດ, ໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນໃນການຝຶກອົບຮົມ, ຕຸລາ 2006.

ຫ້ອງການ	ບົດບາດ, ໜ້າທີ່	ຄວາມຊຳນານທີ່ຕ້ອງການ	ຄວາມຈຳເປັນຂອງການຝຶກອົບຮົມ
1 ພະແນກກະສິ ກຳ-ປ່າໄມ້ ແຂວງ	1 ການຄຸ້ມຄອງຈັດສັນ ແລະ ການອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ 2 ການກວດກາຊັບພະຍາ ກອນ 3 ການສົ່ງເສີມ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບວິຊາ ການປ່າໄມ້ທີ່ດີ	-ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຫົວຂໍ້ເຫຼົ່ານີ້ ທັງໝົດ (ຍັງອ່ອນຢູ່)	1 ເຕັກນິກກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ຈັດສັນປ່າໄມ້ 2 ການສຳຫຼວດປ່າ ແລະ ວິທີ ການກວດກາ 3 ການຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທັງໝົດ
2 ພະແນກອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າແຂວງ	1 ການຄວບຄຸມ ແລະ ການຈັດການກ່ຽວກັບຊັບສິນ 2 ການຊອກຫາຊ່ອງທາງຕະຫຼາດ 3 ຕິດຕາມກວດກາວ່າບໍລິສັດ ປະຕິບັດຕາມ ສັນຍາ ຫຼື ບໍ່ 4 ເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານຕະຫຼາດ ແລະ ລາຄາ		
3 ພະແນກການເງິນແຂວງ	1 ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ຄິດໄລ່ລາຍຮັບຈາກພາສີ 2 ສົ່ງເສີມການກະຈາຍລາຍ ຮັບໃຫ້ແຂວງ		
4 ຫ້ອງການກະສິກຳ- ປ່າໄມ້ເມືອງ	1 ການຄຸ້ມຄອງຈັດສັນປ່າໄມ້ 2 ການກວດສອບການຄ້າກ່ຽວ ກັບຜະລິດຕະພັນຈາກປ່າ		ຄື ກັນກັບຫ້ອງພະແນກ (ຂ້າງເທິງ)
5 ຫ້ອງການອຸດສາຫະກຳ			ຄືກັນກັບລະດັບແຂວງ

ຫ້ອງການ	ບົດບາດ, ໜ້າທີ່	ຄວາມຊຳນານທີ່ຕ້ອງການ	ຄວາມຈຳເປັນຂອງການຝຶກອົບຮົມ
-ການຄ້າເມືອງ			(ຂ້າງເທິງ)
6 ຫ້ອງການການເງິນເມືອງ			ຄືກັນກັບລະດັບແຂວງ (ຂ້າງເທິງ)

ໜ້າທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງໂດຍພະນັກງານເມືອງຄືຄວາມຈິງຂອງການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນ ແລະ ການຄວບຄຸມການຄ້າ. ແຕ່ວ່າພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ກ່າວເຖິງໜ້າທີ່ໃດໆ ກ່ຽວກັບການສະໜັບສະໜູນ ກຸ່ມບ້ານ, ການພັດທະນາວິສາຫະກິດ ຫຼື ການສະໜອງການບໍລິການການຊ່ວຍເຫຼືອຕ່າງໆ.

ຄວາມຈຳເປັນຂອງການຝຶກອົບຮົມສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ພະນັກງານເມືອງຕ້ອງການແມ່ນກ່ຽວກັບຄວາມຊຳນານ ທາງດ້ານວິຊາການ. ພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ກ່າວເຖິງຄວາມຊຳນານໃນການສົ່ງເສີມທາງດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມ. ແລະພວກເຂົາກໍ່ບໍ່ສາມາດຈຳແນກຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງໜ້າທີ່ຂອງແຂວງ ແລະ ເມືອງ.

ບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ອາດຄວນຕ້ອງການໃຫ້ມີການຈັດການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ບຸກຈິດສຳນຶກໃຫ້ເກີດ ຄວາມເຂົ້າໃຈໂດຍການສະໜອງການຝຶກອົບຮົມຈາກຂັ້ນກະຊວງ. ໂຄງການປັບປຸງບູລະນະການປົກຄອງສາມາດ ດຳເນີນການຊ່ວຍເຫຼືອໃນຂັ້ນຕອນດັ່ງກ່າວ.

5.2 ໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງພະນັກງານສົ່ງເສີມ

ໂດຍອີງໃສ່ຍຸດທະສາດຂອງລັດຖະບານ ແລະ ວິໄສທັດໃນການພັດທະນາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຊຶ່ງໄດ້ ນຳສະເໜີໃນພາກທີ່ 4 ຂ້າງເທິງນີ້ ໜ້າທີ່ອັນໃໝ່ຕຳນິຕິຂອງພະນັກງານສົ່ງເສີມ ແມ່ນມີໜ້າທີ່ສົ່ງເສີມຊ່ວຍເຫຼືອກຸ່ມວິສາຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນລະດັບກຸ່ມບ້ານ.

ລາຍງານພາກນີ້ແມ່ນນຳສະເໜີກ່ຽວກັບໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຕຳນິຕິ ພ້ອມທັງຄວາມສາມາດ ຕຳນິຕິຂຶ້ນວ່າພະນັກງານເມືອງມີໜ້າທີ່ຈະຕ້ອງປະຕິບັດຕາມບົດບາດໃໝ່ດັ່ງກ່າວ.

ໃນການພັດທະນາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແບບຍືນຍົງ, ພະນັກງານເມືອງຈຳຕ້ອງໄດ້ສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາກຸ່ມວິສາຫະກິດໃນລະດັບກຸ່ມບ້ານ. ພວກເຂົາຄວນຊ່ວຍເຫຼືອກຸ່ມເຫຼົ່ານີ້ໃນການພັດທະນາຄວາມສາມາດໃນການນຳພາຢ່າງເຂັ້ມແຂງ, ພັດທະນາແຜນທຸລະກິດໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ, ແລະ ພັດທະນາລະບົບການຄຸ້ມຄອງຈັດສັນປ່າແບບຍືນຍົງ.

ເພື່ອສາມາດເຮັດສິ່ງນີ້, ພະນັກງານເມືອງຄວນຮຽນຮູ້ການເສີມສ້າງຂະບວນການກໍ່ສ້າງກຸ່ມດັ່ງນີ້:

- ເຫັນດີເຫັນພ້ອມກັບການແບ່ງໜ້າທີ່ຄວາມຮັບຜິດຊອບພາຍໃນກຸ່ມ
- ດຳເນີນການປະເມີນຜົນແບບເລັ່ງດ່ວນສະພາບເຄື່ອງປ່າຂອງພາຍໃນເມືອງ
- ການກຳນົດເປົ້າໝາຍ, ກົດຈຳກັດຂອງການວາງແຜນ
- ການຕັດສິນໃຈ
- ການຈັດຕັ້ງ, ການບໍລິການ, ການດຳເນີນງານ, ການກວດກາ (ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ), ການປະເມີນຜົນ ແລະ ການລາຍງານ

ອັນດັບສອງ, ພະນັກງານເມືອງຄວນຈະສາມາດສົ່ງເສີມກຸ່ມເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນການປັບປຸງທຸລະກິດທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດໃນການລີ້ເລີ່ມມາກ່ອນແລ້ວ :

- ການຄັດເລືອກເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບຜະລິດພັນສິນຄ້າ ຄປດ ຕຳນຕໍ່ໂດຍອີງໃສ່ມາດຖານທີ່ສຳຄັນ
- ດຳເນີນການສຳຫຼວດຊັບພະຍາກອນ ແລະ ການສຳຫຼວດ ຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດ ສຳລັບຜະລິດຕະພັນໃດໜຶ່ງ
- ວິເຄາະການຕະຫຼາດ ແລະ ຈຳແນກໂອກາດຂອງທຸລະກິດ
- ສ້າງແຜນທຸລະກິດ
- ການເຈລະຈາການຕົກລົງທາງດ້ານການຄ້າລະຫວ່າງຜູ້ຄ້າຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ບໍລິສັດ
- ຊອກຫາຄູຝຶກ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຄວາມສາມາດທາງດ້ານວິຊາການແບບໃໝ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
- ຊອກຫາການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເງິນເທົ່າທີ່ຈຳເປັນ
- ກິດຈະກຳການດຳເນີນງານ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ

ອັນດັບສາມ, ພະນັກງານເມືອງຄວນສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອກຸ່ມບ້ານໃນການປັບປຸງລະບົບການຈັດສັນປ່າໄມ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແບບຍືນຍົງ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ:

- ສ້າງແຜນວາດ ແລະ ກຳນົດຂອບເຂດເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
- ພັດທະນາກິດລະບຽບ ແລະ ຂໍ້ບັງຄັບ ແລະ ສາມາດບັງຄັບໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກິດລະບຽບ
- ອອກແບບຫຼັກການຄຸ້ມຄອງຈັດສັນແບບຍືນຍົງສຳລັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຕົ້ນຕໍ ແລະ ພ້ອມທັງການລົງຕິດຕາມກວດກາ
- ການຊ່ວຍເຫຼືອກຸ່ມບ້ານໂດຍ ການສະໜອງນະໂຍບາຍການຫຼຸດຜ່ອນພາສີໃຫ້ເປັນລາງວັນຂອງການຈັດສັນປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ

5.3 ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ

ແມ່ນອນໜ້າທີ່ໃໝ່ ແລະ ການຮັບຜິດຊອບທັງໝົດເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນຕ້ອງການໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມຈາກພະ ນັກ

ງານເມືອງ. ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ສໍາຄັນໃນການດໍາເນີນງານວຽກນີ້ໄດ້ແກ່ ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ພະແນກອຸດສາຫະກໍາ-ການຄ້າ. ມີພະນັກງານຫຼາຍຄົນປານໃດທີ່ຕ້ອງການ ແລະ ກິດຈະກໍາເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການທຶນເທົ່າໃດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ?

ໃນກໍລະນີຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ເມືອງໜອງແຮດ, ມີພະນັກງານ 18 ຄົນ (ເບິ່ງຕື່ມການສໍາ ພາດທ່ານ ໄຊ ເກີລໍ, ຫົວໜ້າຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້, ໃນເອກະສານແນບທ້າຍ). ໃນຈໍານວນ ພະນັກງານທັງໝົດມີພຽງພະນັກງານ 6 ຄົນທີ່ເປັນຊົນເຜົ່າລາວສູງ, ເຊິ່ງວ່າຊົນເຜົ່າລາວສູງກວມເອົາ 65% ຂອງພົນລະເມືອງທັງໝົດຢູ່ເມືອງໜອງແຮດ. ຫ້ອງການມີເພດຍິງພຽງແຕ່ 2 ຄົນ . ເຫດຜົນ ແມ່ນຍ້ອນວ່າການຈັດຫາພະນັກງານໃໝ່ແມ່ນຕ້ອງການພະນັກງານຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້ ລະດັບຊັ້ນສູງຈາກ ສາຂາກະສິກໍາ, ນັກສຶກສາທີ່ຮຽນຈົບມາຈາກມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ວິທະຍາໄລ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນ ຊົນເຜົ່າລາວລຸ່ມ. ໃນຈໍານວນພະນັກງານ 18 ຄົນ, 13 ຄົນແມ່ນພະນັກງານສົ່ງເສີມ, ແລະ ອີກ 5 ຄົນແມ່ນພະນັກງານບໍລິຫານ. ພະນັກງານສົ່ງເສີມຖືກແບ່ງອອກເປັນຄື: ພະນັກງານປ່າໄມ້, ພະນັກງານ ກະສິກໍາ (ປູກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ) ແລະ ພະນັກງານຊົນລະປະທານ. ພະນັກງານປ່າໄມ້ມີພຽງ 3 ຄົນ.

ອີງຕາມແຜນຂອງເມືອງໄດ້ຈັດແບ່ງອອກເປັນ 17 ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ. ປະຈຸບັນມີພຽງ 5 ກຸ່ມ ບ້ານທີ່ສາມາດຈັດຕັ້ງຈິດຈະກໍາ. ພະນັກງານສົ່ງເສີມຂອງຫ້ອງການເມືອງຈະຕ້ອງໄດ້ລົງເຮັດວຽກ ພື້ນ ຖານ ຢູ່ໃນ 17 ກຸ່ມບ້ານຢ່າງຖາວອນ. ຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ເມືອງ ໄດ້ປະເມີນວ່າ ຢ່າງນ້ອຍ ແມ່ນຕ້ອງການພະນັກງານອີກຕື່ມ 33 ຄົນທີ່ຈະຕ້ອງມາຊ່ວຍໃນການບໍລິການກຸ່ມບ້ານທັງໝົດ. ປະຈຸບັນພະນັກງານທັງໝົດບໍ່ມີໃຜທີ່ໄດ້ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບວິທີການຊ່ວຍເຫຼືອກຸ່ມບ້ານ ຫຼື ສະ ໜອງການບໍລິການດ້ານການສົ່ງເສີມ.

ໃນປະຈຸບັນ, ໜ້າທີ່ຕໍາແໜ່ງຂອງພະນັກງານປ່າໄມ້ມີພຽງແຕ່ ການລົງຕິດຕາມກວດກາ ການຊຸດຄໍານໄມ້ທີ່ ຜິດກົດໝາຍ ແລະ ການເກັບພາສີປ່າໄມ້. ກິດຈະກໍາ ແລະ ທຶນສ່ວນໃຫຍ່ຂອງໂຄງການ GPAR ປະກົດວ່າຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບພະນັກງານປູກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ. ອີກຢ່າງໜຶ່ງ ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະ ການປົກຄອງ ສາມາດນໍາໃຊ້ທຶນຈໍານວນໜຶ່ງໃນການຊຸກຍູ້ໃຫ້ພະນັກງານປ່າໄມ້ເມືອງ ໃນການຈໍາແນກ ການຜະລິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ທາງເລືອກການຕະຫຼາດ ແລະ ສາມາດແນະນໍາການຈັດຕັ້ງກຸ່ມ ຜູ້ຜະລິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ໂດຍການນໍາໃຊ້ວິທີການໂຄງການ CIAT-SADU . ພວກເຂົາມີຄວາມຈໍາ ເປັນ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໃນການທີ່ຈະລິເລີ່ມຂະບວນການນີ້.

ອາດເປັນສິ່ງທີ່ດີ ຖ້າຫາກໂຄງການນີ້ສາມາດສະໜອງທຶນໃຫ້ຮັບເອົາພະນັກງານສັນຍາຈ້າງ ຊຶ່ງໄດ້ແກ່ນັກສຶກສາທີ່ຫາກໍ່ຮຽນຈົບມາຈາກມະຫາວິທະຍາໄລ ຫຼື ວິທະຍາໄລ ເພື່ອປະກອບອາຊີບເປັນອາສາສະໝັກກັບຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງເພື່ອເປັນການຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບຂະບວນການຂອງໜ້າວຽກສົ່ງເສີມ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຫ້ອງການເມືອງໃນການຈັດຕັ້ງກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ.

6 ການປັບປຸງການປົກຄອງໃນຂະແໜງການຍ່ອຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ: ຮ່າງແຜນງານໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ

6.1 ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳໄປ

ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງຄວນສະໜັບສະໜູນ ແຂວງຊຽງຂວາງໃນການປັບປຸງການປົກຄອງ ໃນວຽກງານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງດ້ວຍ 4 ວິທີການຄື :

- 1: ເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານສົ່ງເສີມເມືອງ
- 2: ສະໜັບສະໜູນການພົວພັນລະຫວ່າງການພັດທະນາວິສາຫະກິດ ຄປດ, ການຊຸດຄຳນແບບຍືນຍົງ ແລະ ການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ
- 3: ສົ່ງເສີມການບໍລິການ ຂໍ້ມູນພື້ນຖານກ່ຽວກັບການຕະຫຼາດ
- 4: ການສົ່ງເສີມຂະບວນການເຮັດວຽກຂອງພາກລັດໃຫ້ມີການສົ່ງເສີມວິສາຫະກິດພາກເອກະຊົນ, ຊາວບ້ານແບບງ່າຍດາຍ ແລະ ມີເຫດມິຜົນ.

ຄຳແນະນຳເພີ່ມເຕີມສຳລັບເຫດຜົນ 4 ຢ່າງນີ້ ແມ່ນໄດ້ອະທິບາຍດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

6.2 ເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານສົ່ງເສີມເມືອງ

ເປົ້າໝາຍຫຼັກຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານການສົ່ງເສີມ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມຂອງໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງກໍ່ແມ່ນການຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ພະນັກງານສົ່ງເສີມຂຶ້ນເມືອງສາມາດຮຽນຮູ້ໃຫ້ກາຍເປັນ ນັກດຳເນີນງານທີ່ມີປະສິດທິພາບ ໃຫ້ແກ່ກຸ່ມເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນລະດັບກຸ່ມບ້ານ ເສດຖະກິດ.

- ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ ສາມາດສະໜັບສະໜູນການຈັດພິມກ່ຽວກັບ ວາລະ ສານເຫຼັ້ມນ້ອຍ, ຄູ່ມືການຝຶກອົບຮົມທີ່ເປັນພາສາລາວ ສຳລັບພະນັກງານເມືອງ ເພື່ອເປັນ ບ່ອນອ້າງອີງໃນການປະຕິບັດຕາມໜ້າທີ່ 11 ບາດກ້າວ ຊຶ່ງໄດ້ຖືກສະເໜີ ໃນບົດລາຍງານນີ້ ແລະ ນຳໃຊ້ສິ່ງນີ້ເປັນພື້ນຖານໃນການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານສົ່ງເສີມ.
- ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງສາມາດຈັດການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບວຽກງານ ການສົ່ງ ເສີມ ໃຫ້ມີຫຼາຍຄັ້ງກ່ວາເກົ່າໃຫ້ແກ່ພະນັກງານເມືອງ, ໂດຍການເຊື່ອມຕໍ່ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການປະຕິບັດຕົວຈິງຢູ່ພາກສະໜາມ ໂດຍຜ່ານກອງປະຊຸມປະຈຳ, ການແຕ່ງຕັ້ງວຽກພາກສະ ໜາມທີ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ການແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ຂອງຊາວບ້ານເປັນປະຈຳ. ຄວນຈະມີ ລະບົບ ທີ່ງ່າຍດາຍການໃຫ້ບົດປະມານລ່ວງໜ້າກ່ຽວກັບລາຍຈ່າຍຄ່າເດີນທາງໃຫ້ພະນັກງານເມືອງ.
- ຄູ່ມືກຊ່ຽວຊານຈາກຂ້າງນອກ ຄວນຈະຖືກຈ້າງມາເພື່ອໃຫ້ຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບ ຂະບວນ ການຝຶກອົບຮົມ, ຄູ່ມືເຫຼົ່ານັ້ນສາມາດຫາໄດ້ນຳສະຖາບັນການສຶກສາຂະແໜງການປ່າໄມ້ ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ(ຕົວຢ່າງ: ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, ສະຖາບັນຄຳນຳຄວາມສຶກສາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ).
- ການຈັດຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການສົ່ງເສີມຂອງໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງຄວນຈະ ເອົາການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພະນັກງານປ່າໄມ້ເມືອງ, ເພາະວ່າພວກເຂົາເປັນຜູ້ລິເລີ່ມໃນວຽກງານ ການພັດທະນາກຸ່ມວິສາຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງລະດັບບ້ານ.
- ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະສາມາດມີແຜນງົບປະມານຂະໜາດນ້ອຍເພື່ອສະໜັບສະໜູນການ ຮັບເອົາພະນັກງານສັນຍາຈ້າງຊຶ່ງໄດ້ແກ່ນັກສຶກສາທີ່ຫາກໍ່ຈົບມາຈາກມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ວິທະຍາໄລເພື່ອເຮັດວຽກໃນໄລຍະ 3 ປີໃນລະດັບເຂດ (ເງິນເດືອນ 30 ໂດລາ/ຄົນ/ເດືອນ) ຢ່າງໜ້ອຍແມ່ນ 2 ຄົນຕໍ່ເມືອງ.
- ບາດກ້າວທີ່ສຳຄັນໃນການພັດທະນາກຸ່ມວິສາຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນສຳເລັດ ນັ້ນແມ່ນໄດ້ສັງລວມໃນຕາຕະລາງ 15 ດັ່ງລຸ່ມນີ້, ເຊິ່ງໄດ້ແນະນຳວ່າໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງຄວນຈ້າງທີ່ປຶກສາພາຍໃນຈາກມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ຫຼື ສະຖາບັນ ຄຳນຳຄວາມສຶກສາ-ປ່າໄມ້. ໃນການພັດທະນາອຸປະກອນການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ແຜນວຽກສຳລັບ ແຕ່ລະຂັ້ນຕອນ

ຕາຕະລາງ 15: ໂຄງຮ່າງບາດກ້າວຕຳນິຕິກຽວກັບຂັ້ນຕອນການຝຶກອົບຮົມວຽກງານການສົ່ງເສີມ

1. ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ
2. ການປະເມີນຜົນຊົນນະບົດແບບຮີບດ່ວນ ໂດຍການຄັດເລືອກຜະລິດຕະພັນບູລິມະສິດ
3. ການສຳຫຼວດຊັບພະຍາກອນ
4. ການສະຫຼວດການຕະຫຼາດ
5. ການຕົກລົງແຜນການຄຸ້ມຄອງຈັດສັນປ່າ, ສ້າງລະບຽບການນຳໃຊ້, ຂໍ້ບັງຄັບຕ່າງໆ
6. ການວິເຄາະຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດ, ການຂຽນແຜນທຸລະກິດ
7. ກອງປະຊຸມຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ, ຂໍ້ຕົກລົງກັບຜູ້ຊື້, ຜູ້ຂາຍ
8. ການຝຶກອົບຮົມວິຊາການ, ການຮັບປະກັນການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເງິນ
9. ການດຳເນີນທຸລະກິດ
10. ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການປະເມີນຜົນ
11. ການນຳໃຊ້ຫຼັກການຫຼຸດຜ່ອນພາສີກຸ່ມທຸລະກິດທີ່ໄດ້ປະສົບຜົນສຳເລັດ, ການຍົກເວັ້ນການເສຍຄ່າໂຄດ້າ

ສຳລັບປີ 2007 ຖ້າເປັນໄປໄດ້ຄວນລິເລີ່ມໂຄງການດັ່ງກ່າວຢ່າງໜ້ອຍແມ່ນ ເຮັດຢູ່ 3 ຕົວເມືອງ ໂດຍເລັ່ງໃສ່ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມບ້ານວິສາຫະກິດໃຫ້ສຳເລັດຜົນຢ່າງໜ້ອຍ 1 ກຸ່ມຕໍ່ເມືອງ. ໂດຍຈັດແບ່ງ 2-3 ບ້ານຕໍ່ກຸ່ມ. ໃນປີ 2008 ຫາ 2009, ຕົວແບບການຝຶກອົບຮົມດັ່ງກ່າວຈະສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ໃນທຸກໆເມືອງ ໂດຍ ການເພີ່ມກຸ່ມບ້ານໃໝ່ ແລະ ຂະຫຍາຍຈຳນວນບ້ານຕໍ່ກຸ່ມ.

ສະນັ້ນວຽກງານດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນຕ້ອງການພະນັກງານສິ່ງເສີມຈຳນວນຫຼາຍທີ່ຕ້ອງການຊ່ວຍໃຫ້ກຸ່ມບ້ານດຳເນີນງານຕາມ 7 ບາດກ້າວການພັດທະນາ. ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງຄວນແນ່ໃສ່ພະນັກງານປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ພະນັກງານອຸດສາຫະກຳ-ການຄ້າໃນການເປັນເຈົ້າການ. ນອກຈາກນີ້ທາງໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງຄວນຈະສະໜັບສະໜູນໃນການຮັບເອົາພະນັກງານສັນຍາຈ້າງທີ່ຫາກໍຈົບມາຈາກມະຫາວິທະຍາໄລເຂົ້າມາຊ່ວຍວຽກດັ່ງກ່າວ.

ກອງປະຊຸມການຝຶກອົບຮົມຄັ້ງທຳອິດແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການໃນການປູກຈິດສຳນຶກໃຫ້ແກ່ພະນັກງານທີ່ຮັບໜ້າທີ່ໃໝ່ໃຫ້ມີຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ແລະ ຄຸນສົມບັດແບບໃໝ່. ພະນັກງານຝຶກຫັດໃໝ່ແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການ. ຄູ່ຝຶກຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຄວນຈະຖືກລະບຸໂດຍລະດັບແຂວງ, ຄູ່ຝຶກຊ່ຽວຊານຄວນຈະຕ້ອງຊອກຫາຈາກນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ຫຼັງຈາກທີ່ຊອກຫາພະນັກງານທັງໝົດມາໄດ້ແລ້ວ, ຄວນຈະຈັດຕັ້ງລະບົບການຈັດຕັ້ງການຝຶກອົບຮົມເປັນປະຈຳເດືອນຕິດຕາມດ້ວຍ 11 ຂັ້ນຕອນ

ຂອງ 7 ບາດກ້າວການພັດທະນາກຸ່ມທຸລະກິດບ້ານທີ່ໄດ້ລະບຸຂ້າງເທິງນີ້. ບາດກ້າວທີ່ 1 ຈັດຕັ້ງໜຶ່ງຄັ້ງຕໍ່ເດືອນ. ພະນັກງານສົ່ງເສີມຄວນພັດທະນາແຜນງານລະອຽດສຳລັບການດຳເນີນງານແຕ່ລະບາດກ້າວຢ່າງລະອຽດ. ແຜນງານດັ່ງກ່າວຄວນຈະປະກອບມີເຄື່ອງມື, ສິ່ງທີ່ປ້ອນເຂົ້າຕ່າງໆ, ອັດຕາກິນ ເຫຼົ່ານີ້ເປັນຕົ້ນທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວຽກງານເກີດຜົນເປັນຈິງ. ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງຄວນຕັ້ງງົບປະ ມານ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນສະເພາະກ່ຽວກັບເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວນີ້.

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ບາດກ້າວທັງໝົດນີ້ເປັນຈິງ, ຄູ່ຝຶກຄວນຈະຕິດແທດກັບກິດຈະກຳຕ່າງໆຢູ່ພາກສະໝາມໂດຍຜ່ານການເຮັດວຽກພາກສະໝາມໂດຍກົງ. ທ້າຍສຸດນີ້, ກຸ່ມວິສາຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຄວນຈະມີຂະບວນການແລກປ່ຽນປະສົບການ ແລະ ຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.

ທ້າຍນີ້, ກິດຈະກຳຕ່າງໆກ່ຽວກັບການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນສຳລັບພະນັກງານສົ່ງເສີມທີ່ຈະຕ້ອງຮັບເອົາບົດບາດໃໝ່ຄືເປັນນັກດຳເນີນງານທີ່ດີໃຫ້ກັບກຸ່ມວິສາຫະກິດບ້ານ.

ບົດບາດໃໝ່ລວມມີ:

- ກອງປະຊຸມໃນການທຳຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຊາບຊົມບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງພະນັກງານສົ່ງເສີມ
- ຊອກຫາພະນັກງານອາສາສະໝັກທີ່ຫາກໍ່ຈົບມາຈາກມະຫາວິທະຍາໄລ
- ຊອກຫາຄູ່ຝຶກ ແລະ ຈັດຕັ້ງການຝຶກອົບຮົມ
- ກອງປະຊຸມຝຶກອົບຮົມປະຈຳເດືອນສຳລັບພະນັກງານສົ່ງເສີມ
- ການຕິດຕາມກວດກາການລົງພາກສະໜາມຂອງຄູ່ຝຶກຫຼັງການຝຶກອົບຮົມ
- ການຈັດຕັ້ງການແລກປ່ຽນປະສົບການລະຫວ່າງກຸ່ມບ້ານທຸກໆ 3 ເດືອນ

6.3 ການສົ່ງເສີມການພົວພັນກັນລະຫວ່າງການພັດທະນາວິສາຫະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ການຂຸດຄົ້ນແບບຍືນຍົງ ແລະ ການອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ

- ຈັດຕັ້ງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານປ່າໄມ້ ແລະ ການຄ້າເມືອງເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອກຸ່ມເຄື່ອງປ່າຂອງດົງບ້ານໃນການວິເຄາະຕະຫຼາດ, ພັດທະນາແຜນທຸລະກິດທີ່ດີ ແລະ ເລີ່ມຕົ້ນປະຕິບັດ
- ຈັດການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານປ່າໄມ້ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນກຸ່ມພັດທະນາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງບ້ານທັງນີ້ເພື່ອເປັນການພັດທະນາກິດລະບຽບການຈັດສັນປ່າແບບຍືນຍົງ, ການວາງແຜນ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ການແບ່ງເຂດນິເວດກະສິກຳ, ແລະອື່ນໆ
- ການທົດລອງນຳໃຊ້ນະໂຍບາຍແບບໃໝ່ຊຶ່ງວ່າກຸ່ມບ້ານໃດສາມາດໄດ້ຮັບລາງວັນ ໃນການ

ຍົກເວັ້ນການເສຍພາສີ ເຊັ່ນ: ບໍ່ໄດ້ເສຍເງິນຄ່າທຳນຽມສິ່ງອອກ ຫຼື ໂກຕ້າ ເພື່ອເປັນລາຍວັນໃນການ ຄຸ້ມຄອງຈັດສັນປ່າແບບຍືນຍົງ ແລະ ການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ.

6.4 ການສະໜັບສະໜູນການບໍລິການຂໍ້ມູນພື້ນຖານກ່ຽວກັບຕະຫຼາດ

- ໜ່ວຍງານຄົ້ນຄ້ວາການຕະຫຼາດ: ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມພະນັກງານຂອງທ້ອງຖານພະແນກ ອຸດສາຫະກຳ-ການຄ້າແຂວງ ເພື່ອຈັດຕັ້ງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງໜ່ວຍງານຄົ້ນຄ້ວາການຕະຫຼາດ ຂະໜາດນ້ອຍໂດຍການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກທີ່ປຶກສາດ້ານການຄ້າ, ໜ່ວຍງານດັ່ງກ່າວຄວນໄປ ທັດສະນະສຶກສາຢູ່ຫວຽດນາມ, ຈີນ, ປະເທດໄທ ແລະ ແຂວງຕ່າງໆຂອງລາວຢ່າງຕໍ່າໜຶ່ງຄັ້ງຕໍ່ ປີ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອເປັນການວິເຄາະຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າການຕະຫຼາດຂອງຜະລິດຕະພັນບາງຊະນິດ. ໜ່ວຍງານດັ່ງກ່າວຄວນມີການບັນທຶກເກັບກຳຂໍ້ມູນດ້ານການຕະຫຼາດກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ບາງຊະນິດເຊັ່ນ: ລາຍຊື່, ເບີໂທລະສັບຂອງພໍ່ຄ້າ ແລະ ບໍລິສັດ.
- ລະບົບຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດ: ໜ່ວຍງານຄົ້ນຄ້ວາການຕະຫຼາດຄວນສະໜອງຂໍ້ມູນ ແລະ ສິ່ງຂໍ້ ມູນໃຫ້ທ້ອງຖານການຄ້າເມືອງ ເພື່ອສົ່ງຕໍ່ໃຫ້ຜູ້ຊື້ຂາຍ ແລະ ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດລະດັບບ້ານເປັນລາຍ ເດືອນ. ລະບົບການແລກປ່ຽນຫຼາຍຮູບແບບຄວນຈະນຳມາທົດລອງ (ເຊັ່ນ: ໜັງສືພິມ, ກະດານ ຕິດຂ່າວ, ການອອກຂ່າວທາງວິທະຍຸ). ຢ່າງຕໍ່າໜຶ່ງປີຕໍ່ຄັ້ງຄວນຈະມີການຈັດກອງປະຊຸມຜູ້ມີ ສ່ວນຮ່ວມໃນລະດັບແຂວງເພື່ອເປັນການທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດ ແລະ ລະບຸ ບັນຫາ ແລະ ກິດຈະກຳໃໝ່. ກອງປະຊຸມແບບນີ້ຄວນຈະຖືກຈັດໃນລະດັບເມືອງ. ການ ທັດສະນະແລກປ່ຽນລະຫວ່າງກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ຊື້ຂາຍຄວນຈະໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມ.

6.5 ປັບປຸງແວດລ້ອມການອອກລະບຽບການ

- ການທົບທວນກົດລະບຽບກ່ຽວກັບການຄ້າ ແລະ ພາສີ: ຄວນຈ້າງຊ່ຽວຊານກ່ຽວກັບລະບົບພາສີ ຊົນນະບົດໃນການທົບທວນ ລະບົບພາສີ ກະສິກຳທັງໝົດ ແລະ ພັດທະນາທາງເລືອກຕ່າງໆ, ອີງໃສ່ຫຼັກການການຫຼຸດຜ່ອນພາລະທີ່ໜັກໜ່ວງກ່ຽວກັບພາສີ ແລະ ລົບລ້າງກົດລະບຽບແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆທີ່ບໍ່ຈຳເປັນ ທີ່ເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ວຽກງານຊັກຊ້າ, ຖ້າປັບປຸງແບບນີ້ ອາດຈະ ເປັນການ ເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ ລັດຖະບານ, ການນຳໃຊ້ລາຍຮັບຈາກພາສີຢ່າງຈະແຈ້ງ ແລະ ການນຳໃຊ້ລາຍຮັບເຫຼົ່ານັ້ນເຂົ້າໃນການປັບປຸງການພັດທະນາເສດຖະກິດ. ຄວນຈະມີການຈັດ ຕັ້ງກອງປະຊຸມທີ່ຮີບໂຮມເອົາພະນັກງານຂັ້ນນຳຂອງແຕ່ລະພະແນກການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອປຶກ ສາຫາລືໃນການນຳໃຊ້ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳດັ່ງກ່າວນີ້ ແລະ ສາມາດຮັບເອົາການປ່ຽນແປງກ່ຽວກັບລະ ບົບການເກັບພາສີຕ່າງໆໃນຮູບແບບສະດວກກ່ວາເກົ່າ.

- ຍຸດທະສາດການສ້າງສະຖານທີ່ກວດກາ ແລະ ເສຍຄ່າທຳນຽມບ່ອນດຽວ: ໂດຍອີງໃສ່ການທົບທວນລະບົບກົດລະບຽບຕ່າງໆ ທາງໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ ຄວນຊັກຊວນໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ຫຼັກການ ການສ້າງສະຖານທີ່ກວດກາເອກະສານ ແລະ ເສຍຄ່າທຳນຽມຕ່າງໆ ບ່ອນດຽວທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອເປັນການຊ່ວຍໃນການຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນເອກະສານຕ່າງໆທີ່ຜູ້ຊື້ຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຈະຕ້ອງໄດ້ຜ່ານການກວດກາ. ແລະ ສາມາດມາແລ່ນເອກະສານ ໃນສະຖານທີ່ບ່ອນດຽວກັນ ແລະ ສາມາດຖອນເອົາເອກະສານຕ່າງໆທີ່ໄດ້ຜ່ານການກວດກາພາຍໃນ ຄັ້ງດຽວ ໃນເວລາທີ່ໄວຂຶ້ນ. ທາງທີ່ປົກຄວນພັດທະນາລະບົບສະຖານທີ່ກວດກາແລະເສຍຄ່າທຳນຽມບ່ອນດຽວໂດຍອີງໃສ່ການທວນຄືນລະບົບທີ່ນຳໃຊ້ໃນປະຈຸບັນ ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນໃຫ້ຈັດກອງປະຊຸມຫຼາຍຄັ້ງຕື່ມເພື່ອປັບປຸງລະບົບດັ່ງກ່າວ ແລະ ຕ້ອງເອົາການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫົວໜ້າພະແນກຕ່າງໆ ເພື່ອເປັນການເຫັນດີຮັບເອົາລະບົບໃໝ່ດັ່ງກ່າວ.
- ນະໂຍບາຍໃນການເຮັດສັນຍາ: ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ ຄວນໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນພາກສ່ວນລັດ ໃນການສຶກສາແລະ ການປັບປຸງສັນຍາ ປະເພດຕ່າງໆທັງໝົດ ລະຫວ່າງຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ຊື້ຂາຍ ແລະ ນັກລົງທຶນ. ດ້ານກະສິກຳໂດຍການສ້າງສັນຍາແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ, ຖ້າລັດບໍ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນສັນຍາແລ້ວ, ຊາວກະສິກອນຈະມີຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ. ນອກນັ້ນ, ນັກລົງທຶນຈະບໍ່ກ້າສ່ຽງໃນການລົງທຶນໃນຂະແໜງການຍ່ອຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເພາະພວກເຂົາຮູ້ສຶກວ່າການເຮັດສັນຍານັ້ນບໍ່ສັກສິດ ແລະ ໝັ້ນຄົງ.
- ສິ່ງເສີມຄວາມເປັນເຈົ້າກິເຈົ້າການ: ໂດຍແຂວງຊຽງຂວາງໃນການປະຕິບັດຕາມບາດກ້າວພັດທະນາທັງໝົດນີ້ເພື່ອເປັນການປັບປຸງການປົກຄອງໃນຂະແໜງການຍ່ອຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ:

 - ແຕ່ລະເມືອງຄວນສ້າງແຜນການປະຈຳປີທີ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ເຫັນດີພາຍໃນເມືອງ
 - ແຕ່ງຕັ້ງ ແລະ ມອບໝາຍໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຢ່າງຈະແຈ້ງ ໃນການດຳເນີນງານຕາມແຜນການຂອງແຕ່ລະເມືອງ
 - ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ ສາມາດສະໜັບສະໜູນພາກລັດ ໃນການດຳເນີນ ການວາງແຜນຕ່າງໆທີ່ເປັນລະບົບໃນໄລຍະເວລາເລີ່ມຕົ້ນ.

7 ເອກະສານອ້າງອີງ

- Anon. 2003 "National Population Census, Lao Peoples Democratic Republic".
- CPI, 2006 " The Sixth Five Year National Socio-Economic Development Plan 2006-2010" (NSEDPP), Committee for Planning and Investment, Lao People's Democratic Republic, Vientiane, October 2006,
- CRCWC, 2006 "Observations and Conclusions from Village Survey Data of the Christian Reformed World Relief Committee (CRWRC) Xiengkhouang, April 2006" Unpublished field notes.
- GPAR Xiengkhouang, 2006 "Project Inception Report, April 2006".
- Connel, John G., 2006 "Assessment and Strategy for participatory planning" consultancy report for GPAR, Xiengkhouang, February 2006.
- Connel, John G. 2006 "Short consultancy on: Roadmap of activities and support required, Review of proposal for agriculture extension activities in 2006 and Issues and Options for Strengthening women staff in extension" consultancy report for GPAR, Xiengkhouang, April 2006.
- Foppes, Joost and Sounthone Ketphanh, 2004 "NTFP use and household food security in Lao PDR". Paper prepared for the NAFRI/FAO EM-1093 Symposium on "Biodiversity for Food Security", Vientiane, 14-10-2004.
- Graaf, Martin de, 2003 "Technical Report No 1: Capacity Building". Micro-Project Development through Local Communities (MPDLC), Project supported by the Commission, LAO/RELEX/1999/0030, July 2003
- Hellberg, Ulli, 2005 "Development of Sustainable Supply Chains for NTFP and Agricultural Products for the Northern Districts of Sayabouri Province, Lao PDR". IFAD/GTZ Programme RLIP - RDMA, Rural Livelihood Improvement Programme - Integrated Rural Development in Mountainous Areas in Northern Lao P.D.R. Programme. Results of a mission carried out 6 to 25 November 2005.
- MAF, 2004 "Forestry Strategy to the Year 2020 (FS2020) of the Lao PDR". Ministry of Agriculture and Forestry, Lao People's Democratic Republic, Vientiane, June 2004.
- Phaengsinkham, Pheng, 1997 "A botanical survey of timber and non-timber forest and garden products". Report produced for the NAWACOP project.
- Vernon, Eddie, 2006 "Marketing Analysis Report". Oudomxay Community Initiatives Support Project OCISP, Component: 2: Agricultural Development and Natural Resources Management. Department for Planning and Cooperation, Oudomxay

ເອກະສານແບບທ້າຍ

ເອກະສານແບບທ້າຍ1: ກອບແຜນວຽກຂອງການສຶກສາຄັ້ງນີ້

ວິທີການດຳເນີນງານໃນການເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງກ່ຽວກັບວຽກງານການສົ່ງເສີມເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

ຫົວຂໍ້: ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານວິຊາການໃນການເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງກ່ຽວກັບວຽກງານການສົ່ງ ເສີມ ຄປດ

ໂຄງການ

ຄປດ: ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງແຂວງຊຽງຂວາງ-ການເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການປົກຄອງເພື່ອ ເປັນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວ ທີ່ເທົ່າທຽມກັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ (UNDP00041021)

ສະຖານທີ່: ເມືອງ ໂພນສະຫວັນ, ແຂວງຊຽງຂວາງ, ປະເທດລາວ

ໄລຍະໂຄງການ: ປະມານ 26 ວັນ

ພາກສະເໜີ

ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງແຂວງຊຽງຂວາງ ມີຈຸດປະສົງໃນການເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຄວາມອາດສາມາດໃນການເຮັດວຽກຂອງອົງການລັດໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ເປັນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ. ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງແຂວງຊຽງຂວາງ ແມ່ນໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຮ່ວມໂດຍ ອົງການພັດທະນາ ແລະ ການຮ່ວມມືຂອງປະເທດສະວິດສແລນ (SDC), ອົງການພັດທະນາຂອງປະເທດເນເທີແລນ ປະຈຳລາວ (SNV) ແລະ ອົງການພັດທະນາສະຫະປະຊາຊາດ (UNDP).

ໂຄງການມີຈຸດປະສົງໃນການເສີມສ້າງ ຄວາມເຂັ້ມແຂງຄວາມອາດສາມາດໃນການ ດຳເນີນງານຂອງສະຖາບັນທ້ອງການປົກຄອງລັດ ໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ລະດັບເມືອງ:

ກ. ເພື່ອເປັນການຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນ ຂອງສັງຄົມໂດຍ ຜ່ານການວາງແຜນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການກຳນົດບຸລິມະສິດ ແລະ ການສົ່ງເສີມ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ປະຊາຊົນສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການສັງຄົມທີ່ເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ສິດເສລີພາບໃນການຕັດສິນໃຈຂອງເພດຍິງ ແລະ ເພດຊາຍ ທຸກຊົນຊາດ ຊົນເຜົ່າໃນລາວ.

- ຂ. ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ບັນລຸສໍາເລັດຈຸດປະສົງໃນລະດັບເມືອງ ແລະ ລະດັບແຂວງ ຢ່າງໂປ່ງໃສ ແລະ ປະສົມປະສານກັນ, ແລະ
- ຄ. ສາມາດຕິດຕໍ່ມຄວາມຄືບໜ້າຂອງການບໍລິການ

ໂຄງການນີ້ໄດ້ລິເລີ່ມກິດຈະກຳຕັ້ງແຕ່ເດືອນກັນຍາ 2005. ກິດຈະກຳຂັ້ນທຳອິດ ແມ່ນປະສົບຜົນສໍາເລັດ ຫຼັງຈາກນັ້ນການດຳເນີນງານຂອງໂຄງການກໍ່ໄດ້ລິເລີ່ມ. ກິດຈະກຳຕ່າງໆກ່ຽວກັບການເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການພັດທະນາວຽກງານກະສິກຳໄດ້ລິເລີ່ມໃນເດືອນກຸມພາ 2006 .

ເງື່ອນໄຂຂອງໂຄງການ:

ໂຄງການນີ້ມີວິໄສທັດໃນການເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການກະສິກຳແບບການຕະຫຼາດເຊິ່ງວ່າເປັນບູລິມະສິດຂອງໂຄງການ. ໜຶ່ງໃນກິດຈະກຳແບບການຕະຫຼາດຕໍາ່ນຕໍ່ໃນຂະແໜງການ ນີ້ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ໃນຂະນະທີ່ຂະແໜງການຍ່ອຍນີ້ບໍ່ໄດ້ຖືກສະເໜີໃນເອກະສານໂຄງການ ແລະ ໃນການສົນທະນາໃນແຕ່ລະດັບແຂວງໂດຍທາງກົງ. ແຕ່ວ່າສິ່ງນີ້ໄດ້ຊີ້ແຈ້ງໃຫ້ເຫັນວ່າມັນເປັນສິ່ງທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ສາມາດສ້າງລາຍຮັບອັນໃຫຍ່ຫຼວງໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ. ເພາະສະນັ້ນມັນຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງມີວິທີການໃນການສົ່ງເສີມຊຸກຍູ້ການພັດທະນາ ຄປດ ໂດຍການຊ່ວຍເຫຼືອໄລຍະສັ້ນທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການໃນຂອບເຂດໜ້າວຽກດັ່ງກ່າວ.

ຈຸດປະສົງຂອງການສຶກສາ

ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານວິຊາການນີ້ຖືກຄາດຫວັງວ່າຈະສາມາດປະເມີນ ແລະ ໃຫ້ການແນະນຳໃນການເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ວຽກງານການບໍລິການໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ການຊຸກຍູ້ວຽກງານຄປດ ໃນຂອບເຂດໜ້າວຽກຂອງໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງແຂວງຊຽງຂວາງ. ວຽກງານການປົກສາຄັ້ງນີ້ປະກອບມີ 3 ຈຸດປະສົງຕໍາ່ນຕໍ່ຄື:

- ເພື່ອເປັນການປະເມີນປະລິມານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ຖືກຂຸດຄຳນ, ຜະລິດ, ແລະ ຄ້າຂາຍພາຍໃນແຂວງ
- ເພື່ອຊອກຫາຂໍ້ຈຳກັດເຈາະຈົງ ທີ່ ຊາວບ້ານປະເຊີນໜ້າກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
- ຊອກຫາຊ່ອງວ່າງຄວາມອາດສາມາດຂອງທ້ອງຖານສົ່ງເສີມກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ພະແນກກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ໃນວຽກງານການບໍລິການການສົ່ງເສີມເຊິ່ງກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
- ສະເໜີຂໍ້ແນະນຳຂັ້ນຕອນບາດກ້າວຕົວຈິງທີ່ສາມາດເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ວຽກງານການສົ່ງເສີມເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.

ຈຸດປະສົງເຈາະຈົງປະກອບມີ:

- ປະເມີນປະລິມານ ຄປດ ຊຶ່ງຖືກຊຸດຄຳນ, ຜະລິດ ແລະ ຊື້ຂາຍໃນແຂວງ
- ປະເມີນຂໍ້ຈຳກັດສະເພາະທີ່ປະເຊີນໂດຍຊາວນາຂຶ້ນມີການນຳໃຊ້ ຄປດ
- ວິເຄາະນະໂຍບາຍ ຫຼື ການດຳເນີນວຽກຕົວຈິງ ທີ່ມີສ່ວນຊ່ວຍ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດໃນການພັດທະນາ ຄປດ
- ຊອກຫາຊ່ອງວ່າງຄວາມອາດສາມາດຂອງພະແນກກະສິກຳ-ປ່າໄມ້/ຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໃນການສະໜອງການສົ່ງເສີມກ່ຽວກັບ ຄປດ.
- ແນະນຳບາດກ້າວການປະຕິບັດທີ່ສາມາດເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການສົ່ງເສີມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຄປດ

ຜົນໄດ້ຮັບຈາກບົດລາຍງານ

ທີມງານທີ່ປຶກສາຈະສາມາດສະໜອງ:

- ກ) ແຜນວຽກລະອຽດ ແລະ ຕາຕະລາງໜ້າວຽກການສຶກສາຄັ້ງນີ້
- ຂ) ຮ່າງລາຍງານກ່ຽວກັບຜົນຂອງການສຶກສາ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ
- ຄ) ຮ່າງລາຍງານ
- ງ) ບົດລາຍງານຄັ້ງສຸດທ້າຍກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ

ບົດລາຍງານຕ່າງໆຂ້າງເທິງນີ້ ຄືພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງຮ່າງລາຍງານ ຊຶ່ງວ່າຈະໄດ້ຖືກນຳສົ່ງ ແລະ ສະເໜີໃຫ້ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມທັງໝົດ, ຊຶ່ງລວມມີອົງການຈັດຕັ້ງແຂວງ ແລະ ອົງການພັດທະນາສະຫະປະຊາຊາດ ກ່ອນຈະມີການສະຫຼຸບການສຶກສາຄັ້ງນີ້.

ບົດລາຍງານຂັ້ນສຸດທ້າຍແມ່ນຈະຕ້ອງຖືກນຳສົ່ງໃນຂອບເຂດເວລາທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ.

ແຜນວຽກ

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບການມອບໝາຍໜ້າວຽກແລ້ວ, ທີມງານຈະໄດ້ຮັບຟັງການອະທິບາຍໂດຍຫຍໍ້ຈາກ ພະນັກງານ ອົງການ UNDP ທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ພາຍຫຼັງທີ່ມີການເລີ່ມເຮັດວຽກ ຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງແລ້ວ, ທາງທີມງານຈະຕ້ອງກະກຽມແຜນວຽກລະອຽດ ພາຍຫຼັງທີ່ມີການປຶກສາຫາລືກັບ ທີ່ປຶກສາທາງດ້ານວິຊາການລະດັບສູງ. ກ່ອນຈະມີການອະນຸມັດໂດຍໂຄງການ.

ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍວຽກງານດັ່ງກ່າວນີ້, ທີມງານການສຶກສາຄັ້ງນີ້ມີຄວາມຄາດຫວັງທີ່:

- ທຳຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບເອກະສານຕ່າງໆ ຂອງໂຄງການ

- ສ້າງບົດສະຫຼຸບຫຍໍ້ ແລະ ບົດສົນທະນາກັບ ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງແຂວງ ຊຽງຂວາງ ແລະ ພະແນກກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ແຂວງ
- ຈັດກອງປະຊຸມຄຳນຳລະຫວ່າງ ພະນັກງານທ້ອງຖານພັດທະນາກະສິກໍາ ແລະ ຊາວນາໂດຍ ການຮ່ວມມື ກັບ ພະແນກກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ແຂວງ
- ລົງສຶກສາພາກສະໜາມໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ
- ສົນທະນາຜົນຂອງການສຶກສາຄັ້ງທຳອິດ ກັບກຸ່ມຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ
- ສະໜອງຮ່າງຜົນຂອງສຶກສາ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ ໃຫ້ ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ ແຂວງຊຽງຂວາງ
- ນຳສົ່ງບົດລາຍງານແບບລະອຽດໃນຂອບເຂດເວລາທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ສຳເລັດໜ້າທີ່ແລ້ວ ທາງທີມງານຈະຕ້ອງໄດ້ລາຍງານສະພາບການປະຕິບັດງານ ຂອງໂຄງການ ແລະ ສິ່ງຮ່າງບົດລາຍງານ ກ່ອນເດີນທາງອອກຈາກແຂວງຊຽງຂວາງ. ຫຼັງຈາກນັ້ນຈຶ່ງໄດ້ເຮັດບົດລາຍງານໃຫ້ ອົງການພັດທະນາສະຫະປະຊາຊາດທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.

ທີມງານການສຶກສາ

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ປະກອບມີ ທີມງານ 2 ຄົນ ໄດ້ແກ່: ທີ່ປົກສາຕ່າງປະເທດ ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຫົວໜ້າທີມ ແລະ ທີ່ປົກສາພາຍໃນເປັນສະມາຊິກຂອງທີມງານ.

ທີ່ປົກສາຕ່າງປະເທດ (ຫົວໜ້າທີມ)ຄວນມີຄວາມຮູ້ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ມີປະສົບການເຮັດວຽກຢູ່ຕ່າງປະເທດ ແລະ ໃນລະດັບພາກພື້ນ ກ່ຽວກັບວຽກງານການສົ່ງເສີມຄປດ
- ມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບວຽກງານສົ່ງເສີມ (ປະສົບການໃນການເຮັດວຽກກັບທ້ອງຖິ່ນແມ່ນຍິ່ງເປັນການດີ)
- ມີຄວາມສາມາດໃນການປະເມີນຜົນ ແລະ
ສາມາດໃຫ້ຂໍ້ສະເໜີແນະວິທີການປະຕິບັດຕົວຈິງກ່ຽວກັບຂະແໜງການກະສິກໍາ
- ມີຄວາມສາມາດໃນວິທີການດຳເນີນລາຍການ
- ມີຄວາມຮູ້ດ້ານພາສາອັງກິດໄດ້ດີ
- ມີປະຫວັດການເຮັດວຽກພົວພັນກັບ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍກຸ່ມ
- ມີການຕັດສິນໃຈທີ່ເໝາະສົມ, ປັບຕົວງ່າຍ, ປ່ຽນແປງ ແລະ ສາມາດປັບຕົວ ຕາມຮີດຄອງ ວັດທະນາທຳທ້ອງຖິ່ນ

ທີ່ປຶກສາພາຍໃນປະເທດ (ສະມາຊິກທີມ)ຄວນມີຄວາມຮູ້ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ມີຄວາມເຂົ້າໃຈດີກ່ຽວກັບອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຂະແໜງກະສິກຳໃນ ສປປລາວ (ຖ້າມີປະສົບການເຮັດວຽກຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງຍິ່ງເປັນການດີ)
- ມີປະສົບການໃນການເຮັດວຽກໃນຂະແໜງການພັດທະນາກ່ຽວກັບ ຄປດ ໃນ ສປປລາວ
- ຜ່ານມາມີປະສົບການໃນການຮ່ວມມືໃນດ້ານການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານວິຊາການຕ່າງປະເທດ ແລະ ມີຄວາມສາມາດໃນການຕິດຕໍ່ພົວພັນລະຫວ່າງທີ່ປຶກສາພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ
- ມີຄວາມສາມາດທາງດ້ານການປາກເວົ້າ ແລະ ຂຽນພາສາອັງກິດໄດ້ດີ, ແລະ ມີຄວາມສາມາດ ໃນການແປເອກະສານ ແລະ ສາມາດແປປາກເປົ່າ ຈາກ ພາສາລາວ ເປັນອັງກິດ ແລະ ຈາກ ພາສາອັງກິດ ເປັນ ພາສາລາວ
- ມີຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວໄດ້ງ່າຍ ແລະ ມີຄວາມສາມາດໃນການເປັນທີມງານທີ່ດີ

ສະມາຊິກທີມງານຈະມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການເຮັດບົດລາຍງານຕ່າງໆ

ໄລຍະເວລາຂອງໜ້າທີ່ ແລະ ແຜນງານການສຶກສາ

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນຈະໃຊ້ເວລາ 4 ອາທິດໃນການເຮັດພາລະກິດຄັ້ງນີ້ທີ່ແຂວງຊຽງຂວາງ ການພົວພັນກ່ຽວກັບການລາຍງານ. ທີມງານສຶກສາຈະໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມມືໃກ້ຊິດກັບ ທີ່ປຶກສາວິຊາການຂັ້ນສູງ ແລະ ລາຍງານໃຫ້ NPD/NPM. ໃນຂະນະທີ່ປະຕິບັດໜ້າທີ່ຢູ່ ແຂວງຊຽງຂວາງ, ໂຄງການຈະຊ່ວຍເຫຼືອທີມງານກ່ຽວກັບພາຫະນະການເດີນທາງ, ຈັດກອງປະຊຸມ ແລະ ອື່ນໆ. ທີມງານສຶກສາຈະເຮັດວຽກໃກ້ຊິດກັບຜູ້ປະສານງານໃນຫ້ອງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງຫ້ອງ ການປົກຄອງ ແຂວງໃນການປະຕິບັດພາລະກິດຄັ້ງນີ້. ທີມງານສຶກສາຈະໄດ້ພົບກັບພະນັກງານໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ຫ້ອງການ UNDP ໃນຕອນຕ່ຳຂອງກອງປະຊຸມ ລາຍງານຫຍໍ້ ແລະ ມີການລາຍງານໃນ ຕອນທ້າຍຂອງການສຳເລັດພາລະກິດໃນຄັ້ງນີ້.

ການສົມມຸດຕິ ແລະ ບ່ອນອື່ງ

ທີມງານການສຶກສາຈະຕ້ອງປະຕິບັດຕາມກົດລະບຽບທັງໝົດທີ່ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂການເຮັດວຽກສຳລັບທີ່ປຶກສາຕ່າງປະເທດ ຊຶ່ງ ໄດ້ເຮັດວຽກກັບ ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງແຂວງຊຽງຂວາງ. ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະການປົກຄອງ ແຂວງຊຽງຂວາງ, ຫ້ອງການພະແນກ ແລະ ຫ້ອງການເມືອງ ແມ່ນຈະຕິດຕາມການເຮັດວຽກພາຍໃນ 5 ອາທິດ (ວັນຈັນ ຫາ ວັນສຸກ).

ໂຄງການປັບປຸງ ບູລະນະ ການປົກຄອງແຂວງຊຽງຂວາງ (UNDP00041021). ໜ່ວຍງານ ການຊ່ວຍເຫຼືອໂຄງການ, ເມືອງ ໂພນສະຫວັນ, ແຂວງຊຽງຂວາງ ໃນ ວັນທີ່ 24 ເດືອນ ເມສາ 2006.

ເອກະສານແນບທ້າຍ 2: ລາຍການເດີນທາງຂອງພາລະກິດຄັ້ງນີ້.

ການລົງພາກສະໜາມຄັ້ງທີ່ ໜຶ່ງ ວັນທີ່ 11 ຫາ 13 ຕຸລາ 2006: ການທຳຄວາມຮູ້ຈັກກັບໂຄງການ, ສ້າງແຜນ

ວັນພຸດ	11 ຕຸລາ06	ເດີນທາງໂດຍເຄື່ອງບິນໄປຊຽງຂວາງໃນຕອນແລງ
ວັນ ພະຫັດ		ກອງປະຊຸມພາກສະເໜີກັບທີມງານGPAR, ທົບທວນເອກະສານ, ພົບກັບ
	12 ຕຸລາ06	ຫົວໜ້າຫ້ອງການການຄ້າແຂວງ, ຫ້ອງການພະແນກການເງິນ ແລະ ກະສິກຳ
ວັນ ສຸກ		ກະກຽມແຜນວຽກຢ່າງລະອຽດ ເພື່ອກະກຽມກອງປະຊຸມພາກສະເໜີ
	27 ຕຸລາ06	ກັບພະນັກງານເມືອງ. ເດີນທາງກັບນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ການລົງພາກສະໜາມຄັ້ງທີ່ ສອງ ວັນທີ່ 21-28 /10/06 : ກອງປະຊຸມການຝຶກອົບຮົມ ກັບພະນັກງານເມືອງ/ແຂວງ

ວັນເສົາ	21 ຕຸລາ 06	ເດີນທາງໂດຍເຄື່ອງບິນໄປຊຽງຂວາງໃນຕອນແລງ
ວັນ ທິດ	22 ຕຸລາ 06	ກະກຽມເອກະສາກອງປະຊຸມ, ຄຳແນະນຳ, ແລະ ເນື້ອໃນກອງປະຊຸມ
ວັນ ຈັນ	23 ຕຸລາ 06	ກະກຽມເອກະສາກອງປະຊຸມ, ຄຳແນະນຳ, ແລະ ເນື້ອໃນກອງປະຊຸມ ແລະ ຊອກຫາສະຖານທີ່
ວັນ ອັງຄານ		ເປີດກອງປະຊຸມ, ພາກສະເໜີ, ການສົນທະນາກ່ຽວກັບ ຄວາມຈຳເປັນ
	24 ຕຸລາ 06	ຂອງການຝຶກອົບຮົມ
ວັນ ພຸດ	25 ຕຸລາ 06	ດຳເນີນກອງປະຊຸມ
ວັນ ພະຫັດ		ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບເຄື່ອງມືການປະເມີນຜົນຊົນນະບົດແບບຮີບດ່ວນ, ແລະ
	26 ຕຸລາ 06	ການວາງແຜນວຽກພາກສະໜາມ
ວັນ ສຸກ	27 ຕຸລາ 06	ການທົບທວນຜົນຂອງກອງປະຊຸມ, ກະກຽມວຽກຕໍ່ໜ້າ
ວັນ ເສົາ	28 ຕຸລາ 06	ຢ້ຽມຢາມຜູ້ຊື້ຂາຍ ຄປດ ແລ້ວເດີນທາງກັບວຽງຈັນໂດຍເຄື່ອງບິນ

ການລົງພາກສະໜາມຄັ້ງທີ່ ສາມ ວັນທີ່ 8-18 /11/06 : ການສຳພາດພໍ່ຄ້າ ຄປດ ແລະ ພະນັກງານກ່ຽວຂ້ອງທີ່ພາກສະໜາມ

ວັນ ພຸດ	8 ພະຈິກ 06	ເດີນທາງໂດຍເຄື່ອງບິນໄປຊຽງຂວາງໃນຕອນແລງ
ວັນ ພະຫັດ	9 ພະຈິກ 06	ລົງພາກສະໜາມຢູ່ເມືອງ

ວັນ ສຸກ	10 ພະຈິກ06	ສຳພາດຜູ້ຊື້ຂາຍ ຄປດ 6ຄົນໃນຕົວເມືອງພອນສະຫວັນ
ວັນເສົາ	11 ພະຈິກ06	ສຳພາດຜູ້ຊື້ຂາຍ ແລະ ຜູ້ຜະລິດ 4ຄົນໃນເມືອງໂພນສະຫວັນ
ວັນ ທິດ	12 ພະຈິກ06	ເດີນທາງໄປເມືອງຄູນ, ສຳພາດຜູ້ຊື້ຂາຍ 2 ຄົນ
ວັນ ຈັນ	13ພະຈິກ. 06	ເດີນທາງຊາຍແດນເມືອງທ່າທົມ, ສຳພາດຜູ້ຜະລິດໝາກຕາວ
ວັນ ອັງຄານ	14 ພະຈິກ06	ເດີນທາງຈາກເມືອງຄຳໄປເມືອງໜອງແຮດ ແລະ ສະພາດຜູ້ຊື້ຂາຍ
ວັນ ພຸດ	15 ພະຈິກ06	ສຳພາດຜູ້ຊື້ຂາຍໃນເມືອງໜອງແຮດ
ວັນ ພະຫັດ		ສຳພາດຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ໜອງແຮດ,
	16 ພະຈິກ06	ຜູ້ຜະລິດສາລີໃນເມືອງຄຳ
ວັນ ສຸກ	17 ພະຈິກ06	ສຳພາດຜູ້ຊື້ຂາຍໃນເມືອງແປກແລ້ວເລີ່ມຂຽນບົດລາຍງານ
ວັນ ເສົາ		ຢັ້ງມຢາມຜູ້ຊື້ຂາຍເກດສະໜາ ແລະ ຢາງແປກ,
	18 ພະຈິກ06	ແລ້ວເດີນທາງກັບວຽງຈັນໂດຍເຄື່ອງບິນ

**ການລົງພາກສະໜາມຄັ້ງທີ່ ສີ່ ວັນທີ່ 4-8 /12/06 : ການສັງລວມບົດລາຍງານ, ສົນທະນາກ່ຽວກັບ ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳ
ໂຄງການ GPAR**

ວັນ ຈັນ	4 ທັນວາ 06	ເດີນທາງໂດຍເຄື່ອງບິນໄປຊຽງຂວາງໃນຕອນແລງ
ວັນ ອັງຄານ	5 ທັນວາ 06	ຂຽນບົດລາຍງານ ແລະ ສົນທະນາກັບທີມງານ GPAR
ວັນ ພຸດ	6 ທັນວາ 06	ຂຽນບົດລາຍງານ
ວັນ ພະຫັດ	7 ທັນວາ 06	ຂຽນບົດລາຍງານ
ວັນ ສຸກ	8 ທັນວາ 06	ຂຽນບົດລາຍງານ ແລ້ວເດີນທາງກັບວຽງຈັນໂດຍເຄື່ອງບິນ

ການລົງພາກສະໜາມຄັ້ງວັນທີ່ 17-19 /12/06 : ສະເໜີຜົນການສຶກສາໃນກອງປະຊຸມຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ

ວັນ ພະຫັດ	14 ທັນວາ 06	ເດີນທາງໂດຍລົດໄປຊຽງຂວາງ
ວັນ ສຸກ	15 ທັນວາ 06	ຈັດກອງປະຊຸມຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ
ວັນ ເສົາ	16 ທັນວາ 06	ເດີນທາງກັບນະຄອນຫຼວງໂດຍລົດ

ເອກະສານແບບທ້າຍ 3: ຫົວຂໍ້ ແລະ ລາຍຊື່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມປະເມີນສະພາບ
ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ໂຄງການປັບປຸງບູລະນະການປົກຄອງແຂວງຊຽງຂວາງ 24-26/10/06

ຫົວຂໍ້ກອງປະຊຸມ:

**“ການເກັບກຳຂໍ້ມູນແບບວ່ອງໄວກ່ຽວກັບທ່າແຮງ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດ ການພັດທະນາດ້ານ
ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນແຂວງ ຊຽງຂວາງ”
ເມືອງແປກ, 24-26/10/2006 (3 ມື້)**

ເນື້ອໃນກອງປະຊຸມ	ເວລາ	ຜູ້ຮັບຜິດຊອບ
ມື້ທີ 1 (24/10/2006)		
ລົງທະບຽນແຂກ ເຂົ້າຮ່ວມ	8:00-8:30	
ກ່າວເປີດກອງປະຊຸມ	8:30-8:45	ທ່ານ ຄຳສີ
ສະເໜີເວລະ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງກອງປະຊຸມ	8:45-9:00	ທ່ານ ພິງຊິງ
ໃຫ້ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ (ຄ.ປ.ດ)	9:00-9:20	ທ່ານ ໂຢດຣ
ອະທິບາຍ ການສົນທະນາເປັນກຸ່ມ	9:20-9:30	ທ່ານ ພິງຊິງ
ສົນທະນາເປັນ 8 ກຸ່ມຄື: 7 ກຸ່ມພະນັກງານເມືອງ ແລະ 1 ກຸ່ມ ພະນັກງານລະດັບແຂວງ. (ກ). ສົນທະນາກ່ຽວກັບສະພາບ ຄປດ ຂອງກຸ່ມລະດັບເມືອງ: <ul style="list-style-type: none"> ● ຊະນິດ ຄປດ ທີ່ມີພາຍໃນແຕ່ລະເມືອງ ● ທ່າແຮງການພັດທະນາ ການຕະຫຼາດ ຄປດ ● ບັນຫາຂໍ້ຈຳກັດກ່ຽວກັບຜະລິດຕະພັນ ແລະ ການຄ້າຂາຍ ຄປດ ພາຍໃນແຕ່ລະເມືອງ. (ຂ). ກຸ່ມສົນທະນາຂອງພະນັກງານລະດັບແຂວງ: <ul style="list-style-type: none"> ● ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆຂອງການສ້າງຕັ້ງບໍລິສັດ/ລົງທະບຽນດຳ ເນີນທຸລະກິດພາຍໃນແຂວງ ● ຂັ້ນຕອນ/ເອກະສານການເກັບຊື້ ແລະ ສົ່ງສົນຄ້າອອກ ຕ່າງແຂວງ, ຕ່າງປະເທດ 	9:30-10:30	7 ເມືອງ ແລະ 1 ກຸ່ມ ພະນັກງານແຂວງ

<ul style="list-style-type: none"> ● ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງລະດັບ ທ້ອງຖິ່ນ ● ຄວາມຕ້ອງການ ການຝຶກອົບຮົມຄວາມຮູ້ດ້ານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຂອງພະນັກງານ 		
ຜັກຜ່ອນ/ດົມກາເຟ	10:30-10:45	
ສະເໜີຜົນການສົນທະນາຂອງແຕ່ລະເມືອງ, ເມືອງລະ 15 ນາທີ	10:45-12:00	ຜູ້ຕ່າງໜ້າເມືອງ
ອາຫານທ່ຽງ	12:00-13:30	
(ສືບຕໍ່) ນຳສະເໜີຜົນການສົນທະນາຂອງແຕ່ລະເມືອງ	13:30-14:15	ຕ່າງໜ້າແຕ່ລະເມືອງ
<p>ສົນທະນາຂອງກຸ່ມລະດັບແຂວງ: 5 ນາທີນຳສະເໜີ ແລະ 15 ນາທີ ລະອຽດກ່ຽວກັບ 4 ຄຳຖາມ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆຂອງການສ້າງຕັ້ງບໍລິສັດ/ລົງທະບຽນດຳເນີນທຸລະກິດພາຍໃນແຂວງ ● ຂັ້ນຕອນ/ເອກະສານການເກັບຊື້ ແລະ ສົ່ງສິນຄ້າອອກຕ່າງແຂວງ, ຕ່າງປະເທດ ● ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງລະດັບ ທ້ອງຖິ່ນ ● ຄວາມຕ້ອງການ ການຝຶກອົບຮົມຄວາມຮູ້ດ້ານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຂອງພະນັກງານລັດ 	14:15-15:00	ຜູ້ໃຫ້ຄວາມສະດວກ: ທ່ານ ສີທອນ ທ່ານ ໂຢດຣ
ຜັກຜ່ອນ/ດົມກາເຟ	15:00-15:15	
ສືບຕໍ່ການສົນທະນາຂອງກຸ່ມລະດັບແຂວງ	15:15-15:45	ທ່ານ ສີທອນ ທ່ານ ໂຢດຣ
ສະຫຼຸບຜົນກອງປະຊຸມມື້ທີ່ໜຶ່ງ	15:45-16:00	ທ່ານ ສີທອນ
ມື້ທີ 2, (25/10/2006)		
ນຳສະເໜີວິທີການເກັບກູ້ມີສອງ ດ້ານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ	8:30-10:30	ທ່ານ ໂຢດຣ
ຜັກຜ່ອນ/ດົມກາເຟ	10:30-10:45	
(ສືບຕໍ່) ນຳສະເໜີວິທີການວາງແຜນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ	10:45-12:00	ທ່ານ ໂຢດຣ
ອາຫານທ່ຽງ	12:00-1:30	
ວິທີການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ຄປດ ແບບວ່ອງໄວ8 ເຄື່ອງມື (8 RRA Tools)		
1. ຈັດລະດັບຖານະຄອບຄົວພາຍໃນບ້ານ	13:30-14:00	ທ່ານ ໂຢດຣ
2. ຊະນິດ ຄປດ ແລະ ການນຳໃຊ້ພາຍໃນບ້ານ	14:00-14:30	ທ່ານ ພິງຊິງ
3. ຈັດລະດັບຄວາມສຳຄັນຂອງແຕ່ລະຊະນິດ ຄປດ	14:30-15:00	ທ່ານ ໂຢດຣ

ຜັກຜ່ອນ/ດົມກາເຟ	15:00-15:15	
4. ປະຕິທິນການເກັບກູ້ ຄປດ ແລະ ການຜະລິດໃນໜຶ່ງປີ	15:15-15:45	ທ່ານ ຟິງຊິງ
5. ທ່າອ່ຽງ ກ່ຽວກັບຜະລິດຕະພັນ ແລະ ການຕະຫຼາດ ຄປດ	15:45-16:15	ທ່ານ ໂຢດຣ
ຄຳຖາມຈາກແຂກ ແລະ ສະຫຼຸບກອງປະຊຸມມື້ທີ່ສອງ	16:15-16:30	ທ່ານ ຟິງຊິງ
ມື້ທີ 3, (26/10/2006)		
6. ວິທີວິເຄາະບັນຫາດ້ານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ	8:30-9:00	ທ່ານ ຟິງຊິງ
7. ແຕ້ມແຜນວາດສະຖານທີ່ການເກັບກູ້ ຄປດ	9:00-9:30	ທ່ານ ໂຢດຣ
8. ຈັດລະດັບລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍ	9:30-10:00	ທ່ານ ຟິງຊິງ
ຜັກຜ່ອນ/ດົມກາເຟ	10:00-10:15	
ແນະນຳວິທີຂຽນບົດສະຫຼຸບຈາກການເກັບກຳຂໍ້ມູນ	10:15-11:30	ທ່ານ ໂຢດຣ
ສະຫຼຸບຄືນແຕ່ລະເຄື່ອງມື ແລະ ຄຳຖາມຈາກບັນດາແຂກ	11:30-12:00	ທ່ານ ໂຢດຣ
ອາຫານທ່ຽງ	12:00-1:30	
ແນະນຳ ການກະກຽມແຜນອອກສະໜາມເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນ	13:30-13:45	ທ່ານ ຟິງຊິງ
ກະກຽມອຸປະກອນການອອກສະໜາມຂອງແຕ່ລະເມືອງ	13:45-15:00	
ຜັກຜ່ອນ/ດົມກາເຟ	3:00-3:15	
ລາຍງານຫຍໍ້ຜົນການກະກຽມແຜນການອອກສະໜາມຂອງແຕ່ລະເມືອງ (7 ເມືອງ)	15:15-15:55	ຕ່າງໜ້າແຕ່ລະເມືອງ
ໃຫ້ຄຳເຫັນ ແລະ ກ່າວບົດກອງປະຊຸມ	15:55-4:00	ທ່ານ ສິທອນ

**ລາຍຊື່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມປະເມີນສະພາບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
ໂຄງການຈີ່ປ່າ, ແຂວງ ຊຽງຂວາງ ວັນທີ 24 -26/10/2006**

ລ/ດ	ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ	ຕຳແໜ່ງ	ພາກສ່ວນ	ເບີໂທ
1	ທ. ດັງດວນ ຄຸນວິໄລ	ຫົວໜ້າການເງິນເມືອງ	ເມືອງຄູນ	020.5661996
2	ທ. ແສງຈັນ ພັນທະວົງ	ຫົວໜ້າການຄ້າເມືອງ	ເມືອງໝອກ	020.5472556
3	ທ. ບຸນນ້ອຍ ມະໂນຄຸນ	ຫົວໜ້າການຄ້າ ເມືອງ	ເມືອງຄູນ	020.5824097
4	ທ. ຄຳຫຼາ	ຫົວໜ້າການຄ້າເມືອງ	ເມືອງຜາໄຊ	020.7845819
5	ທ. ວຽງທ້ອງ ມວນນາວົງ	ຫົວໜ້າການຄ້າເມືອງ	ເມືອງ ພູກູດ	020.2151786
6	ທ. ຄຳຈັນ ພັນທະວົງ	ວິຊາການປ່າໄມ້ເມືອງ	ເມືອງ ໜອງແຮດ	020.2152311
7	ທ. ບຸນຍູ້ ທຳມະວົງ	ວິຊາການປ່າໄມ້ເມືອງ	ເມືອງ ພູກູດ	020.2344471
8	ທ. ແສງບຸນ ມິໄຊ	ວິຊາການປ່າໄມ້ເມືອງ	ເມືອງ ຄຳ	020.5761294
9	ນ. ມາໂລ	ວິຊາການການຄ້າ	ເມືອງ ຄຳ	020.5068422
10	ທ. ວຽງສະໄໝ ສິມພະສິດ	ວິຊາການປ່າໄມ້ເມືອງ	ເມືອງ ແປກ	020.5661142
11	ທ. ດາວສະແຫວງ ສີທະນາໄຊ	ວິຊາການປ່າໄມ້ເມືອງ	ເມືອ ໝອກ	-
12	ທ. ຈັນທະໜອມ ໄຊຍະເດດ	ວິຊາການປ່າໄມ້ເມືອງ	ເມືອງ ຜາໄຊ	020. 5660738
13	ທ. ຄຳຜົງ ພິມມະຈັນ	ຫົວໜ້າການຄ້າເມືອງ	ເມືອງ ແປກ	020.5661487
14	ທ. ຄຳຫຼ້າ ພິມມະນິວົງ	ຫົວໜ້າການເງິນ ເມືອງ	ເມືອງ ແປກ	020.5660651
15	ທ. ບຸນໄທ ສີສຸລິດ	ການຄ້າແຂວງ	ການຄ້າແຂວງ	020. 5874454
16	ທ. ບຸນມິ ແກ້ວພັກດີ	ຮອງຫົວໜ້າຊັບສິນແຂວງ	ການເງິນແຂວງ	020. 5660624
17	ທ. ຄຳສີ ຈັນທະວົງ	ຮອງຫົວໜ້າພະແນກກະສິກຳ ປ່າໄມ້ແຂວງ	ປ່າໄມ້ແຂວງ	020. 5561242
18	ທ. ພິກສະຫວັນ ທອງມະນີດາ	ວິຊາການຂະແໜງປ່າໄມ້	ແຂວງ	020. 5660165
19	ທ. ສິມສັກ ຈັນດາລາ	ຊ່ຽວຊານ, ໂຄງການຈີ່ປ່າ	ແຂວງ ຊຽງຂວາງ	020. 5707284
20	ທ. ສົງຄາມ	ພະນັກງານຊັບລົດ	ເມືອງພູກູດ	020. 5876259
21	ທ. ສີວິໄຊ	ວິຊາການປ່າໄມ້	ເມືອງຄູນ	020.5473621
22	ທ. ໂຢດຣ ພໍເປີ	ຊ່ຽວຊານ ຄປດ	SNV	020. 5508760
23	ທ. ພິງຊິງ ຫວັງເນັ້ງ	ຊ່ຽວຊານ ຄປດ	SNV	020. 2243283

**ເອກະສານແນະນຳກ່ຽວກັບກອງປະຊຸມພະນັກງານເມືອງ ແລະ ແຂວງ
ກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ໂພນສະຫວນ, ວັນທີ 24-26/10/2006**

ກົດຈະກຳ 1: ວັດແທກຄວາມຮູ້, ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ກົດລະບຽບຕ່າງໆ.

ກ. ກຸ່ມພະນັກງານລະດັບເມືອງ:

1). ຊະນິດ ແລະ ລະດັບຄວາມສຳຄັນຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນເມືອງທ່ານ

ໃຫ້ລາຍຊື່ຊະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ທີ່ສຳຄັນພາຍໃນເມືອງ, ຈັດລະດັບຄວາມສຳຄັນແຕ່ລະຊະນິດ ແລະ ໃຫ້ເຫດຜົນຄວາມສຳຄັນຂອງແຕ່ລະຊະນິດ, ບອກແຕ່ລະເຂດ/ບ່ອນທີ່ເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນເມືອງຂອງທ່ານ.

ຊະນິດ ຄປດ	ລະດັບຄວາມສຳຄັນ	ເຫດຜົນຄວາມສຳຄັນ	ຢູ່ໃນເຂດໃດ
1.			
2.			
3.			
4.			
...			

2). ຈັດລະດັບຄວາມສຳຄັນຂອງເຂດ ຫຼື ກຸ່ມບ້ານທ່ານທີ່ມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຫຼາຍ

ໃຫ້ລະບຸລາຍຊື່ແຕ່ລະເຂດ ຫຼື ກຸ່ມບ້ານພາຍໃນເມືອງທ່ານ. ຈັດລະດັບຄວາມສຳຄັນຂອງແຕ່ລະເຂດທີ່ມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຫຼາຍ, ອະທິບາຍເຫດຜົນຄວາມສຳຄັນໃນແຕ່ລະເຂດເຊັ່ນ: ລາຍຮັບ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຊະນິດ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຂອງເຂດນັ້ນ.

ເຂດ/ກຸ່ມບ້ານ	ລະດັບຄວາມສຳຄັນ	ລາຍຮັບ	ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງ ຄປດ
1.			
2.			
3.			
4.			

...			
-----	--	--	--

3). ແຕ້ມແຜນວາດເຂດ ຫຼື ກຸ່ມບ້ານພາຍໃນເມືອງ

4). ສົນທະນາບັນດາຈຸດດີ ແລະ ຈຸດອ່ອນດ້ານການຕະຫຼາດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ໃຫ້ສະຫຼຸບໃສ່ແຜ່ນເຈ້ຍໃຫຍ່ເພື່ອລາຍງານ.

ຂ. ກຸ່ມສົນທະນາພະນັກງານລະດັບແຂວງ:

1). ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆຂອງການສ້າງຕັ້ງບໍລິສັດ/ລົງທະບຽນດຳເນີນທຸລະກິດພາຍໃນແຂວງ

ລະບຸລາຍຊື່ຂອງບັນດາອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການສ້າງຕັ້ງບໍລິສັດ/ລົງທະບຽນດຳເນີນທຸລະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ທຸລະກິດອື່ນໆ ແລະ ໃຫ້ອະທິບາຍພະລະບົດບາດຂອງແຕ່ລະອົງການ. ລະບຸລາຍຊື່ລະອຽດກ່ຽວກັບບັນດາເອກະສານຕ່າງໆທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ສຳຄັນໃນການສ້າງຕັ້ງບໍລິສັດ. ລະບຸຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບໄລຍະເວລາໃນການແລ່ນເອກະສານ ແລະ ມີຄ່າເທົ່າຫຍັງແດ່, ເທົ່າໃດ.

ອົງການຕ່າງໆ	ພະລະບົດບາດ	ເອກະສານ	ເວລາ	ລາຍຈ່າຍ
1.				
2.				
3.				
4.				
...				

2). ຂັ້ນຕອນ ແລະ ເອກະສານທີ່ຈຳເປັນໃນການດຳເນີນທຸລະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

ຊະນິດ ຄປດ	ປະເພດເອກະສານ	ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	ປະເພດລາຍຈ່າຍ	ລວມລາຍຈ່າຍ
1	ກ.	1ກີບ	
	ຂ.	2		
	ຄ.	3		
2	ກ.	1		
	ຂ.	2		
		
3	ກ.	1		
	ຂ.	2		

		
--	------	------	--	--

3). ກົດລະບຽບກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

ໃຊ້ບັນດາຄຳຖາມລຸ່ມນີ້ ເພື່ອນຳມາສົນທະນາກ່ຽວກັບສະພາບກົດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ:

- ກ. ປະຈຸບັນມີລະບຽບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຫຍັງແດ່?
- ຂ. ມີບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກຫຍັງແນວໃດ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ?
- ຄ. ພະນັກງານປ່າໄມ້ເມືອງ, ແຂວງ ເຄີຍມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສົ່ງເສີມດ້ານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ປະເມີນຜົນແນວໃດ?

ໃຫ້ບັນທຶກລະອຽດກ່ຽວຂ້ໍ້ມູນທີ່ສົນທະນາລົງໃນແຜ່ນເຈ້ຍໃຫຍ່, ເພື່ອລາຍງານຕໍ່ກອງປະຊຸມ.

4). ຄວາມຕ້ອງການຝຶກອົບຮົມດ້ານຄວາມຮູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຂອງພະນັກງານລັດ

ໃຫ້ໄຈ້ແຍກແຈ້ງກ່ຽວກັບອົງການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ພະລະບົດບາດໃນການສົ່ງເສີມວຽກງານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ. ໃນແຕ່ລະອົງການນັ້ນໃຫ້ຮູ້ແຈ້ງກ່ຽວກັບພະລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ. ສົນທະນາກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການດ້ານທັດສະ, ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບວຽກງານການສົ່ງເສີມຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນໃນອານຄົດ.

ອົງການຈັດຕັ້ງ	ພະລະບົດບາດ, ໜ້າທີ່	ທັດສະ, ຄວາມຮູ້	ຕ້ອງການຝຶກອົບຮົມ
1. ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ແຂວງ	1.		
2. ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າແຂວງ	2. ...		
3. ຊັບສິນ ແລະ ການເງິນລະດັບແຂວງ			
4. ແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນແຂວງ			
1. ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງ	1.		
2. ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າເມືອງ	2. ...		

3. ຊັບສິນ ແລະ ການ ເງິນເມືອງ			
4. ແຜນການ ແລະ ການ ລົງທຶນເມືອງ			

ເອກະສານແນບທ້າຍ 4: ປະເພດເຄື່ອງມື ປະເມີນສະພາບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

1. ສ້າງຄວາມສະເໝີພາບ

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນແບບວ່ອງໄວທີ່ດີ, ບັນຫາສຳຄັນທີ່ສຸດ ແມ່ນນິດໃສ ແລະ ຫັດສະນະຂອງທີມງານເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ຊຶ່ງປະກອບມີຄື:

- ສ້າງຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ ແລະ ຊາຍ, ຜູ້ຮັ່ງມີ ແລະ ທຸກຈົນ, ຜູ້ແກ່ ແລະ ໜຸ່ມ..ອື່ນໆ.
- ສະແດງຄວາມເປັນກັນເອງຕໍ່ກັບຊາວບ້ານ, ສະແດງຄວາມສົນໃຈ ແລະ ນັບຖືຮີດຄືງປະເພນີ , ວັດທະນາທຳ ແລະ ໃຫ້ໂອກາດຊາວບ້ານຜັກຜ່ອນ, ສົນທະນາບັນຫາຕ່າງໆແບບເປີດໃຈກັບຊາວບ້ານ.
- ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈຝັ່ງຄຳອະທິບາຍຂອງຊາວບ້ານ ແລະ ສອບຖາມຄືນບັນຫາໃຫ້ແຈ້ງ.
- ເກັບກຳເອົາຈຸດດີ ແລະ ທ່າແຮງຂອງຊາວບ້ານໃຫ້ຫຼາຍກ່ວາຂໍ້ຄົງຂ້າງ
- ການສົນທະນາແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ ແລະ ປະສົບການສອງທາງລະຫວ່າງພະນັກງານ ແລະ ຊາວບ້ານ
- ອົບທົນໃນການສອບຖາມ ແລະ ສົນທະນາ, ດຳເນີນໄປຕາມເວລາເໝາະສົມຂອງຊາວບ້ານ
- ຄຳນຳບັນຫາຈຸດອ່ອນ ແລະ ແລະຕ້ອງການພັດທະນາຂອງຊາວບ້ານ
- ສົນທະນາແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຕ່າງໆ
- ສົນທະນາ ແລະ ຮຽນນຳກັນ, ບໍ່ໃຫ້ພະນັກງານບັນລະຍະໄຍຝ່າຍດຽວ
- ເປັນຄົນສຸພາບກັບຊາວບ້ານ, ຫຼືກເວັ້ນການສ້າງບັນຫາໃຫ້ຊາວບ້ານມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ບໍ່ສະບາຍໃຈ.
- ໃຫ້ໂອກາດພຽງພໍໃນການສົນທະນາ ເພື່ອແລກປ່ຽນຄຳຄິດເຫັນນຳກັນ
- ສ້າງຕາຕະລາງວາລະເວລາໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນພາຍໃນບ້ານ ໃຫ້ຊາວບ້ານສາມາດກະເວລາມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ເໝາະສົມ

ດີແທ້ແມ່ນໃຫ້ຜັກຜູ້ບ້ານໜຶ່ງຄົນ ນີ້ແມ່ນເພື່ອໃຫ້ມີໂອກາດໃນການເຮັດວຽກໃນຕອນຄ່ຳ ແລະ ຖ້າບໍ່ສຳເລັດກໍ່ມາສາດສືບຕໍ່ໃນຕອນເຊົ້າໆ ກ່ອນຊາວບ້ານຈະອອກໄປໄຮ່ໄປນາກໍ່ໄດ້. ການຜັກຜູ້ບ້ານຊາວບ້ານຜູ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນສາມາດສັງເກດການນຳໃຊ້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງປະຈຳວັນໄດ້.

2. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນແບບເຄິ່ງສຳພາດ ແລະ ກວດສອບຂໍ້ມູນທາງສອງສຳນ

ບາດກ້າວທຳອິດ ເມື່ອໄປຮອດບ້ານ ແມ່ນໃຫ້ແນະນຳຕົວຂອງທີມງານ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທີ່ຈະເກັບໄປນັ້ນ. ຂໍອານຸຍາກສຳພາດຊາວບ້ານຕາມແຜນການ. ໃນການສົນທະນາ, ສຳພາດຊາວບ້ານ ແມ່ນເປັນໂອກາດດີໃນການສອບຖາມບາງຂໍ້ມູນຈາກແຫຼ່ງອື່ນໆຄື ເພື່ອຄວາມຊັດເຈນ ແລະ ຖືກຕ້ອງຂອງຂໍ້ມູນ. ເຕັກນິກສຳຄັນໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນແບບເຄິ່ງສຳພາດນີ້ ແມ່ນຈະໄດ້ມີການກະກຽມຄຳຖາມລະອຽດໃນມື, ຕັ້ງຄຳຖາມແບບເປີດ ແລະ ປິດ ໂດຍເນັ້ນການໃຫ້ຄຳຕອບຂອງຊາວບ້ານແບບອະທິບາຍເຫດແລະ ຜົນ ຫຼາຍກ່ວາໃຊ້ຄຳຖາມແບບຖືກ ແລະ ຜິດເທົ່ານັ້ນ, ຕົວຢ່າງ: ພວກເຈົ້າເກັບກຳເຄື່ອງປ່າຂອງດົງມາຈາກໃສແດ່? ແບບນີ້ ແມ່ນດີກ່ວາການຕັ້ງຄຳຖາມວ່າ ພວກເຈົ້າເກັບກຳເຄື່ອງປ່າຂອງດົງມາຈາກປ່າປ້ອງກັນແມ່ນບໍ່? ການຕັ້ງຄຳຖາມແບບນີ້ ແມ່ນສາມາດໃຊ້ກັບການສຳພາດພໍ່ຄ້າ ແລະ ແມ່ຄ້າທີ່ເກັບຊື້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໄດ້ຄືກັນ.

3. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນແບບປະຊຸມບ້ານ

ສ່ວນຫຼາຍແລ້ວການເກັບກຳຂໍ້ມູນແບບວ່ອງໄວນີ້ ແມ່ນມັກຈະໃຊ້ວິທີປະຊຸມບ້ານ, ຕອນແລງ, ຕ່ຳ ແລະ ຕອນເຊົ້າ ຫຼື ໃນທຸກເວລາທີ່ຊາວບ້ານມີຄວາມສະດວກໃນການເຂົ້າຮ່ວມ. ໃນກອງປະຊຸມໝົດບ້ານນີ້ ແມ່ນທີມງານສາມາດເກັບກຳຂໍ້ມູນແບບມີສ່ວນຮ່ວມໄດ້ເຊັ່ນ: ການແຕ້ມແຜນວາດຂອງບ້ານ ແລະ ເຂດເກັບກຳເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ເກັບກຳຊະນິດ ແລະ ຈັດລະດັບຄວາມສຳຄັນຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນບ້ານ, ຈັດລະດັບຄວາມສຳຄັນຂອງລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍ, ຈັດລະດັບຖານະຄອບຄົວພາຍໃນບ້ານ. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນແບບປະຊຸມໝົດບ້ານນີ້ ແມ່ນຈຳເປັນໃຫ້ຜູ້ເກັບຂໍ້ມູນ ຫຼື ທີມງານມີຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການສູງ ເພື່ອກະຕຸກຊຸກຍູ້ ແລະ ຊຶກຈູງຊາວບ້ານໃຫ້ໄດ້ຄຳຕອບທີ່ດີ ຕາມຕົວຈິງ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງຕົນ.

ພະຍະຍາມຈັດການສົນທະນາເປັນກຸ່ມພາຍໃນບ້ານເຊັ່ນ: ກຸ່ມຊາຍ ແລະ ກຸ່ມຍິງ ເພື່ອຈະໄດ້ຝັງຄຳເຫັນຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນ ແລະ ສ້າງໂອກາດໃຫ້ເພດຍິງປະກອບຄຳເຫັນໃນບົດບາດຂອງເຂົາເຈົ້າ, ຖ້າເຮັດເປັນກຸ່ມດຽວຜູ້ຊາຍປະສົມກັບຍິງ ແມ່ນຍາດທີ່ຈະໄດ້ຮັບຝັງຄຳຄິດ, ຄຳເຫັນຂອງເພດຍິງ.

4. ການແຕ້ມແຜນວາດແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ແຍກເປັນກຸ່ມຊາຍ ແລະ ຍິງ ເພື່ອແຕ້ມແຜນວາດຂອງບ້ານ ແລະ ເຂດຕ່າງໆຂອງພາຍໃນບ້ານທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ໄປເກັບກຳຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ຊາວບ້ານສາມາດນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືແຕ້ມພາຍໃນບ້ານໄດ້ເຊັ່ນ: ກອງດິນຊາຍ, ຖ່ານດຳຂິດໃສ່ໜ້າດິນພຽງ ແລະ ແຜ່ນເຈ້ຍໃຫຍ່, ເຝິກຂຽນທີ່ທີ່ໄດ້ກະກຽມໄປໃຫ້ກໍ່ໄດ້. ກິດຈະກຳນີ້ ດີທີ່ສຸດແມ່ນໃຫ້ປະຕິບັດໃນຄັ້ງຕອນເລີ່ມຕົ້ນຂອງການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ເພາະມັນຈະເປັນການສ້າງບັນຍາກາດທີ່ດີພາຍໃນກຸ່ມ ແລະ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງສະພາບເຂດທີ່ສຳຄັນໃນການໄປເກັບກຳເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນບ້ານຂອງເຂົາເຈົ້າ.

5. ປະຕິທິນການເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

ແຍກກຸ່ມຊາຍ ແລະ ກຸ່ມຍິງ ເພື່ອສົນທະນາບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆ ແລະ ຊ່ວງເວລາຂອງການຜະລິດ ກະສິກຳ ແລະ ເກັບກູ້ແຕ່ລະຊະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນບ້ານໃນໜຶ່ງປີ. ເຄື່ອງມືນີ້ ແມ່ນຈະຊ່ວຍໃຫ້ ຮູ້ເຖິງຊ່ວງໄລຍະເວລາທີ່ຊາວບ້ານມີຄວາມຫຍຸ້ງວຽກທີ່ສຸດ ແລະ ຊ່ວງເວລາທີ່ຊາວບ້ານໄດ້ມີການ ເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ນອກນັ້ນ ສາມາດຮູ້ໄດ້ແຕ່ລະຊ່ວງໄລຍະເວລາທີ່ຊາວບ້ານເຮັດວຽກຫຼາຍ ຫຼື ຫວ່າງຂອງກຸ່ມຍິງ ແລະ ຊາຍ.

6. ຊະນິດ ແລະ ຈັດລະດັບຄວາມສຳຄັນຂະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນບ້ານ

ແຍກກຸ່ມຍິງ ແລະ ກຸ່ມຊາຍ ເພື່ອສົນທະນານຳກັນເປັນກຸ່ມວ່າ ມີຊະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຊະນິດໃດແດ່ທີ່ ເຂົາເຈົ້າໄດ້ມີການນຳໃຊ້ ແລະ ຄ້າຂາຍພາຍໃນບ້ານ, ຈາກນັ້ນກໍໄດ້ນຳມາຈັດລະດັບຄວາມສຳຄັນ ຂອງແຕ່ລະຊະນິດໂດຍອີງຕາມບຸລິມະສິດຄວາມສຳຄັນພາຍໃນບ້ານ. ຮູບແບບການຈັດລະດັບຄວາມ ສຳຄັນແມ່ນໃຫ້ຊາວບ້ານຂຽນເປັນລາຍຊື່ຂາວຂອງແຕ່ລະຊະນິດ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີພາຍໃນບ້ານ ແລະ ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າກຳນົດປັດໃຈຄວາມສຳຄັນຂອງແຕ່ລະຊະນິດຕາມການສົນທະນາໝົດກຸ່ມເຊັ່ນ: ສຳຄັນໃນການໃຊ້ເປັນອາຫານ, ເປັນລາຍຮັບພາຍໃນບ້ານ ແລະ ການປຸກສ້າງຕ່າງໆພາຍໃນບ້ານ. ອາດຈະມີການແຕ້ມຮູບແຕ່ລະຊະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງປະກອບເພື່ອບາງຄົນບໍ່ສາ ມາດອ່ານໜັງສືໄດ້. ຮູບແບບການຈັດລະດັບຄວາມສຳຄັນຂະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແມ່ນສາມາດໃຫ້ ຊາວບ້ານປ້ອນຄະແນນຄວາມສຳຄັນຂອງແຕ່ລະຊະນິດເຊັ່ນ: ໃຫ້ແກ່ນສາລີ, ໝາກຫິນນ້ອຍ ແລະ ວັດຖຸອື່ນໆເປັນຄະແນນ.

7. ຈັດລະດັບຄວາມສຳຄັນລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍພາຍໃນບ້ານ

ເຄື່ອງມືນີ້ ແມ່ນຈະມີລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນກັບ ການຈັດລະດັບຄວາມສຳຄັນຂອງຊະນິດເຄື່ອງປ່າ ຂອງດົງຄັ້ງເທິງ, ແຍກກຸ່ມຍິງ ແລະ ກຸ່ມຊາຍເພື່ອມາສົນທະນາ, ຂຽນລາຍການຕ່າງໆຂອງລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍ ພ້ອມໃຫ້ຄະແນນແຕ່ລະປະເພດລາຍຮັບ ແລະ ແຕ່ລະປະເພດລາຍຈ່າຍທີ່ມີພາຍໃນບ້ານ. ສາມາດສະແດງໃຫ້ເຫັນກ່ຽວກັບປະເພດລາຍຮັບທີ່ສູງທີ່ສຸດແມ່ນຍັງ ແລະ ລາຍຈ່າຍຫຼາຍກ່ວາໝູ່ແມ່ນ ຫຍັງ, ເພື່ອຈະເປັນການສົມທຽບປະເພດລາຍຮັບ, ລາຍຈ່າຍ ນອນກໍ ສາມາດສົມທຽບລາຍຮັບທີ່ ໄດ້ຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງກັບລາຍຮັບຈາກພືດກະສິກຳອື່ນໆພາຍໃນບ້ານ.

8. ຈັດລະດັບຖານະຄອບຄົວພາຍໃນບ້ານ

ວິທີໃນການຈັດລະດັບຖານະຄອບຄົວພາຍໃນບ້ານ ແມ່ນເປັນວິທີທີ່ໄວ ໂດຍການແນກສະພາບຄວາມ ແຕກຕ່າງຂອງຄອບຄົວທີ່ຮຸ່ງມີ , ປານກາງ ແລະ ທຸກຈົນ ພາຍໃນບ້ານໄດ້, (ແກຼດິນ, 1988). ກິດຈະ

ກຳນີ້ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ຂຽນລາຍຊື່ຂອງແຕ່ຄອບຄົວພາຍໃນບ້ານໃສ່ໃນແຕ່ລະໜ້າເຈ້ຍນ້ອຍ ແລະ ສະເໜີໃຫ້ຊາວບ້ານເປັນຜູ້ກຳນົດມາດຖານ, ປັດໃຈຂອງກຸ່ມທີ່ຮັ່ງມີ, ກາງ ແລະ ທຸກຈົນ. ຈານນັ້ນ ຈຶ່ງອ່ານຊື່ ແລະ ແຍກຊື່ເລົ່ານັ້ນເຂົ້າເປັນກຸ່ມຮັ່ງມີ, ກາງ ແລະ ທຸກຈົນຕາມຄຳເຫັນ ແລະ ມາດຖານທີ່ຊາວບ້ານໄດ້ກຳນົດໄວ້ນັ້ນ. ຂໍ້ມູນຈັດລະດັບຖານະຄອບຄົວນີ້ ແມ່ນສາມາດນຳໄປໃຊ້ໃນການສຸ່ມເອົາກຸ່ມຕົວຢ່າງເພື່ອສຳພາດ ແລະ ປະເມີນຄືນກ່ຽວກັບການລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຈົນຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນອະນາຄົດໄດ້.

9. ການຢ່າງປ່າ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແບບວ່ອງໄວ ສະເໜີໃຫ້ຊາວບ້ານ 2 ຫາ 3 ຄົນເປັນຜູ້ນຳທາງສູ່ເຂດປ່າທີ່ມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຫຼາຍ. ໃນຊ່ວງການຢ່າງປ່ານັ້ນ ແມ່ນໃຫ້ຊາວບ້ານເປັນຜູ້ອະທິບາຍບາງຊະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ສຳຄັນໃຫ້ທີມງານກ່ຽວກັບຮູບແບບການເກັບກູ້ ແລະ ນຳໃຊ້. ທີມງານຄວນຈະມີການຢຸດບາງຈຸດທີ່ເໝາະສົມໃນການສັງເກດລັກສະນະ, ສະພາບຂອງປ່າໄມ້, ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເຊັ່ນ: ຊະນິດປ່າໄມ້ທີ່ມີຫຼາຍ, ປະເພດດີນ, ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າ, ຄວາມໜາແໜ້ນຂອງປ່າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ນອກນັ້ນທີມງານອາດຈະຖາມຊື່ແຕ່ລະເຂດທຸກຈຸດທີ່ມີສະພາບປ່າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ເດັ່ນ.

10. ການວິເຄາະບັນຫາແບບມີສ່ວນຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ ຂິດຕາຕະລາງພ້ອມການກຳນົດຫົວຂໍ້ສົນທະນາຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຫົວຂໍ້ໜຶ່ງ ແມ່ນຊະນິດຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ສອງ ແມ່ນບັນຫາ, ສາມແມ່ນສາຍເຫດ, 4 ວິທີແກ້ໄຂ, 5 ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການແກ້ໄຂທີ່ໄດ້ພົບພໍ້ນັ້ນ. ຈາກນັ້ນທີມງານຈະເປັນຜູ້ທີ່ໃຫ້ຄວາມສະດວກເພື່ອຊັກຊວນຊາວບ້ານສົນທະນາຄຳນຫາບັນຫາ, ສາຍເຫດ ແລະ ວິທີການແກ້ໄຂ ແລະ ກຳນົດພາກສ່ວນທີ່ຄວນມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ກ່ຽວຂ້ອງໃນການແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆພາຍໃນບ້ານ.

ເອກະສານແບບທ້າຍ 5: ຊະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຕາມການສຳຫຼວດຂອງໂຄງການ
ນາວາໂກບ (NAWACOP), ແຂວງ ຊຽງຂວາງ. ເພັງແພງສິງຄຳ, 1997

ລ/ດ	ຊື່ພື້ນເມືອງ	ຊື່ວິທະຍາສາດ	ສະກຸນ	ການນຳໃຊ້
1	ເບັນ	<i>Melastoma sp.</i>	Melastomataceae	ໝາກກິນ ແລະ ໃຊ້ເປັນສີຍ້ອມໄດ້
2	ບອນ	<i>Colocasia antiquorum</i>	Areceae	ໃບອ່ອນແມ່ນນຳມາກິນ
3	ເດີຍປອງ	<i>Ficus hispida</i>	Moraceae	ໝາກອ່ອນສາມາດກິນດິບ
4	ດູຄາງ	<i>Tristania merguansis Griff</i>	Myrtaceae	ເສົາເຮືອນ ແລະ ຫຼັກຮຳວ
5	ຝອຍລິມ	<i>Usnia sp.</i>	Usneacea	ຢາ
6	ໄຮ	<i>Ficus glaberrima</i>	Moraceae	ໝາກເປັນອາຫານນົກ ແລະ ສັດ
7	ໄຮ	<i>Ficus beng halensis</i>	Moraceae	ໝາກເປັນອາຫານນົກ ແລະ ສັດປ່
8	ໄຮແດງ	<i>Ficus altissima</i>	Moraceae	ໝາກເປັນອາຫານນົກ ແລະ ສັດ
9	ຫາງອິດ	<i>Engelhardtia colebedrookiana Lind</i>	Juglandaceae	ເປັນໄມ້ພື້ນ ແລະ ຖ່ານ
10	ຮໍມາສຳມໝອງ	<i>Flemin gialatifolia</i>	Leguminosea	
11	ຫົວນ້ຳຄໍ້	<i>cephalenthus occitalis</i>	Annonaceae	ຢາ
12	ກາລຳດອກ	<i>Brassica oleraceae var botrytis</i>	cruciferea	ໃບອ່ອນສາມາດກິນດິບ ແລະ ສຸກໄດ້
13	ກາລຳຫົວ	<i>Brassica oleraceae</i>	cruciferea	ຕຳນອ່ອນສາມດກິນສຸກ
14	ເກັດຫຼິ້ນ	<i>Magnonia strobilifera</i>	Leguminosea	
15	ຂ່າ	<i>Alpina sp.</i>	Zingiberaceae	ກິນໜໍ່ ແລະ ເປັນຢາ
16	ໄຄ	<i>Augenia sp.</i>	Myrtaceae	ໄມ້ພື້ນ
17	ຄຳ	<i>Indigofera sp.</i>	Leguminosea	ໃບໃຊ້ເປັນນ້ຳຍອມສີ
18	ຄາງໄຫຫັກ	<i>osbeckia chinensis</i>	Melastomataceae	
19	ແຂມ	<i>Thysanolaena maxima</i>	Gramineae	
20	ເຄືອໝາມໂນ	<i>Mucuna priens</i>	Leguminosea	ເປັນຢາເປື້ອ
21	ເຄືອຜີພວນ	<i>Uvaria macrophylla</i>	Annonaceae	ໝາກກິນເວລາສຸກ
22	ຄີອວດ	<i>Urena lobata</i>	Malvaceae	ຢາ
23	ຄໍໄຮ	<i>Litsea sp.</i>	Lauraceae	ເຮັດຖ່ານ
24	ກ້ວຍໄມ້	<i>Dendrobium</i>	Orchinaceae	ໃຊ້ຕົບແຕ່ງ
25	ຂົວຫຳນ້ອຍ	<i>Passiflora foetita</i>	Passifloraceae	ໃບອ່ອນກິນໄດ້ເມື່ອສຸກ
26	ກໍ່ແດງ	<i>castanopsis Hystrix DC</i>	Fucaceae	ເປັນໄມ້ພື້ນທີ່ສຳຄັນ
27	ກໍ່ນ້ຳ	<i>castanopsis sp.</i>	Fucaceae	ເປັນໄມ້ພື້ນທີ່ສຳຄັນ
28	ກໍ່ສາ	<i>Quercus sp.</i>	Fucaceae	ເປັນໄມ້ພື້ນທີ່ສຳຄັນ
29	ກໍ່ຕາໝູ	<i>Lithocarpus polystachyus</i>	Fucaceae	ເປັນໄມ້ພື້ນທີ່ສຳຄັນ
30	ກໍ່ກວາງ	<i>costus speciosus</i>	Zingiberaceae	ຢາ
31	ກູດຄີເຄັດ	<i>Lycopodium sp.</i>	Lycopodiaceae	ໄມ້ປະດັບ
32	ເລົາ	<i>Saccharum arumdinaceae</i>	Gramineae	
33	ໄມ້ບານ	<i>Bauhiana sp.</i>	Leguminosea	ດອກເປັນອາຫານ, ລຳເປັນໄມ້ພື້ນ
34	ໄມ້ບານ	<i>Melenorrhoea sp.</i>	Anacardiaceae	ເປັນຢາເປື້ອ
35	ໄມ້ບານໃບ	<i>Archidendroncrypria</i>	Leguminosea	ເປືອກໃຊ້ຍອມສີ, ລຳເປັນໄມ້ພື້ນ

ລ/ດ	ຊື່ພື້ນເມືອງ	ຊື່ວິທະຍາສາດ	ສະກຸນ	ການນຳໃຊ້
36	ເມຍບອງ	<i>Bambusa sp.</i>	Gramineae	ໃບອ່ອນເປັນອາຫານ
37	ໄມ້ຈາຣີ	<i>Maesa ramentacea</i>	Myrsinaceae	ເປັນຢາ ແລະ ໄມ້ຟືນ
38	ໄມ້ໄຟ	<i>Prodiium serratum</i>	Burserceae	ກິນໝາກ ແລະ ໃຊ້ລຳເປັນໄມ້ປຸກສ້າງ
39	ໄມ້ຮື້ງ	<i>Keteleeria davidiana</i>	pinaceae.	ເປັນໄມ້ທ່ອນ ແລະ ໃຊ້ຢາງ
40	ໄມ້ຫົວລອນ	<i>Prkia specoisa</i>	Leguminosea	ໄມ້ຟືນ
41	ໄມ້ກະເບົາ	<i>Dalbergia cultrata</i>	Leguminosea	ເປັນໄມ້ທ່ອນ ແລະ ຟືນ
42	ໄມ້ຂາມປ້ອມ			ໄມ້ຟືນ
43	ໄມ້ກາວ	<i>Wendlandia tintoria</i>	Rubiaceae	ໄມ້ຟືນ
44	ໄມ້ເກັດຫຼິ້ນ	<i>Rhus sp.</i>	Anacardiaceae	ໄມ້ປຸກສ້າງ
45	ໄມ້ເຂົ້າລາມ	<i>cephalostachyum</i>	Gramineae	ໜໍ່ເປັນອາຫານ
46	ໄມ້ຄະເຍິນ			ໄມ້ຟືນ
47	ໄມ້ຄີໂມດ	<i>Glochidion</i>	Euphorbiaceae	ໄມ້ຟືນ
48	ໄມ້ຄູງ		Gramineae	
49	ໄມ້ກົ້ວ	<i>Celtis sinensis per</i>	Ulmaceae	ໄມ້ຟືນ
50	ໄມ້ແຮດ		Gramineae	ໜໍ່ເປັນອາຫານ
51	ໄມ້ເລີບລາງ	<i>Garinia sp.</i>	Guttiferae	ໄມ້ຟືນ
52	ໄມ້ໝາກເລັ່ນ	<i>Fracourtia rukham</i>	Fracourtiaceae	ໝາກກິນເວລາສຸກ, ລຳໃຊ້ປຸກສ້າງ
53	ໄມ້ໝີ້	<i>Millitia atropurpurea</i>	Leguminosae	ໄມ້ຟືນ
54	ໄມ້ໝີ້ໜູ	<i>Schinma wallichii</i>	Schima sp.	ເປັນສານຜິດ ແລະ ເປັນໄມ້ທ່ອນ
55	ໄມ້ມຸງໂກ	<i>Schinma sp.</i>		ໄມ້ຟືນ
56	ໄມ້ມິວ	<i>Spondias axillaris</i>	Anacardiaceae	ໝາກກິນໄດ້, ລຳເປັນໄມ້ຟືນ
57	ໄມ້ມອດ	<i>Aporusavillosa</i>	Euphorbiaceae	ໄມ້ຟືນ
58	ໄມ້ນາງມອນ			ໄມ້ຟືນ
59	ໄມ້ງານ	<i>Vitex sp.</i>	Verbenaceae	ໄມ້ຟືນ
60	ໄມ້ຜາຄາງ	<i>Albizzia chinensis</i>	Leguminosae	ໄມ້ຟືນ
61	ໄມ້ໂກບ້ານ	<i>BamBusa nana</i>	Gramineae	ໜໍ່ອ່ອນເປັນອາຫານ
62	ໄມ້ເປົາຮິງ			ໄມ້ຟືນ
63	ໄມ້ໝໍ	<i>Ficus religiosa</i>	Moraceae	ໄມ້ຟືນ
64	ໄມ້ປິດກຽດ			ໄມ້ຟືນ
65	ໄມ້ປໍສາ	<i>Braussonitia papyrifera</i>	Moraceae	ໝາກກິນໄດ້, ເປືອກໃຊ້ເຮັດເຊືອກ/ເສັ້ນ
66	ໄມ້ສາເລັງ	<i>Eugenia sp.</i>	Myrtaceae	ໝາກກິນໄດ້ເວລາສຸກ, ລຳໃຊ້ປຸກສ້າງ
67	ໄມ້ແຊ	<i>Mallotus sp.</i>	Euphorbiaceae	ໄມ້ຟືນ
68	ໄມ້ຕະເຕົາ	<i>Croton sp.</i>	Euphorbiaceae	ໄມ້ຟືນ
69	ໄມ້ຕາງ	<i>Schefflera elliptica</i>	Araliaceae	ໄມ້ຟືນ
70	ໄມ້ເຕົາຕົ້ວ	<i>Cratoxylon sp.</i>	Hypericaceae	ໄມ້ຟືນ
71	ໄມ້ຕິຕົງ	<i>Phoebe lanceolata</i>	Lauraceae	ໄມ້ຟືນ
72	ໄມ້ສາງໄພ	<i>Bambusa brumiana</i>	Gramineae	ໜໍ່ເປັນອາຫານ, ລຳໃຊ້ປຸກສ້າງ
73	ໝາກຈອງ	<i>Prunus sp.</i>	Rosaceae	ໝາກ ແລະ ໃບເປັນອາຫານ

ລ/ດ	ຊື່ພື້ນເມືອງ	ຊື່ວິທະຍາສາດ	ສະກຸນ	ການນຳໃຊ້
74	ໝາກເພືອງ	<i>Averrhoa carambola</i>	Osaliaceae	ໝາກກິນດິບໄດ້
75	ໝາກໄຮ	<i>Ficus annuus</i>	Moraceae	ໝາກເປັນອາຫານນົກ, ສັດປ່າ
76	ໝາກຮວຍ	<i>Eleocharis toberosa</i>	Cyperaceae	ຫົວສາມາດກິນສຸກ ແລະດິບ
77	ໝາກຫົວ	<i>Walteria americana</i>	Moraceae	ໝາກກິນໄດ້ເວລາສຸກ
78	ໝາກຮາວ	<i>Robus sorbifolius</i>	Moraceae	ໝາກກິນໄດ້ເວລາສຸກ
79	ໝາກຫງາງ	<i>carica papaya</i>		ໃບ ແລະ ດອກເປັນສຸກ ແລະ ດິບໄດ້
80	ໝາກໂກ	<i>Prunus persica</i>	Moraceae	ກິນໝາກ, ໄມ້ຟິນ ແລະ ລ້ອມຮຳວ
81	ໝາກຄຳ	<i>Tamarindus indica</i>	Leguminosae	ໝາກ ແລະ ໜໍ່ເປັນອາຫານ
82	ໝາກຂາມປ້ອມ	<i>Phyllanthus emblica</i>	Euphorbiaceae	ກິນໝາກ ແລະ ເປັນຟິນ
83	ໝາກຄາກ	<i>Aspilanthus asmelle</i>	Compositae	ໃບອ່ອນເປັນອາຫານ
84	ໝາກຄິນ	<i>Zanthoxylum limonella</i>	Rutaceae	ໝາກກິນສຸກ ແລະ ດິບໄດ້
85	ໝາກອິລິນຟາ	<i>Solanum torvum</i>	Solanaceae	ເປັນຢາ, ໝາກເປັນອາຫານ
86	ໝາກຄົງຂົມ	<i>Solanum trilobatum</i>	Solanaceae	ເປັນຢາ, ໝາກເປັນອາຫານ
87	ໝາກເຄືອຄານ	<i>Solanum ocultertissimum</i>	Solanaceae	ເປັນຢາ, ໝາກເປັນອາຫານ
88	ໝາກເຂືອງ	<i>Nacuteregam sp.</i>	Rubiaceae	
89	ໝາກອວຍ	<i>Musa sapientum</i>	Musaceae	ໝາກກິນໄດ້ເວລາສຸກ
90	ໝາກກີ	<i>Solanum sp.</i>	Solanaceae	ໝາກກິນສຸກ ແລະ ດິບໄດ້
91	ໝາກລົງໄມ້	<i>Oroxylum indicum</i>	Bignoniaceae	ເປັນຢາ ແລະ ໝາກກິນໄດ້ເວລາສຸກ
92	ໝາກລິດ	<i>Elaeagnus conferta</i>	Elaeagnaceae	ໝາກກິນໄດ້ເວລາສຸກ
93	ໝາກມ່ວງ	<i>Mangifera indica</i>	Anacardiaceae	ໝາກ, ດອກກິນເປັນອາຫານ
94	ໝາກໜາວເຄືອ	<i>Cayratia sp.</i>	Ampelidaceae	ໝາກກິນໄດ້ເວລາສຸກ, ໃບກິນສົດໄດ້
95	ໝາກເພິນ	<i>Gacinia gracilis</i>	Gttiferea	ໝາກກິນດິບໄດ້
96	ໝາກເພັດ	<i>Capsicum frutescens</i>	Solanaceae	ໝາກ ແລະ ໃບອ່ອນເປັນອາຫານ
97	ໝາກແຕງ	<i>Cucumis sativus</i>	Cucurbitaceae	ໝາກສາມາດກິນສຸກ ແລະດິບ
98	ມານ ແດງ	<i>Ipomoea barbata</i>	Convolvulaceae	ຫົວ ແລະ ໃບອ່ອນເປັນອາຫານ
99	ມານ ພາລາງ	<i>Solanum tuberosum</i>	Solanaceae	ຫົວກິນເວລາຕຳມສຸກ
100	ມານ ເດີຍ	<i>Prunus Puddum Roxb</i>	Rosaceae	
101	ມານ ຖອດ	<i>Manlihot esculenta</i>	Euphorbiaceae	ຫົວ, ໝາກ, ໃບອ່ອນເປັນອາຫານ
102	ມອນ	<i>Morus alba</i>	Moraceae	ໝາກສຸກເປັນອາຫານ, ໃບອ່ອນເປັນອາຫານສັດ
103	ມຸນາວ	<i>Mallotus sp.</i>	Euphorbiaceae	ໄມ້ຟິນ
104	ເນດ	<i>Blumea balsamifera</i>	Compositae	ຢາ
105	ນ້ຳກິເຫັດ	<i>Rosa crinophylla</i>	Rosaceae	
106	ນາງນາ	<i>Anneslea fragrans wall</i>	Theaceae	ຖ່ານ ແລະ ໄມ້ຟິນ
107	ຫຍ້າຈີກຈໍ	<i>Vetveria sp.</i>	Gramineae	ໃບອ່ອນເປັນອາຫານສັດ
108	ຫຍ້າດອກຄາວ	<i>Chromolaena odorata</i>	Compositae	ຢາ
109	ຫຍ້າເພີຣີ	<i>Vetiveria zizanioides</i>	Gramineae	ຢາ
110	ຫຍ້າແພງຟາ			ຢາ

ລ/ດ	ຊື່ພື້ນເມືອງ	ຊື່ວິທະຍາສາດ	ສະກຸນ	ການນຳໃຊ້
111	ຫຍ້າຄາ	<i>Imperata cylindrica</i>	Gramineae	ຢາ, ມຸ້ງເຮືອນ
112	ຫຍ້າຄອດ		Gramineae	
113	ຫຍ້າຂົວ	<i>Ageratum conyzoides</i>	Compositae	ຢາ
114	ຫຍ້າລາມາງ	<i>Crassocephalum crepidoides</i>	Compositae	ໃບອ່ອນເປັນອາຫານ
115	ຫຍ້າແພໂກ	<i>Eusine indica</i>	Gramineae	ໃບອ່ອນເປັນອາຫານ, ເປັນຢາ
116	ຍານ	<i>Styrax tonkinensis</i>	Styracaceae	ເປັນໄມ້ສິນຄ້າ, ໃຊ້ຢາງ
117	ໝົມໜ້າ	<i>Ficus ichnopada</i>	Moraceae	ຢາ
118	ອອບຊາງ	<i>Pieris ovalifcnale</i>	Ericaeae	ເຮັດຖ່ານ ແລະ ເປັນຢາ
119	ໂອຍ	<i>Saccharum officinale</i>	Gramineae	ເຮັດນ້ຳຕານ ແລະ ຢາ
120	ແປກສາມໃບ	<i>Pinus kesiya</i>	Pinaceae	ເປັນໄມ້ທ່ອນ ແລະ ໃຊ້ຢາງ
121	ເພັນ	<i>Phoenix sp.</i>	Palmae	ໝາກ ແລະ ໜໍ່ເປັນອາຫານ
122	ຜັກນາງອ່າວ	<i>Anaetochyrus sp</i>	Orchidaceae	ຢາ
123	ຜັກບົງ	<i>Lpomoea aquatica</i>	Convolvulaceae	ໃບອ່ອນເປັນອາຫານ
124	ຜັກບົວ	<i>Allium cepa</i>	Gramineae	ໃບ ແລະ ຫົວໃຊ້ເປັນອາຫານ
125	ຜັກຫອມປ້ອມ	<i>Coriandrum sativum</i>	Umbelliferae	ໃບອ່ອນເປັນສຸກ ແລະ ສິດ
126	ຜັກກາດຂາວ	<i>Diplazium esculentum</i>	Athyridaceae	ໃບອ່ອນກິນສຸກ ແລະ ສິດ
127	ຜັກກາດນາ	<i>Brassica sp.</i>	Cruciteerae	Yໃບອ່ອນ, ດອກເປັນອາຫານ
128	ຜັກກູດ	<i>Sphenomeris chinensis</i>	Lindsaeaceae	
129	ຜັກກູດ	<i>Adiatum Stenoclamys</i>	Adiataceae	
130	ຜັກກູດ	<i>Pteris phuluangensis</i>	Pteridaceae	
131	ຜັກກູດ	<i>Dichlanopteris linearis</i>	Gleicheniaceae	
132	ຜັກກູດ	<i>Anisocampium cunmingianum</i>	Athyridaceae	
133	ຜັກກູດ	<i>Microsodium sp.</i>	Polypodiaceae	
134	ຜັກກູດ	<i>Microlepida sp.</i>	Denstaediaceae	
135	ຜັກກູດ	<i>Angiopteris evecta</i>	Mattiaceae	
136	ຜັກກູດເຄືອ	<i>Lygodium flexuoxum</i>	Schizaeaceae	
137	ຜັກກູດຕຳນ	<i>Cyathea sp.</i>	Cyathiaceae	
138	ຜັກໜາມ	<i>Lasia spinosa</i>	Araceae	ໃບອ່ອນເປັນອາຫານ
139	ຜັກນອກ	<i>Celtella asiatica</i>	Umbelliferae	ເປັນຢາ, ໃບອ່ອນເປັນອາຫານ
140	ຜັກສະລັດ	<i>Latuca indica</i>	Cruciferae	ໃບອ່ອນເປັນອາຫານ
141	ຜັກຊີ	<i>Foiniculum vulgare</i>	Umbelliferae	ໃບອ່ອນເປັນອາຫານ
142	ຜັກທຽມ	<i>Allium sativum</i>	Liliaceae	ໃບອ່ອນ ແລະ ຫົວເປັນອາຫານ
143	ພົວ	<i>Cyperus procerus</i>	Cuperaceae	ໃບໃຊ້ຈັດສາງຕ່າງໆ
144	ສາລອງກອງ	<i>Memecylum edule</i>	Euphorbiaceae	ຖ່ານ ແລະ ໄມ້ພື້ນ
145	ສາງ້ນ	<i>Styrax annamensis</i>	Styracaceae	ໄມ້ພື້ນ ແລະ ລ້ອມຮ່າວ
146	ສາຈວງ	<i>Cinnamomum iners</i>	Lauraceae	ຢາ, ໄມ້ພື້ນ ແລະ ໄມ້ປຸກສ້າງ
147	ສີໂຄ	<i>Andropogon citratus DC</i>	Gramineae	ເປັນຢາ, ຫົວເປັນສ່ວນປະສົມອາຫານ
148	ສຳມຄໍ	<i>Vaccinium exaristum Kurz</i>	Ericaeae	ກິນໝາກ, ເປັນໄມ້ຖ່ານ

ລ/ດ	ຊື່ພື້ນເມືອງ	ຊື່ວິທະຍາສາດ	ສະກຸນ	ການນຳໃຊ້
149	ສຳມມິນ	<i>Elaeocarpus siamensis</i>	Elaeocarpaceae	ເປັນອາຫານ ແລະ ໄມ້ປຸກສ້າງ
150	ສຳມຫົວທອກ	<i>Bridelia sp.</i>	Euphorbiaceae	ໄມ້ປຸກສ້າງ ແລະ ໄມ້ຟື້ນ
151	ສຳມກາງ/ໜໍ່ສຳມ	<i>Morinda sp.</i>	Rubiaceae	ໃບອ່ອນກິນສົດ
152	ຕາງ	<i>Leea sp.</i>	Leeaceae	
153	ຕາງ	<i>Aralia armata</i>	Araliaceae	ໜໍ່ເປັນອາຫານ
154	ເຕີຍ	<i>pandanus sp.</i>	pandanaceae	ໃບໃຊ້ຈັດສາງ
155	ຕ້ອງ	<i>Aralia armata</i>	Araliaceae	ໄມ້ຟື້ນ
156	ຕອກຄໍ	<i>Livistonia speciosa</i>	Palmae	ໝາກ ແລະ ໜໍ່ເປັນອາຫານ
157	ຫວາຍຫາງໝູ	<i>Calamus javensis</i>	Palmae	ໜໍ່ເປັນອາຫານ, ໄມ້ປຸກສ້າງ
158	ຢາຫົວ	<i>Smilax china</i>	Smilacaceae	ຢາ
159	ຢາຫົວ	<i>Smilax sp.</i>	Smilacaceae	ຢາ

ເອກະສານແນບທ້າຍທີ່ 6: ສະພາບທົ່ວໄປຂອງຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

1). “ໝາກຕາວ” ຊື່ວິທະຍາສາດ (*Arenga westerhoutii*)

ໝາກຕາວແມ່ນຜະລິດຕະພັນສິ່ງອອກ ຊະນິດໜຶ່ງຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ທີ່ສຳຄັນພາຍໃນແຂວງ ຊຽງຂວາງ, ຄາດຄະເນແລ້ວ ໃນການສິ່ງອອກແຕ່ລະປີ ແມ່ນຫຼາຍກ່ວາ 1.000 ໂຕນ, ຄິດເປັນມູນຄ່າແມ່ນປະມານ 3,6 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດຕໍ່ປີ. ຜະລິດຕະພັນນີ້ ແມ່ນສິ່ງອອກໄປປະເທດໄທໂດຍຜ່ານດ່ານຊາຍແດນ ລາວ-ໄທ ຂອງເມືອງກາສີ, ແຂວງ ວຽງຈັນ (ທ່ານ ສີທາ ແລະ ທ່ານ ບູນສິງ ເປັນຜູ້ນຳສິ່ງ), ນອກນັ້ນຍັງມີ ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳບ້ານເກີນ, ແຂວງວຽງຈັນ ຮັບຊື້ຄືກັນ.

ຜະລິດຕະພັນນີ້ ຖືກຮັບຮູ້ໂດຍທົ່ວໄປຂອງຄົນໄທວ່າ “ລູກຈິກ” ການນຳໃຊ້ສ່ວນຫຼາຍຂອງຄົນໄທແມ່ນນຳໄປຜະລິດເປັນເຂົ້າໜົມຫວານ ແລະ ນ້ຳຫວານ ຊຶ່ງປະສົມກັບອາຫານປະເພດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ໝາກເພົ້າ, ເຂົ້າ, ນ້ຳກ້ອນ ແລະ ນ້ຳສີ. ຕາມການຄາດຄະເນແລ້ວປະມານ 90% ຂອງຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວ ແມ່ນຖືກນຳເຂົ້າຈາກປະເທດລາວ. ນອກຈາກແຂວງ ຊຽງຂວາງແລ້ວ ພາຍໃນລາວຍັງມີຫຼາຍແຂວງທີ່ໄດ້ສິ່ງໝາກຕາວອອກໄປໄທຄືກັນເຊັ່ນ: ແຂວງໄຊຍະບູລີ (800-1.000 ໂຕນ), ແຂວງ ອຸດົມໄຊ(1.000 ໂຕນ), ບໍ່ແກ້ວ (1.200 ໂຕນ) ແລະ ຄຳມ່ວນ(ບໍ່ຮູ້ຕົວເລກ). ຄາດຄະເນຈຳນວນປະລິມານທັງໝົດຂອງຜະລິດຕະພັນທີ່ສິ່ງອອກຈາກລາວໄປປະເທດໄທແມ່ນ 5.000 ໂຕນຕໍ່ປີ (ທ່ານ ເວີນນອນ, 2006).

ບັນຫາຕຳນິຕຂອງການຄ້າຂາຍຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວພາຍໃນແຂວງ ຊຽງຂວາງແມ່ນ:

- 1). ບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງພຽງພໍຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ເພາະໝາກຕາວແມ່ນຜະລິດຕະພັນທີ່ຕິດໄຟຮ່າຍ, ປະຊາຊົນມີການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່, ຂາດການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີຂອງສະພາບປ່າໄມ້.
- 2). ປະມານ 20 % ຂອງຜະລິດຕະພັນທີ່ສົ່ງໄປໂຮງງານ ແລະ ພໍ່ຄ້າ ແມ່ນຖືກຖິ້ມ ເພາະເປັນຜະລິດຕະພັນທີ່ຕົກຄຸນນະພາບ, ເນົ່າ. ສາຍເຫດ ແມ່ນຍ້ອນຂາດການເກັບຮັກສາທີ່ດີເຊັ່ນ: ຮັກສາຢູ່ບ່ອນຮ້ອນ, ໃຊ້ເວລາດົນໃນການແລ່ນເອກະສານ, ໃນການຂົນສົ່ງຈາກປ່າຫາໂຮງງານ, ຂັ້ນຕອນການຕຳມ ແລະ ບົບແກ່ນໝາກຕາວອອກຂອງປະຊາຊົນກໍ່ມີສ່ວນເຮັດໃຫ້ຄຸນນະພາບຕໍ່ໄດ້ຄືກັນ.

ຈຸດດີຂອງຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວມີຄື:

- 1). ມີຄວາມຕ້ອງການສູງຂອງຕະຫຼາດທາງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ລາຄາແນ່ນອນ.
- 2). ຕຳນເຕົ້າແມ່ນສາມາດປູກໄດ້ແບບງ່າຍດາຍ ແລະ ປ້ອງກັນຈາກໄຟໄໝ້. ຕຳນຕາວໃຊ້ເວລາປະມານ 5-10 ປີ ເທົ່ານັ້ນ ສາມາດຜະລິດໝາກ, ພາຍຫຼັງຜະລິດໝາກໄດ້ 2 ປີແລ້ວ ມັນກໍ່ຈະຕາຍໄປ. ຢູ່ໃນຊ່ວງ ສອງປີທີ່ຕຳນແມ່ຜະລິດໝາກນັ້ນ, ຈະປະກົດເຫັນມີເບ້ຍນ້ອຍເກີດຂຶ້ນຢ່າງໜ້າແໜ້ນອ້ອມຂ້າງຂອງຕຳນແມ່ ທີ່ຕາຍໄປແລ້ວນັ້ນ. ໜຶ່ງຕຳນສາມາດຜະລິດໝາກໄດ້ປະມານ 60-70 ກິໂລ ແກ່ນ.

ໂອກາດໃນການພັດທະນາຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວໃນອານາຄົດມີຄື:

- 1). ຮັກສາໃຫ້ມີການເກີດຕາມທຳມະຊາດ, ປ້ອງກັນຈາກໄຟໄໝ້, ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນຄວນສ້າງລະບຽບນຳກັນ ເພື່ອຈັດສັນຄຸ້ມຄອງໝາກຕາວພາຍໃນເຂດຂອງຕົນເອງ ໂດຍການແບ່ງເປັນເຂດຂອງໃຜລາວ ຫຼື ຂອງລວມບ້ານໃນການຮັກສາ. ຄາດຄະເນວ່າຜະລິດຕະພັນຂອງໝາກຕາວຈະມີການເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 25 % ໃນແຕ່ລະປີ, ປະມານ 4 ປີ ຕໍ່ໜ້າສາມາດຜະລິດໝາກຕາວໄດ້ເຖິງ 2.000 ໂຕນຕໍ່ປີ, ຖ້າປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້.
- 2). ລຸດຜ່ອນການສົນເສຍຂອງຜະລິດຕະພັນທີ່ຕົກຄຸນນະພາບໂດຍການຮັກສາ ແລະ ເກັບໄວ້ທີ່ດີ, ບ່ອນເຢັນ, ລຸດຜ່ອນເວລາໃນການເກັບກູ້, ຂົນສົ່ງ ຫຼັງການຜະລິດແລ້ວ.
- 3). ການຈຳໜ່າຍຄວນຈະໄວຂຶ້ນ, ປັບປຸງການຂົນສົ່ງ ແລະ ຂັ້ນຕອນການອານຸຍາດຂອງລັດໃຫ້ໄວກ່ວາເກົ່າ ເພື່ອລຸດຜ່ອນເວລາໃນການສົ່ງຫາໂຮງງານ. ຖ້າປັບປຸງໄດ້ຄືຄັ້ງເທິງນັ້ນ ແມ່ນຈະສາມາດລຸດຜ່ອນການເສຍຂອງຜະລິດຕະພັນທີ່ຕົກຄຸນນະພາບຈາກ 20% ຮອດ 10 %. ສາມາດ ເພີ່ມຈຳນວນຜະລິດຕະພັນທີ່ຂາຍຂຶ້ນປະມານ 100 ໂຕນຕໍ່ປີ.

ເອກະສານແນບທ້າຍທີ່ 7: ບົດລາຍງານຫຍໍ້ຊ່ວງເກັບກຳຂໍ້ມູນຈາກພໍ່ຄ້າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ບັນດາພະນັກງານລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແຂວງ ຊຽງຂວາງ ວັນທີ 18/11/2006 ໂດຍ ທ່ານ ໂຢດຣ ພໍເປີສ ແລະ ທ່ານ ພິງຊິງ ຫວັງເນັ້ງ, ຊ່ຽວຊານ ອົງການພັດທະນາປະເທດ ເນເຕີແລນ (SNV) ຮ່ວມກັບໂຄງການຈີ່ປ່າ (GPAR).

1. ພາກສະເໜີ

ບົດລາຍງານຄັ້ງນີ້ ແມ່ນໄດ້ສະຫຼຸບຜົນຂອງການສຳພາດ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນຈາກ 20 ທ່ານພໍ່ຄ້າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ບັນດາບໍລິສັດ ແລະ ອົງການຕ່າງໆຂອງລັດຖະບານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນແຂວງຊຽງຂວາງ. ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນຄັ້ງນີ້ ແມ່ນໄດ້ລົງເລິກຢູ່ໃນສາມເມືອງພາຍໃນແຂວງຊຽງຂວາງຄື: ເມືອງແປກ, ເມືອງຄູນ ແລະ ເມືອງໜອງແຮດ. ໄດ້ສຳພາດກັບສອງບໍລິສັດຄື: ບໍລິສັດອົບແຫ້ງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແລະ ບໍລິສັດຢູ່ເມືອງທ່າທົມ.

ຈຸດປະສົງຂອງການເກັບກຳຂໍ້ມູນຄັ້ງນີ້ ແມ່ນເພື່ອປະເມີນສະພາບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ຈຳນວນປະລິມານ ແລະ ຄວາມໜາແໜ້ນຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນແຂວງ. ບັນຫາຂອງກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ, ພໍ່ຄ້າເກັບຊີ້ ແລະ ດ້ານລະບຽບກົດໝາຍໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ເກັບພາສີອາກອນ, ລະບົບການອານຸຍາດຂຸດຄຳ ແລະ ເກັບຊີ້ (ໂກຕ່າ). ນອກນີ້ ແມ່ນຍັງປະເມີນຫາບັນດາພະລະບົດບາດຂອງພະນັກງານສິ່ງເສີມລະດັບເມືອງ, ແຂວງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການໃນການຝຶກອົບຮົມດ້ານຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດການສິ່ງເສີມວຽກງານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.

ຂໍ້ມູນນີ້ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການວິເຄາະເທື່ອ, ພຽງສະຫຼຸບໂດຍຫຍໍ້ເທົ່ານັ້ນ, ບົດວິເຄາະ ແລະ ລາຍງານໃຫຍ່ ແມ່ນຈະໄດ້ເຮັດຫຼັງການເກັບກຳຂໍ້ມູນແລ້ວທັງໝົດຈາກທີມງານຂອງ 7 ເມືອງພາຍໃນແຂວງ, ຢູ່ໃນຊ່ວງທ້າຍເດືອນ 12 ປີ 2006. ວຽກງານປະເມີນສະພາບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໄລຍະສັ້ນຄັ້ງນີ້ ແມ່ນຖືກເຊີນຂອງໂຄງການບຸລະນະປັບປຸງການປົກຄອງຂອງແຂວງຊຽງຂວາງ(ຈີ່ປ່າ).

2. ເວລາໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ

ວັນພຸດ, ວັນທີ 8/11/2006: ເດີນທາງແຕ່ວຽງຈັນຫາແຂວງຊຽງຂວາງ

ວັນພະຫັດ, ວັນທີ 9/11/2006: ກະກຽມການເດີນທາງໄປເກັບກຳຂໍ້ມູນຢູ່ເມືອງຄູນ, ຜາໄຊ

ວັນສຸກ, ວັນທີ 10/11/2006: ສຳພາດບັນດາພໍ່ຄ້າພາຍໃນເມືອງແປກ
 ວັນເສົາ, ວັນທີ 11/11/2006: ສຳພາດບັນດາພໍ່ຄ້າ ແລະ ບໍລິສັດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເມືອງແປກ
 ວັນອາທິດ, ວັນທີ 12/11/2006: ເດີນທາງໄປເມືອງຄູນ, ສຳພາດບັນດາພໍ່ຄ້າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
 ວັນຈັນ, ວັນທີ 13/11/2006: ເດີນທາງໄປເບິ່ງການເກັບກູ້ໝາກຕາວ, ສຳພາດປະຊາຊົນຜູ້ເກັບກູ້
 ວັນອັງຄານ, ວັນທີ 14/11/2006: ເດີນທາງແຕ່ເມືອງຄູນໄປ ເມືອງໜອງແຮດ
 ວັນພຸດ, ວັນທີ 15/11/2006: ສຳພາດພໍ່ຄ້າເຂດຜາແຄະ, ເມືອງໜອງແຮດ
 ວັນພະຫັດ, ວັນທີ 16/11/2006: ເດີນທາງກັບສູ່ເມືອງຄຳ ແລະ ສຳພາດບໍລິສັດອົບສາສີ
 ວັນສຸກ, ວັນທີ 17/11/2006: ຂຽນບົດສະຫຼຸບການເກັບຂໍ້ມູນພາກສະໜາມ ແລະ ສຳພາດບໍລິສັດເກັບຂີ້
 ຢາງແປກເມືອງແປກ, ແຂວງຊຽງຂວາງ.
 ວັນເສົາ, ວັນທີ 18/11/2006: ສຳພາດບໍລິສັດຕື່ມ ແລະ ກັບຄືນວຽງຈັນ

3. ແມ່ຄ້າ ນາງ ຄຳໃບ, ໂພນສະຫວັນ, ເມືອງແປກ, ວັນທີ 10/11/2006

ນາງ ຄຳໃບ ແລະ ຜົວຂອງລາວ, ທ່ານ ແສງເພັດ ເບີໂທ: 020. 5875448, ໂພນສະຫວັນ ເມືອງແປກ, ແຂວງ ຊຽງຂວາງ. ໄດ້ເດີນທຸລະກິດເກັບຂີ້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຕັ້ງແຕ່ປີ 1995. ເຂົາເຈົ້າເປັນຄົນທີ່ລົມດີ, ເປັດເຜີຍຂໍ້ມູນຕາມຄວາມຈິງ, ຜະລິດຕະພັນຫຼັກທີ່ໄດ້ເກັບຂີ້ ແລະ ຂາຍແມ່ນ:

1. ໝາກຕາວ, ຈຳນວນ 50 ໂຕນປີ 2005, ລາຄາຊື້ແມ່ນ 1 ກີໂລ 3.000 ກີບ
2. ດອກແຂມ, ໃນຈຳນວນ 10 ໂຕນປີ 2005, ລາຄາຊື້ແມ່ນ 1 ກີໂລ 2.500 ກີບ
3. ເຄືອແຫມ (ເປັນຢາ) ຈຳນວນ 20 ໂຕນປີ 2005, ລາຄາຊື້ແມ່ນ 1 ກີໂລ 3.000 ກີບ
4. ໜໍ່ໄມ້ຫົກ, ຈຳນວນ 150 ໂຕນປີ 2005, 2006 ບໍ່ໄດ້ເກັບຂີ້.

ນອກຈາກການເກັບຂີ້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແລ້ວ ເຂົາເຈົ້າຍັງເກັບຂີ້ ຜະລິດຕະພັນກະກິກຳ ຕື່ມເຊັ່ນ: ຜັກທຽມ, ໃນປີ 2005 ປະມານ 20 ໂຕນ ແລະ ມີແຜນຈະເກັບຂີ້ປ່າສາຕື່ມໃນປີໜ້າ. ນາງ ຄຳໃບໄດ້ໃຫ້ການສຳພາດວ່າລັດຖະບານໄດ້ອານຸຍາດ 50 ໂຕນຂອງ ໝາກຕາວ ແລະ ເຂົາເຈົ້າກໍສາມາດເກັບຂີ້ໄດ້ປະມານນັ້ນເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຜົວ ທ່ານ ແສງເພັດ ໄດ້ເວົ້າວ່າຈຳນວນປະລິມານໝາກຕາວທີ່ຂາຍຕົວຈິງ ອາດຈະຮອດ 300 ໂຕນ. ເພິ່ນໄດ້ໃຫ້ທັດສະນະຕໍ່ກັບການຂີ້, ການຂາຍຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນອານາຄົດວ່າ: ໝາກຕາວ, ໜໍ່ໄມ້, ດອກແຂມ ຄິດວ່າບໍ່ທັນມີບັນຫາເທື່ອ ເພາະຍັງມີຕະຫຼາດຕ້ອງການ, ລາຄາແນ່ນອນ, ແຕ່ເຄືອແຫມ ແມ່ນສັງເກດເຫັນວ່າໃກ້ຈະສູນພັນໄປແລ້ວ, ຊອກເກັບຂີ້ຢາກ (ເພາະການເກັບກູ້ຂອງປະຊາຊົນແມ່ນຕັດເອົາໝົດຕຳນ).

ພໍ່ຄ້າໃຫ່ຍ ທີ່ຮັບຊື້ຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວແມ່ນ:

- 1). ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳ ບ້ານເກີນ ເກັບຊື້ ໝາກຕາວ ແລະ ໜໍ່ໄມ້
- 2). ທ້າວ ສີທາ ພໍ່ຄ້າໃຫ່ຍຢູ່ ເມືອງກາສີ, ແຂວງ ວຽງຈັນ, ຮັບຊື້ໝາກຕາວ, ດອກແຂມ ແລະ ບໍ່ສາ
- 3). ທ້າວ ອາຕິງ (ພໍ່ຄ້າຄົນຈີນ) ຢູ່ໂພນສະຫວັນ, ເມືອງແປກ, ຮັບຊື້ ເຄືອແຫມ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ເປັນຢາ ເພື່ອສົ່ງອອກໄປປະເທດຈີນ.

ບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ຊື້-ຂາຍ ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ:

- 1). ລະບົບການອານຸຍາດໂກຕ່າຈາກລັດຖະບານແມ່ນຊັກຊ້າ, ບາງປີມີພຽງແຕ່ເດືອນດຽວ ເພື່ອກະກຽມການເກັບກູ້ ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການກູ້ຢືມເງິນຈາກທະນາຄານ. ປົກກະຕິແລ້ວຄວນຈະມີເວລາໃນການກະກຽມປະມານສອງເດືອນຂຶ້ນໄປ.
- 2). ລະບົບການອານຸຍາດໂກຕ່າຂອງລັດຖະບານ ແມ່ນບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຈຳນວນບໍລິມາດທີ່ສະພາບປ່າສາມາດຜະລິດໄດ້. ບາງຄັ້ງຖອກເງິນຄ່າຊື້ໂກຕ່າໃຫ້ລັດຖະບານແລ້ວ ແຕ່ບໍ່ສາມາດຊອກເກັບຊື້ຈຳນວນໝາກຕາວໄດ້ຕາມຈຳນວນດັ່ງກ່າວ, ເຮັດໃຫ້ຂາດຫີນ.
- 3). ລັດຖະບານຍັງຂາດການຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມພໍ່ຄ້າເກັບຊື້ ແລະ ປະຊາຊົນຜູ້ຜະລິດເຊັ່ນ: ການຈັດສັນ, ສ້າງລະບຽບຄຸ້ມຄອງ ສະພາບປ່າຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ສ່ວນຫຼາຍພຽງແຕ່ເກັບຄ່າພາສີອາກອນຢູ່ຫ້ອງການ ແລະ ຄ່າຜ່ານດ່ານເທົ່ານັ້ນ.
- 4). ມີຄວາມຂັດແຍ້ງໃນການຍາກຊື້ນຳກັນລະຫວ່າງບັນດາພໍ່ຄ້າ, ເພາະຈຳນວນປະລິມານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຈຳກັດ ແລະ ການແບ່ງປັນເຂດເກັບຊື້ໃຫ້ບັນດາພໍ່ຄ້າບໍ່ເໝາະສົມເຊັ່ນ: ກໍລະນີ ທ້າວ ບູນຫຼາໄປຮັບເໝົາສ້າງຂົວຂ້າມ ນ້ຳ ຂອງເມືອງທ່າທິມ, ເຮັດໃຫ້ລາວເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສິດພຸດຂາດໃນການເກັບຊື້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນເມືອງດັ່ງກ່າວພຽງຜູ້ດຽວ, ພໍ່ຄ້າຜູ້ອື່ນບໍ່ມີສິດໄປເກັບເລີຍ.

5). ບາງຄັ້ງລະບົບການເສຍພາສີ ແມ່ນມີຄວາມສັບສົມ, ຫຍຸ້ງຍາກ, ຫຼາຍຂັ້ນຫຼາຍຕອນ ແລະ ບາງກໍລິນີການເກັບພາສີຂອງແຕ່ລະເມືອງກໍ່ບໍ່ຄືກັນ, ມີຫຼາຍປະເພດພາສີ ເຊັ່ນ: ພາສີບ້ານ, ເຂດ, ເມືອງ, ແຂວງ ແລະ ບັນດາດ່ານກວດກາຕ່າງໆ.

ການພາສີແມ່ນ 1 ກີໂລ ໝາກຕາວລາຄາຊື້ 3000 ກີບ, ຄ່າເສຍພາສີທັງໝົດແມ່ນ 400 ກີບ, ຄ່າຂົນສົ່ງຮອດໂຮງງານ 300 ກີບ. ລາຄາຂາຍຢູ່ໂຮງງານແມ່ນ 4000 ກີບ. ສະເລ່ຍແລ້ວພາສີທີ່ເສຍທັງໝົດແມ່ນປະມານ 10 % ຂອງລາຄາຂາຍ.

6). ຜົນເສຍຂອງຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວທີ່ເນົ່າ ແລະ ຕົກຄຸນນະພາບເມື່ອຂົນສົ່ງໄປຮອດໂຮງງານແມ່ນປະມານ 10-20 %, ສາຍເຫດແມ່ນ ຍ້ອນການເກັບກູ້ເອົາໝາກທີ່ເຍັ້ງບໍ່ທັນແກ່ພໍ ຂອງປະຊາຊົນ,

ການຕຳມຂອງຊາວບ້ານບໍ່ສຸກດີ ແລະ ການເກັບຮັກສາບໍ່ດີ (ຢູ່ບ່ອນຮ້ອນ), ໃຊ້ເວລາດົນກ່ອນຈະນຳເອົາ ຜະລິດຕະພັນໄປຮອດໂຮງງານ.

ທຶນທີ່ໃຊ້ທັງໝົດພາຍໃນໜຶ່ງປີ ແມ່ນປະມານ 175 ລ້ານກີບ, ຊຶ່ງມາຈາກສາມແຫ່ງໃຫ່ຍຄື:

- 1). ເງິນທຶນຂອງສ່ວນຕົວປະມານ 100 ລ້ານ
- 2). ການໃຫ້ຢືມລ່ວງໜ້າຂອງໂຮງງານຮັບຊື້ປະມານ 25 ລ້ານ
- 3). ທຶນກູ້ຢືມຈາກທະນາຄານ (ດອກເບ້ຍ 20 % ຕໍ່ປີ) ແມ່ນປະມານ 50 ລ້ານ

ໃນນັ້ນໂຮງງານຍັງໄດ້ສະໜອງສອງຊະນິດຖົງຢາງເພື່ອມາໃສ່ໝາກຕາວເຊັ່ນ: ຖົງຢາງຂາວບາງ(ຢູ່ຊັ້ນ ໃນ) ແລະ ຖົງໃສ່ເຂົ້າ 50 ກິໂລ (ຢູ່ຊັ້ນນອກ). ລາຄາຂອງແຕ່ລະຖົງແມ່ນ 1.000 ກີບ, ລວມເປັນເງິນ ສະເພາະຖົງຢາງແມ່ນ 2.000 ກີບຕໍ່ຖົງ ຂອງຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວ. ໃນອານາຄົດ ເພິ່ນຄິດວ່າ ປະຊາຊົນຄວນຈະມີການປົກປັກຮັກສາປ່າໝາກຕາວໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ເພື່ອຮັກສາຈຳນວນປະມານຂອງ ໝາກຕາວໃຫ້ຄົງທີ່. ນາງ ຄຳໃບ ຍັງມີແຜນການທີ່ຈະຊື້-ຂາຍເປືອກບໍ່ສາຕົ້ມໃນອານາຄົດເພາະ ຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງ ແມ່ນຍັງມີບໍ່ສາຫຼາຍຢູ່ປ່າ.

ບາງຄຳເຫັນຂອງນາງຄຳໃບຕໍ່ກັບການພັດທະນາຜະລິດຕະພັນຂອງໝາກຕາວ ແລະ ການຄ້າຂາຍ:

- 1). ຢາກມີໂຮງງານປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ(ໝາກຕາວ...)ຢູ່ໃນແຂວງຊຽງຂວາງ
- 2). ຢາກໃຫ້ແຂວງຊຽງຂວາງປັບປຸງລະບົບການເສຍພາສີໃຫ້ຄວາມສະດວກຂຶ້ນ ຄືກັນກັບແຂວງ ວຽງ ຈັນ.

4. ແມ່ຄ້າເກັບຊື້ ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ນາງ ສິມພອນ, ໂພນສະຫວັນ, ເມືອງ ແປກ, ວັນທີ 10/11/2006

ນາງ ສິມພອນ ແລະ ຜົວ ທ່ານ ຄຳເສົາ, ໄດ້ດຳເນີນທຸລະກິດເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເປັນເວລາ 4 ປີ ມາແລ້ວ, ເຂົາເຈົ້າມີລິດຂົນສົ່ງຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຄັນໃຫ່ຍ ແລະ ຫາກໍ່ຂົນສົ່ງໝາກຕາວໄປ ເມືອງ ກາສິມາຮອດ. ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ເຂົາເຈົ້າເກັບຊື້ແມ່ນ:

- 1). ໝາກຕາວ 100 ໂຕນໃນປີ 2005
- 2). ດອກແຂມ 30 ໂຕນໃນປີ 2005
- 3). ບໍ່ສາ 50 ໂຕນໃນປີ 2005

4). ເຄືອແຫມ 10 ໂຕນໃນປີ 2005

ສະຖານທີ່ເກັບຊື້ ແຕ່ລະຜະລິດຕະພັນແມ່ນ:

- 1). ໝາກຕາວແມ່ນເກັບຊື້ຢູ່ ເມືອງຄູນ, ຄຳ, ໝອກ ແລະ ຜາໄຊ
- 2). ດອກແຂມເກັບຊື້ຢູ່ ເມືອງຄຳ
- 3). ບໍ່ສາແມ່ນເກັບຊື້ ຢູ່ ເມືອງຄຳ
- 4). ເຄືອແຫມແມ່ນເກັບຊື້ ຢູ່ເມືອງທ່າທົມ ແລະ ເມືອງຄຳ

ການຊື້-ຂາຍຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ພາຍໃນແຂວງ ຊຽງຂວາງ ແມ່ນມີຄວາມຂັດແຍ້ງນຳກັນຫຼາຍ ດັ່ງທີ່ນາງ ຄຳໃບ ໄດ້ອະທິບາຍຂ້າງເທິງນັ້ນເຊັ່ນ: ມີພໍ່ຄ້າຜູ້ໜຶ່ງເປັນພຸດຂາດໃນການເກັບຊື້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນເມືອງ ທ່າທົມ. ປະຈຸບັນນີ້ ນາງ ສົມພອນ ແລະ ຜົວໄດ້ໄປເກັບຊື້ໝາກຕາວຢູ່ເມືອງບົວລະພາ, ແຂວງ ຄຳມ່ວນ (ເພາະຍັງມີຫຼາຍ), ມີບັນຫາຢູ່ບ່ອນວ່າ ພະນັກງານ ແລະ ຊາວບ້ານໃນເຂດນັ້ນ ຍັງບໍ່ທັນຮູ້ດີກ່ຽວກັບວິທີການເກັບກູ້ ແລະ ຜະລິດໝາກຕາວເທົ່ານັ້ນ. ດັ່ງນັ້ນເພິ່ນຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ຄວາມພະຍະຍາມໃນການອະທິບາຍໃຫ້ຊາວບ້ານກ່ຽວກັບເຕັກນິກການເກັບກູ້ ແລະ ຮັກສາຄຸນນະພາບໝາກຕາວ. ເພິ່ນໄດ້ອະທິບາຍຕື່ມວ່າ ຄວາມຮູ້ທຳອິດໃນການເກັບກູ້ໝາກຕາວແມ່ນມາຈາກພໍ່ຄ້າຜູ້ໜຶ່ງຢູ່ແຂວງຫຼວງພະບາງ ເພິ່ນມາແນະນຳປັດຈຸບັນຢູ່ແຂວງ ຊຽງຂວາງ ແລະ ທຸກຄົນກໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້.

ບັດໃຈສຳຄັນໃນການຮັກສາຄຸນນະພາບ ຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວແມ່ນມີຄື:

- 1). ຊາວບ້ານຄວນຈະລໍຖ້າໃຫ້ໝາກຕາວແກ່ພໍ່ດີ (ບໍ່ອ່ອນ ແລະ ແກ່ເກີນ), ການທົບສອບຄວາມອ່ອນ ແລະ ແກ່ຂອງໝາກຕາວແມ່ນໃຫ້ຕັດເບິ່ງແກ່ນຂອງມັນ, ຖ້າແກ່ນທາງໃນແຂງແມ່ນແກ່ເກີນແລ້ວ, ຖ້າອ່ອນໆ(ບໍ່ເຕັມດີ) ແມ່ນຍັງອ່ອນເກີນ, ໃນນັ້ນແກ່ນທີ່ແກ່ເກີນໄປ ໃນເວລາຜະລິດຈະເປັນສີແດງ (ຕົກຄຸນນະພາບ).
- 2). ຄວນຕຳມໝາກໃຫ້ສຸກດີ, ເພື່ອປ້ອງກັນການເນົ່າ ແລະ ການປອກແກ່ນອອກໃຫ້ສະອາດ
- 3). ພາກຫຼັງຕຳມໝາກສຸກແລ້ວ ຄວນຈະເອົາອອກຈາກໝໍ້ທັນທີ (ບໍ່ໃຫ້ແຊ່ນຳ້ຮ້ອນ) ເພາະແກ່ນຈະເປັນສີແດງ(ຕິດສີເປືອກ).
- 4). ໝາກຕາວຄວນຕັດສຳນ ແລະ ປອກທັນທີຫຼັງການຕຳມສຸກ.
- 5). ຫຼັງການປອກ ແມ່ນຄວນເອົາໃສ່ໃນຖົງຢາງທັນທີ(ບໍ່ໃຫ້ແຊ່ນຳ້).
- 6). ຖົງຢາງທີ່ໃສ່ໝາກຕາວແລ້ວນັ້ນ ຄວນຮັກສາຢູ່ບ່ອນທີ່ຫຸ້ມເຢັນດີ

ຮູບແບບ ການຂາຍຢູ່ໂຮງງານບ້ານເກີນ ແລະ ກາສີ ແມ່ນແຊ່ນ້ຳກ່ອນ, ຊຶ່ງຈະເພີ່ມນ້ຳໜັກຂຶ້ນຈາກເດີມ, ເປັນໂອກາດໃນການສ້າງລາຍຮັບໃນຈຸດນີ້. ດັ່ງນັ້ນ ບັນດາພໍ່ຄ້າເກັບຊື້ ຈິ່ງບໍ່ຢາກໃຫ້ຊາວບ້ານແຊ່ນ້ຳກ່ອນໃນເວລາຜະລິດຢູ່ປ່າ. ການແຊ່ນ້ຳຫຼັງປອກ ແມ່ນມີຜົນເສຍຕໍ່ຄຸນນະພາບຂອງ ຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວຈິງແທ້ບໍ່ ຫຼື ອາດຈະເປັນໂອກາດ ເພື່ອເພີ່ມມູນຄ່າ ແລະ ປະລິມານໃຫ້ພໍ່ຄ້າໃນເວລາຂາຍຢູ່ໂຮງງານເທົ່ານັ້ນ. ພໍ່ຄ້າໃຫຍ່ທີ່ຮັບຊື້ ຢູ່ກາສີ ແມ່ນ ທ້າວ ສີທາ ແລະ ທ້າວ ບູນສິງ.

ແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງທຶນນາງ ສົມພອນ ແມ່ນມີ 3 ແຫ່ງຄື:

- 1). ທຶນສ່ວນຕົວ 50 %
- 2). ເງິນໃຫ້ລ່ວງໜ້າຈາກຜູ້ຮັບຊື້ຢູ່ກາສີ 30%
- 3). ທຶນກູ້ຢືມຈາກທະນາຄານສິ່ງເສີມກະສິກຳ 20 % (ດອກເບ້ຍ 20 % ຕໍ່ປີ)

ເຂດເກັບຊື້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນມີແຫ່ງດຽວຄື ເມືອງຄູນ:

- 1). ເຂດສັງຫຼວງ
- 2). ເຂດນ້ຳພາ
- 3). ເຂດຊຽງຄົງ
- 4). ເຂດວຽງທອງ

ລາຄາຊື້ໝາກຕາວຂອງທ້າວ ຄຳເສົາ ແມ່ນ 2.200 ກີບຕໍ່ກິໂລ ຈາກຊາວບ້ານຜູ້ເກັບຊື້ໃຫ້ ແລະ ຊາວບ້ານຜູ້ເກັບຊື້ ຈະຊື້ ຈາກປະຊາຊົນປະມານ 2,000 ກີບຕໍ່ກິໂລ. ການເອົາໄປຂາຍຢູ່ກາສີແມ່ນແຊ່ນ້ຳຂາຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ນ້ຳໜັກຈະເພີ່ມຂຶ້ນຈາກເດີມ 1 ກິໂລ ໄດ້1,5 ກິໂລ. ຄ່າພາສີ ແລະ ຂົນສົ່ງທັງໝົດຮອດກາສີແມ່ນ ປະມານ 1.250 ກີບຕໍ່ກິໂລ ແລະ ລາຄາຂາຍຢູ່ກາສີແມ່ນ 3.000 ກີບຕໍ່ກິໂລ, ຂາຍຢູ່ໂຮງງານບ້ານເກີນແມ່ນ 4.000 ກີບຕໍ່ກິໂລ (ແຕ່ມີການຄັດເລືອກດີຫຼາຍ).

ຄ່າພາສີອາກອນຕ່າງໆຂອງລັດຖະບານແມ່ນຄ້ອນຂ້າງແພງ ເພາະມີຫຼາຍປະເພດພາສີ ຄື: ຄ່າຊື້ໂກຕ່າຈາກລັດຖະບານ 1 ກິໂລ 4.00 ກີບ, ດັ່ງນັ້ນຈຳນວນໂກຕ່າຂອງລາວທັງໝົດ 100 ໂຕນ, ຕົກເປັນເງິນທັງໝົດແມ່ນ 40 ລ້ານກີບ ຫຼື ປະມານ 400 ໂດລາສະຫະລັດ, ຄ່າບູລະນະຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ 30 ກີບ/ ກິໂລ, ຄ່າພາສີອາກອນກຳໄລຄິດໄລ່ 10% ຂອງຈຳນວນມູນຄ່າທີ່ຊື້ທັງໝົດ (ຕາມລາຄາຊື້ໂກຕ່າ 400 ກີບ/ກິໂລ) ແຕ່ລາຄາຕົວຈິງແມ່ນ 2.000-3.000 ກີບ/ກິໂລ, ຄ່າພັນທະໃຫ້ບ້ານ (ພາສີບ້ານ) 100 ກີບ/ກິໂລ, ຄ່າຜ່ານດ່ານກວດກາຕ່າງໆປະມານ 90 ກີບ/ກິໂລ.

ລວມຄ່າເສຍພາສີອາກອນທັງໝົດແມ່ນ 660 ກີບ/ກິໂລ, ຕົກປະມານ 20% ຂອງລາຄາຊື້ 3.000 ກີບ/ກິໂລ.

ທ່ານ ຄຳເສົາ ໄດ້ມີຄຳເຫັນຕໍ່ທີມງານວ່າ ການຄ້າຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຄວບຄຸມພວກພໍ່ຄ້າເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເຖືອນຫຼາຍ. ພວກພໍ່ຄ້ານີ້ ບໍ່ໄດ້ລົງທະບຽນ ແລະ ເສຍຄ່າພັນທະ, ຄ່າຊື້ໂກຕ່າໃຫ້ລັດຖະບານ, ດັ່ງນັ້ນ, ເຂົາເຈົ້າຈະຊື້ໄດ້ແພງກ່ວາ ພວກພໍ່ຄ້າທີ່ມີທະບຽນ. ຄາດຄະເນແລ້ວ ອາດຈະມີຮອດປະມານ 50 % ຂອງຈຳນວນພໍ່ຄ້າທີ່ເກັບຊື້ແບບຖືກຕ້ອງ. ໃນອານາຄົດຍາກໃຫ້ລັດຖະບານສ້າງລະບຽບໃຫ້ເຄັ່ງກ່ວາເກົ່າ. ຈາກນັ້ນ ທີມງານໄດ້ສອບຖາມເລີກເຂົ້າໄປ ເຫັນວ່າຈຳພວກພໍ່ຄ້າເຖືອນນີ້ ແມ່ນເປັນຜູ້ຊ່ວຍເກັບຊື້ໃຫ້ພວກພໍ່ຄ້າໃຫ່ຍທີ່ມີໃບອານຸຍາດແລ້ວ(ໂດຍໄປຍາດຊື້ເຂດຂອງພໍ່ຄ້າຜູ້ອື່ນ). ຍ້ອນການແຂ່ງຂັນເກັບຊື້ຂອງແຕ່ລະພໍ່ຄ້າ ແລະ ຍັງຂາດການສຳຫຼວດກວດກາສະພາບຜະລິດຕະພັນຂອງໝາກຕາວທີ່ປ່າໝາກຕາໄດ້ ຕໍ່ປີ, ດັ່ງນັ້ນ, ເຮັດໃຫ້ ທ່ານ ຄຳເສົາເສຍເງິນຈາກການຊື້ໂກຕ່າ 100 ໂຕນ ແຕ່ລາວຊື້ໄດ້ຈຳນວນໝາກຕາວພຽງແຕ່ 50 ໂຕນ, 2005, ເປັນສາຍເຫດເຮັດໃຫ້ເພີ່ມຂາດທຶນ. ເພີ່ມຄິດວ່າປັດໃຈໜຶ່ງ ທີ່ອາດຈະແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມຂັດແຍ້ງການຍາດຊື້ ຂອງບັນດາແມ່ຄ້າ, ພໍ່ຄ້າ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຈັດຕັ້ງເປັນສາມະຄົມຮັບເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.

ທີມງານຄິດວ່າ ອາດຈະເປັນການດີຖ້າມີການຍາດຊື້, ຍາດຊື້ນຳກັນລະຫວ່າງບັນດາພໍ່ຄ້າໃຫ່ຍ ແລະ ນ້ອຍ ໂດຍລັດຖະບານບໍ່ໄດ້ກຳນົດເຂດໂກຕ່າການເກັບຊື້ຂອງແຕ່ລະຄົນກໍ່ດີ ເພາະມັນຈະເຮັດໃຫ້ລາຄາໝາກຕາວເພີ່ມຂຶ້ນ ເມື່ອມີການຍາດເກັບຊື້ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ(ຊາວບ້ານ) ແລະ ເປັນການປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນໃຫ້ສູງຂຶ້ນ.

5. ແມ່ຄ້າເກັບຊື້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ນາງ ທອງເພັດ, ໂພນສະຫວັນ, ເມືອງແປກ, ວັນທີ 10/11/2006

ນາງ ທອງເພັດ ແລະ ຜົວ ທ່ານ ສົມຫວັງ ເບີໂທ: 061. 211031, ໄດ້ເຮັດການຄ້າຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງມາຕັ້ງແຕ່ປີ 2002. ຊ່ວງເວລາສຳພາດເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແມ່ນເຂົາເຈົ້າຫາກໍ່ກັບມາຈາກການໄປຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຢູ່ກາສີ, ແຂວງ ວຽງຈັນ. ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຕຳນຕໍ່ທີ່ຂາຍແມ່ນ:

- 1). ໝາກຕາວ, ຈຳນວນໂກຕ່າທີ່ໄດ້ຮັບປີ 2005 ແມ່ນ 15 ໂຕນ ແລະ ປີ 2006 ແມ່ນ 10 ໂຕນ
- 2). ດອກແຂມ, ຈຳນວນໂກຕ່າທີ່ໄດ້ຮັບປີ 2005 ແມ່ນ 2 ໂຕນ ແລະ ປີ 2006 ແມ່ນ 3 ໂຕນ

ນາງ ທອງເພັດໄດ້ອະທິບາຍແຈ້ງກ່ຽວກັບຈຳນວນປະລິມານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ທີ່ໄດ້ຂາຍຕົວຈິງແມ່ນ ອາດຈະສູງກ່ວາຈຳນວນໂກຕ່າປະມານສອງຫາສາມທົບ, ສະແດງວ່າການເສຍພາສີ ແລະ ຊີ້ຄ່າໂກຕ່າ ນຳລັດຖະບານ ແມ່ນພຽງປະມານ ສອງສ່ວນສາມຂອງຈຳນວນທີ່ຂາຍຕົວຈິງເທົ່ານັ້ນ. ລາວໄດ້ເປີດເຜີຍ ຕົວຈິງວ່າ ຖ້າບັນດາພໍ່ຄ້າບໍ່ເຮັດແນວນີ້ ແມ່ນການຄ້າຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຈະບໍ່ສາມາດມີກຳໄລເລີຍ ເພາະພາສີ, ຄ່າຂົນສົ່ງແພງ, ຢູ່ໂຮງງານໃຫ້ລາຄາຖືກ. ໃນປີ 2005 ເພິ່ນໄດ້ກຳໄລທັງໝົດແມ່ນປະມານ 5-6 ລ້ານກີບ (500-600 ໂດລາ).

ພື້ນທີ່ເກັບຊື້ຕຳນິຕຂອງເພິ່ນ ແມ່ນເຂດເມືອງໜອງແຮດ, ຄູນ, ຄຳ ແລະ ເມືອງຜາໄຊ. ລາຄາຊື້ ຢູ່ ບ້ານແມ່ນ 2.200 ກີບ/ກິໂລ, ຄ່າພາສີອາກອນທັງໝົດແມ່ນປະມານ 600 ກີບ/ກິໂລ, ຄ່າຂົນສົ່ງທັງໝົດ ແຕ່ຊຽງຂວາງຮອດກາສີ, ແຂວງວຽງຈັນແມ່ນ 300 ກີບ/ກິໂລ. ມູນຄ່າຂອງໝາກຕາວແຫ້ງຮອດແຂວງ ວຽງຈັນແມ່ນຕົກຢູ່ $2.200+600+300= 3.100$ ກີບ/ກິໂລ.

ເມື່ອຮອດໂຮງງານສາມາດເພີ່ມນ້ຳໜັກຈາກການແຂ່ງນ້ຳຕົ້ມ 1 ກິໂລແຫ້ງຈະໄດ້ 1,5 ກິໂລປຽກ. ໃນລາ ຄາຂາຍໝາກຕາວປຽກຢູ່ໂຮງງານແມ່ນ 1 ກິໂລໄດ້ 2.700 ກີບ, ດັ່ງນັ້ນສາມາດຄິດໄລ່ກຳໄລຂອງພໍ່ຄ້າ ໄດ້ດັ່ງນີ້: $1,5 \times 2.700= 4.050$ ກີບ/ກິໂລ (ລາຄາໝາກຕາວປຽກ) ແລະ ຖ້າສົມທຽບຄືນກັບລາຄາ ໝາກຕາວແຫ້ງຢູ່ຊຽງຂວາງແມ່ນ $2.200+600+300= 3.100$ ກີບ/ກິໂລ.

ທອງເພັດ ໄດ້ສະແດງ ບັນດາເອກະສານທີ່ຕົນປະກອບເກັບຊື້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຄື:

- 1). ໃບອານຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ
- 2). ໃບສັນຍາຮັບຊື້ໂກຕ່າຈາກລັດຖະບານ
- 3). ລາຍການຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ຈຳນວນໂກຕ່າເກັບຊື້ປະຈຳປີ
- 4). ປະລິມານຈຳນວນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ອານຸຍາດເກັບຊື້ໃນແຕ່ລະເມືອງ

6. ແມ່ຄ້າເກັບຊື້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ນາງ ວຽງສິດ, ໂພນສະຫວັນ, ເມືອງ ແປກ, ວັນທີ 10/11/2006

ນາງວຽງສິດ ແລະ ຜົວ ທ່ານ ໄຊຄຳ ມາລາວັນ ເບີໂທ: 020. 2318428 ໄດ້ດຳເນີນທຸລະກິດເກັບຊື້ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ຜົນຜະລິດກະສິກຳເຊັ່ນ: ໝາກຕາວ, ສາລີ ມາຕັ້ງແຕ່ປີ 2004, ກ່ອນນີ້ແມ່ນ ເພິ່ນໄດ້ຮ່ວມໃບທະບຽນດຽວກັບ ນາງ ຄຳໃບ.

ປີ 2005 ແມ່ນໄດ້ສົ່ງຈຳນວນ 80 ໂຕນໝາກຕາວໄປກາສີ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ປະມານ 200 ໂຕນ ສາລີຈາກອຸດົມໄຊ, ຫຼວງພະບາງໄປປະເທດຫວຽດນາມ (ມີລິດສ່ວນຕົວຄັນໃຫ່ຍ 12 ລິ້). ໃນປີ 2006 ນີ້ ແມ່ນໄດ້ຮັບໂກຕ່າຈາກລັດຖະບານພຽງແຕ່ 40 ໂຕນ ຂອງໝາກຕາວ.

ຕະຫຼາຍຮັບຊື້ໝາກຕາວ ແມ່ນຢູ່ກາສີ, ແຂວງ ວຽງຈັນ ໂດຍ ທ້າວ ບຸນສົງ (ບໍລິສັດຄຳຫຼ້າ). ບໍລິສັດນີ້ ຈະສົ່ງອອກໄປ ບ້ານສົມ, ເມືອງເລີຍ, ປະເທດໄທ ໂດຍຜ່ານ ບ້ານ ວັງ, ມ. ຊະນະຄາມ, ແຂວງ ວຽງ ຈັນ.

ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດໝາກຕາວ ແມ່ນມີສູງ ແຕ່ການສະໜອງຂອງຜະລິດຕະພັນແມ່ນມີຈຳກັດ, ເມືອງ ທ່າທົມ ແມ່ນເປັນເຂດທີ່ມີຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຫຼາຍທີ່ສຸດຂອງແຂວງ ຊຽງຂວາງ, ແຕ່ ປະຈຸບັນນີ້ ມີພໍ້ຄ້າຊື້ບຸນຫຼາ ຮັບເໝົາສ້າງຂົວຂ້າມນ້ຳ ໄປທ່າທົມ ດັ່ງນັ້ນ, ມີພຽງແຕ່ລາວຜູ້ດຽວທີ່ໄດ້ ຮັບອານຸຍາດໄປເກັບຊື້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນເຂດນັ້ນໄດ້. ຄາດຄະເນປະລິ ມານ ໝາກຕາວພາຍໃນເມືອງທ່າທົມ ແມ່ນອາດຈະມີຮອດ1.000 ໂຕນ/ປີ. ແຕ່ໂກຕ່າອານຸຍາດພຽງ ແຕ່ 500 ໂຕນເທົ່ານັ້ນ. ຄວາມຂັດແຍ້ງຂອງບັນດາພໍ້ຄ້າເກັບຊື້ ແມ່ນມີຫຼາຍ ເພາະມີການລັກຊື້ເຂດ ຂອງຜູ້ອື່ນ ແລະ ຖ້າພໍ້ຄ້າຜູ້ໃດມີພິນ້ອງ, ເລັ່ງເຄີຍກັບຄືນທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນຈະເກັບຊື້ໄດ້ຫຼາຍ.

ເພິ່ນໄດ້ຍືນວ່າຢູ່ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳບ້ານເກີນ ມີສານເຄມີສາມາດປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງໝາກຕາວ ໃຫ້ດີຂຶ້ນເຊັ່ນ: ປຸງນສີແດງ ແລະ ສີດຳເປັນສີຂາວໄດ້ນັ້ນ, ຖ້າມີແທ້ແມ່ນບັນດາພໍ້ຄ້າໝາກຕາວແຂວງ ຊຽງຂວາງຢາກໄດ້ຄືກັນ ເພື່ອນຳມາປັບປຸງຄຸນນະພາບໃຫ້ສູງຂຶ້ນ.

ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ເປັນຢາ(ດອກເຜິ້ງ, ເຄືອແຫມ ແລະ ປະເພດຮາກຕ່າງໆ) ແມ່ນເຂົາ ເຈົ້າບໍ່ສາມາດເກັບຊື້ໄດ້ ເພາະປະເພດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງນີ້ ບໍລິສັດລັດວິສາຫະກິດຂາເຂົ້າ-ຂາອອກ ເປັນຜູ້ພຸດຂາດຮັບຊື້ໂກຕ່າ ນຳລັດຖະບານຜູ້ດຽວ ແລະ ຮັບສົ່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດເຊັ່ນ: ຈີນ ແລະ ຫວຽດນາມ.

7. ແມ່ຄ້າເກັບຊື້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ(ເຫັດຫວາຍ) ນາງ ຊໍມະນີ, ໂພນ ສະຫວັນ, ເມືອງແປກ, ວັນທີ 11/11/2006

ນາງ ຊໍມະນີ ສໍພາມີໄຊ (020. 518922) ແມ່ນແມ່ຄ້າຜູ້ໜຶ່ງ ທີ່ຮັບຊື້ເຫັດຫວາຍພາຍໃນແຂວງຊຽງ ຂວາງເປັນເວລາ 10 ປີ ມາແລ້ວ. ເຫັດຫວາຍແຫ້ງແມ່ນຂາຍ 1 ກິໂລ 1 ລ້ານກີບ(100ໂດລາ), ແຕ່ ປະລິມານຂອງຈຳນວນເຫັດຫວາຍ ແມ່ນຫາຍາກຫຼາຍ, ປີກາຍນີ້ເກັບໄດ້ປະມານ 2 ໂຕນ. ເຫັດຫວາຍ

ປະເພດນີ້ ແມ່ນເລືອກສະຖານທີ່ເກີດທີ່ສຸດຄື: ມັກເກີດພຽງແຕ່ເຂດປ່າໄມ້ກໍ່ເທົ່ານັ້ນ, ເປັນເຫັດປະເພດພິເສດ ແລະ ຄົນເຊື່ອກັນວ່າເປັນເຫັດທີ່ກິນແລ້ວອາຍຸຍືນ ແລະ ປະຈຸບັນນີ້ ຍັງບໍ່ທັນຮູ້ວິທີປູກເທື່ອ. ຊາວບ້ານຄິດວ່າຈະບໍ່ສາມາດປູກຂຶ້ນໄດ້, ຖ້າຢາກຮັກສາເຫັດປະເພດນີ້ໄວ້ແມ່ນມີແຕ່ທາງດຽວຄືຮັກສາເອົາສະພາບປ່າທີ່ເຫັດນີ້ມັກເກີດໄວ້ເທົ່ານັ້ນ. ນາງ ຊຸ່ມະນີ ບໍ່ພຽງແຕ່ຂາຍເຫັດຫວາຍເປັນກິໂລແຫ້ງເທົ່ານັ້ນ, ເພິ່ນຍັງນຳມາແຂ່ງ(ບົ່ມເຫຼົ້າ) ຂາຍໃນລາຄາແພງຄືກັນ.

8. ພໍ່ຄ້າ ສວນປູກດອກເຜິ້ງຂາຍ ທ້າວ ອາມິງ (ຄົນຈີນ), ໂພນສະຫວັນ, ເມືອງແປກ, ວັນທີ 11/11/2006

ທ້າວອາມິງ ແມ່ນພໍ່ຄ້າຄົນຈີນ ມາຈາກເມືອງຍູນນັນ, ເພິ່ນໄດ້ມາດຳເນີນທຸລະກິດເກັບຊື້ດອກເຜິ້ງ ແລະ ປູກໃນປະຈຸບັນຕັ້ງແຕ່ປີ 2004. ດອກເຜິ້ງທີ່ນຳມາປູກນີ້ ແມ່ນເປັນຢາພື້ນເມືອງທີ່ດີຂອງປະຊາຊົນຈີນ, ເຂົາເຈົ້າເຊື່ອກັນວ່າກິນແລ້ວຈະມີອາຍຸຍືນ.

ລາວເຊົ່າດິນ 1,5 ເຮັກຕ່າ ຂອງເຈົ້າຂອງໂຮງເລື່ອຍເມືອງແປກໃນລາຄາປີລະ 300 ໂດລາສະຫະລັດອາເມລິກາ. ໄດ້ໃຊ້ຜ້າການແສງປົກພື້ນທີ່ປູກໝົດ ແລະ ເອົາໄມ້ປົກຂອງໂຮງເລື່ອຍມາເຮັດຫ້າງປູກດອກເຜິ້ງ, ມີຈັກດູດນ້ຳ ແລະ ສາຍຢາງສາມາດຫົດດອກເຜິ້ງໄດ້ທົ່ວສວນ. ການຫົດນ້ຳໃນລະດູແຫ້ງປະມານ 2 ຄັ້ງຕໍ່ມື້. ຈຳນວນເບ້ຍແມ່ພັນທີ່ເພິ່ນນຳມາປູກທັງໝົດແມ່ນ 2.500 ກິໂລ (ຊື້ຈາກປະຊາຊົນລາວ) ໃນລາຄາຊື້ໂດຍສະເລ່ຍແມ່ນປະມານ 40.000 ກີບ/ກິໂລ (4 ໂດລາ). ຈຳນວນຫີນທີ່ລົງໄປທັງໝົດແມ່ນ 50.000 ໂດລາສະຫະລັດອາເມລິກາ.

ມີສອງປະເພດໃຫຍ່ຂອງດອກເຜິ້ງທີ່ນຳມາປູກ:

- 1). ເຜິ້ງຄົງແຕ (ຊື່ລາວ), ແຂ່ຜີ (ຊື່ຈີນ) ແລະ ວິທະຍາສາດແມ່ນ *Dendrobium parishii*. ເຜິ້ງຊະນິດນີ້ ແມ່ນເປັນຊະນິດທີ່ເປັນລາຄາແພງທີ່ສຸດ, ຂາຍໜຶ່ງກິໂລແຫ້ງແມ່ນ 150.000 ກີບ, ຖ້ານຳໄປປຸງແຕ່ງ(ເຮັດເປັນໝັດ ແລະ ກ້ອນງາມໆ) ແມ່ນສາມາດຂາຍໄດ້ ໜຶ່ງກິໂລປະມານ 1,5 ລ້ານກີບ(150 ໂດລາສະຫະລັດອາເມລິກາ), ແຕ່ການປຸງແຕ່ງເປັນໝັດນັ້ນ ໃຊ້ແຮງງານສູງຫຼາຍຄື: ໜຶ່ງຄົນສາມາດຜະລິດໄດ້ພຽງແຕ່ 3-4 ກິໂລຕໍ່ມື້, ຊະນິດນີ້ ປູກທັງໝົດປະມານ 500 ກິໂລ.
- 2). ເຜິ້ງຫຼວງ (ລາວ), ກົວພີ (ພາສາຈີນ), ຊື່ວິທະຍາສາດແມ່ນ *Dendrobium Chrysantheum*. ໄດ້ປູກທັງໝົດປະມານ 2.000 ກິໂລ. ລາຄາຂາຍໜຶ່ງກິໂລແຫ້ງ 40.000 ກີບ/ກິໂລ (4 ໂດລາ).

ພາຍຫຼັງການປູກໄດ້ ສອງປີຜ່ານນີ້, ລາຍຮັບຂອງສວນປູກດອກເຜີ້ງທັງໝົດໄດ້ປະມານ 40.000 ໂດລາ ແລ້ວ. ເບິ່ງລວມແລ້ວທຸລະກິດປູກດອກເຜີ້ງ ແມ່ນມີລາຍຮັບດີ. ທ່ານ ອາມິງ ແລະ ຄອບຄົວ ຈະຈະກັບ ຄືນປະເທດຈີນແລ້ວ ໃນສອງເທດຜົນໃຫຍ່ຄື: 1. ຍ້ອນຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງຍັງບໍ່ທັນມີໂຮງຮຽນສາກົນໃຫ້ ລູກລາວຮຽນ ແລະ ໂຮງໝໍດູທີ່ດີ ເພື່ອດູແລສຸຂະພາບຂອງລູກລາວ.

2. ແມ່ນ ທ້າວ ອາມິງ ບໍ່ມີສິດໃນການຊື້ລົດຈັກ, ລົດໃຫຍ່ມາຂີ່ຮັບໃຊ້ທຸລະກິດຂອງຕົນເລີຍ ແລະ ອີກຢ່າງໜຶ່ງຢູ່ບ້ານຂອງລາວ(ປະເທດຈີນ) ກໍ່ມີສວນປູກດອກເຜີ້ງຄືກັນນີ້ ແລະ ບໍ່ມີຜູ້ດູແລຮັກແລ້ວ.

ຄວາມສາມາດຜະລິດຂອງດອກເຜີ້ງທີ່ປູກ ແມ່ນປະມານ 500 ກິໂລໃນປີທີ່ໜຶ່ງ ຂອງຈຳນວນເບ້ຍທີ່ປູກ 2.500 ກິໂລ (ໃນເນື້ອທີ່ປູກ 1,5 ເຮັກຕ່າ) ແລະ ໃນປີທີ່ສອງ ແມ່ນຈະເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 700 ກິໂລ , ປີທີ່ ສາມແມ່ນຄ້າຍໆຄືກັນກັບປີທີ່ສອງເທົ່ານັ້ນ(ຈຳນວນເບ້ຍມີການເຕີບໂຕເຕັມທີ່ແລ້ວ). ອາຍຸການຂອງ ເຄື່ອງຮັບໃຊ້ພາຍໃນສວນປູກເຊັ່ນ: ໄມ້ລາງປູກ ແລະ ອື່ນໆ ແມ່ນສາມາດໃຊ້ໄດ້ພຽງແຕ່ 4 ປີເທົ່ານັ້ນ.

9. ພໍ່ຄ້າ ທ່ານ ແສງເພັດ, ປູກ ແລະ ເກັບຂີ້ໝາກນວດ, ໂພນສະຫວັນ, ເມືອງແປກ, ວັນ ທີ 11/11/2006

ທ່ານ ແສງເພັດ ແລະ ເມຍ ນາງ ຄຳຮູ້ (ເບີໂທ: 061. 211236) ໄດ້ດຳເນີນການເກັບຂີ້ໝາກນວດທົ່ວ ແຂວງຊຽງຂວາງຕັ້ງແຕ່ ປີ 1999 ມາຜະລິດເປັນນ້ຳເຊື້ອໝາກນວດຂາຍໃຫ້ບໍລິສັດວຽງຈັນເພື່ອຈຳໜ່າຍ ອອກໄປຕ່າງປະເທດຝັ່ງ. ແຕ່ລະປີ ແມ່ນເກັບຂີ້ໄດ້ປະມານ 20 ໂຕນ ແລະ ສາ ມາດຜະລິດ ຫົວນ້ຳເຊື້ອໄດ້ເຖິງ 5.000 ລິດ. ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດແມ່ນຮອດ 50.000 ລິດ ຂອງຈຳນວນຫົວນ້ຳເຊື້ອຕໍ່ປີ. ໂດຍຄາດຄະເນຈຳນວນໝາກນວດ ແມ່ນສາມາດຮັບຂີ້ ໄດ້ຮອດ 200 ໂຕນ/ປີ ຖ້າປະຊາຊົນສາມາດຕອບສະໜອງໃຫ້ໄດ້.

ລາຄາຂີ້ນ້ຳປະຊາຊົນແມ່ນ 1.200 - 1.500 ກີບ/ກິໂລ, ໂດຍອີງຕາມຄຸນນະພາບຂອງໝາກວ່າສຸກໃນ ລະດັບໃດ. ໃນປະຈຸບັນມີປະມານ 9 ບ້ານຢູ່ເຂດສາມພັນໄຊ ຂອງ ເມືອງຄຸນ ໄດ້ທຳການຜະລິດໝາກ ນວດ ຂາຍໃຫ້ເພີ່ນແລ້ວ.

ໝາກນວດແມ່ນສາມາດຜະລິດໝາກໄດ້ຫຼັງປູກໜຶ່ງປີ ແລະ ສາມາດຜະລິດໝາກໄດ້ພຽງແຕ່ສາມປີເທົ່າ ນັ້ນ ແລ້ວກໍ່ຈະຕາຍ, ຖ້າບໍ່ມີເຕັກນິກການຕັດສາງລຳແກ່ອອກ. ຜົນຜະລິດໝາກນວດປີທຳອິດແມ່ນຍັງ ຕ່ຳ, ປີທີ່ສອງຜະລິດຕະພັນຈະສູງສຸດ ແລະ ປີທີ່ສາມຜົນຜະລິດກໍ່ຈະຕ່ຳລົງຄືກັນ(ເພາະຕຳນແກ່ແລ້ວ).

ປະມານ 4 ກິໂລໝາກ ແມ່ນສາມາດຜະລິດໄດ້ຫົວນ້ຳເຊື້ອຮອດ 1 ລິດ ແລະ ເອົາມາໃສ່ໃນກວດແກ້ວ, 1 ກວດ 700 ມິນລິລິດ, ຂາຍໃນລາຄາ 20.000 ກີບ/1ກວດ (2 ໂດລາ/ກວດ). ຈຳນວນຜະລິດຕະພັນ ຫົວນ້ຳເຊື້ອໝາກນວດ ແມ່ນຈະຖືກຂາຍໃຫ້ບໍລິສັດຊາວກະສິກອນວຽງຈັນ, ທ່ານ ດຣ. ສີສະຫຼວ ຊຶ່ງ ເປັນຜູ້ຮັບສິ່ງ ແລະ ຈຳໜ່າຍອອກໄປປະເທດຝູງ. ບໍລິສັດນີ້ ແມ່ນເປັນຜູ້ສະໜອງເຄື່ອງຈັກ, ກວດແກ້ວ ແລະ ອຸປະກອນອື່ນໆທີ່ຈຳເປັນເຂົ້າໃນການຜະລິດຫົວນ້ຳເຊື້ອໝາກນວດ, ສ່ວນຜູ້ທຳການຜະລິດ ນາໆ ຄຳຮູ້ ແມ່ນເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບຄ່າຂົນໄປວຽງຈັນ, ຄ່າຈ້າງແຮງງານ ແລະ ຄ່າເອກະສານ, ພາສີອາກອນ ຕ່າງໆພາຍໃນແຂວງ ຊຽງຂວາງເທົ່ານັ້ນ.

10. ນາໆ ຈິດຕ່າ, ແມ່ຄ້າເກັບຊື້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ເມືອງຄູນ, ແຂວງ ຊຽງ ຂວາງ, ວັນທີ 12/11/2006

ນາໆ ຈິດຕ່າ (ເບີໂທ: 020. 243499), ເປັນຄອບຄົວໜຶ່ງທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດເກັບຊື້ ແລະ ຄ້າຂາຍເຄື່ອງ ປ່າຂອງດົງພາຍໃນເມືອງຄູນເປັນເວລາ10 ປີແລ້ວ. ປີທຳອິດແມ່ນໄດ້ທຳການເກັບຊື້ໝາກແໜ່ງ, ຊະນິດພັນໝາກແໜ່ງຂຽວຂອງຈີນ ແລະ ລາວສັງເກດວ່າລາຄາໝາກແໜ່ງແມ່ນລຸດລົງທຸກໆປີ(ບໍ່ ແມ່ນອນ), ດັ່ງນັ້ນປີນີ້ ເພິ່ນໄດ້ປ່ຽນມາເກັບຊື້ຫຼາຍຊະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຕາມຕະຫຼາດສິ່ງເຊັ່ນ:

- 1). ໝາກແໜ່ງ, ຈຳນວນ 4 ໂຕນປີ 2005, 2 ໂຕນປີ 2006, ລາຄາ 13.000 ກີບ/ກິໂລ
- 2). ດອກເຜິ້ງ, ຈຳນວນ 15 ໂຕນປີ 2005, ບໍ່ມີໂກຕ່າໃນປີ 2006.
- 3). ດອກແຂມ, ຈຳນວນ 40 ໂຕນປີ 2005, 16 ໂຕນປີ 2006, ລາຄາ 4.000 ກີບ/ກິໂລ
- 4). ໝາກຕາວ, ຈຳນວນ 15 ໂຕນປີ 2005, 10 ໂຕນປີ 2006, ລາຄາ 2.200 ກີບ/ກິໂລ
- 5). ເບ້ຍນາໆອຳວ, ຈຳນວນ 150 ກິໂລ ປີ 2006, ລາຄາ 100.000 ກີບ/ກິໂລ

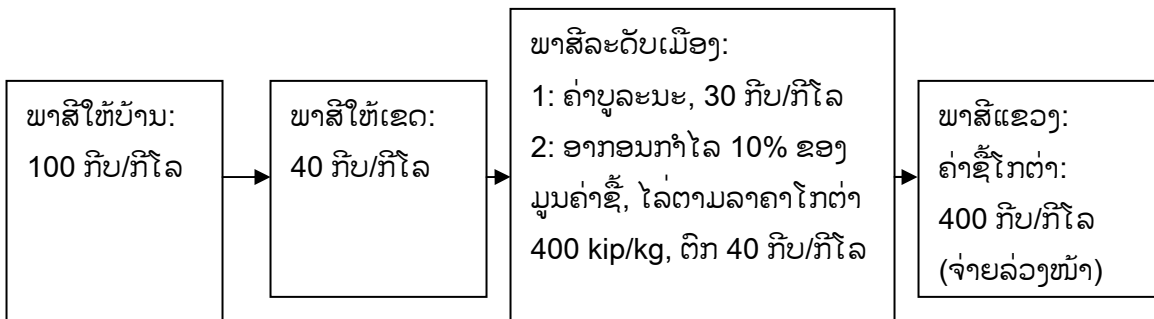
ໃນໄລຍະຜ່ານມານັບແຕ່ປີ 2000-2004 ຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມາຈາກເຂດພາກໄຕ້ ຂອງເມືອງທ່າທົມ, ມາຮອດປີນີ້ ລາວບໍ່ສາມາດໄປເກັບຊື້ໃນເຂດນັ້ນແລ້ວ ເພາະມີພໍ່ຄ້າຮັບເໝົາຮັບເກັບ ຊື້ນຳລັດຖະບານພຽງຜູ້ດຽວ. ຜະລິດຕະພັນເທິງນີ້ ນາໆຈິດຕ່າບໍ່ໄດ້ຊື້ໂກຕ່າຈາກລັດ ຖະບານເລີຍ, ພຽງແຕ່ເປັນພໍ່ຄ້າມີກາງຮັບເກັບຊື້ນຳປະຊາຊົນ ແລະ ຂາຍສິ່ງຕໍ່ໃຫ້ບັນດາພໍ່ຄ້າໃຫຍ່ ໃນເມືອງແປກເຊັ່ນ: ນາໆ ຄຳໃບ, ນາໆ ຄຳພູ ແລະ ນາໆ ສົມພອນ.

ຕະຫຼາດຈຳໜ່າຍຜະລິດຕະພັນໝາກແໜ່ງ ຢູ່ຫວຽດນາມ, ດອກເຜິ້ງແມ່ນຢູ່ຈີນ ແລະ ໝາກຕາວແມ່ນ ຂາຍຢູ່ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳບ້ານເກີດ, ເມືອງທຸລະຄົມ ແຂວງ ວຽງຈັນ. ສະພາບທົ່ວໄປຂອງ ຜະລິດ

ຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນມີລັກສະນະລູດລົງ(ໄກ້ຈະໝົດແລ້ວ) ແລະ ນາງ ຈິດຕໍາຄິດວ່າ ເບ້ຍນາງ ອຳວ ແມ່ນສາມາດນຳມາປູກໄດ້, ແຕ່ປະຈຸບັນຍັງບໍ່ທັນມີປະຊາຊົນຜູ້ໃດສົນໃຈປູກເລີຍ.

ຄວາມຂັດແຍ້ງລະຫ່ວາງພໍ່ຄ້າໃນການຍາດຊື້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນເມືອງຄູນ ແມ່ນ ມີຫຼາຍຄື: ສາມຄົນທີ່ມີໃບທະບຽບເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງນຳກັນ ແລະ ອີກປະມານ 4 ຫາ 5 ຄົນ ແມ່ນ ພວກພໍ່ຄ້າທີ່ເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແບບຜິດກົດໝາຍ (ບໍ່ມີເອກະສານ).

ບັນຫາຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ໃນການຄ້າຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນລັດຖະບານມີການຂຶ້ນພາສີສູງ ຫຼາຍ ແລະ ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ, ສັບສົນໃນຮູບແບບການເສຍພາສີ ອາກອນ(ມີຫຼາຍຂັ້ນຕອນ), ຫຼາຍປະ ເພດພາສີ ນັບແຕ່ລະດັບບ້ານຮອດແຂວງ ແລະ ບັນດາດ່ານກວດກາຕ່າງໆ. ຕົວຢ່າງ: ຜະລິດຕະພັນ ເຄືອແຫມແມ່ນເສຍພາສີປະມານ 40 ພັນກີບ/ກິໂລ. ຂັ້ນຕອນ ແລະ ຮູບແບບ ຂອງການເສຍພາສີຂອງ ເມືອງຄູນແມ່ນມີລັກສະນະດັ່ງນີ້, ຕົວຢ່າງ: ຜະລິດຕະພັນ ໝາກຕາວ.

ສຳລັບບາງຊະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ເປັນຍາເຊັ່ນ: ດອກເຜີ້ງ, ເຄືອແຫມ, ພວກໃຊ້ຮາກ, ຫົວຕ່າງໆທີ່ສົ່ງ ອອກໄປຂາຍຢູ່ປະເທດຈີນ ແລະ ຫວຽດນາມ ແມ່ນມີພຽງແຕ່ບໍລິສັດລັດວິສາຫະກິດຂາອອກ- ຂາເຂົ້າເປັນຜູ້ພຸດຊາດໃນການເກັບຊື້ ແລະ ສົ່ງອອກ ພາຍໃນແຂວງ ຊຽງຂວາງ. ຫົວໜ້າບໍລິສັດນີ້ ແມ່ນທ່ານ ຄຳພູ, ຊຶ່ງເປັນພໍ່ຂອງນາງ ຈິດຕໍາເອງ. ຮູບແບບການເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຂອງບໍລິສັດນີ້ ແມ່ນພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບໂກຕ່າຈາກລັດຖະບານແລ້ວ ເພິ່ນຈະມາເຮັດສັນຍານ້ອຍກັບບັນດາພໍ່ຄ້າຄົນຈີນ, ໂດຍໃຫ້ພວກນີ້ໄປເກັບຊື້ ແລະ ສົ່ງອອກຕ່າງປະເທດໂດຍຜ່ານບໍລິສັດເພື່ອເອົາເປີເຊັນນຳ.

ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມຮູ້ການຄ້າຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຂອງນາງຈິດຕໍາແມ່ນ:

- ດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂອງຕະຫຼາດ (ຜູ້ຊື້ໃໝ່ ແລະ ລາຄາ).
- ດ້ານຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ຕະຫຼາດຕ້ອງການ ແລະ ວິທີປັບປຸງຄຸນນະພາບ.
- ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນກ່ຽວເຕັກນິກການຜະລິດ, ເກັບກູ້, ປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.

ປະຈຸບັນ ນາງ ຈິດຕ່າ ຮູ້ພຽງແຕ່ພໍ້ຄ້າຜູ້ດຽວທີ່ຮັບຊື້ຜະລິດຕະເລື້ອງປ່າຂອງດົງຂອງລາວເທົ່ານັ້ນ.

ແຫຼ່ງທຶນທີ່ເພີ່ມນຳມາຊື້ຂາຍ ຜະລິດຕະພັນເລື້ອງປ່າຂອງດົງແຕ່ລະປີ ແມ່ນ ປະມານ 50 % ເປັນຂອງ ຄອບຄົວຕົນເອງ, 30 ເປີເຊັນ ແມ່ນສົ່ງໃຫ້ລ່ວງໜ້າຈາກພໍ້ຄ້າທີ່ຮັບຊື້ຜະລິດຕະພັນຂອງລາວ ແລະ 20 ເປີເຊັນ ແມ່ນຢືມຈາກທະນາຄານ.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວລັດຖະບານ ຍັງຂາດການສົ່ງເສີມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນພໍ້ຄ້າລະດັບເມືອງ. ເພີ່ມຄິດ ວ່າເປັນບັນຫາທີ່ສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງມີການສົ່ງເສີມຂອງລັດຖະບານ ເຊັ່ນ: ລຸດຜ່ອນລະບົບພາສີ ອາກອນປະມານ 20 ເປີເຊັນ ແລະ ປັບປຸງຮູບແບບການເສຍພາສີໃຫ້ຈະແຈ້ງ, ງ່າຍດາຍກ່ວາເກົ່າ. ຖ້າ ເຮັດໄດ້ແນວນີ້ ແມ່ນບັນດາພໍ້ຄ້າ, ແມ່ຄ້າສາມາດເພີ່ມລາຄາຊື້ໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ເກັບສູງຂຶ້ນ. ນອກນັ້ນ ແມ່ນລັດຖະບານຄວນຈະເປັນຜູ້ທີ່ຊອກ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານຕະຫຼາດໃໝ່ ແລະ ລາ ຄາເລື້ອງປ່າຂອງດົງໃໝ່ໃຫ້ບັນດາພໍ້ຄ້າລະດັບເມືອງ.

ລະບົບການອອກໂກຕ່າ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນເໝາະສົມເທົ່າທີ່ຄວນ, ລັດຖະບານພຽງແຕ່ເຮັດສັນຍານຳພໍ້ຄ້າ ແລະ ກຳນົດຈຳນວນປະລິມານໃຫ້ພໍ້ຄ້າ ແລະ ໃຫ້ພໍ້ຄ້າຈ່າຍເງິນຄ່າຊື້ໂກຕ່າລ່ວງໜ້າ, ໂດຍບໍ່ຮູ້ຈະ ແຈ້ງວ່າພໍ້ຄ້າຈະສາມາດຊອກເກັບຊື້ໄດ້ຈຳນວນປະລິມານເທົ່າທີ່ຕົນໄດ້ເສຍເງິນຊື້ໄປແລ້ວນັ້ນບໍ່. ຖ້າ ພໍ້ຄ້າບໍ່ສາມາດເກັບຊື້ໄດ້ຕາມຈຳນວນໂຄຕ່າທີ່ຕົນຊື້ໄປນັ້ນ ກໍ່ຖືວ່າສະຫຼະສິດ(ເສຍເງິນຖີ້ມ).

ນອກຈາກຜະລິດຕະພັນເລື້ອງປ່າຂອງດົງແລ້ວ ນາງຈິດຕ່າຍັງທຳການເກັບຊື້ ແລະ ຂາຍເຂົ້າ, ສາລີ. ເຂົ້າທີ່ຊື້ນຳປະຊາຊົນ ແມ່ນນຳໄປຂາຍໃຫ້ທະຫານ, ສ່ວນສາລີແມ່ນນຳອອກໄປຂາຍຢູ່ປະເທດ ຫວຽດນາມ. ພາສີຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແມ່ນຖືກກ່ວາພາສີຂອງຜະລິດຕະພັນເລື້ອງປ່າຂອງດົງ ເຊັ່ນ: ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳແມ່ນຈະບໍ່ໄດ້ເສຍພາສີອາກອນກຳໄລ, ຄ່າບູລະນະປ່າ ແລະ ຄ່າຊື້ໂກຕ່າ ອື່ນໆ.

11. ທ່ານ ໄກ່ແກ້ວ (ເຜົາລາວເທິງ), ພໍ້ຄ້າເກັບຊື້ຜະລິດຕະພັນເລື້ອງປ່າຂອງດົງ, ເມືອງຄູນ, ແຂວງ ຊຽງຂວາງ, ວັນທີ 12/11/2006

ທ່ານ ໄກ່ແກ້ວ ແມ່ນພໍ້ຄ້ານ້ອຍຜູ້ໜຶ່ງທີ່ໄດ້ທຳການເກັບຊື້ ແລະ ຂາຍຜະລິດຕະພັນເລື້ອງປ່າຂອງດົງ ເພີ່ມພຽງແຕ່ມີໃບທະບຽນ ແລະ ອານຸຍາດການເກັບຊື້ລະດັບເມືອງເທົ່ານັ້ນ. ໄດ້ດຳເນີນເກັບຊື້ຜະ ລິດຕະພັນເລື້ອງປ່າຂອງດົງມາຕັ້ງແຕ່ປີ 2003. ຊະນິດເລື້ອງປ່າຂອງດົງຕຳນິດທີ່ເກັບຊື້ ແມ່ນຈຳ

ພວກທີ່ເປັນຢາ ເພື່ອສິ່ງຂາຍອອກໄປຕ່າງປະເທດຫວຽດນາມເຊັ່ນ:

- 1). ເຄືອກູດ, 15 ໂຕນໃນປີ 2005. ລາຄາຊື້ແມ່ນ 3.000 ກີບ/ກິໂລ, ລາຄາຂາຍຢູ່ແຂວງຫົວພັນ (ພໍ່ຄ້າຫວຽດ)ແມ່ນ 6.000 ກີບ/ກິໂລ.
- 2). ໝາກມານຂ່າ, ປະມານ 6 ໂຕນໃນປີ 2005, 8 ໂຕນໃນປີ 2006. ລາຄາຊື້ແມ່ນ 1.300 ກີບ/ກິໂລ, ລາຄາຂາຍຢູ່ແຂວງຫົວພັນ(ພໍ່ຄ້າຫວຽດ)ແມ່ນ 2.000 ກີບ/ກິໂລ.
- 3). ປາລາດນ້ຳ, ປະມານ 4 ໂຕນໃນປີ 2005, 600 ກິໂລໃນປີ 2006 . ລາຄາຊື້ແມ່ນ 3.000 ກີບ/ກິໂລ, ລາຄາຂາຍຢູ່ແຂວງຫົວພັນ(ພໍ່ຄ້າຫວຽດ)ແມ່ນ 4.500 ກີບ/ກິໂລ.
- 4). ປົງຫວ່າງ (ເປັນຫົວໃນດິນ), ປະມານ 700 ກິໂລໃນປີ 2005. ລາຄາຊື້ແມ່ນ 1.000 ກີບ/ກິໂລ, ລາຄາຂາຍຢູ່ແຂວງຫົວພັນ(ພໍ່ຄ້າຫວຽດ)ແມ່ນ 1.700 ກີບ/ກິໂລ.
- 5). ປົງສາມສິບ(ຫົວ), ປະມານ 500 ກິໂລໃນປີ 2005. ລາຄາຊື້ແມ່ນ 1.000 ກີບ/ກິໂລ, ລາຄາຂາຍຢູ່ແຂວງຫົວພັນ(ພໍ່ຄ້າຫວຽດ)ແມ່ນ 1.700 ກີບ/ກິໂລ.
- 6). ໝາກຂາໂກ່(ຫົວ) ຫຼື ເຊີມ, ປະມານ 500 ກິໂລໃນປີ 2005. ລາຄາຊື້ແມ່ນ 1.200 ກີບ/ກິໂລ, ລາຄາຂາຍຢູ່ແຂວງຫົວພັນ(ພໍ່ຄ້າຫວຽດ)ແມ່ນ 1.700 ກີບ/ກິໂລ.
- 7). ເບ້ຍນາງອາວ, ປະມານ 60 ກິໂລໃນປີ 2005. ລາຄາຊື້ແມ່ນ 60.000 ກີບ/ກິໂລ, ລາຄາຂາຍຢູ່ແຂວງຫົວພັນ(ພໍ່ຄ້າຫວຽດ)ແມ່ນ 100.000 ກີບ/ກິໂລ.

ຕະຫຼາດຮັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຢູ່ແຂວງຫົວພັນ (ພໍ່ຄ້າຫວຽດ)ນີ້ ແມ່ນເພິ່ນໄດ້ຊອກຖາມ ແລະ ພົບດ້ວຍຕົນເອງໃນເວລາທີ່ໄປທ່ອງທ່ຽວຢູ່ແຂວງຫົວພັນ. ຜະລິດຕະພັນທັງໝົດທີ່ໄດ້ເກັບຊື້-ຂາຍແມ່ນບໍ່ໄດ້ຊື້ໂກຕ່າຂອງແຂວງ, ພຽງແຕ່ມີທະບຽນ ແລະ ໜັງສືອານຸຍາກການເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນລະດັບເມືອງເທົ່ານັ້ນ, ເບິ່ງແລ້ວລາຍຮັບແມ່ນສູງ, ເພາະເສຍພຽງແຕ່ພາສີລະດັບເມືອງໂດຍມີລາຍຈ່າຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

- 1). ອາກອນກຳໄລ 10 % ຂອງມູນຄ່າຊື້ (ໃນກໍລະນີຂອງລາວທີ່ບໍ່ໄດ້ຊື້ໂກຕ່າ ແມ່ນຈະໄລ່ຕາມລາຄາທີ່ຊື້ຕົວຈິງຢູ່ບ້ານ).
- 2). ຄ່າບູລະນະປ່າໄມ້ໃຫ້ຫ້ອງການປ່າໄມ້ເມືອງ 30 ກີບ/ກິໂລ
- 3). ຄ່າກວດກາສິນຄ້າ(ຕີນສັ່ງ) ກ່ອນສົ່ງອອກຢູ່ເມືອງ 50 ກີບ/ກິໂລ, ຈ່າຍໃຫ້ຫ້ອງການກະສິກຳປ່າໄມ້ເມືອງ
- 4). ຈ່າຍຄ່າໃບສັ່ງລາຄາສິນຄ້າ ໃຫ້ຫ້ອງການການຄ້າເມືອງ 2-2 ກີບ/ກິໂລ.

ຄວາມແຕ່ກຕ່າງລະຫວ່າງລາຄາຊື້ ແລະ ລາຄາຂາຍຂອງເພີ່ນ ແມ່ນປະມານ 50-100 ເປີເຊັນ. ພໍ່ຄ້າ ຫວຽດມາຊິນເອົາເອງຢູ່ບ້ານລາວ, ດັ່ງນັ້ນກໍບໍ່ໄດ້ເສຍຄ່າຂົນສົ່ງເລີຍ.

ແຜນໃນອານາຄົດ ແມ່ນເພີ່ນຈະສືບຕໍ່ດຳເນີນການເກັບຊື້ ປົງຫວ່າງ ແລະ ເຄືອກູດ ເພາະສອງຊະນິດນີ້ຢູ່ ໃນປ່າຍັງມີຫຼາຍ ແລະ ຕະຫຼາດ, ລາຄາກໍ່ແນ່ນອນ. ນອກຈາກນີ້ ລາວຍັງມີແຜນຊອກຫາຕະຫຼາດໃໝ່ (ຜູ້ຊື້) ສາມຊະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃໝ່ທີ່ຍັງມີຫຼາຍຢູ່ໃນປ່າເຊັ່ນ:

- 1). ພົມຫົວດູເດື່ອ (ເປັນຫົວໃນດິນ), ເປັນຢາພື້ນເມືອງ
- 2). ຜັກຫວານປ່າ, ຕົ້ນໄມ້, ກິນໃບໄດ້
- 3). ເປືອກເມືອກ, ຕູດຕຽງ

ຈຳນວນທຶນທີ່ນຳມາເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເຄື່ອງໜຶ່ງ ແມ່ນມາຈາກຈາກພໍ່ຄ້າຜູ້ຮັບຊື້ນຳລາວ, ສ່ວນເຄື່ອງ ໜຶ່ງແມ່ນທຶນຂອງເພີ່ນເອງ, ການທີ່ນຳເອົາທຶນສ່ວນໜຶ່ງຂອງພໍ່ຄ້າມາຊື້ນັ້ນ ແມ່ນມີຈຸດຕີ ຫຼາຍ ເພາະຈະ ເປັນທັງເງິນທຶນມາຊື້ ແລະ ເງິນຮັບປະກັນຄວາມແນ່ນອນຂອງຕະຫຼາດ, ລາຄາໄປນຳ.

ບັນຫາສຳຄັນທີ່ຢາກສະເໜີໃຫ້ລັດຖະບານ ເພື່ອປັບປຸງການດຳເນີນທຸລະກິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງກັບບັນດາ ພໍ່ຄ້ານ້ອຍຄືກັນກັບທ່ານ ໄກ່ແກ້ວ ແມ່ນ: ພະນັກງານເມືອງຄວນມີໜັງສືຢັ້ງຢືນໃຫ້ລາວ ເພື່ອສະແດງໃຫ້ ປະຊາຊົນເຊື່ອວ່າເພີ່ນບໍ່ໄດ້ມາຕົວະ, ມາສັ່ງເກັບແລ້ວຕ້ອງມາເກັບຊື້ແນ່ນອນ. ເພາະໄລຍະຜ່ານມາ ແມ່ນຂາດການເຊື່ອໝັ້ນຂອງປະຊາຊົນຜູ້ເກັບ ເພາະເຂົາເຈົ້າຢ້ານວ່າເກັບແລ້ວຈະບໍ່ມາເກັບຊື້ແທ້.

12. ທ່ານ ບົວຢ່າຊິ່ງ (ເຜົາມື້ງ), ພໍ່ຄ້ານ້ອຍເກັບຊື້ ແລະ ເກັບກູ້ໝາກຕາວ, ບ້ານ ນ້ຳສອງສຽງ, ເມືອງຄູນ, ແຂວງ ຊຽງຂວາງ, ວັນທີ 13/11/2006

ບົວຢ່າຊິ່ງ ປະຊາຊົນເກັບກູ້ໝາກຕາວ ແລະ ທັງເກັບຊື້ ຢູ່ເຂດສາງຫຼວງ, ເມືອງຄູນ, ແຂວງຊຽງຂວາງ. ບົວຢ່າໄດ້ໃຫ້ການອະທິບາຍກ່ຽວກັບສະພາບປ່າໝາກຕາວ ແລະ ຮູບແບບຂອງການເກັບກູ້, ການປຸງ ແຕ່ງຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດນັ້ນວ່າ: ການບິບ ຫຼື ປຸງແຕ່ງໝາກຕາວແມ່ນ ຫຼັງຈາກເກັບຈາກຕຳນມາແລ້ວ ນຳມາຕຳມໃຫ້ຝົດ ຈາກນັ້ນໃຫ້ຕັດເປັດສຳນສຳນໜຶ່ງຂອງໝາກຕາວ ອອກ ເພື່ອບິບເອົາແກ່ນອອກໄດ້. ທຸກເຄື່ອງມືທີ່ປະຊາຊົນນຳມາປຸງແຕ່ງ ແມ່ນແບບງ່າຍດາຍ (ປະຖົມປະຖານ), ຫຼັງຈາກບິບອອກມາຈາກໝາກແລ້ວ ນຳມາໃສ່ໃນຖົງຢາງໄວ້ເພື່ອລໍຖ້າຂາຍ.

ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວ ແມ່ນຕ້ອງມີການຄັດເລືອກເອົາແຕ່ໝາກທີ່ສຸກ
ດີເທົ່ານັ້ນ (ບໍ່ແກ່ ແລະ ອ່ອນເກີນໄປ).

ທ່ານ ບົວຢ່າ ໄດ້ອະນຸລັກພື້ນທີ່ປ່າໝາກຕາວໄວ້ຕອນໜຶ່ງ, ຕິດກັບຂົວແມ່ນ້ຳສອງສຽງ, ເປັນເຂດທີ່ຍັງມີ
ປ່າຕົບໜາທັງປ່າໄມ້ ແລະ ຕຳນໝາກຕາວມາເປັນເວລາ 3 ປີແລ້ວ. ບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກຂອງ
ການຮັກສາປ່າໝາກຕາວ ແມ່ນການປ້ອງກັນໄຟປ່າ, ເພາະຕຳນໝາກຕາວເປັນປະເພດໄມ້ທີ່ຕິດໄຟ
ງ່າຍທີ່ສຸດ(ມີກາບ ແລະ ເປືອກແກ່ທີ່ຕາຍຫຸ້ມຢ່າງໜາແໜ້ນ).

ສ່ວນຫຼາຍແລ້ວ ເຂດປ່າໝາກຕາວເຂດສາງຫຼວງ ແມ່ນຖືກທຳລາຍຫຼາຍຈາກການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ
ໄຟໄໝ້ປ່າ, ບັນຫານີ້ ຈຶ່ງເປັນແນວຄວາມຄິດຂອງທ່ານ ບົວຢ່າ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ໝາຍເຂດແດນ
ປ່າໝາກຕາວເປັນຂອງຕົນເອງ, ໃຫ້ການອະນາໄມກ້ອງປ່າ, ສ້າງແລວກັນໄຟ ຕ່າງໆ ເພື່ອຮັກສາເອົາ
ສະພາບປ່າໝາກຕາວໄວ້ ແລະ ມີການນຳໃຊ້ແບບຍາວນານ. ເພິ່ນໄດ້ຫ້າມປະຊາຊົນໃນເຂດນັ້ນບໍ່ໃຫ້
ຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ໄກ້ເຂດພື້ນທີ່ອະນຸລັກອາດຕົນເພື່ອປ້ອງກັນໄຟໄໝ້ປ່າໝາກຕາວ.

ຕຳນໝາກຕາວ ແມ່ນຈະໃຊ້ເວລາໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕປະມານ 5-10 ປີ ຈຶ່ງຈະສາມາດຜະລິດໝາກ
ໄດ້. ກໍລະນີປ່າຕົບໜາ(ໄມ້ການປົກຫຸ້ມສູງ) ແມ່ນ 10 ປີ, ຖ້າປ່າເປີດ, ແປງ ແມ່ນພຽງ 5 ປີເທົ່າ
ນັ້ນຕຳນຕາວສາມາດເປັນໝາກແລ້ວ(ອີງຕາມປະສົບການຈາກການສັງເກດປ່າໄຮ່ເກົ່າ 5 ປີແມ່ນ
ສາມາດເກັບໝາກຕາວໄດ້). ໝາກຕາວແມ່ນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຊະນິດໜຶ່ງທີ່ງ່າຍໃນການປູກ ແລະ ກ້າ
ເບີ້ຍ ເພາະພາຍຫຼັງຕຳນແມ່ໄດ້ຜະລິດໝາກສອງປີແລ້ວມັນກໍ່ຈະຕາຍໄປ, ຈາກນັ້ນຈະປະກົດມີ
ເບີ້ຍນ້ອຍໜາແໜ້ນທີ່ສຸດຢູ່ກ້ອງຂອງຕຳນແມ່. ຕາມປົກກະຕິແລ້ວຕຳນໝາກຕາວໜຶ່ງສາມາດຜະລິດ
ໝາກໄດ້ປະມານ 60-70 ກິໂລ.

ບົວຢ່າ ອາດຈະເປັນຕົວແບບທີ່ດີ ໃຫ້ປະຊາຊົນໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າໝາກຕາວແບບນີ້ໃນອານາຄົດ ແລະ
ວຽກງານການຈັດສັນ, ຄຸ້ມຄອງປ່າໝາກຕາວໃນຮູບແບບມອບສິດໃຫ້ບຸກຄົນ, ລວມບ້ານ. ໂດຍກຳນົດ
ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ນຳກັນ ໂດຍ ຍັງຢືນ ແລະ ຮັບຮອງຈາກຫ້ອງການກະສິກຳປ່າໄມ້
ເມືອງ ເພື່ອຮັກສາປ່າໝາກຕາວໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ ແລະ ຫຼີກເວັ້ນການເກັບກູ້ໝາກຕາວທີ່ບໍ່
ໄດ້ຄຸນນະພາບໃນອານາຄົດ.

ນອກຈາກເປັນຜູ້ເກັບກູ້ແລ້ວ ບົວຢ່າຍັງເປັນຜູ້ເກັບຊື້ນຳປະຊາຊົນຜູ້ອື່ນ ເພື່ອທ້ອນໂຮມໃຫ້ພໍຄ້າໃຫ່ຍຢູ່
ເມືອງ ແລະ ແຂວງມາຊື້. ແຕ່ລະປີລາວສາມາດເກັບຊື້ໝາກຕາວໄດ້ປະມານ 10 ໂຕນ/ປີ, ຊ່ວງການ

ເກັບກູ້ໝາກຕາວແມ່ນພຽງແຕ່ສອງເດືອນເທົ່ານັ້ນຄື : ເດືອນ ພະຈິກ ຫາ ທັນວາ. ລາຄາລາວຊື້ໝາກຕາວຢູ່ບ້ານແມ່ນ 2.100 ກີບ/ກິໂລ, ຈ່າຍຄ່າແຮງງານກຳມະກອນຍົກຂຶ້ນລົດແມ່ນ 200 ກີບ/ກິໂລ, ຄ່າຂົນສົ່ງຈາກບ້ານຫາເມືອງແມ່ນ 100 ກີບ/ກິໂລ, ຄ່າພາສີເຂດແມ່ນ 100 ກີບ/ກິໂລ.

ຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວຂອງບົວຢ່າ ແມ່ນຂາຍໃຫ້ນາງຄຳໃບ, ຢູ່ໂພນສະຫວັນ, ເມືອງແປກ, ແຂວງຊຽງຂວາງ. ຢູ່ເຂດສາງຫຼວງ ມີປະມານ 100 ຄອບຄົວທີ່ທຳການເກັບກູ້ໝາກຕາວຂາຍ, ຄາດຄະເນແລ້ວຄອບຄົວໜຶ່ງສາມາດເກັບກູ້ໄດ້ 2-3 ໂຕນ/ປີ, ຖ້າເປັນຄືແນວນັ້ນ ແມ່ນຈຳນວນປະລິມານໝາກຕາວທີ່ບົວຢ່າເກັບຊື້ ໃນໜຶ່ງປີແມ່ນປະມານ 20-30 ໂຕນ/ປີ.

13. ທ່ານ ແສງຈັນ (ເຜົ່າມົ້ງ), ເປັນຄະນະເຂດ ແລະ ນາຍບ້ານ ນ້ຳປັນ, ເມືອງ ທ່າທົມ, ແຂວງ ຊຽງຂວາງ, ວັນທີ 13/11/2006

ແສງຈັນເປັນຄະນະເຂດ ແລະ ນາຍບ້ານ ບ້ານ ນ້ຳປັນ ເຂດຊາຍແດນ ເມືອງຄູນ ແລະ ເມືອງທ່າທົມ. ເພິ່ນໄດ້ອະທິບາຍການເສຍພາສີຂອງເຂດໃຫ້ວ່າຟັງວ່າ: ປົກກະຕິແລ້ວຄະນະເຂດຈະເກັບພາສີນຳຜູ້ທີ່ມາຊື້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນຈຳນວນ 150 ກີບ/ກິໂລ. ລາຍໄດ້ນີ້ແມ່ນຈະນຳມາເປັນເງິນເດືອນ ແລະ ເງິນບໍລິຫານຂອງຄະນະເຂດໃນການກວດກາສະພາບປ່າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນເຂດຂອງຕົນ. ເພິ່ນກໍ່ເປັນພໍ່ຄ້ານ້ອຍເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງບາງຊະນິດຄືກັນເຊັ່ນ: ຫວາຍທູນ . ລົດບັນທຸກຄັນໜຶ່ງສາມາດແກ່ໄດ້ປະມານ 3.600 ລຳ, ໜຶ່ງລຳຍາວປະມານ 5 ແມັດ ລາຄາ 8.000 ກີບ. ຫວາຍທູນທີ່ເກັບຊື້ເຂດນີ້ ແມ່ນຈະຖືກສົ່ງໄປຂາຍທີ່ເມືອງປາກຊັນ, ແຂວງ ບໍລິຄຳໄຊ. ເພິ່ນເວົ້າຕື່ມວ່າ ບັນຫາສຳຄັນທີ່ຄວນຈະມີການສ້າງລະບຽບຄຸ້ມຄອງ ແມ່ນການລ່າສັດປ່າ, ພິເສດແມ່ນການໃສ່ດັດກັບ/ຮຽວຈັບສັດ ເພື່ອເປັນສິ່ງທີ່ທຳລາຍສັດຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ສັດຍ້ານຫຼາຍ. ເຂດນີ້ອາດຈະມີທ່າແຮງໃນການປູກກາເຟ ເພາະຍັງມີສວນກາເຟເກົ່າສະໄໝຝູ່ງໃນປີ1958,ແຕ່ມາຮອດປະຈຸບັນນີ້ຍັງມີ ແລະ ງາມຢູ່.

14. ທ່ານ ພໍ່ອູ່ , ເຈົ້າຂອງເຕົາອົບດອກເຜິ້ງ, ບ້ານ ຈອມ, ເມືອງຄຳ, ແຂວງ ຊຽງຂວາງ, ວັນທີ 14/11/2006

ພໍ່ອູ່ , ເບີໂທ: 020. 5976411, ເປັນພໍ່ຄ້າເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນເມືອງຄຳ, ມາຮອດເດືອນ 6 ປີ 2006 ພໍ່ອູ່ໄດ້ສ້າງເຕົາອົບນ້ອຍແບບປະຖົມປະຖານດ້ວຍດິນຈີ່ ຈາກການອອກແບບ ແລະ ແນະນຳ

ຂອງພໍ່ຄ້າຈີນ ເພື່ອອົບດອກເຜີ້ງຂອງພໍ່ຄ້າຈີນ. ແຕ່ມີສ້າງມາຮອດປະຈຸບັນນີ້(5 ເດືອນ) ເພິ່ນໄດ້ອົບດອກເຜີ້ງໄປແລ້ວປະມານ 10 ໂຕນ.

ພໍ່ອູ່ຊື້ດອກເຜີ້ງດິບໃນລາຄາ 1.500-2.000 ກີບ/ກິໂລ, ຫຼັງອົບແຫ້ງແມ່ນເພິ່ນຈະຂາຍໃນລາຄາ 12.000-14.000 ກີບ/ກິໂລ. ປະລິມານນໍ້າໜັກທີ່ລຸດລົງແມ່ນ 4 ໂຕນດິບອົບໄດ້ ປະມານ 1 ໂຕນແຫ້ງ. ເຕົາອົບນີ້ ແມ່ນໃຊ້ຝືນໃນການສົ່ງຄວາມຮ້ອນ, ປະລິມານ 6 ແມັດກ້ອນ/ດອກເຜີ້ງ 1 ໂຕນໂດຍໃຊ້ເວລາອົບ 1 ອາທິດ. ລາຄາຂອງແມຟືນ 300.000 ກີບ/ແມັດກ້ອນ. –ເພິ່ນເວົ້າວ່າ ການບໍລິການແບບນີ້ ກໍ່ພໍມີລາຍໄດ້ຢູ່.

- ຊື້ດອກເຜີ້ງດິບ 5 ໂຕນ: 5 ລ້ານກີບ
- ໄມ້ຟືນ: 1,8 ລ້ານກີບ
- ລາຍຈ່າຍທັງໝົດ: 6,8 ລ້ານກີບ
- ລາຄາຂາຍດອກເຜີ້ງອົບແຫ້ງ 1 ໂຕນ: 12-14 ລ້ານກີບ
- ກຳໄລທັງໝົດ: 5,2-7,2 ລ້ານກີບ

ນອກຈາກການບໍລິການອົບດອກເຜີ້ງແລ້ວ ເພິ່ນຍັງສາມາດອົບຜັກຊີຕິນໄດ້ປະມານ 15 ໂຕນ, ເປັນຢາພື້ນເມືອງທີ່ພໍ່ຄ້າຈີນມາສັ່ງຊື້ຄືກັນ. ລາຄາຂາຍ 1 ກິໂລແຫ້ງ 17.000 ກີບ. ລາຄາຊື້ຈາກປະຊາຊົນດິບແມ່ນ 3.000 ກີບ/ກິໂລ. ປະລິມານນໍ້າໜັກທີ່ລຸດລົງຫຼັງການອົບແຫ້ງແມ່ນ 5 ກິໂລດິບອົບໄດ້ 1 ກິໂລແຫ້ງ. ເຕົາອົບປະເພດນີ້ ບໍ່ພຽງແຕ່ອົບຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເທົ່ານັ້ນ, ຍັງສາມາດອົບຜະລິດຕະພັນກະສິກຳໄດ້ເຊັ່ນດຽວກັນເຊັ່ນ: ໝາກເພັດ, ສາລີ ແລະ ມານຕຳນ ແລະ ອື່ນໆ. ແຜນການໃນຕໍ່ໜ້າ ແມ່ນພໍ່ອູ່ຈະໄດ້ທຳການອົບໝາກແໜ່ງຕື່ມ. ຕາມປະສົບການແລ້ວອັດຕາການລຸດລົງນໍ້າໜັກຈາກດິບຫາອົບແຫ້ງຂອງໝາກແໜ່ງແມ່ນ 4 ກິໂລດິບແມ່ນອົບໄດ້ 1 ກິໂລອົບແຫ້ງ.

15. ຂໍ້ມູນສຳພາດບັນດາພໍ່ຄ້າເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ເຂດຜາແຄະ, ເມືອງໜອງແຮດ, ແຂວງ ຊຽງຂວາງ, ວັນທີ 15/11/2006

ເຂດຜາແຄະ ແມ່ນເປັນເຂດໜຶ່ງຂອງເມືອງໜອງແຮດ ທີ່ມີໄລຍະຫ່າງປະມານ 60 ຫຼັກມາຈາກເມືອງໜອງແຮດ ແລະ ປະມານ 34 ຫຼັກ ຫາເມືອງຄຳ. ມີແມ່ຄ້າຜູ້ໜຶ່ງນັ່ງຂາຍເບືອກເມືອກ ຫຼື ຕູດຕຽງຢູ່ແຄມທາງ, ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຊະນິດນີ້ ແມ່ນໃຊ້ໄປຜະລິດກາວຢູ່ປະເທດຈີນ, ຊຶ່ງເປັນຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ຂາຍດີ ແລະ ດັ່ງ ຂອງ ແຂວງອຸດົມໄຊ ແລະ ຫຼວງນໍ້າທາ, ຕາມການສຳພາດແມ່ຄ້າຜູ້ນັ່ງ

ຂາຍຢູ່ນີ້ ເພິ່ນໄດ້ເວົ້າວ່າມີພໍ່ຄ້າມາຕົວະໃຫ້ປະຊາຊົນໄປເກັບ ແຕ່ສຸດທ້າຍລາວບໍ່ມາຮັບຊື້. ປະຈຸບັນ ບໍ່ມີພໍ່ຄ້າສົນໃຈມາຖາມຊື້ເລີຍ, ບາງຄົນຖາມແຕ່ໃຫ້ລາຄາຕໍ່ຫຼາຍຄື: 1.000 ກີບ/ກິໂລ. ຖ້າສົມທຽບ ລາຄາຢູ່ອຸດົມໄຊ ແລະ ຫຼວງນ້ຳທາແມ່ນ 6.000 ກີບ/ກິໂລ (ທ່ານ ເວີນນອນ, 2006). ນອກນັ້ນ, ແມ່ຄ້າທີ່ເກັບຂາຍໝາກແໜ່ງໃນເຂດດັ່ງກ່າວຍັງໄດ້ໃຫ້ການສຳພາດວ່າໃນປີ 2005, ເພິ່ນ ເກັບໄດ້ຜະລິດຕະພັນໝາກແໜ່ງ 1,5 ໂຕນ, ໃນລາຄາ 25.000 ກີບ/ກິໂລ. ໃນປີ 2006 ບໍ່ມີພໍ່ຄ້າມາ ຖາມຊື້ໝາກແໜ່ງແລ້ວ, ລາວຄາດຄະເນວ່າຖ້າມີຜູ້ມາຊື້ນັ້ນ ລາວສາມາດຂອກໄດ້ໃນເຂດໃນປະມານ 5 ໂຕນ. ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວນີ້ ສະແດງວ່າເຂດຜາແຄະ, ເມືອງ ໜອງແຮດຍັງມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຢູ່. ລາຍຮັບ ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງປະຊາຊົນເມືອງໜອງແຮດແມ່ນມາຈາກການຂາຍສາລີ ສິ່ງອອກໄປປະເທດຫວຽດນາມ.

16. ທ່ານ ຄຳຈັນ ພັນທະວົງ ວິຊາການປ່າໄມ້ ເມືອງໜອງແຮດ, ແຂວງ ຊຽງຂວາງ, ວັນ ທີ 15/11/2006

ທ່ານ ຄຳຈັນ ພັນທະວົງ, ວິຊາການປ່າໄມ້ເມືອງໜອງແຮດໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນໃນການສົມທຽບການຄ້າຂາຍ ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ໃນວັນທີ 15/11/2006 ວ່າ:

ການທຸລະກິດຄ້າຂາຍຜະລິດຕະພັນກະສິກຳເຊັ່ນ: ສາລີ, ເຂົ້າ... ແມ່ນຈະໄດ້ເສຍພາສີຕໍ່ກ່ວາການ ຄ້າຂາຍຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຕົວຢ່າ: ການຄ້າຂາຍສາລີ ແລະ ເຂົ້າແມ່ນພຽງແຕ່ໄດ້ເສຍ ພາສີອາກອນກຳໄລ 5% ຂອງລາຄາຊື້ເທົ່ານັ້ນ ຫຼື ອາດຈະເສຍພາໄລ່ເປັນຄັນລົດປະມານ 500.000 ກີບ/ຄັນລົດຮຸ່ນໄດເກົາຫລີ, ນ້ຳໜັກປະມານ 3 ໂຕນຢູ່ຊາຍແດນລາວ-ຫວຽດ.

ລະອຽດມີລາຍການພາສີດັ່ງນີ້:

- 1). ຄ່າເອກະສານສິ່ງສາລີອອກ: 25.000 ກີບ
 - 2). ຄ່າຜ່ານແດນ: 5.000 ກີບ
 - 3). ຄ່າກວດຕີນຊຶ່ງ(ກວດກາລົດ):50.000 ກີບ
 - 4). ຄ່າທຳນຽມຕ່າງໆ: 60.000 ກີບ
- ລວມ: 110.000 ກີບ

ຕາມການສັງເກດແລ້ວບັນຫາຂອງການເກັບພາສີອາກອນສາລີໄລ່ເປັນຄັນລົດ ແມ່ນມີສ່ວນເຮັດໃຫ້ ບັນດາເສັ້ນທາງເປ່ເພໄວ, ອາດຈະເຮັດໃຫ້ເກີດມີອຸປະຕິເຫດໄດ້ ຍ້ອນການຂົນສົ່ງນ້ຳດ້ວຍນ້ຳໜັກເກີນ ຄວາມສາມາດຂອງລົດແຕ່ລະຄັນ.

ລາຄາສາລີທີ່ຊື້ຢູ່ເມືອງໜອງແຮດແມ່ນ 950 ກີບ/ກິໂລ, ເຂດບ້ານ ດິນດຳ ທີ່ຕິດກັບຊາຍແດນ ລາວ-ຫວຽດ ແມ່ນລິດຂົນສົ່ງຈະຈົດລຽງເປັນແຖວຍາວປະມານ 4 ກິໂລແມັດລ້ວນແລ້ວແຕ່ຂົນສົ່ງສາລີ ອອກໄປຫວຽດນາມເທົ່ານັ້ນ.

ສ່ວນການເກັບພາສີອາກອນກຳໄລຂອງຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນ 10 % ຂອງລາຄາທີ່ຊື້, ນອກນັ້ນຍັງປະກອບມີຄ່າບູລະນະປ່າໄມ້, ຄ່າຊື້ໂກຕ່າຈາກລັດຖະບານ ແລະ ຄ່າຜ່ານດ່ານ, ກວດກາຕົນ ຊັງຂອງລິດອື່ນໆ. ທ່ານ ຄຳຈັນ ເວົ້າວ່າໃນປີໜຶ່ງແມ່ນເພີ່ມຈະໃຊ້ເວລາປະມານ 20 ວັນໄປກວດກາ ການລັກຕັດໄມ້ເຖື່ອນພາຍໃນເມືອງ, ເວລາເຫຼືອຈາກນັ້ນແມ່ນເຮັດວຽກຢູ່ຫ້ອງການແລະ ຊ່ວຍວຽກພາຍໃນຄອບຄົວຂອງຕົນເອງ. ໃນປະຈຸບັນນີ້ ໂຄງການ ຈີ້ປ່າ ໄດ້ໃຫ້ທຶນຈຳນວນໜຶ່ງໃນການ ສົ່ງເສີມວຽກງານດ້ານກະສິກຳຂອງຫ້ອງການກະສິກຳປ່າໄມ້ເຊັ່ນ: ປູກຫຍ້າລ້ຽງສັດ, ປູກໄມ້ໃຫ້ໝາກ. ສ່ວນວຽກປ່າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແມ່ນຍັງບໍ່ມີໂຄງການໃຫ້ການສົ່ງເສີມເລີຍ ແລະ ລາວຄິດວ່າ ວຽກງານປ່າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຄວນຈະມີການສົ່ງເສີມເຊັ່ນ: ຝຶກຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດທາງ ດ້ານວຽກງານການສົ່ງເສີມໃຫ້ພະນັກງານປ່າໄມ້ເມືອງເຊັ່ນ: ການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້, ເຄື່ອງປ່າຂອງ ດົງ, ວຽກງານສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ ແລະ ການຕະຫຼາດຂອງ ບ້ານກຸ່ມພັດທະນາ. ນອກນັ້ນຢາກໄດ້ ງົບປະມານໜ້ອຍໜຶ່ງ ເພື່ອຈະນຳມາຈັດຕັ້ງກິດຈະກຳການສົ່ງເສີມວຽກງານປ່າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງ ດົງ ຂອງແຕ່ລະກຸ່ມບ້ານພັດທະນາທີ່ມີທ່າແຮງ.

17. ທ່ານ ໄຊເກີລ໌ ຫົວໜ້າຫ້ອງການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ເມືອງໜອງແຮດ, ແຂວງ ຊຽງ ຂວາງ, ວັນທີ 16/11/2006

ທ່ານ ໄຊເກີລ໌ ເປັນຫົວໜ້າຫ້ອງການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງໜອງແຮດເປັນເວລາຫຼາຍປີແລ້ວ, ເພິ່ນໄດ້ ອະທິບາຍສະພາບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນເມືອງໃຫ້ທຶນມາວ່າ: ບັນດາຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ທີ່ສຳຄັນພາຍໃນເມືອງໜອງແຮດແມ່ນມີຄື:

- 1). ໝາກແໜ່ງ, ປະມານ 5- 6 ໂຕນຖືກເກັບກູ້ຈາກປະຊາຊົນເຂດຊາຍແດນລາວ-ຫວຽດ ໂດຍສົ່ງອອກ ໄປປະເທດຫວຽດນາມ. ຢູ່ເມືອງໜອງແຮດແມ່ນຍັງມີສະພາບປ່າໝາກແໜ່ງຫຼາຍຢູ່, ແຕ່ປີນີ້ສະພາບດີ ນຳອາກາດແຫ້ງແລ້ງ ໝາກແໜ່ງບໍ່ຜະລິດໝາກດີ ແລະ ບັນຫາສຳຄັນແມ່ນຂາດຕະຫຼາດ ແລະ ພໍ້ຄ້າຮັບຊື້.
- 2). ດອກເຕັ້ງແມ່ນປະຊາຊົນໄດ້ເກັບກູ້ແຕ່ລະປີ ປະມານ 20-30 ໂຕນ, ເພື່ອສົ່ງຂາຍອອກປະເທດຈີນ, ດອກເຕັ້ງເປັນຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ສຳຄັນຊະນິດໜຶ່ງໃນອະນາຄົດ, ແຕ່ປະຈະບັນແມ່ນໃກ້ ຈະສູນພັນແລ້ວ, ດັ່ງນັ້ນລັດຖະບານໄດ້ຍຸດການອອກໂກຕ່າໃນການຂຸດຄົ້ນໃນປະຈຸບັນ.

3). ໝາກຕາວ ການຊຸດຄຳນພາຍໃນເມືອງໜອງແຮດ ປີ 2005 ແມ່ນປະມານ 15 ໂຕນ, ຕາມຄວາມຈິງແລ້ວຄາດຄະເນວ່າ ປະລິມານການຊຸດຕົວຈິງອາດຈະຮອດ 30 ໂຕນ, ຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວ ແມ່ນສິ່ງອອກໄປຂາຍໃນປະເທດໄທ.

ເມືອງໜອງແຮດໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 10 ເຂດພັດທະນາ ແລະມີແຜນສ້າງ 5 ເຂດ ເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາວຽກງານດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເຊັ່ນ:

- 1). ເຂດຜາແຄະ
- 2). ເຂດຈຳມີນ
- 3). ເຂດຜາແວ່ງ
- 4). ເຂດຄັງພະນຽງ
- 5). ເຂດພຽງຮຸ່ງ

ໂດຍທາງການແລ້ວ ເມືອງໜອງແຮດໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 17 ເຂດບ້ານພັດທະນາ, ມີພຽງແຕ່ເຂດດຽວທີ່ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນວຽກງານການສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາເທົ່ານັ້ນຄື: ເຂດຜາແຄະ. ເມືອງມີແຜນ ເພື່ອຈະສົ່ງບັນດາພະນັກງານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ລົງໄປຢູ່ປະຈຳກັບໃນ 17 ເຂດພັດທະນາ. ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຄາດຄະເນຈຳນວນພະນັກງານທີ່ຈະຕ້ອງການທັງໝົດ ຂອງ 17 ເຂດ ຢ່າງນ້ອຍສຸດ ແມ່ນ 33 ຄົນ. ໂດຍຕ້ອງມີການຝຶກອົບຮົມຄວາມຮູ້ ແລະ ວິທີສົ່ງເສີມການພັດທະນາແຕ່ລະເຂດດັ່ງກ່າວໃຫ້ພະນັກງານເພື່ອຈະນຳໄປພັດທະນາແຕ່ລະເຂດນັ້ນ.

ກິດຈະກຳຕຳນິຕິ ໃນການພັດທະນາພາຍໃນເມືອງໜອງແຮດ 1. ແມ່ນວຽກງານກະສິກຳເຊັ່ນ: ການປູກສາລີ, ການລ້ຽງສັດ, ການຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ການຄ້າຂາຍຂະໜາດນ້ອຍ, 2. ແມ່ນ ການສົ່ງເສີມການປູກໝາກໄມ້ ເຊັ່ນ: ໝາກຄາຍພັນພື້ນບ້ານ ແລະ ໝາກຄາຍພັນຕ່າງປະເທດ, ທີ່ມີການສົ່ງເສີມຈົບປະມານຈຳນວນໜຶ່ງຂອງໂຄງການ ຈີ້ປ່າ. ທ່ານ ໄຊເກີ ໄດ້ລົງມືປູກໝາກຄາຍເປັນສວນຂອງຕົນເອງໄດ້ປະມານ 6 ປີ ແລ້ວ. ແຕ່ລະປີ ໄດ້ລາຍຮັບປະມານ 6-7 ລ້ານກີບ ຈາກ 144 ຕຳນ, ໝາກຈະສຸກໃນຊ່ວງເດືອນ ເມສາ ຂອງທຸກໆປີ.

ປະຈຸບັນຫ້ອງການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ມີຈຳນວນຜະນັກງານທັງໝົດ 18 ທ່ານ, ຍິງ 2 ຄົນ ແລະ ມີ 6 ທ່ານເປັນຊົນເຜົ່າສູງ, ພຽງແຕ່ 13 ທ່ານ ເປັນພະນັກງານວິຊາການສົ່ງເສີມ ສ່ວນ 5 ທ່ານ ແມ່ນ

ພະນັກງານບໍລິຫານພາຍໃນທ້ອງຖານ. ຈຳນວນພົນລະເມືອງພາຍໃນເມືອງໜອງແຮດ ແມ່ນ ລາວລຽງກວມເຖິງ 65 % . ທ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ມີຄວາມຕ້ອງການນັກສຶກສາທີ່ຈົບ ໃໝ່ ລະດັບຊັ້ນສູງ ຫຼື ປະລິນຍາຕີ ຈາກຄະນະປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດມາຊ່ວຍວຽກຕື່ມ.

ມີຄວາມຕ້ອງການ ຢາກຝຶກອົບຮົມດ້ານຄວາມຮູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ວຽກງານການມອບດິນມອບປ່າ, ຈັດສັນເຂດປ່າໜ້າໃຊ້ ແລະ ເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ຮຽນຮູ້ເຕັກນິກໃນການເກັບກູ້ຂໍ້ມູນເຄື່ອງປ່າ ຂອງດົງ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບພື້ນຖານ.

ວຽກງານປະຕິບັດໃນປະຈຸບັນຂອງທ້ອງຖານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແມ່ນ ກວດກາການຕັດໄມ້ ເຖື່ອນ ແລະ ເກັບພາສີຈາກພໍ່ຄ້າຕ່າງໆທີ່ມາຕັດໄມ້ ແລະ ເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ຂາດວຽກງານ ການເສີມດ້ານການຕະຫຼາດ ແລະ ການຈັດສັນ, ການນຳໃຊ້ ປ່າໄມ້, ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແບບຍືນຍົງ. ວຽກງານການສົ່ງເສີມດ້ານງົບປະມານ ແລະ ຄວາມຮູ້ຂອງໂຄງການຈີ່ປ່າ ແມ່ນມີແຕ່ວຽກງານກະສິ ກຳເທົ່ານັ້ນ, ຂາດວຽກງານປ່າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ໃນອານາຄົດໂຄງການຈີ່ປ່າຄວນຈະມີ ການສະໜັບສະໜູນວຽກງານການສົ່ງເສີມດ້ານປ່າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໄປພ້ອມໆກັບວຽກ ງານກະສິກຳເຊັ່ນ: ຄັດເລື່ອກຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີທ່າແຮງໃນການສົ່ງເສີມ, ຊອກຫາຕະຫຼາດ, ຈັດຕັ້ງກຸ່ມ, ສ້າງລະບົບໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ, ຈັດຕັ້ງກຸ່ມ ຜະລິດພາຍໃນບ້ານ. ນຳໃຊ້ຮູບແບບວິທີຂອງໂຄງການ ເຊ່ຍ-ຊາດູ (CIAT-SADU). ພະນັກງານປ່າໄມ້ເມືອງມີຄວາມຕ້ອງການຢາກຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນ ແລະ ຮູບແບບການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສົ່ງເສີມປ່າໄມ້, ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ດີທີ່ສຸດຖ້າໂຄງການຈີ່ປ່າສາມາດ ຊ່ວຍງົບປະມານ ເລັກນ້ອຍ ເພື່ອຮັບເອົານັກສຶກສາທີ່ຈົບໃໝ່ມາຊ່ວຍວຽກງານສົ່ງເສີມກະສິກຳແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງທ້ອງຖານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງໜອງແຮດ (ໃນສັນຍາ 2-3 ປີ).

18. ທ່ານ ຄຳກ້ອນ, ເຈົ້າຂອງເຕົາອົບສາລີ, ເມືອງຄຳ, ແຂວງ ຊຽງຂວາງ, ວັນທີ 16/11/2006

ທ່ານ ຄຳກ້ອນ ໄພອຸດົມ (020.5661648), ອາດິດຮອງເຈົ້າແຂວງ, ແຂວງ ຊຽງຂວາງ, ເປັນຫົວ ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ. ປະຈຸບັນເພິ່ນໄດ້ຜັກຜ່ອນກິນເບ້ຍດຳນານແລ້ວ ແລະ ໄດ້ດຳເນີນທຸລະກິດເປັນຂອງຕົນເອງເຊັ່ນ: ຮັບສົ່ງເສີມປະຊາຊົນປູກສາລີ, ເກັບຊື້ ແລະ ເຮັດບໍລິ ການອົບສາລີຢູ່ເມືອງຄຳສິ່ງຂາຍໄປປະເທດຫວຽດນາມ. ມີເຕົາອົບ 2 ເຄື່ອງ ໃນມູນຄ່າການຕິດຕັ້ງ ເຕົາລະ 12.750 ໂດລາ, ລວມມູນຄ່າທັງໝົດສອງເຕົາແມ່ນ 25.000 ໂດລາ.

ຄວາມຮ້ອນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນເຕົາອົບແມ່ນໃຊ້ຖ່ານຫີນ, ລາຄາຊື້ຖ່ານຫີນ 500 ກີບ/ກິໂລ.
ປະລິມານຖ່ານຫີນໃຊ້ແມ່ນ 200 ກິໂລ ຕໍ່ກັບ 15 ໂຕນສາລີ, ໃຊ້ໃນການອົບປະມານ 6-10 ຊົ່ວໂມງ.
ເຕົາອົບປະເພດນີ້ ແມ່ນໃຊ້ຄວາມຮ້ອນຈາກຖ່ານຫີນແມ່ນໃຊ້ງົບປະມານນ້ອຍທີ່ສຸດ ຖ້າທຽບໃສ່ໃຊ້
ໄຟ້າ, ຟື້ນ.

ໃຊ້ພັດລົມເປົ່າຄວາມຮ້ອນຈາກຂ້າງລັງ, ເວລາທີ່ໃຊ້ໃນການອົບ ແມ່ນຂຶ້ນກັບຄວາມຊຸ່ມຂອງສາລີ,
ຖ້າສາລີມີຄວາມຊຸ່ມ 32 % ແມ່ນຈະເວລາໃນການອົບປະມານ 10 ຊົ່ວໂມງ, ຖ້າສາລີມີຄວາມຊຸ່ມ
18% ແມ່ນໃຊ້ເວລາໃນການອົບພຽງແຕ່ 6 ຊົ່ວໂມງ. ຄວາມຊຸ່ມຂອງສາລີທີ່ນຳໃຊ້ໄດ້ແມ່ນ 14 %, ທ່ານ
ຄຳກ້ອນ ມີເຄື່ອງວັດແທກຄວາມຊຸ່ມຂອງສາລີທີ່ທັນສະໄໝ ລາຄາ ຊື້ ແມ່ນ 1.800 ໂດລາ.

ທ່ານ ຄຳກ້ອນ ໄດ້ອະທິບາຍວ່າ ເພິ່ນໄດ້ຊື້ແນວພັນສາລີມາຈາກຫວຽດນາມ ແລະ ມາສົ່ງເສີມໃຫ້
ປະຊາຊົນເມືອງຄຳປູກໃນປີ 2004. ແນວພັນທີ່ນຳມາປູກນີ້ ແມ່ນຊະນິດ LVN 10, ນະຄອນຫຼວງ
ຫໍຈີມິນ (84.8.8444633).

ໃນປີ 2004, ເພິ່ນຊື້ແນວພັນ 700 ກິໂລ, ປີ 2005 ແນວພັນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຮອດ 17 ໂຕນ ແລະ ໃນ
ປະຈຸບັນ ແມ່ນມີການປູກຢ່າງຫຼວງຫຼາຍທີ່ສຸດທົ່ວແຂວງຊຽງຂວາງ. ທ່ານ ຄຳກ້ອນ ຄາດຄະເນວ່າມີ 26
ບ້ານ, ປະມານ 3.000 ຄອບຄົວ ທີ່ປູກແນວພັນສາລີຂອງເພິ່ນ. ປະລິມານສະເລ່ຍຜະລິດຕະພັນສາລີ
ຊະນິດນີ້ ແມ່ນ 6 ໂຕນ/ເຮັກຕ່າ. ຜະລິດຕະພັນສາລີນີ້ ສ້າງ
ລາຍຮັບສູງອັນດັບທີ່ໜຶ່ງຂອງເມືອງຄຳ, ສະເລ່ຍແລ້ວ ປະມານ 7-10 ລ້ານກີບ/ຄອບຄົວ.

ລາຄາຊື້ສາລີດິບແມ່ນ 1.050 ກີບ/ກິໂລ, ລາຄາຂາຍເວລາອົບແຫ້ງແມ່ນ 1.500 ກີບ/ກິໂລ.
ອັດຕາການລຸດລົງຈາກສາລີດິບຫາອົບແຫ້ງ ແມ່ນອີງຕາມປະລິມານຄວາມຊຸ່ມຂອງສາລີເຊັ່ນ:
ຖ້າສາລີຊຸ່ມຢູ່ລະດັບ 18% ອົບແຫ້ງຮອດ 14 % ແມ່ນ 1 ໂຕນດິບຈະໄດ້ 9.600 ກິໂລແຫ້ງ.

ຄາດຄະເນງົບປະມານການອົບສາລີແມ່ນ 7.000 ກີບ/ໂຕນ ແລະ ຄ່າແຮງງານທັງໝົດປະມານ 45 ຄົນ,
ຄ່າຈ້າງຜູ້ລະ 20.000 ກີບ/ມື້, ໂດຍຄິດໄລ່ແລ້ວປະມານ 30.000 ກີບ/ໂຕນ. ລວມທັງຄ່າຖ່ານຫີນ ແລະ
ແຮງງານທັງໝົດແມ່ນ 37.000 ກີບ/ໂຕນ, ຄ່າກຳໄລສະເພາະຂອງຜູ້ຮັບອົບແມ່ນປະມານ 17.000
ກີບ/ໂຕນ

ຄາດຕະນາຈຳນວນປະລິມານທັງໝົດທີ່ໄດ້ອົບໃນປີ 2006 ແມ່ນປະມານ 18.000 ໂຕນ. ໃນນັ້ນຄ່າກຳໄລທັງໝົດແມ່ນ 306 ຮ້ອຍລ້ານກີບ ຫຼື ເທົ່າກັບ 30.600 ໂດລາສະຫະລັດ. ພາຍໃນປີດຽວລາຍຮັບສາມາດຖືກໄດ້ຈຳນວນທຶນທີ່ເພີ່ມໄດ້ໃຊ້ຕິດຕັ້ງເຕົາອົບສອງເຄື່ອງ 25.000 ໂດລາ. ທຸລະກິດບໍລິການອົບສາລີ ແມ່ນມີລາຍຮັບສູງ, ທ່ານ ຄຳກ້ອນເວົ້າວ່າ: ຫຼາຍທ່ານມີຄວາມຝັນວ່າຢາກໄປຫາເງິນໂດລາຢູ່ ສະຫະລັດອາເມລິກາ, ແຕ່ເພີ່ນສາມາດຫາໄດ້ຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງ.

ໃນປີ 2007, ທ່ານ ຄຳກ້ອນມີແຜນຈະຂະຫຍາຍເຕົາອົບສາລີໄປໃສ່ບັນດາເມືອງອື່ນໆຕື່ມ ແລະ ກໍ່ມີແຜນຈະນຳໃຊ້ເຕົາອົບປະເພດນີ້ ໄປອົບຜະລິດຕະພັນຊະນິດອື່ນໆຕື່ມເຊັ່ນ: ໝາກແໜ່ງ, ເຄືອແຫມ ແລະ ມານຕຳນ, ໝາກເພັດ. –ເພີ່ນເວົ້າວ່າປີນີ້ ລາຄາໝາກແໜ່ງສູງຫຼາຍ ຍ້ອນບໍ່ມີຜະລິດຕະພັນມາຕອບສະໜອງ.

19. ທ່ານ ບຸນຫຼາ, ພໍ່ຄ້າເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ເມືອງທ່າທົມ, ແຊງຂວາງ, ວັນທີ 17/11/2006

ທ່ານ ບຸນຫຼາ ວິໄລພອນ (020. 5067388) ໄດ້ດຳເນີນທຸລະກິດເກັບຊື້ ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຢູ່ເມືອງ ທ່າທົມ ຕັ້ງແຕ່ປີ 2002. ພາຍຫຼັງການຍຸບເຂດພິເສດໄຊສົມບູນ ແລະ ໄດ້ໂອນ ເມືອງທ່າທົມເຂົ້າກັບແຂວງ ຊຽງຂວາງ. ປີກາຍນີ້ ເພີ່ນໄດ້ຂໍຮ້ອງຈາກເຈົ້າເມືອງທ່າທົມເພື່ອສ້າງຂົວຂ້າມຈາກເມືອງທ່າທົມໄປສູ່ ແຂວງ ບໍລິຄຳໄຊ, ໃນມູນຄ່າຂອງຂົວທັງໝົດ ແມ່ນ 680 ລ້ານ ໂດຍເພີ່ນເປັນຜູ້ພຸດຂາດໃນການເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນເມືອງພຽງຜູ້ດຽວ ແລະ ໄລ່ຄ່າພາສີອື່ນໆ ທົດແທນຄືນມູນຄ່າທີ່ລາວໄດ້ສ້າງຂົວໄປແລ້ວນັ້ນ.

ບັນດາຜະລິດຕະພັນຕຳນຕໍ່ທີ່ເພີ່ນເກັບຊື້ມີຄື:

ໝາກຕາວ, ປະມານ 100 ໂຕນໃນປີ 2005, 250 ໂຕນໃນປີ 2006. ຈຳນວນໂກຕ່າຂອງຫວາຍທູນ ແມ່ນ 20.000 ເສັ້ນໃນປີ 2005, 300.000 ເສັ້ນໃນປີ 2006.

ທ່ານ ບຸນຫຼາ ແມ່ນເປັນພໍ່ຄ້າທີ່ໃຫ້ຍຂອງເມືອງທ່າທົມ, ມີຮອດ 7 ຄົນຮັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃຫ້ເພີ່ນໃນເຂດເຂດນັ້ນ. ເຂດທີ່ມີຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວຫຼາຍທີ່ສຸດແມ່ນ ເຂດທ່າວຽງ ແລະ ເຂດຈະເລີນໄຊ. ເຂດທີ່ມີຫວາຍທູນຫຼາຍກ່ວາໝູ່ແມ່ນເຂດທ່າວຽງ ບ້ານ ເກົ້າ ແລະ ບ້ານ ນາແກ້ງ.

ທ່ານ ບຸນຫຼາ ຄາດຄະເນວ່າ 80% ຂອງລາຍຮັບປະຊາຊົນຂອງເມືອງທ່າທົມ ແມ່ນມາຈາກການ

ຂາຍຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວປະມານ 3 ລ້ານກີບ ຕໍ່ຄອບຄົວ.

ເພິ່ນໄດ້ອະທິບາຍບາງວິທີເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບໝາກຕາວດັ່ງນີ້:

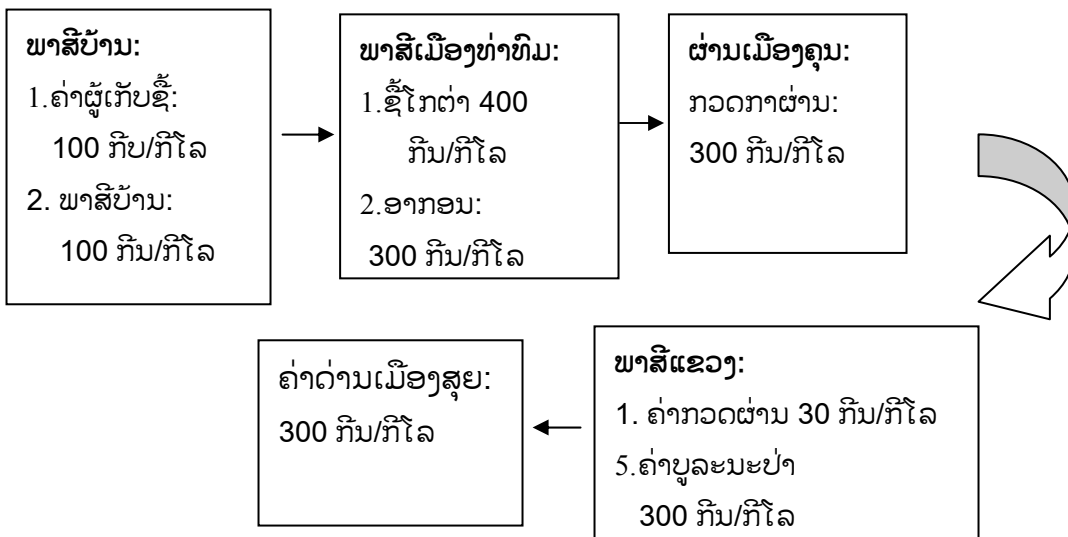
- 1). ບໍ່ໃຫ້ເກັບເອົາໝາກທີ່ແກ່ ແລະ ອ່ອນເກີນໄປ
- 2). ພາຍຫຼັງຕຳມ ແລະ ບົບແກ່ນອອກມາແລ້ວນັ້ນບໍ່ໃຫ້ນຳໄປແຂ່ນຈໍຕີມ, ເພາະແກ່ນຈະດຳ, ເນົ່າ.
- 3). ແກ່ນໝາກຕາວທີ່ບົບອອກມານັ້ນ ຄວນເກັບຮັກສາໃນຖົງຢາງທີ່ສະອາດ, ອັດໃຫ້ແຈບ.
- 4). ຮັກສາແກ່ນທີ່ບົບອອກມານັ້ນໃນບ່ອນທີ່ເຢັນ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ຖືກແດດ.

ຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວນີ້ ແມ່ນເພິ່ນສົ່ງອອກໄປຂາຍໃຫ້ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳບ້ານເກີນ. ໂຮງງານນີ້ ມີການຄັດເລືອກຜະລິດຕະພັນດີຫຼາຍ, ສົມມຸດວ່າເອົາໝາກຕາວໄປປະມານ

10 ໂຕນ, ພາຍຫຼັງການຄັດເລືອກແລ້ວນັ້ນ ແມ່ນຈະເຫຼືອພຽງແຕ່ 8 ໂຕນເທົ່ານັ້ນ, ສະແດງວ່າອັດສູນເສຍຂອງຈຳນວນທີ່ຕົກຄຸນນະພາບແມ່ນ 20 % . ຫົນທັງໝົດທີ່ນຳມາຊື້ ແລະ ຂາຍຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງນີ້ ແມ່ນເປັນຂອງເພິ່ນເອງ, ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບຊ່ວຍເຫຼືອຈາກທະນາຄານເລີຍ.

ທ່ານ ບູນຫຼາໄດ້ໃຫ້ຄຳເຫັນວ່າ: ລັດຖະບານຄວນຈະປັບປຸງລະບົບທຸລະກິດການຄ້າຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນສາມປັດໃຈໃຫຍ່ຄື:

- 1). ລຸດຜ່ອນພາສີອາກອນ ແລະ ສ້າງລະບົບຄວາມສະດວກໃນການເສຍພາສີ (ຈ່າຍບ່ອນດຽວ)
 - 2). ສົ່ງເສີມການປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນໝາກຕາວ.
 - 3). ສົ່ງເສີມການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງສະພາບປ່າໝາກຕາວໃນທຳມະຊາດ ແລະ ປູກເສີມ.
- ໂຕ່ງສ້າງການເສຍພາສີ ອາທິບາຍໂດຍ ທ່ານ ບູນຫຼາ.

20. ທ່ານ ຊຽງຮຸ່ງ, ຫົວໜ້າບໍລິສັດຢາງແປກ, ໂພນສະຫວັນ, ແຊງຂວາງ, ວັນທີ 18/11/2006

ທ່ານ ຊຽງຮຸ່ງ, ພໍ່ຄ້າຈີນ ເປັນຫົວໜ້າບໍລິສັດຊຸດຄຳນບໍ່ຄຳ ມາຈາກເມືອງຢູນນປະເທດຈີນ. ເພິ່ນມີຜູ້ຈັດການໃຫຍ່ຂອງບໍລິສັດຢູ່ວຽງຈັນ ທ່ານ ຫວັງຈູຫັນ (021. 313568, 020. 5799333). ບໍລິສັດນີ້ ແມ່ນເຮັດການສັນປະທານຊຸດຄຳນບໍ່ແຮ່ຢູ່ແຂວງຈຳປາສັກ ແລະ ແຂວງ ພິງສາລີ. ທ່ານ ຊຽງຮຸ່ງ ມາແຂວງ ຊຽງຂວາງເພື່ອສຳຫຼວດບໍ່ແຮ່ຕ່າງໆແຕ່ເມື່ອມາຮອດແລ້ວລາວສັງເກດເຫັນວ່າ ແຂວງຊຽງຂວາງມີປ່າໄມ້ແປກຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນທຳມະຊາດ ແລະ ບໍ່ທັນມີຜູ້ນຳໃຊ້ເລີຍ ແລະ ຢາງແປກແມ່ນມີຕະຫຼາດທີ່ດີຢູ່ປະເທດຈີນເຊັ່ນ: ນຳໃຊ້ຢາງຂອງມາຈອດເທບ, ວິທະຍຸ ແລະ ໂທລະ ທັດ ແລະ ຄອມພິວເຕີ່ອື່ນໆ. ດັ່ງນັ້ນ, ເພິ່ນໄດ້ຕັດສິນໃຈຂໍອາຍຸຍາດສ້າງຕັ້ງບໍລິສັດຊຸດຄຳນຢາງ ແປກພາຍໃນແຂວງ ຊຽງຂວາງ, ລາວໃຊ້ເວລາທັງໝົດໃນການແລ່ຍເອກະສານແມ່ນ 4 ເດືອນ. ແຜນການສ້າງຕັ້ງບໍລິສັດເປັນພາສາລາວທັງໝົດ, ມີແຜນວ່າຈະເລີ່ມມີການຊຸດຄຳນເດືອນໜ້າ.

ຢູ່ປະເທດຈີນ, ຄົນຈີນຜູ້ໜຶ່ງ ແມ່ນສາມາດຂີດຢາງຢາງແປກໄດ້ 500 ຕຳນ/ມື້ ແລະ ຜົນຜະລິດຂອງຢາງແປກແມ່ນ 1.000 ກິໂລ/ມື້. ແຕ່ຄາດຄະເນວ່າຄົນລາວແມ່ນປະມານ 25-30 ຕຳນ/ມື້. ໜຶ່ງຕຳນແປກທີ່ມີອາຍຸ 15 ປີ ສາມາດຂີດຢາງໄດ້ 2-3 ລິດ/ມື້. ລາຄາຂາຍແມ່ນປະມານ 2.500-3.000 ກີບ/ກິໂລ.

ໃນປີ 2007, ທ່ານ ຊຽງຮຸ່ງ ມີແຜນວ່າຈະສາມາດສົ່ງຢາງແປກອອກໄປປະເທດຈີນປະມານ 1.00ໂຕນ ແລະ ຄ່ອຍໆຂຶ້ນຮອດ 1.000 ໂຕນ. ຄາດຄະເນວ່າສາມາດຮັບຈ້າງຄົນງານລາວປະມານ 400 ຄົນ ແລະ ສາມາດເພີ່ມຂຶ້ນຮອດ 1.000 ຄົນໄດ້ ຫຼັງຈາກ ສາມປີ.

21. ທ່ານ ມໍສຕາພິຊູ ຣາແມນ, ໂຮງງານກັ່ນນຳຫອມໄມ້ເກດສະໜາ, ໂພນສະຫວັນ, ແຊງຂວາງ, ວັນທີ 18/11/2006

ທ່ານ ມໍສຕາພິຊູຣາ(020. 2431159, 061. 21350). ເປັນຄົນບັນກາລັງເດຣ, ໄດ້ມາລົງທຶນຕັ້ງ ໂຮງງານກັ່ນນຳຫອມຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງໃນແຕ່ ປີ 2000. ໄມ້ເກດສະໜາແມ່ນຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງ ປ່າຂອງດົງປະເພດໜຶ່ງທີ່ມີຄຸນຄ່າ, ລາຄາແພງ, ສາມາດໃຊ້ທັງລຳຕຳນ, ຮາກ ແລະ ງ່າໝົດໄດ້.

ຜະລິດຕະພັນໄມ້ເກດສະໜາ ມີການນຳໃຊ້ຢ່າງກ້ວາງຂວາງໃນປະເທດ ອາລັບ, ອິນເດຍ ແລະ ບັນກາລັງເດສ. ລາຄາຂາຍໃນປະຈຸບັນຢູ່ແຂວງ ຊຽງຂວາງແມ່ນ 7.300 ໂດລາຕໍ່ລິດ, ນີ້ແມ່ນ ຍັງເປັນຜະລິດຕະພັນທີ່ຄຸນນະພາບຕໍ່າ, ເພາະໄມ້ຍັງມີອາຍຸນ້ອຍ ແລະ ບໍ່ເຂົ້າເກດ. ທ່ານ ມໍສຕາຟິຊ ຣາ ໄດ້ລົງທຶນຕິດຕັ້ງໂຮງງານໃຫ່ຍ ແລະ ໄດ້ມາດຕະຖານ ແຕ່ໃນປະຈຸບັນບໍ່ມີ ວັດຖຸດິບມາປ້ອນໂຮງງານຂອງຕົນແລ້ວເຊັ່ນໃນປີ 2005 ເພິ່ນຊອກໄດ້ພຽງແຕ່ 3 ໂຕນ ແລະ ປີ 2006 ແມ່ນໄດ້ພຽງບໍ່ເທົ່າໃດກິໂລເທົ່ານຳນ.

ຕະຫຼາດໃນປະຈຸບັນແມ່ນຍັງມີຄວາມຕ້ອງການສູງ ແລະ ລາຄາດີ ຖ້າເປັນໄມ້ທີ່ໄມ້ຄຸນນະພາບເຊັ່ນ: ແກ່ດີ ແລະ ເຂົ້າເກດ.

ໃນປະຈຸບັນໂຮງງານຂອງເພິ່ນຮັບຊື້ໄມ້ເກດສະໜາທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າເກດເລີຍແມ່ນ 14.000 ກີບ/ກິໂລ. ຕາມການຜະລິດຕົວຈິງແລ້ວປະມານ 100 ກິໂລໄມ້, ສາມາດນຳມາກັ່ນ ແລະ ຕຳມເປັນນ້ຳຫອມ ໄດ້ 24 ກຼມ.

ເພິ່ນຢາກລົງທຶນປູກໄມ້ເກດສະໜາ ແຕ່ກໍ່ເປັນບັນຫາເພາະຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເວລາດົນກ່ອນຈະໄດ້ປ້ອນ ໃສ່ໂຮງງານຂອງຕົນ, ປີນີ້ ໂຮງງານເພິ່ນກໍ່ໄດ້ຜະລິດເບ້ຍໃນຈຳນວນ 30.000 ເບ້ຍ ເພື່ອຂາຍ ໃຫ້ແຕ່ລະເມືອງປູກດ້ວຍລາຄາເບ້ຍລະ 5. 000 ກີບ. ອາຍຸການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ເກດສະ ໜາ ແມ່ນປະມານ 15 ປີ, ໜ້າຕ້າງຈະໄດ້ປະມານ 15 ຊັງຕີແມັດ. ລາຄາທີ່ເພິ່ນຮັບຊື້ຄືນແມ່ນ ຕຳນລະ 60 ໂດລາ.

ນອກຈາກບັນຫາຂາດຊັບພະຍາກອນວັດຖຸດິບມາປ້ອນໂຮງງານຂອງຕົນແລ້ວນັ້ນ ຍັງມີບັນຫາດ້ານ ພາສີອາກອນ ຂອງລັດຖະບານ ແມ່ນແພງຫຼາຍ ແລະ ມີຫຼາຍຂັ້ນຕອນ,ຫຼາຍປະເພດພາສີ, ໃນປີ ໜຶ່ງ ແມ່ນເພິ່ນໄດ້ຈ່າຍເງິນຄ່າພາສີອາກອນທັງໝົດປະມານ 5.000 ໂດລາ, ໃນນັ້ນ, ແມ່ນປະມານ10% ຂອງຈຳນວນພາສີແມ່ນຈ່າຍຢູ່ກ້ອງໂຕະ. ຢູ່ໃນຕະຫຼາດສາກົນ,ປະເທດລາວເປັນປະເທດທີ່ມີທ່າແຮງ ສຳຄັນທີ່ສຸດໃນການສົ່ງຜະລິດຕະພັນໄມ້ເກດສະໜາອອກຂາຍເປັນສິນຄ້າ. ປະຈຸບັນປະເທດມາເລ ເຊຍກໍ່ເປັນປະເທດທີ່ມີການນຳສົ່ງຜະລິດຕະພັນໄມ້ເກດສະໜາຂາຍສູ່ຕະຫຼາດສາກົນຫຼາຍ.

2.2. ສະຫຼຸບລວມ

ຜົນຂອງການປະເມີນນີ້ ແມ່ນໄດ້ສຳພາດພໍ່ຄ້າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ 21 ທ່ານ ແລະ ບັນດາອົງການຈັດ

ຕັ້ງລັດຖະບານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງດ້ານວຽກງານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນແຂວງຊຽງຂວາງ. ສັງເກດເຫັນວ່າ ບັນດາພໍ່ຄ້າ, ແມ່ຄ້າ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ບັນດາອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດຖະບານໄດ້ໃຫ້ ຄວາມຮ່ວມມື ພ້ອມສະໜອງຂໍ້ມູນຕ່າງໆທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງຕໍ່ກັບຜົນຂອງການວິເຄາະ ແລະ ປະເມີນ ສະພາບຂໍ້ຄົງຄ້າງ ແລະ ບັນດາທ່າແຮງຂອງຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນການພັດທະນາໃນ ອະນາຄົດໄດ້ດັ່ງນີ້:

- 1). ກົດລະບຽບຍັງມີຄວາມສັບສົມ, ຫຼາຍຂັ້ນຕອນ ແລະ ບໍ່ເປັນເອກະພາບຂອງແຕ່ລະເມືອງເຊັ່ນ: ການເສຍພາສີອາກອນ, ລະບົບໂກຕ່າ, ຄ່າທຳນຽມ, ຄ່າດ່ານ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ບ້ານ, ເຂດ ອື່ນໆ.
- 2). ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຍັງຂາດການສົ່ງເສີມຂອງລັດຖະບານເຊັ່ນ: ການເຂົ້າເຖິງຂອງຕະຫຼາດ, ສັນຍາຮັບຊື້, ລາຄາ ແມ່ນລັດຖະບານຄວນມີສ່ວນຮ່ວມນຳ. ຜະລິດຕະພັນ ສ່ວນຫຼາຍໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນລາຄາຍັງຕ່ຳ, ລາຄາບໍ່ແນ່ນອນ, ບໍ່ມີພໍ່ຄ້າຊື້ (ຍ້ອນພໍ່ຄ້າຊອກຕະຫຼາດເອງ).
- 3). ຂາດຂໍ້ມູນຂ່າວ ແລະ ທາງອອກຂອງຕະຫຼາດໃໝ່.
- 4). ມີນັກລົງທຶນດ້ານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງນ້ອຍ ເພື່ອສົ່ງເສີມປະຊາຊົນ, ຍ້ອນຍັງຂາດຄວາມເຊື່ອຖື ການ ຄຸ້ມຄອງບຸລິມະສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຕ່າງໆຂອງເຂົາເຈົ້າເມື່ອລົງທຶນໄປແລ້ວເຊັ່ນ: ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ພໍ່ຄ້າ ນ້ອຍຜູ້ອື່ນມາລັກຊື້.

ບັນດາຂໍ້ຈຳກັດ ດ້ານວຽກງານສົ່ງເສີມຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນແຂວງຊຽງຂວາງ:

- 1). ແຕ່ລະເມືອງ ຍັງຂາດພະນັກງານສົ່ງເສີມ
- 2). ຄວນຈະມີການຝຶກອົບຮົມເຕັກນິກໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ຄວາມຮູ້ໃຫ້ພະນັກງານແຕ່ລະເມືອງ ເພື່ອ ຈະໄປສົ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນຂອງແຕ່ລະກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ.
- 3). ຄວນມີການຝຶກອົບຮົມ ຂັ້ນຕອນໃນການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມຜະລິດ ແລະ ຕະຫຼາດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນ ລະດັບບ້ານ.
- 4). ຄວນມີການຝຶກອົບຮົມ ວິທີການເຊື່ອມກຸ່ມຜູ້ຜະລິດໃຫ້ເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

ບາງຄຳເຫັນ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະໃຫ້ໂຄງການຈີ່ປ່າແຂວງຊຽງຂວາງ:

- 1). ໂຄງການຈີ່ປ່າຄວນຈະມີແຜນການຝຶກອົບຮົມດ້ານຄວາມຮູ້ວຽກງານການສົ່ງເສີມໃຫ້ພະນັກງານ ແຂວງ ແລະ ເມືອງໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ. ໃຫ້ແຕ່ລະເມືອງສ້າງແຜນກິດຈະກຳປະຈຳປີ ຂອງຕົນໃຫ້ຈະແຈ້ງ ເພື່ອ ສະດວກໃນການສົ່ງເສີມ, ບັບປຸງລະບົບການເຮັດວຽກຂອງໂຄງການຈີ່ປ່າເຊັ່ນ: ການອານຸຍາດ ງົບປະມານອອກສະໜາມໃຫ້ໄວກ່ວາເກົ່າ ແລະ ຫັນກັບເວລາທີ່ຂຶ້ນແຜນໄວ້.
- 2). ພະນັກງານປ່າໄມ້ ຄວນຈະໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມວຽກງານການສົ່ງເສີມດ້ານປ່າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງ

ປ່າຂອງດົງໃຫ້ຫຼາຍກ່ວາເກົ່າ, ເພາະເຂົາເຈົ້າມີຄວາມສຳຄັນແລະທ່າແຮງໃນການພັດທະນາກຸ່ມບ້ານ ພັດທະນາເຊັ່ນ: ຕະຫຼາດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ສ້າງລະບຽບໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນໃນການນຳໃຊ້ ແບບຍືນຍົງພາຍໃນບ້ານ. ໂຄງການ ຄວນສະໜອງງົບປະມານເລັກນ້ອຍ ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າອອກສະ ໜາມ ເພື່ອໃຫ້ການແນະ ແລະ ສົ່ງເສີມກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ.

3) ພະນັກງານປ່າໄມ້ເມືອງ ຄວນຈະໃຫ້ການສົ່ງເສີມປະຊາຊົນກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ໃນການຊອກ ຫາຕະຫຼາດ, ວິເຄາະການຕະຫຼາດ, ສ້າງແຜນທຸລະກິດຊ່ວຍຊາວບ້ານ, ສຳຫຼວດຊັບພະຍາປ່າ ໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ສ້າງລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ພາຍໃນບ້ານແບບຍືນຍົງ.

4). ຖ້າເປັນໄປໄດ້ ແມ່ນໃຫ້ໂຄງການຈີ່ປ່າ ສະໜັບສະໜູນ ນັກສຶກສາທີ່ຈົບໃໝ່ຈາກມະຫາວິທະຍາໄລ ແຫ່ງຊາດ ເມືອງລະ 1-2 ຄົນ, ໂດຍເຮັດສັນຍາຊົ່ວຄາວ 2 ປີ, ຈາກນັ້ນ ແມ່ນໃຫ້ຖະບານຮັບຜິດ ຊອບ. ໂດຍຊຸກຍູ້ເດືອນ ເດືອນລະ 300.000 ກີບ.

5). ສະເໜີໃຫ້ໂຄງການຈີ່ປ່າສ້າງຕັ້ງສູນບໍລິການຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານການຕະຫຼາດລະດັບແຂວງ ແລະ ລະດັບເມືອງ ແລະ ສະໜອງຂໍ້ມູນທຸກເດືອນໃຫ້ປະຊາຊົນກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ.

6). ລັດຖະບານຄວນຈະມີການແກ້ໄຂ, ປັບປຸງລະບົບການເສຍພາສີອາກອນໃຫ້ມີຄວາມສະດວກຂຶ້ນ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈເປັນເອກະພາບກັນລະຫວ່າງໜ່ວຍງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບທຸລະກິດເຄື່ອງ ປ່າຂອງດົງ, ນີ້ ແມ່ນເປັນປະເດັນສຳຄັນຂອງໂຄງການຈີ່ປ່າຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ການປັບປຸງຂັ້ນຕອນ ແລະ ລະບົບການເສຍພາສີອາກອນ, ການບໍລິການ, ສົ່ງເສີມຂອງລັດຖະບານໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມ ການລົງທຶນ ແລະ ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

7). ໂຄງການຄວນໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນລັດຖະບານ ເພື່ອຊອກຫາງອອກໃນການປັບປຸງລະບົບການ ອອກໂກດ່າໃຫ້ດີກ່ວາເກົ່າ, ຄວນສ້າງຄວາມຂັດແຍ້ງລະຫວ່າງພໍ່ຄ້ານຳກັນ ເພື່ອເປັນປັດໃຈເຮັດໃຫ້ ລາຄາຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເຊັ່ນ, ສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ປະຊາຊົນກຸ່ມຜູ້ຜະລິດສູງກ່ວາເກົ່າ.

ເອກະສານແນບທ້າຍ 8: ສະຫຼຸບກອງປະຊຸມອົງການມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ວັນທີ 15/12/2006 ທີ່ຫ້ອງປະຊຸມພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ຊຽງຂວາງ. ລາຍງານຜົນເກັບກຳຂໍ້ມູນ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຂອງໂຄງການຈີ່ປ່າ.

1). ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແມ່ນໄດ້ເຫັນດີເປັນເອກະ ພາບກັບຜົນຂອງການສຶກສາ ແລະ ປະເມີນ ສະພາບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ພາຍໃນແຂວງ ຊຽງຂວາງ ວ່າມີ ຄວາມສຳຄັນຕໍ່ດ້ານເສດຖະກິດຂອງປະຊາຊົນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ແຜນພັດທະນາເຄື່ອງປ່າເຄື່ອງປ່າ ຂອງດົງ ແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມກັບການພັດທະນາຂອງແຂວງຊຽງຂວາງ.

- 2). ຫຼາຍຕົວເມືອງໄດ້ໃຫ້ການສະເໜີວ່າໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສົ່ງເສີມເຄື່ອງປ່າຂອງ
 ດົງແຕ່ແລ້ວເຊັ່ນ: ເມືອງໝອກໄໝ່, ເມືອງຄູນ ແລະ ເມືອງໜອງແຮດ. ເຂົາເຈົ້າສະເໜີໃຫ້ໂຄງການ
 ຈີ່ປ່າໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນເຊັ່ນ:
- ກ. ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມຮູບແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ສ້າງຄູ່ມືເປັນພາສາລາວເພື່ອເປັນທິດທາງໃນ
 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສົ່ງເສີມເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.
 - ຂ. ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມຄວາມຮູ້ ວຽກງານການສົ່ງເສີມໃຫ້ພະນັກງານແຕ່ລະເມືອງ
 - ຄ. ສະໜັບສະໜູນງົບປະມານເລັກນ້ອຍໃຫ້ພະນັກງານສົ່ງເສີມລະດັບເມືອງລົງໄປບ້ານ ເພື່ອໃຫ້
 ການຊີ້ນຳ ແລະ ສົ່ງເສີມປະຊາຊົນກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ.
 4. ຄວນຈະນຳເອົາຮູບແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ ບ້ານນ້ຳສອງສຽງ, ເມືອງຄູນ ເພື່ອມາແບບຢ່າງ ໃນ
 ການຈັດສັນເຂດປ່າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງສ້າງລະບຽບການຄຸ້ມຄອງພາຍໃນບ້ານໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ແບບ
 ຍືນຍົງ.
 5. ບັນຫາສຳຄັນການສະເໜີ ຂອງບັນດາພໍ່ຄ້າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນແຂວງ ຊຽງຂວາງແມ່ນ
 ລະບົບການເສຍພາສີອາກອນຂອງລັດຖະບານຍັງມີຄວາມສັບສົມ ແລະ ບໍ່ເປັນເອກະພາບຂອງ
 ແຕ່ລະເມືອງ ແລະ ມີຫຼາຍຂັ້ນຕອນ. ຢາກສະເໜີໃຫ້ໂຄງການຈີ່ປ່າໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນປັບ
 ປຸງການເສຍພາສີແບບຜ່ານປະຕູດຽວ.
 6. ຫ້ອງການອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າແຂວງ ຄວນມີໜ່ວຍງານຊອກຫາຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານການ
 ຕະຫຼາດ, ຊອກຫາໂຕ່ງສໍ້ການຕະຫຼາດ ແລະ ກະຈາຍສົ່ງໃຫ້ແຕ່ລະເມືອງ, ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງພາຍ
 ໃນແຂວງ.
 7. ຕະຫຼາດທີ່ໄກທີ່ສຸດຂອງແຂວງ ຊຽງຂວາງ ແມ່ນປະເທດຫວຽດນາມ, ແຕ່ໃນປະຈຸບັນແມ່ນມີຜະລິດ
 ຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງນ້ອຍທີ່ສຸດ ທີ່ນຳສົ່ງອອກໄປປະເທດຫວຽດນາມ. ດັ່ງນັ້ນ ພະນັກງານສົ່ງ
 ເສີມແຂວງ ຄວນຈະມີການຊອກຫາຕະຫຼາດໃໝ່, ຊອກພໍ່ຄ້າຫວຽດນາມຊື້ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າ
 ຂອງດົງພາຍໃນແຂວງໃນອານາຄົດ.
 8. ຫຼາຍພໍ່ຄ້າໄດ້ໃຫ້ຄຳເຫັນວ່າຂໍ້ມູນທີ່ໃຫ້ການສຶກສາຄຳນຳຄວາມນັ້ນພຽງແຕ່ຊະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີ
 ການຊື້ ແລະ ຂາຍຜ່ານມາເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ອາດຈະຍັງມີບາງຊະນິດທີ່ມີທ່າແຮງໃນອານາຄົດທີ່
 ຄວນຈະມີການສຶກສາດ້ານຕະຫຼາດຕື່ມເຊັ່ນ: ຍານ, ຢາງໝາກຮຸ່ງສາ ແລະ ຊະນິດອື່ນໆທີ່ຍັງມີ
 ຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ.
 9. ກອງປະຊຸມຄັ້ງນີ້ ແມ່ນເປັນໂອກາດໃຫ້ບັນດາພໍ່ຄ້າ, ແມ່ຄ້າທ້ອງຖິ່ນໄດ້ສົນທະນາທຸກບັນຫາໃນໃຈ
 ກັບບັນດາພະນັກງານຂອງລັດຖະບານ ເພື່ອພ້ອມກັນແກ້ໄຂທຸກບັນຫາທີ່ບໍ່ມີຄວາມສະດວກ.
 ຫຼາຍບຸກຄົນໄດ້ໃຫ້ການສະເໜີວ່າຢາກໃຫ້ໂຄງການຈີ່ປ່າຈັດກອງປະຊຸມແບບນີ້ຕື່ມເລື້ອຍໆ.

10. ບັນຫາສຳຄັນທີ່ສຸດ ແມ່ນພະນັກງານທຸກລະດັບພາຍໃນແຂວງຊຽງຂວາງຕ້ອງເປັນເຈົ້າກີ້ເຈົ້າກັນ
ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທຸກຄັ້ງຕອນກ່ຽວກັບວຽກງານການສົ່ງເສີມເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ປ່າໄມ້
ພາຍໃນເມືອງຂອງຕົນຕາມຂັ້ນຕອນຕ່າງໆເຊັ່ນ:

ກ. ສ້າງແຜນປະຕິບັດວຽກງານສົ່ງເສີມເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນເມືອງຂອງຕົນເອງປະຈຳປີ.

ຂ. ສ້າງແຜນເວລາ, ງົບປະມານ ແລະ ແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ຮັບຜິດຊອບພາຍໃນເມືອງ, ສະເໜີໃຫ້ໂຄງການຈີ່ປ່າ
ສະໜັບສະໜູນງົບປະມານ ຕາມຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ເປັນຜູ້ທີ່ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມດ້ານຄວາມຮູ້ ແລະ
ໃຫ້ຄວາມສະດວກທຸກຂັ້ນຕອນການປະຕິບັດງານ.